Primorski DNEVNIK

št. 156 (14.552) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1200 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

NEDELJA, 13. JUNIJA 1993

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
BANCOMAT
Moja banka, v žepnem formatu.

OSREDNJA KNJIŽNICA P.P. 132 66001 KOPER

SOMALIJA / ZRAČNI NAPAD MEDNARODNIH VOJAŠKIH SIL NA POLOŽAJE UPORNIKOV

Kazen v Somaliji

Napad je odobril generalni sekretar ZN - General Aidid pobegnil

Umiki in posredovanja

Somalski močni mož Mohamed Farah Aidid si je zaslužil ameriški nočni udarec po glavi. Nekdanji oficir in diplomat je v bojih za oblast pobil 30 tisoč ljudi in je sokriv za lakoto, ki je umorila desetkrat več Somalcev. Toda v ozadju še ene ameriške kazenske ekspedicije v neurejeni in diktatorski tretji svet je še veliko nevarnih vprašanj. Zakaj posredovanje v Somaliji, ne pa tudi v nesrečni Bosni, kjer je OZN včeraj zagrozila celo z umikom? Še bolj zanimivo je vprašanje, kakšen je sploh cilj polovičnih akcij somalskega ali bosanskega sloga, če se je že v zalivskem odgovor imenoval nafta?

Ameriška veleposlanica Madeleine Albright imenuje sedanjo politiko velesil, ki potiska glavo v pesek pred eno krizo in histerično ukrepa pri drugi, dvojno nojevstvo - spomniti pa želi tudi na nevarni čas po prvi svetovni vojni, ko so se Američani, naveličani evropskih (danes beri: svetovnih) zdrah, umaknili v osamo, in je samo nemški demagog Adolf Hitler natančno vedel, kaj hoče.

Če se ne bo v mednarodnih odnosih pojavil kakšen vizionar, je samo vprašanje časa, kdaj se bodo zahodne države pred tretjim svetom - in druga pred drugo - spet zaprle v trdnjave. Veliki se še niso dogovorili o novih pravilih igre v mednarodnih gospodarskih in političnih odnosih. Sedanji način reševanja regionalnih kriz pa je - rojevanje novih. Celo pravična intervencija v Somaliji samo prikriva dvolično zahodno politiko do afriške celine, kjer Zahod z industrijo »človekoljubne pomoči« pravzaprav rešuje svoj problem viška kmetijskih izdelkov, afriškim državam pa reže še zadnje možnosti za lastno prehranjevanje ter razvoj. Pomoč Afriki se ne razlikuje veliko od tesno zaprtih zahodnoevropskih vrat za vzhodne izdelke. Oboje je svetlobna leta daleč od kitajskega pregovora, naj bogati revežu ne dajejo miloščine, ampak ga naučijo loviti ribo. Ko bodo krize ponovno izbruhnile, pa se bodo velesile tega sveta - tako kot v primeru nekdanje Jugoslavije - spet spraševale, zakaj bi sploh morale igrati vlogo svetovnega policaja.

Odgovor pa je tako preprost! V Bosni in Somaliji zvoni tudi razvitim. Tretji svet jim bo vrnil z migracijami, z vojnami, ki jih ne bo mogoče omejiti kot so lahko jugoslovansko, morda celo s kakšno jedrsko bombo, s katerimi v podzemlju prav ta trenutek trgujejo ne glede na državne meje. Obdobje po prvi svetovni vojni ni nič v primerjavi s temačno prihodnostjo, ki nas čaka, če bodo tisti, ki odločajo, še naprej delovali po somalsko ali bosansko.

Barbara Kramžar

Nočno bombardiranje Mogadiša (CNN)

MOGADIŠ - Sile Združenih narodov so v noči s petka na soboto po polnoči izvedle 40-minutni napad na vrhovno poveljstvo in položaje upornikov, ki jih vodi general Mohamed Aidid. S tem so upornike, ki se na napad z zraka praktično niso odzvali, opozorile, da ne bodo dovoljevale napadov na pripadnike mirovnih sil, ki pomagajo pri urejanju razmer v tej državi, kot je bil napad, ki so ga uporniki izvedli prejšnji teden, v njem pa je bilo ubitih 23 pakistanskih pripadnikov modrih čelad. Akcijo, ki je prva te vrste v zgodovini ZN, v njej pa so sodelovali vojaki iz 11 držav, je v skladu z resolucijo VS ZN št. 837, sprejeto 6. junija, odobril generalni sekretar svetovne organizacije Butros Gali. Ameriške enote za hitro posredovanje in francoski vojaki so včeraj zjutraj začeli kopenski napad, med katerim naj bi prevzeli nadzor nad petimi območji na jugu Mogadiša. V akciji so poleg vojakov Francije, Pakistana, Turčije, Norveške, Maroka, Egipta in Italije sodelovali tudi vojaki Združenih arabskih emiratov in Indije. Tunizija in Švedska sta v akciji sodelovali z logistično podporo.

Letala so napadla radio v Mogadišu, ki so ga nadzorovale sile generala Aidida, ki pa je še pravočasno pobegnil, napad na njegovo domovanje pa je bil neuspešen. Kot je sporočil predstavnik Somalske nacionalne alianse v Nairobiju, se je Aidid zatekel v varno mesto v Mogadišu in je »živ ter na varnem«. Po besedah posebnega predstavnika ZN v Somaliji Jonathana Howa so v vojaški akciji uničili večino oporišč upornikov s težko orožitvijo. V napadu je bilo ubitih pet ljudi, dvajset pa je bilo ranjenih. Po napadu so mednarodne vojaške sile takoj začele z načrtovano razorožitvijo somalskih upornikov. Ameriški predsednik Clinton, ki je ves čas spremljal potek akcije, je izjavil, da je napad, ki so ga izvedle mednarodne vojaške sile jasno sporočilo somalskim oboroženim bandam, naj ne izvajajo terorja in izzivajo kaosa v državi. Nekaj sto Somalcev je zaradi zračnega napada pripravilo demonstracije. Po besedah očividcev so nanje brez vsakršnega opozorila začeli streljati pakistanski pripadniki modrih čelad. Eden od demonstantov je bil ubit, dva pa huje ranjena. (Agencije)

ITALIJA

Vlada spremlja vendar molči

RIM - Italijanska vlada pozorno spremlja dogajanje v Italiji, vendar zaenkrat molči. Tako je po srečanju s premierom Carlom Azegliom Ciampijem in poveljnikom italijanskih oboroženih sil poudaril zunanji minister Beniamino Andreatta. »Ko je akcija v teku in so v njej angažirane tvoje sile, ni čas za komentarje,« je dejal Andreatta.

Dodal je samo, da je poveljstvo odprave OZN v Somaliji dodelilo nekaj nalog italijanskemu kontingentu, ki »je opravil svojo dolžnost«. Andreatta je izrazil željo, da bi se akcija končala brez žrtev in da bi spodbudila mirovni proces. Kar zadeva pa uporabo sile je dodal, da »miru se običajno ne gradi s cvetjem in fanfarami«.

Pravilo molka je delno prekrsil samo obrambni minister Fabio Fabbri, ki je v Viterbu sodeloval na svečanosti ob obletnici ustanovitve italijanskega letalstva, preden je odletel na obisk v Mozambik . Fabbri je dejal, da je italijanski kontingent v »sozvočju« s sklepi OZN, pripomnil pa, da je zahteval »sodelovanje pri odločanju«. Zahtevo je utemeljil s tem, da »Italija najbolje pozna položaj v Somaliji in da so italijanski vojaki vzpostavili najboljše stike s prebivalstvom«.

Italijanski vojaki, ki so sodelovali v represaliji proti generalu Aididu, so ponoči aretirali njegovega sodelavca gen. Alija Keidyea, ki naj bi poveljeval Aididovi policiji in bil član odbora za javno varnost. (VT)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Codego bosta podprla tudi SSk in del socialistov

Krog zagovornikov kandidata Zavezništva za Trst Franca Codege se je razširil še na člane Slovenske skupnosti in številne socialiste. Poseben poziv v podporo Codege pa so skupno izoblikovala združenja ARCI, ZSKD, ACLI in ARCI-ragazzi.

..... stran 3 .....

Fojba: nedovoljena propaganda?

Danes dopoldne bo na bazoviški gmajni komemoracija žrtev fojb. Prirejata jo Občina Trst in Odbor za počastitev padlih v fojbah. Kaže pa, da proslava ni v skladu s predpisi o propagandi novega volilnega zakona, ker omenjeni Odbor vodi Paolo Sardos Albertini, ki pa je tudi eden izmed kandidatov za predsedstvo tržaške pokrajine.

..... stran 3 .....

Slovenija med odpiranjem in strahom

Problemi mlade slovenske države pred dilemo, ali povsem odpreti vrata za neposredna vlaganja tujcev in tako tvegati razvodenitev nacionalne identitete, so bili v ospredju srečanja, na katerega je komisija za gospodarstvo SKGZ povabila profesorja z ljubljanske ekonomske fakultete in člana sveta guvernerjev Banke Slovenije, dr. Ivana Ribnikarja.

..... stran 2 .....

Gorica: SSk s KD, levica v opozicijo

V balotaži za predsednika goriške pokrajine je kandidat KD Alberto Bergamin poleg PSDI pridobil le še podporo SSk, ki se je za to ne brez težav odločila včeraj, potem ko je zaman iskala povezavo z Ligo. Levica od DSL in PSI do Zelenih in SKP se je odpovedala vsakršni povezavi in se odločila za opozicijo

..... stran 5.....

Udinese še v A Ligi

Udinese je včeraj v Bologni na dodatnem srečanju zasluženo premagal Brescio s 3:1 (1:1) in je tako še naprej ostal v prvi italijanski nogometni ligi.

..... stran 17 .....

BALKAN / STOPNJEVANJE NAPETOSTI

Morillon grozi z umikom mednarodnih mirovnih sil

V Sarajevu granata na pogreb: sedem mrtvih

SARAJEVO - »Mirovne sile ZN se bodo umaknile iz Bosne, če sprte strani ne bodo spoštovale podpisanega premirja,« je v Sarajevu zagrozil poveljnik mirovnih sil za Bosno general Morillon, je po radioamaterskih zvezah sporočil naš dopisnik Zekherijah Smajić. O tem je govoril tudi britanski obrambni minister Rifkind, ki trdi, da je umik mirovnih sil mogoč v primeru, če ne bodo mogle več izpolnjevati svojih nalog. V Mostarju je življenje izgubil španski častnik, ki je s svojo patruljo padel v hrvaško zasedo.V Sarajevu pa je med napadom na muslimansko pokopališče izgubilo življenje osem ljudi, pet pa je bilo ranjenih.

Po zadnjih poročilih predstavnikov ZN se muslimanski borci približujejo Vitezu, kjer so se razvneli siloviti spopadi s hrvaško vojsko, v bližini Travnika, ki so ga že zavzeli, pa »čistijo« okoliške vasi.

V noči na soboto so srbske enote s težkim topništvom obstreljevale Goražde.

Bosanski predsednik Izetbegović je zaprosil francoskega predsednika Mitterranda za delno ukinitev embarga na uvoz orožja v BiH, kar bi omogočilo uvoz orožja za samoobrambo. V Ženevi pa se je začel nov krog pogajanj z delegacijo bosansko-hercegovskih Hrvatov o načinu uresničevanja mirovnega načrta za BiH. (Reuter, STA, AFP)

Na sliki (AP) general Morillon.

RIM / PRORAČUN 94

Ciampijeva pravila za krčenje izdatkov

Predsednik vlade pripravil dokument s kriteriji za omejevanje javne porabe

RIM - Predsednik vlade Ciampi je te dni vsem ministrom posredoval štiri strani dolg dokument o prihodnjem gospodarskem manevru oziroma o omejevanju javnih izdatkov v perspektivi proračuna za prihodnje leto, v katerem je kot enega glavnih ciljev vlade na tem področju navedel neobhodno nujnost skrčenja tekočih izdatkov za 2 do 4 odstotke in znižanja proračunskih stroškov za 5 do 6 odstotkov. Ciampijev dokument je razdeljen na tri osnovna poglavja, ki zadevajo metodo za zbiranje podatkov in kvantitativne oziroma kvalitativne namene gospodarskega manevra. Na osnovi teh smernic so javne uprave predsedniku vlade, zakladnemu ministru, državnemu računovodstvu in generalni inšpekciji za bilanco že bile poslale svoje količinske in vsebinske predloge oziroma potrebe.

Državni proračun za leto 1994 bo glede javnih izdatkov osnovan na temeljnem načelu, po katerem v nobenem primeru ne bo smelo priti do preseganja predvidene zgornje meje, v vsebinskem smislu pa dokument predpostavlja tako usmeritev izdatkov, ki bo omogočila odpravo področij zapravljanja in nesmotrne porabe javnih sredstev. Predsednik vlade je v ta namen izdelal 12 natančnih kriterijev, ministri pa bodo imeli nalogo poskrbeti za ustrezne iniciative, prek katerih se bo prekvalifikacija izdatkov uresničevala. Med kriteriji najdemo na primer odstranitev podvojevanja nekaterih dejavnosti, ukinitev nepotrebnih organizmov ali takih, ki so jim kasnejša zakonodaja ali referendumi odvzeli učinkovitost, in združevanje javnih ustanov, kot sta npr. Enit in Ice (ustanovi za turizem in za zunanjo trgovino).

ITALIJA / CONSO NAPOVEDAL VLADNI ODLOK

Pred »politično rešitvijo« podkupninske afere

VOJMIR TAVČAR

RIM - Pretres, ki ga je povzročila podkupninska afera, je treba rešiti s politični sredstvi. O tem so vsi soglasni. Velika razhajanja pa so ob vprašanju, kateri so pravilni politični prijemi za rešitev afere, s kakšnimi normativnimi sredstvi, predvsem pa, kdo naj jih odobri.

Predlog milanskega tožilca Antonia Di Pietra, ki je tudi v imenu kolegov Gherarda Colomba in Piercamilla Daviga na kongresu združenja sodnikov predlagal primerno rešitev, ki naj »prepreči linčanje, obenem pa ne zbriše kaznivih dejanj kot z gobo pobrišeš tablo«, je vzbudila izredno razčlenjeno in ostro razpravo, ki se je zaostrila, potem ko je pravosodni minister Giovanni Conso napovedal, da razmišlja o zakonskem odloku v tem smislu.

O vsebini predloga doslej ni bilo mogoče izvedeti nič točnega, čeprav se širi veliko domnev, da predlog temelji na podobnih smernicah kot tisti, ki ga je marca pripravila Amatova vlada in ni začel veljati, ker ga predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro ni hotel podpisati. Predlog odloka naj bi odpravil najbolj sporne točke prejšnjega, temeljil naj bi predvsem na možnosti »pogajanja« med obtožencem in sodstvom, kar bi znatno pospešilo sodne postopke.

Smernice odloka bodo najbrž jasnejše danes, ko bo pravosodni minister v Comu spregovoril sodnikom na zaključnem dnevu kongresa. Med svojim včerajšnjim obiskom v Neaplju pa je bil minister Conso previdnejši kot v prvi reakciji na Di Pietrov predlog. Ni se hotel izreči o časovnih terminih morebitnega ukrepa, dejal je, da je treba »odločiti, ali je nedovoljeno finansiranje strank res predmet kazenskega zakonika« in tudi o »politični rešitvi« je bil meglen. Najbrž so ga k večji zadržanosti silili nekateri zelo polemični odmevi.

Predvsem se marsikdo vprašuje, ali je pot zakonskega odloka res primerna, ker bi bil parlament na ta način vsaj delno izrinjen iz odločanja. In ob tem še dodatno vprašanje: ali je sedanji parlament, v katerem ima veliko poslancev in senatorjev opravka s pravico, res najprimernejši, da sklepa o tem vprašanju? Predvsem pa so kritike usmerjene proti ministru, češ da je dal vtis, da se o vsebini odloka pogaja s sodniki in se s tem odpoveduje avtonomiji izvršne oblasti. Zlasti oster je bil okoli te točke bivši predsednik vlade Francesco Cossiga.

Pa tudi med sodniki, ki so zbrani na kongresu, so Di Pietrovi predlogi in vprašanje politične rešitve podkupninske afere vzbudili veliko polemičnih razmišljanj. Sodniki predvsem zavračajo nujnostno ukrepanje, ker menijo, da gre za izkrivljeno tolmačenje pravice, ki med drugim ne odpravlja tradicionalnih težav italijanske sodnijske strukture. »Nimamo opravka samo s podkupninsko afero,« je poudaril član višjega sodnega sveta Giovanni Palombarini, »pač pa je treba skrbeti za ustrezno delovanje stroja pravice.« In v isto smer je razvil razmišljanje tudi šef palermskega tožilstva Giancarlo Caselli, ki je opozoril kolege, naj ne zapravijo zaupanja ljudi in poudaril, da je treba ovrednotiti »odpornistvo kot vrednoto, ki naj se uveljavi v vsej civilni družbi od odpornistva proti mafiji do tistega proti korupciji«. Predvsem pa se morajo sodniki zavzemati, zato da vlada usposobi sodno strukturo za hitro ukrepanje in hitre procese.

NOVICE

Jutri vsedržavna stavka poštnotelegrafskega osebja

RIM - Uslužbenci pošt in telegrafov bodo jutri za ves dan prekrižali roke v protest proti odločitvi poštne uprave, da občutnemu številu zaposlenih ukine izplačilo posebne nagradne oziroma proizvodne doklade, ki jo predvideva delovna pogodba. Stavka je nadalje uperjena proti dejstvu, da poštna uprava ne namerava obnoviti organikov, da zavlačuje z razpisom notranjih natečajev in da ni pripravljena sestaviti novega protokola o sindikalnih odnosih. Ministrstvo za pošte in telekomunikacije je ob stavki sporočilo, da bodo zajamčene službe sprejemanja priporočenih in zavarovanih pošiljk, oddajanja telegramov in teleksov, izplačevanja pokojninskih obrokov, nadzora in varstva skladov in vrednosti ter nadzora radioelektričnega oddajanja za letalsko asistenco.

Včeraj Dan telefona prijatelja

VARESE -Po vsej Italiji so včeraj praznovali Dan telefona prijatelja (Telefono Amico), socialne službe, ki je bila ustanovljena pred 30 leti z namenom, da bi pomagala človeku v stiski. Telefon ima danes že 45 centrov po vsej državi, v katerih so samo lani prejeli več kot 200 tisoč klicev in opravili 140 tisoč ur telefonskega dialoga.

Costa prepovedal sirene na »plavih limuzinah«

RIM - Skozi kaotični rimski promet si bodo lahko odslej utirali pot s sirenami samo trije »vipi«: predsednik republike, predsednik ministrskega sveta in papež. Veljavni predpisi so sicer to predvidevali že doslej, vendar je bilo v praksi drugače. Minister za prevoze Costa pa je presodil, da je treba predpise spoštovati, kar pomeni, da bodo morali ministri, sodniki, bivši predsedniki vseh vrst, visoki birokrati in javne osebnosti, tako aktivne kot upokojene, poskrbeti za odstranitev avtomobilskih siren in svetlobnih znakov. Te naprave so bile že sedaj nezakonite, zalegla pa ni niti nedavna okrožnica, s katero je minister Costa povabil vse prizadete, naj se prilagodijo pravilom novega cestnega zakonika.

Avstrijski minister na razstavi o Palmanovi

PALMANOVA - Avstrijski minister za znanost Erhard Busek si je včeraj dopoldne ogledal del zanimive razstave o »Palmanovi - evropski utrdbi«, in sicer tisti del, ki je nameščen prav v mestecu-utrdbi. Kot smo že pisali, so namreč letošnjo veliko razstavo F-JK razdelili v dva dela: prvi del so namestili v tradicionalnih razstavnih prostorih v Villi Manin, drugega pa v staro vojašnico v središču Palmanove. Visokega gosta je sprejel deželni odbornik Bruno Longo, medtem ko ga je med razstavljenimi eksponati vodil Silvano Bertossi.

ITALIJA / ŽIVAHNA DEBATA V PARLAMENTU

Merjenje moči glede novih volilnih pravil

O osnutku volilnih pravil se bo jutri izrekla poslanska zbornica

VOJMIR TAVČAR

RIM - Ustavna komisija poslanske zbornice je spoštovala rok, ki si ga je zadala. Po razpravi in glasovanjih, ki so se zavlekla do prvih sobotnih ur, je pripravila zakonski osnutek z novimi volilnimi pravili, o katerem se bo morala jutri izreči zbornica na plenarnem zasedanju. Delo za nova volilna pravila zaenkrat napreduje, kot je predvideno in možno je, da bo novi volilni zakon sprejet pred 4. avgustom, če ne bo prišlo do nepredvidenih zapletov.

Osnutek pravil, ki jih je sprejela ustavna komisija, zadeva samo poslansko zbornico (ustavna komisija senata bo začela danes z razpravo o pravilih, ki zadevajo ta dom) in predvideva, da bi 75 odstotkov poslanskih mest (473 od skupnih 630) podelili z večinskim uninominalnim sistemom v enem krogu, 25 odstotkov poslanskih mest (157) pa s proporčnim. Italija bo zato za zbornico razdeljena na 473 volilnih okrožij, od katerih vo vsako izvolilo enega poslanca. V tem okrožjih bo veljal britanski vzrorec: zmaga tisti kandidat, ki dobi največ glasov. Kandidati za večinska mesta morajo biti povezani z listami, ki nastopajo v proporčnem delu volilne tekme.

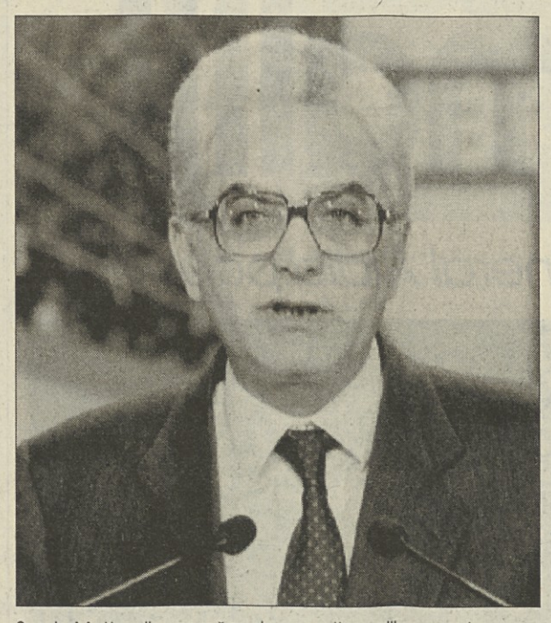

Sergio Mattarella, poročevalec osnutka volilnega zakona

Ostalih 157 mest bo podeljenih s proporčnim sistemom, toda za te bodo volilci volili z drugo glasovnico. Predvidene pa so precejšnje razlike z doslej velavnim proporčnim sistemom. Uveden je namreč 4-odstotni prag, poleg tega pa pa bodo strankam, ki so izvolile svoje predstavnike z večinskim sistemom, odbili del teh glasov od »proporčnih«. Odpravljen je preferenčni glas in kandidati bodo izvoljeni na osnovi vrstnega reda, ki so ga določile stranke in ki bo naveden na glasovnici.

Med novostmi, ki jih predvideva osnutek, so tudi nadomestne volitve. Poslanca, ki bi se iz kakršnega koli razloga odpovedal mandatu, ne nadomesti prvi neizvoljeni, pač pa je treba v tistem okrožju izvoliti drugega z novimi volitvami.

O tem osnutku se mora sedaj izreči zbornica. Bistvena dilema, s katero se bo spoprijela, je tista, ki je že razdvajala komisijo: volitve v enem ali dveh krogih? Komisija se je opredelila za en krog, toda v avli se bo razmerje sil spremenilo. Del KD namreč ne soglaša z izbiro vodstva za en sam volilni krog, tajna glasovanja, ki jih predvideva pravilnik, pa lahko še spodbudijo zavzemanje avtonomnih stališč. Tudi zaradi tega zagovorniki dvojnega kroga (Dsl, Pri, Pli, pripadniki referendumskega gibanja, zeleni) napovedujejo v avli novo ofenzivo. Po njihovem mnenju samo dvojni krog omogoča demokracijo izmeničnosti, ker sili politične sile k združevanju, volilcem pa daje možnost, da izberejo koalicijo, ki bo upravljala državo. Republikanski tajnik Giorgio Bogi je že napovedal, da bo njegova stranka dala pobudo za neposredno izvolitev premiera, če ne bo prodrl predlog o dvojnem krogu. Poročevalec Sergio Mattarella (Kd) pa je menil, da je osnutek, ki ga je izoblikovala komisija, dovolj uravnovešen in ne odstopa od zahtev, ki so prišle do izraza z referendumom. Tudi zaradi tega je prepričan, da zbornica ne bo bistveno spremenila predloga.

Merjenje moči se bo nadaljevalo. In težko je v tem trenutku predvideti, kateri od dveh taborov bo prevladal, saj se z vprašanjem enojnega in dvojenga kroga prepleta tudi problem datuma volitev.

TRST / ODPRL GA BO MINISTER PALADIN

Pred začetkom 47. velesejma

V petek, 25. junija, »dan Slovenije«

TRST - Novi minister za odnose z Evropsko skupnostjo Livio Paladin bo odprl v četrtek ob 11. uri 47. mednarodni vzorčni velesejem v Trstu, ki bo trajal do 29. junija. Na njem bo uradno sodelovalo 26 držav, posredno pa nadaljnjih sedem, med njimi prvič tudi Belorusija. Kot sta povedala novinarjem predsednik velesejemske ustanove Carlo Pribaz in generalni tajnik Giorgio Tamaro, bodo tudi to pot nekateri dnevi posvečeni posamičnim državam (»dan Slovenije« bo na primer v petek, 25. junija, »dan Hrvaške« pa v soboto, 19. junija) oziroma temam izrecnega gospodarskega pomena, kot so trgovanje s kavo in lesom ter obrt in turizem.

V sklopu številnih okroglih miz bodo eno - pod geslom Evropski dom - namenili odnosom med evropsko dvanajsterico in območji na tleh bivše Jugoslavije oziroma zgodovinsko-političnim vidikom zdajšnjih razmer na Balkanu (v petek, 25. junija). Sicer pa sodijo med letošnje novosti širša debata o »etiki solidarnosti v obrambo narodnih pravic« v priredbi mednarodnega združenja ACCRI, dalje posebna pobuda združenja pekov v korist svetovne organizacije za varstvo otrok UNICEF in razstava mozaičnih stvaritev izpod rok gojencev ustrezne šole v Spilimbergu. Izrecno velja omeniti še prisotnost Laboratorija znanstvenega imaginarija. Povrnimo se k udeležbi Slovenije: ob njenem »dnevu« bodo priredili z začetkom ob 11. uri v sejemskem Kongresnem centru okroglo mizo na temo »Slovenija proti letu 2000«, ki ji bosta predsedovala zastopnika Italijansko-slovenske trgovinske zbornice Giulio Petrucco in Gospodarske zbornice Slovenije Dagmar Suster, vodila pa novinarja tržaškega Piccola Fulvio Gon in Koprske radiotelevizije Janko Tedesko.

Tiskovna konferenca (na sliki) je bila po šestih letih spet v prostorih poslopja tik pri glavnem vhodu na sejmišče, ki so jih temeljito preustrojili s pomočjo prispevka na račun kapitala iz deželne blagajne.

TRST / PROF. DR. IVAN RIBNIKAR GOST KOMISIJE ZA GOSPODARSTVO SKGZ

Slovenija in tuje naložbe

Manjšina v Italiji pripravljena prispevati svoj delež k nujnemu odpiranju matičnega gospodarstva

VLASTA BERNARD

TRST - Odpiranje gospodarstva Slovenije za tuji kapital ali dilema med potrebami na eni in občutkom nacionalne ogroženosti na drugi strani. V ta okvir bi lahko postavili predavanje oziroma razpravo, za katero je komisija za gospodarstvo pri Slovenski kulturno gospodarski zvezi povabila v svojo sredo predavatelja na ljubljanski ekonomski fakulteti in člana sveta guvernerjev Banke Slovenije, prof. dr. Ivana Ribnikarja **(na posnetku levo, ob njem predsednik komisije Branko Jazbec - foto Ferrari/KROMA)**. Njegovo izvajanje je imelo prednost iskrenosti, kakršna je v navadi med prijatelji in ki ne potrebuje diplomatskega umikanja pred neprijetnimi dejstvi, po drugi strani pa je predavanje dopolnila razprava, v kateri so ugledni gospodarski predstavniki slovenske manjšine v Italiji izrazili svoja gledanja na ekonomska dogajanja v Sloveniji in še posebej ob njeni zahodni meji.

Prof. Ribnikar je slovensko dilemo glede neposrednega pritekanja tujega kapitala, kot rečeno, na eni strani omejil z nevarnostjo, da bi majhna država postala last tujcev po latinsko ameriškem zgledu, da bi torej tuji kapital prevzel nadzor nad lastnino in s tem ogrozil nacionalno identiteto države. V tem smislu se Slovenija otepa tujih naložb v strateško pomembne gospodarske panoge, medtem ko si želi vlaganja v ekonomsko nerentabilna podjetja. Enako nevarna se Slovencem zdi tudi prodaja zemlje in nepremičnin v tuje roke, pa čeprav se zavedajo, da to pomeni dejansko zapiranje vase. Prof. Ribnikar je vsekakor podčrtal, da je previdnost za tako majhno državo nujna, saj zanjo ni mogoč razvojni model kakega Hongkonga ali Singapurja, ker gre v primeru Slovenije za nacionalno državo. Biti pripadnik malega naroda je torej po predavateljevih besedah luksuz, saj so stroški za nacionalno infrastrukturo (vojska, diplomacija itd.) sorazmerno veliko večji.

Po drugi strani pa se Slovenija zaveda, da je za usodo naroda na daljši rok odpiranje zelo pomembno, saj brez velikih investicij ni razvoja, zaposlenost pa nujno pada. Raziskovalne dejavnosti in velike investicije sploh potrebujejo ogromna sredstva, ki jih Slovenija ne premore, kar pomeni, da bi brez njih še bolj zaostala za industrijsko razvitim svetom, je opozoril prof. Ribnikar, ki je zato izpostavil nujnost po opredelitvi področij, ki niso strateška in kjer je torej tujec lahko lastnik (npr. papirništvo, tobačna industrija itd.).

Zelo problematično pa je po predavateljevih besedah pustiti tujce v bančništvo in zavarovalništvo. Ti področji sta namreč v manj razvitih državah zelo občutljivi in slabo zaščiteni, tako da je s sorazmerno malim kapitalom mogoče priti do nadzora nad vsem gospodarstvom. Sploh bi se Slovenija po mnenju prof. Ribnikarja morala pri oblikovanju gospodarskih receptov bolj zgledovati po ekonomijah, ki so ji bližje po dimenzijah (kot npr. Švica, Danska, Finska) in ki imajo z ozirom na velike ekonomije tudi prakso z zaščitnimi mehanizmi. Primer najdemo v mehanizmu dvojnih delnic, ki ga nov slovenski zakon o družbah ne predvideva, čeprav bi lahko Sloveniji zelo ustrezal: pomeni namreč uvedbo delnic z normalno (ena delnica, en glas) in z omejeno glasovalno pravico (npr. 100 delnic, en glas).

Kakšne so torej perspektive Slovenije? Za priključitev k EGS bo treba po mnenju prof. Ribinkarja čakati še kakih 10 do 15 let, saj je treba prej urediti še ogromno stvari. Zaradi majhnosti trga in sorazmerno drage delovne sile v primerjavi z ostalimi vzhodnoevropskimi državami, Slovenija za tuji kapital ni zanimiva, v zadnjih dveh, treh letih pa je izgubila tudi prednosti nekdaj najbolj razvite netržne ekonomije. K pomanjkanju kapitala pa po besedah predavatelja odločno prispeva tudi presežek slovenske plačilne bilance. Kapital se namreč uvaža prek plačilnega primanjkljaja, kar pomeni, da Slovenija od oktobra 1991 (odkar ima plačilni presežek) kapital izvaža. Povrhu se kopičijo devizne rezerve, gospodarstvo stagnira, zaposlenost pa strmo pada, kar mladi državi škoduje tudi na področju socialnega konsenza. Skratka, po izvajanjih prof. Ribnikarja bi lahko zaključili, da bo Slovenija hote ali nehote prisiljena rešiti svoje dileme in se odločiti, v katero smer naj se - ob čim manjših tveganjih - poda.

V razpravi, ki je sledila izvajanju ljubljanskega gosta, je bilo seveda v ospredju vprašanje meje, glede na to, da je Slovenija zaradi svoje ozemeljske majhnosti »država meja«. To pa je hkrati tudi njena prednost - je opozoril direktor Tržaške kreditne banke Vito Svetina - saj ji zlasti zahodna meja prinaša lepo pozicijsko rento z deviznim presežkom okrog 500 milijonov mark. Kljub temu Slovenija teži po povezovanju z velikimi centri, namesto da bi se usmerjala na območja ob meji in spodbujala razvoj komplementarne ekonomije na obeh straneh državne ločnice. Sploh pa Slovenija logiko meje po besedah dr. Svetine premalo upošteva, tako da danes ta črta še vedno loči in razdvaja. Filozofija meje je povrhu usodno pomembna za manjšino, ki se želi tudi gospodarsko integrirati z matico, v kateri pa bi moralo prevladati spoznanje, da ima manjšina v gospodarstvu enake nacionalne interese.

Res je, da je biti Slovenec razkošje, biti Slovenec v zamejstvu pa je še večji luksuz, so ljubljanskega gosta opozorili razpravljalci, med njimi Darij Cupin, Boris Peric in Suadam Kapič. Brez pomislekov pa so dodali, da so zamejski Slovenci pripravljeni plačati ceno tega »luksuza«, seveda na temelju jasnih strateških ciljev. Slovenija se bo morala odločiti o tujem kapitalu - je poudaril dr. Svetina - saj je njena sedanja gospodarska politika zelo kratkoročna; še več, morala ga bo vabiti z ugodnostmi, kakršne npr. veljajo v Trstu, kjer investitorje čaka vrsta olajšav in finančnih spodbujevalcev. Kot del tega prostora ob meji, je slovenska narodna skupnost v deželi Furlaniji-Julijski krajini zaskrbljena, ker se zdi, kot da bi Republika Slovenija čakala, da kdo drug reši njene probleme. Odločiti pa se bo morala sama in če bo njen strateški program jasen - je zaključil razpravljalec - smo se kot manjšina pripravljeni vključiti vanj.

Prof. Ribnikar, ki je pokazal veliko stopnjo soglasja z razpravljalci, je poudaril, da se vsaka trgovina začne pri trgovanju s sosedom in da ne sme biti ideološko obarvana, kot se to dogaja med novonastalimi državami na evropskem vzhodu in na območju bivše Jugoslavije. Slovenija bi po njegovi sodbi morala skrbeti za ravnotežje v prilivu tujega kapitala iz različnih smeri, s čemer bi se med drugim izognila pretiranemu germanskemu, zlasti avstrijskemu vplivu.

Sicer pa je to stvar strateškega programa - je zaključil ljubljanski gost - ki ga bo država nujno morala izdelati za izredno občutljivo področje svojega odpiranja do tujega kapitala.

KALABRIJA / USPELA AKCIJA

Policija izsledila tolpo ki je tihotapila mamila v zameno za orožje

V prekupčevanje vpletena tudi tolpa Kalabrijcev, ki bivajo na švicarskih tleh

REGGIO CALABRIA, NEAPELJ - Državno tožilstvo iz Locrija je dalo aretirati pet oseb zaradi tihotapstva mamil in orožja med Kalabrijo in Švico. To so: brata Bruno in Filippo Condello iz Bruzzana Zeffiria pri R. Calabrii (že v ječi zaradi ugrabitve z izsiljevalnimi nameni), Giuseppe Rundo iz Nizze Sicilia (Mesina), Francesco Biafora iz Sante Severine pri Catanzaru in Luigi Petricelli iz Crotoneja, a šesti obtoženec se je aretaciji izmaknil z begom. Istega prekrška dolžijo še drugih osem ljudi, med temi tudi nekaj Kalabrijcev, ki bivajo v Švici in jih tamkajšnja sodna oblast ni hotela izročiti Italijanom. Zločinska tolpa je tihotapila mamilo z območja Locrija v Milan, kjer je dobivala s pomočjo švicarske »mreže« orožje, ki ga je nato uporabljala za obračune med raznimi klani 'ndranghete, točneje med »familjami« Speranza, Palamara in Scriva na eni strani ter Morabito in Palamara na drugi strani. Tovrstni strelni spopadi so v poslednjih šestih letih zahtevali nič manj kakor petdeset smrtnih žrtev in kakšnih sto ranjenih, kakor je obrazložil na včerajšnji tiskovni konferenci namestnik državnega tožilca pri sodišču v Locriju Nicola Gratteri.

Hkrati so neapeljski sodniki izdali trideset nalogov za preventivni pripor, ki so jih naslovili na osebe, obdolžene združevanja v zločinske namene kamorističnega kova, trgovanja z mamili in posesti orožja. Petnajst nalogov so agenti javne varnosti predali naslovljencem, ki so že v zaporu, drugih devet so zajeli na prostosti, medtem ko jih je šest pravočasno dvignilo pete. Med njimi je tudi nek zaporni čuvaj.

V Rimu pa je včeraj stekla akcija, v okviru katere so bili aretirani stirje nepridipravi iz Kalabrije, obdolženi mafijskega združevanja. V njihovem brlogu so preiskovalci našli orožje, naboje in mamila.

Poseg Slovenca iz Italije na predkonferenci OZN na Dunaju

TRST - Kot predpriprava na svetovno konferenco Združenih narodov o človekovih pravicah, ki se bo začela v ponedejek, je v dneh od 9. do 12. junija na Dunaju potekal na isto temo Forum nevladnih organizacij. K temu delu konference se je prijavila in bila akreditirana tudi Slovenska kulturno gospodarska zveza iz Trsta.

V okviru delovne skupine E, ki je bila posvečena manjšinam, ki so izpotavljene raznim oblikam netolerance je v petek popoldne nastopil Pavel Stranj, ki je v kratkem času, ki je bil na razpolago, povzel izkušnje in stališča, ki izhajajo iz tukajšnjih razmer.

SVEČANOST PRI FOJBI

Proslava ni zakonita

Občina z njo podpira Sardosa Albertinija

Na bazovski gmajni bo danes dopoldne ob 48-letnici odhoda jugoslovanskih čet iz Trsta komemoracija žrtev fojb, se posebno tistih, ki so padle v obdobju 40 dni jugoslovanske uprave v Trstu, in onih, ki so padle pred 50 leti v Istri. Proslavo prirejata Občina Trst in Odbor za počastitev padlih v fojbah, kateremu predseduje Paolo Sardos Albertini, pričela pa se bo ob 10. uri. Po dvigu zastave bo škof Bellomi daroval mašo in molil za žrtve. Na sporedu bosta nato govora tržaškega župana in predstavnika Odbora za počastitev padlih v fojbah, nakar bodo prebrali utemeljitev podelitve Trstu zlate medalje za vojaške zasluge. Sledila bosta počastitev padlih in polaganje vencev, proslava pa se bo končala z akordi Verdijeve Va Pensiero v izvedbi zbora Alabarda.

Tako piše v poročilu, ki nam ga je včeraj poslal tiskovni urad tržaške občine. V bistvu gre za proslavo, ki se že več let ponavlja v tem času. Toda tokrat je tudi neka novost, da je namreč eden izmed prirediteljev, t. j. Paolo Sardos Albertini, tudi kandidat na volitvah za predsednika tržaške pokrajine, ki so še vedno v teku, in da bi po novi zakonodaji v tem primeru takšne prireditve ne smela prirejati tržaška občinska uprava. V 6. odstavku 29. člena zakona 81/1993 o volilni zakonodaji za krajevne uprave je namreč rečeno: »Vsem javnim upravam je prepovedano izvajati kakršno koli propagandno delovanje, pa čeprav sodi v njihovo institucionalno dejavnost, v obdobju 30 dni pred volilno kampanjo in med samo volilno kampanjo.«

Težko bi bilo osporavati, da proslava na bazovski fojbi, tako kot je zamišljena, ne predstavlja primera, ki ga zakon prepoveduje. S tem stališčem se strinja tudi tržaški Stalni izvršilni odbor za volilno premirje, ki je po nastopih predstavnikov list SKP Lunardellija, SSk Slame in DSL Brattonijeve povabil občinsko upravo, ali naj se od proslave umakne ali pa naj bo proslava tako prirejena, da je ne bo mogoče razumeti niti kot posredno propagando Sardosu Albertiniju. S tem stališčem je bila seznanjena tudi prefektura. Zadeva se bo verjetno končala pred sodniki.

VOLITVE PREDSEDNIKA POKRAJINE / ZAVEZNIŠTVA ZA DRUGI KROG

Za Codego so se opredelil še SSk in številni socialisti

KD kot središčna sila ne bo podprla nobenega kandidata

V športnem žargonu bi lahko rekli, da sta ekipi sestavljeni: gre za drugi krog volitev predsednika tržaške Pokrajine, ki bo prihodnjo nedeljo. Teden dni po prvem krogu, iz katerega sta kot tekmeca za balotažo izšla Sardos Albertini, kandidat Liste za Trst, in pa Franco Codega, izraz Zavezništva za Trst in kandidat, ki ga je podprla Demokratična stranka levice, so imele ostale stranke čas, da se opredelijo. In so se: misovci so se takoj izrekli za Sardosa Albertinija, ki ga bodo podprle tudi druge desničarsko usmerjene sile in nekateri posamični predstavniki drugih strank (npr. sen. Arduino Agnelli), Franco Codega pa je zbral okrog svoje kandidature precej novih zaveznikov, ki so se kljub raznim pripombam opredelili zanj. V petek zvečer se je za podporo Codegi izreklo pokrajinsko vodstvo stranke Slovenske skupnosti, isto je storil tudi širši krog socialistov, medtem ko se Krščanska demokracija ni opredelila za nobenega od kandidatov.

V tiskovni noti Slovenska skupnost poziva slovenske volivce, naj 20. junija oddajo svoj glas Codegi. »Volilni spopad s protikandidatom Liste za Trst Sardosom Albertinijem bo težak, zato je potrebno, da se okrog Codege v drugem krogu tržaških pokrajinskih volitev strne ves slovenski in sploh demokratičen Trst.« Na svoji petkovi seji je tržaški pokrajinski svet SSk tudi ocenil izide zadnjih volitev in perspektive, ki se odpirajo v FJK in še zlasti na Tržaškem. Izraženo je bilo splošno zadovoljstvo zaradi števila prejetih glasov, vendar jih je bilo vseeno premalo, da bi lahko stranka na osnovi novih in do slovenske manjšine krivičnih pravil izvolila svojega predstavnika v deželni svet. »Skoraj 7 tisoč zbranih glasov v tržaški pokrajini in več kot 10 tisoč glasov v celotni FJK pa vsekakor predstavlja velik politični kapital, ki ga moreta in morata SSk in sploh vsa slovenska manjšina s pridom izkoristiti v nadaljnjih prizadevanjih za uveljavitev pravic,« še piše v sporočilu. Glede balotažnih volitev pa je bilo še rečeno, da Codega ni sprejel nobene dodatne formalne povezave s SSk.

»Poziv vsem socialističnim volivcem in vsem demokratom«: tako je naslovljen dokument, ki ga je podpisala vrsta znanih osebnosti, med temi dolinski župan Marino Pečenik, bivši pokrajinski koordinator PSI Franco Todero, tržaški pokrajinski tajnik CGIL Antongiulio Bua, podjetnik Fulvio Anzelotti in novinar Rudi Pavšič. Podpisniki ugotavljajo, da je v prvem krogu volitev prišlo do izraza izoblikovanje nacionalističnega bloka, ki so ga močno pogojevali misovci. Morebitna prevlada tega bloka, ki ga odraža kandidatura Sardosa Albertinija, bi Trstu zaprla vse možnosti za gospodarsko in kulturno rast. Zato podpisniki pozivajo vse tržaške volivce, da podprejo Codego, socialistične volivce pa še posebej pozivajo, naj se zavzamejo, da bi ostali živi ideali stoletnega delovanja socialistične stranke, ne glede na vsega obsojanja vredno zadržanje številnih vsedržavnih in krajevnih voditelje PSI.

Soglasna je bila tudi odločitev pokrajinskega vodstva KD, da ne podpre nobenega od dveh kandidatov in da se že sedaj opredeli za »konstruktivno opozicijo« v novem pokrajinskem svetu. V noti KD poudarja, da je ozračje nacionalističnega soočanja za Trst lahko samo škodljivo, da potrjuje stališča pokrajinskega kongresa o nesprejemljivosti kakršnegakoli povezovanja z MSI in SKP, da ostaja neobhodno potrebna središčna sila in končno, da obstaja delno sozvočje med strankinimi programi in Listino, ki jo je pred nedavnim podpisal širok krog tržaških kulturnikov.

Dokument »5 razlogov, zakaj bomo volili Franca Codego«

Zveza slovenskih kulturnih društev, Združenje ARCI, Zveza katoliških delavcev ACLI in Združenje ARCI-ragazzi so podpisali skupni dokument-poziv volilcem, da 20. junija oddajo svoj glas Francu Codegi. Iste organizacije prirejajo v četrtek, 17. junija, na Trgu sv. Antona zborovanje-koncert, ki bo med 18. in 20. uro.

Omenjena združenja so oblikovala manifest pod naslovom »5 razlogov, da volimo Franca Codego«, ki ga sedaj ponujajo v razmislek in v podpis vsem organizacijam slovenske in italijanske civilne družbe. Dokument bodo predstavili v četrtek, 17. junija na tiskovni konferenci, podpise zbirajo tudi na sedežu ZSKD v Trstu (tel. 635-626).

V dokumentu »5 razlogov zato, da volimo Franca Codego« med drugim piše, prvič, da je kandidat, ki lahko zagotovi resnično odprtost Trsta do Vzhodne Evrope.

Drugič, da je kandidat, ki se je in se bo zavzemal, da bi škodljive ideološke zapore ne ovirale sodelovanja in dialoga med različnimi kulturnimi, etničnimi in verskimi komponentami, ki so del Trsta.

Sodelovanje in dialog naj bi se udejanila v stvarni kulturni rasti. Tretjič, da je kandidat, ki si je nabral bogate izkušnje v neposrednem delu z ljudmi. Prav zato lahko vnese v življenje institucij nove vrednote in odločno prispeva k temu, da pride do ponovnega zbližanja med ustanovami in organizacijami civilne družbe, kar bi omogočilo tudi aktivno vključevanje občanov pri upravljanju pokrajinske stvarnosti. Četrtič, da je kandidat, ki je svoje družbeno, poklicno in politično delo razumel v funkciji občanov in se posebno tistih, ki so najšibkejši in najmanj zaščiteni. In petič, da je kandiat, ki je vedno spoštoval drugačna mnenja in je skušal razumeti probleme, ne pa vnaprej soditi.

NOVICE

Tržaški taksisti bodo manifestirali

V torek, 15. t.m., bodo tržaški taksisti manifestirali. Ob 7. uri se bodo zbrali pred Rižarno, nakar bodo v sprevodu krenili po Ul. Valmaura, Istrski ulici, Senenem trgu, Drevoredu D Annunzio, Trgu Garibaldi, Ul. Carducci, Ul. Ghega, Trgu Libertà, Korzu Cavour in Nabrežju ter svoj protestni sprevod zaključil na Trgu Unità pred občinsko palačo, kjer naj bi se njihovi predstavniki srečali s pristojnimi oblastmi. Po predvidevanjih naj bi se manifestacije udeležilo okrog 200 taksijev. Taksisti manifestirajo zaradi odnosa, ki ga do te kategorije imajo javne oblasti, saj je njihov javno-pravni status še vedno neurejen.

Tržaška Ženska konsulta v Grčiji

V teh dneh je odpotovala v Grčijo delegacija Ženske konsulte iz tržaške občine. Med obiskom se bo sestala s predstavnicami grških ženskih organizacij, da bi ugotovila, kakšen je položaj pripadnic nežnega spola v tej državi, ki je pred nedavnim vstopila v Evropsko skupnost.

Novi urnik uradov INPS

Tržaški sedež pokojninskega zavoda INPS sporoča, da bo z jutrijšnjim dnem stopil v veljavo nov urnik njegovih uradov. Le-ti bodo odprti za občinstvo dopolne od ponedeljka do petka, od 8.15 do 12. ure, popoldne pa od ponedeljka do četrtka, od 14.30 do 16.30.

Natečaj za jezikovne asistente na prefekturi

V kabinetnem uradu na tržaški prefekturi je mogoče dvigniti razpise natečajev za sprejem v službo 19 jezikovnih asistentov ter 60 stenografk in tipkaric. Prvega natečaja se lahko udeležijo le diplomiranci na višjih srednjih šolah, drugega pa diplomiranci na nižjih srednjih šolah, ki so povrh uspešno opravili ustrezne poklicne tečaje.

Natečaj za funkcionarje občinske uprave

Tržaška občina je razpisala natečaj za sprejem v službo 12 voditeljev upravnih služb. Natečaja se lahko udeležijo italijanski državljani stari največ 40 let z univerzitetno diplomo iz prava, političnih ved ali ekonomije, ki imajo povrh za seboj najmanj 5 let službe kot funkcionarji 7. funkcionalne kvalifikacije v javnih upravah ali podobno.
Prošnjo je treba vložiti najpozneje do 24. julija, ob 12.30. Podrobnejše informacije nudi občinski urad za osebje.

OTROCI / POBUDA SKLADA M. ČUK

Priložnost za sproščeno igro in zabavo v naravi

Prireditev je bila v Marijanišču na Opčinah

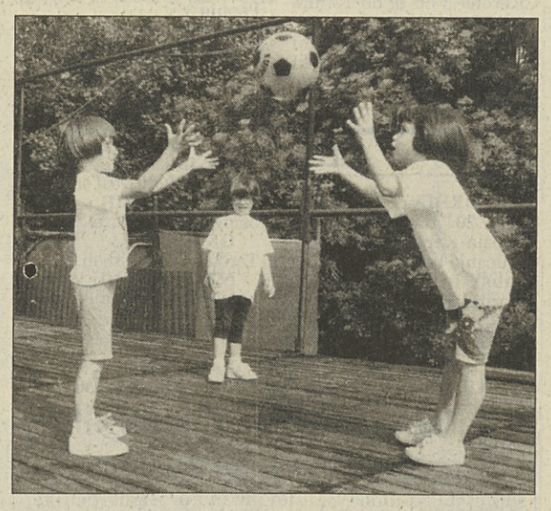

»V naravo veselo« so imenovali prireditev, ki jo je Sklad M. Cuk tudi letos namenil otrokom. Srečanje je potekalo v parku Marijanišča na Opčinah, kjer so se zbrali otroci, pa tudi starši, da bi preživeli nekaj ur na prostem, v sproščeni zabavi (kot vidimo na sliki), ob raznih igrah, slikarskem ex tempore, sproščenem nastopu mladih udeležencev pred mikrofonom in še drugih igrah in tekmovanjih, ki so pritegnila tudi starše.

Oblačno vreme in nekaj jutranjih padavin sta nekoliko zmotila potek prireditve, ki bi se je bilo udeležilo prav gotovo še večje število otrok, da niso bili mnogi mladi še na drugih, na primer športnih prireditvah in da niso bili v glavnem vsi že nekoliko utrujeni od sodelovanja na šolskih prireditvah, ki so bile letos še posebno lepe in bogate.

Kljub vsemu, so otroci in starši v igri na prostem, kjer je vse potekalo, brez že vnaprej pripravljenega programa, preživeli lep in prijeten dan. (N.L.)

NA POBUDO ACLI IN ZSKD

Dve video-kaseti o vojni v Bosni na današnjem Prazniku miru

Danes se bo zaključil Praznik miru, ki sta ga priredila tržaško združenje katoliških delavcev ACLI in Zveza slovenskih kulturnih društev. Prireditev bo v prostorih oratorija S. Marco v Ul Modiano 3. Ob 17.30 bo žrebanje loterije za mir, izkupiček katere bodo uporabili za uresničitev solidarnostnega načrta v korist zapuščenih otrok iz Brazilije.

Ob 18.30 bodo predvajali dve video-kaseti o dramatičnem vojnem stanju v Bosni in Hercegovini. Kaseti je posnela slovenska televizija v sodelovanju z bosansko, prikazujeta pa dramatične dogodke v bivši jugoslovanski republiki v zadnjem letu.

Na video-kasetah so posneta številna pričevanja preživelih, prikazani pa so tudi množični uboji civilistov. Posnetke bodo v Trstu predvajali prvič, za kar gre posebna zahvala goriškemu Kinoateljeju. Projekcije bo komentirala bosanska sociologinja Jagoda Savic. Hvalevredni pobudi se je pridružila tudi tržaška sekcija Amnesty International, ki bo predstavila javnosti vsebino pred kratkim sestavljenega dosjeja o kršenju človečanskih pravic v Bosni.

Večer se bo zaključil s predvajanjem videa, ki ga je pripravila slovenska TV in prikazuje zgodovino najbolj znane umetniške mladinske skupine Laibach. Vstop na prireditev je prost, poskrbljeno pa bo tudi za družabnost in primerno okrepčitev.

ZADRUŽNI CENTER / BOGATA DEJAVNOST

Sončni žarek... za mlade s posebnimi potrebami

Vrsta zanimivih pobud za poletne mesece

BORIS SIMONETA

Zadružni center za socialno dejavnost, ki ima svoj sedež in upravne prostore v ulici Cicerone 8 v Trstu, je čvrsto zakorakal v sedmo leto svojega socialno navdahnjenega delovanja. Ob ustanovitvi je bila prisotna zlasti skrb za nego, vse oblike pomoči in oskrbovanje na domu, tako starejše populacije kot težkih invalidov. Temu plemenitemu družbenemu poseganju in lajšanju človekovih stisk se danes specializirano osebje posveča veliko pozornost in vlaga najboljše moči pri oblikovanju kar najbolj učinkovite materialne in moralne pomoči oskrbovancem.

Ta vsebinska usmeritev Zadružnega centra pa je v zadnjih letih postala večplastna in je v skladu s statutarno solidarnostno opredelitvijo zaobjela tudi slovensko invalidno mladino v prizadevanjih, da ne bi ti člani naše družbe ostali prepuščeni samim sebi, oziroma družinski skupnosti, kar lahko vodi tudi v bolj ali manj občutno odmaknjenost od družbene stvarnosti. Prav zato se daje poleg dolžnostnega spremstva in pomoči v okviru šolskih struktur poseben poudarek vsem oblikam vključevanja mladostnikov s posebnimi potrebami v organizirane dejavnosti v izvenšolski interesni sferi z namenom, da bi se ti osebki kar najbolj spontano in enakopravno vključili v dogajanje našega vsakdana. To hvalevredno in plemenito delo opravlja skupina požrtvovalnih spremljevalk in spremljevalcev s pristno človekoljubno občutljivostjo in izostrenim strokovnim pristopom.

Delovna skupina Sončni žarek, ki je z uresničevanjem operativno samostojnih projektov zaživela v okviru Zadružnega centra za socialno dejavnost, je za poletni čas pripravila dve specifični pobudi. Po uspešni lanskoletni izkušnji bodo tudi letos priredili od 30. avgusta do 10. septembra v Brojenci pod Križem poletno središče ob morju, ki bo namenjeno mladini s posebnimi potrebami, vabljeni pa so tudi vsi, ki si v prijetni družbi želijo morja in sonca. Poskrbljeno bo seveda za hrano, prevoz in mentorstvo. Ob iztekajoči poletni sezoni je omenjeni termin pravšnji čas za še zadnjo organizirano sprostitev in obenem socializacijsko učvrstitev pred pričetkom novega šolskega leta.

Se prej, in sicer od 28. junija do 9. julija pa bo na obmorskem sedežu jadralnega kluba Čupa v Sesljanskem zalivu organizirano celodnevno bivanje s poletnimi rekreacijskimi dejavnostmi, ki bo namenjeno oskrbovancem s posebnimi potrebami. Vpisovanje na obe pobudi poteka v uradu Zadružnega centra za socialno dejavnost, kjer interesenti lahko dobijo tudi podrobnejša pojasnila in napotke.

Prav v četrtek pa je Sončni žarek spravil pod streho in uspešno izpeljal plesni tečaj, ki je potekal na sedežu barkovljanskega kulturnega društva. Od marca dalje so se tečajniki na dvanajstih dveurnih lekcijah pod mentorstvom specializirane učiteljice naučili osnovne korake klasičnih in južnoameriških plesov. Od začetnih štirinajst parov je do konca vztrajalo osem parov in med udeleženci je bilo tudi sedem mladih s posebnimi potrebami. V petek pa so tečajniki doživeli ognjeni krst in na javnem plesišču skupinsko preizkusili pridobljeno obvladovanje plesne tehnike. Ta pobuda je vsekakor doživela prodoren uspeh, saj so se v tem kontekstu stkala nova prijateljstva, družabnostna naravnanost je bila vselej na višku in že je slišati povpraševanje po ponovitvi uspešnega plesnega tečaja, ki naj bi ga uresničili v jesenskem obdobju.

ZADNJE SLOVO

V Mariboru umrl Stane Bidovec

V sredo, 9. t.m. so v Mariboru, kjer je zadnja leta živel, pokopali Staneta Bidovca, zadnjega od sinov iz znane tržaške Bidovčeve družine, ki je dala bazoviškega mučenika Ferda in druge rodoljube. Čeprav v narodnostno mešani družini očeta trgovca in italijanske matere Antonie Vianello, so vsi odraščali v narodnem duhu in v tem duhu tudi delovali za osvoboditev svojega naroda izpod fašističnega jarma.

Stane Bidovec se je rodil v Trstu 14. novembra 1909. Še kot otrok je zapustil rodno mesto, šolal se je v Ljubljani in tam diplomiral na pravni fakulteti. V študentskih letih se je priključil naprednemu gibanju in bil med mladimi sodelavci "tigrovcev". Po bratovi mučeniški smrti na bazovski gmajni je vstopil v KP Slovenije. Fašistična policija ga je zasledovala tudi v Jugoslaviji, kot je razvidno iz uradnega dopisa (hrani ga OZE pri NŠK) takratnega italijanskega konzulata v Ljubljani.

Osvobodilni fronti se je Stane Bidovec priključil takoj ob njeni ustanovitvi in bil poslan v Trst na aktivistično delo. Leta 1942 so ga aretirali in odgnali v taborišče v Obersaglio. Po kapitulaciji Italije se je vrnil v Trst, a so ga na aktivističnem delu v Dutovljah aretirali Nemci in po zaporu v Koroneu odgnali na prisilno delo v Celovec, nato pa v taborišče Dachau.

Po osvoboditvi se je spet vrnil v Trst. Delal je zlasti na kulturno-prosvetnem področju in bil podpredsednik Slovenske prosvetne zveze. Nekaj časa je bil pravni referent pri vojaški upravi JLA v Kopru. Leta 1948 se je opredelil za Informbiro. V takratnih mučnih časih za tržaško antifašistično gibanje in za Slovence, je deloval v vrstah Vidalijeve partije na političnem, prosvetnem in časnikarskem področju. Bil je tudi odgovorni urednik Dela. Nazadnje je iz narodnostnih razlogov prišel v spor z Vidalijem, ki ga je tudi izključil iz vodilnih organov in iz partije same. Ostal je brez dela. Tudi pri socialistični stranki, v katero je vstopil, ni našel zadoščenja in se razočaran in strt umakil v zasebno in družinsko življenje najprej v Trstu in pred nekaj leti, ko se ga je že lotila bolezen, v Mariboru. Na pogrebu se je od njega v imenu Zveze združenj borcev NOB, poslovil znani antifašistični borec Angel Besednjak.

O političnih opredelitvah Staneta Bidovca v določenem času so mnenja seveda lahko različna, toda zvestobe slovenskemu narodu v najtežjih tenutkih njegove zgodovine in odločnega protifašizma se mu ne sme odrekati.

Zdaj, ko se je končala njegova trpka življenjska pot, ga ohranjamo v spominu prav zaradi tega. (-en)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506
Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publiest
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%
Cena: 1.200 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373
Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Slovenci pred balotažo

V torek, ob 20.30 bo v prostorih Knjižnice »P. Tomažič in tovariši« v openskem Prosvetnem domu drugo srečanje glavnih političnih predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti. Budin (DSL), Jevnikar (SSk), Pavšič (PSI) in Spetič (SKP) so se namreč soočali pred nedeljskimi upravnimi volitvami, sedaj pa se bodo v nekoliko drugačnih okoliščinah soočali pred balotažo, ki bo prihodnjo nedeljo določila pokrajinskega predsednika.

Jutri posvetovalnica za ljudske noše

V domu Albina Bubnica v Repnu bo jutri ob 21. uri spet odprla vrata posvetovalnica za ljudske noše. Hvalevredna pobuda, ki jo z izostrenim čutom za vrednotenje etnografskega bogastva uresničuje kulturno društvo Kraški dom, je že na prvi »avdiciji« pred mesecem dni privabila številne lastnice ljudskih noš, ki bi si rade dva meseca pred letošnjo izvedbo kraške ohceti uredile svojo obleko v sozvočju z izvirnimi nošami. (-bs-)

Praznik v Lonjerju

V Lonjerju bo danes nadvse živahno, saj bodo domači vinogradniki razstavljali svoja vina ob priliki 6. kolesarskega Maratona prijateljstva, ki bo iz Ljubljane do Lonjerja pripeljal preko 400 navdušencev. Na sporedu bo tudi razstava slik včerajšnjega ex-tempore, ki so se ga udeležili številni šolarji in dijaki. Za boljše počutje pa bodo poskrbeli že stari znanci lonjerskih prireditev in sicer Veseli godci iz Boljunca. (J.P.)

VAŠKA SKUPNOST PRAPROT
prireja
19. ŠAGRO V PRAPROTU
19. - 20. - 21. junija

Program:
Sobota, 19.: ob 15. uri odprtje kioskov, turnir v briškoli s 46. pari; nagrade: I. mesto dva prašiča; II. mesto dva pršuta; III. mesto dve salami in dva sira IV. mesto dve salami.
XV. ex tempore za mladino do 14. leta starosti; od 21. ure dalje ples z ansamblom KRAŠKI KVINTET
Nedelja, 20.: ob 14. uri odprtje kioskov; ob 18. uri pihalni orkester KRAS iz Doberdoba; od 21. ure ples z ansamblom L. Furlana.

Ponedeljek 21.: ob 17. uri odprtje kioskov; od 21. ure dalje ples z ansamblom KRT.

KD Fran Venturini
GLAS HARMONIKE
ŠAGRA
NA KRMENKI

Danes, 13.6.: od 15.00 mednarodno netekmovalno srečanje godcev na diatonično harmoniko **GLAS HARMONIKE**, od 20.00 do 24.00 ples z ansamblom *KRT*
Jutri, 14.6.: od 20.00 do 24.00 ples z ansamblom *HAPPY DAY*

Delovali bodo dobro založeni kioski!

KINO

ARISTON - 17.30, 19.50, 22.15 Fest-Fest: »L'olio di Lorenzo - Atto d'amore«,
EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter.
EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 20.00, 22.00 »MAC« , r. in i. John Turturro.
NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Lake consequence - Un uomo e due donne«, i. Willy Zane.
NAZIONALE 2 - 16.00, 20.00, 22.10 »Curve pericolose«, i. Roger Rabbit.
NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Bella, pazza e pericolosa«.
NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Qualcuno da amare«,
GRATTACIELO - 17.45, 19.50, 22.00 »Proposta indecente«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.
MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Il mio amico scongelato«.
EDEN - 15.30, 22.10 »Pioggia di sesso«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.
CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Un giorno di ordinaria follia«, i. Michael Douglas.
LUMIERE - 18.00, 20.05, 22.15 »Toys - Giocattoli«, r. Barry Levinson,
ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Fiorile«, r. Paolo in Vittorio Taviani,
RADIO - 15.30, 21.30 »I caldi peccati« , porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:
AGIP
Ul. Revoltella (vogal Ul. d'Angeli)
Nabrežje O. Avgusta
Istrska ul. (nasproti pokopališča)
Ul. Carducci 4
Ul. Molino a Vento 158
Ul. A. Valerio 1 (univerza)
MONTESHELL
Ul. Giulia 2
Drevored Campi Elisi 1/1
Drev. D'Annunzio 73
Miramarski drev. 37
Miramarski drev. 273
Nabrežje T. Gulli 8
Sesljan (drž. cesta 202)
ESSO
Trg Libertà 10/1
Ul. Battisti 6 (Milje)
IP
Ul. F. Severo 2
Drev. D'Annunzio 38/A
Ul. Baiamonti 2
Miramarski drev. 213
ERG PETROLI
Nabrežje N. Sauro 14
API
Ul. F. Severo 2/5

NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur)
AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA, 13. junija 1993
ANTON

Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.55 - Dolžina dneva 15.40 - Luna vzide ob 1.13 in zatone ob 14.22.

Jutri, PONEDELJEK , 14. junija 1993
VALERIJ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24,2 stopinje, zračni tlak 1009,1 mb pada, veter jugozahodnik 12 km na uro, vlaga 56-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Stefano Bucer, Elisa Giraldi, Kevin Basolo, Alice Ferrarese, Francesco Piscopello, Davide Fontana, Monica Pecorari in Vanessa Guerriero.

UMRLI SO: 4 mesece stara Melania De Lorenzis, 56-letni Germano Cerne, 68-letna Erica Gherselli, 71-letna Giacomina Puri, 70-letna Lida Curtolo, 81-letni Bruno Pieri, 80-letni Emilio Ludvik, 80-letna Cesira Colomban, 90-letna Elfrida Rade, 71-letna Bruna Cristin, 53-letni Giuseppe Flego in 77-letni Giusto Lozej.

LEKARNE

SLUŽBA LEKARN
Nedelja, 13. junija 1993
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Ul. Mazzini 43, Naselje sv. Sergija - Trg 25. aprila 6, Ul. Combi 17, Zavlje - Ul. Flavia 89, Fernetiči.
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Mazzini 43 (tel. 631785), Naselje sv. Sergija - Trg 25. aprila 6 (tel. 281256), Zavlje - Ul. Flavia 89 (tel. 232253).
FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Ul. Mazzini 43, Naselje sv. Sergija - Trg 25. aprila 6, Ul. Combi 17, Zavlje - Ul. Flavia 89.
FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Combi 17 (tel. 302800).

Od ponedeljka, 14., do nedelje, 20. junija 1993
Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).
OPČINE, Proseška ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità 4, Milje - Lungomare Venezia 3.
OPČINE, Proseška ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Unità 4 (tel. 365840).
Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.
Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

PRIREDITVE

ETNOGRAFSKA razstava v šoli v Mačkoljah bo odprta do 16. junija od 10.do 13. ure in od 17. do 19. ure. Danes pa od 10. do 12. ure.

DANES so vsi mladi vabljeni na »II. mladinski dan«, ki ga organizirata Mladinska skupina iz openske župnije in odbor za mladinsko pastoralo na Tržaškem: ob 11. uri zbiranje in skupna pevska vaja; ob 12. uri mladinska maša; ob 13. uri skupen pik-nik v parku Marijanišča na Opčinah. Sledil bo odbojkarski turnir med ekipami raznih skupin in organizacij; ob 18.30 koncert glasbene skupine Jonatan iz Brezovice v openski cerkvi sv. Jerneja.

ŠPORTNI PRAZNIK v Trebčah bo do 14. in od 18. do 21. junija. Poskrbljeno bo za prijetno glasbo, dobre jedi in osvežilno pijačo.

DANES bo v organizaciji KD Lonjer - Katinara in KK Adria na sporedu kolesarski Maraton prijateljstva iz Ljubljane do Lonjerja. Ob tej priložnosti bodo ob spremljavi Veselih godcev razstavljali svoja vina domači vinogradniki.

SKD TABOR vabi na koncert MePZ Primorec-Tabor v petek, 18. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Zborovodja Matjaž Sček. Vezna beseda Marij Čuk. Povezujeta Alda Sosič in Danijel Malalan.

OBVESTILA

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM S. Kosovela se prisrčno zahvaljuje KD J. Rapotec iz Prebenega za pomoč pri odpiranju Zelenega centra in pri izvedbi Zaključnega večera.

SKD PRIMOREC in MePZ Primorec-Tabor se iskreno zahvaljujeta vsem, ki so pripomogli k uspehu vaškega praznika in revije Pesem ne pozna meja.

SK BRDINA organizira ob sredah, 16., 23. in 30. junija tri razvedrilne športne popoldneve za otroke od 3. do 11. leta Zbirališče na Opčina na Brdini ob 17. uri.

KNJIŽNICA »P.TOMAŽIČ in TOVARIŠI« - Prosvetni dom - Opčine , v torek, 15. t.m., ob 20.30 srečanje na temo SLOVENCI PRED BALOTAŽO. Sodelujejo: M. Budin (DSL), I. Jevnikar (SSk), R. Pavšič (PSI) in S. Spetič (SKP)

UPRAVNI ODBOR GLASBENE MATICE sklicuje redni občni zbor v ponedeljek, 14.6.93 ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20.00 v drugem sklicanju na sedežu v Trstu ul. R. Manna 29.

KD LONJER - KATINARA prireja od 26. do 31. julija otroški poletni center. Informacije in vpisovanje pri Jani Pečar tel. 910178 ali pri Mirki Čok tel. 910055.

NA KATINARI je razstava slik, listin in predmetov. ki bo odprta še danes, od 10.30 do 13.00, ter od 16.00 do 19.00.

KD KRAŠKI DOM obvešča, da bo posvetovalnica za narodne noše jutri 14. t.m., ob 21. uri v Bubničevem domu v Repnu.

ORGANIZACIJSKI ODBOR za pripravo celodnevne prireditve »DAN SOLIDARNOSTI«, ki bo 2. julija v parku sv. Ivana, naprosa posameznike in organizacije da sponzorirajo izvedbo tombole. Izkupiček prireditve je namenjen begunskim otrokom iz Splita. Telefon 572091 od 9. do 12. ure.

KRUT obvešča člane in interesente, da sprejema rezervacije za zdravljenje-oddih v naravnih zdraviliščih: Radenci, Šmarješke toplice, Strunjan in Čatež. Informacije na sedežu KRUT-a v Ul. Cicerone 8 od 9. do 17. ure - tel. 360324 ali 360072.

KD F. PRESEREN vabi na tradicionalno šagro, ki bo v Boljuncu od 19. do 21. junija.

IZLETI

SK BRDINA organizira 19. in 20. junija dvodnevni izlet na Kaprun (Avstrija). Smučanje bo pod vodstvom klubskih vaditeljev. Za informacije tel. št. 212859

ŠOLSKE VESTI

UČENCI OSNOVNE ŠOLE F. Bevka vabijo na zaključno prireditev, ki bo v prostorih openskega otroškega vrtca jutri, 14. t.m., ob 18. uri.

MALČKI in osebje iz otroškega vrtca iz Mavhinj vabijo na razstavo ročnih del in risb danes, od 15. do 18. ure.

UČENCI srednje šole S. Kosovela vabijo na ogled razstave v veži Prosvetnega doma na Opčinah. Odprta bo še danes

DANES je razstava otroških ročnih del v šempolajskem vrtcu od 9. do 12 ure in od 16. do 19. ure.

SSS obvešča profesorje srednjih in višjih šol, da je razpisan natečaj po naslovih za vstop v stalež. Kandidati naj vložijo prošnje na deželni šolski urad do 7. julija. Informacije in obrazec prošnje so na razpolago na sedežu sindikata, Ul. Carducci 8, Trst, tel 040-370301 ob torkih od 11.30 do 13. ure. ob sredah od 17. do 18.30, ob četrtkih od 9.30 do 11. ure in ob petkih od 15.30 do 16.30.

UČENCI osnovne šole F. Milčinskega na Katinari vabijo na razstavo ročnih del in risb danes, od 9. do 12.30 in od 17. do 20. ure.

UČENCI osnovne šole P. Tomažiča iz Trebč vabijo na ogled razstave ročnih izdelkov jutri, 14. t.m., od 11. do 12.30 in od 16. do 19. ure; v torek, od 9. do 12. ure.

UČENCI in učiteljice osnovne šole P. Trubarja v Bazovici vabijo na ogled razstave, ki bo danes, 13. t.m., od 9.30 do 12.30 in od 16. do 19. ure.

ČESTITKE

Danes praznuje rojstni dan SLAVKO ŽERJAL iz Borsta. Se na mnoga leta mu želijo teta Ika ter Vida in Marta z družinama.

V Borštu št. 20 praznuje svoj visoki rojstni dan SLAVKO ŽERJAL. Se mnogo zdravih let mu želijo vsi, ki ga imajo radi.

Te dni praznuje 65. rojstni dan ALOJZ SKRLJ Svojemu aktivnemu članu želi TPPZ P. Tomažič še na mnoga pevska leta.

Danes je postala polnoletna naša VALENTINA. Da bi sonce zdravja, sreče in ljubezni jo spremljalo vse življenje ji želijo tata, mama, brat Adrijano z ženo Moreno ter nečakinji Sarah in Martina, ki pošiljata teti 18 vročih poljubčkov.

VALENTINA danes si postala polnoletna. Da bi bila vedno tako zdrava, vesela in srečna kot danes ti želijo nona in stric Peter.

MALI OGLASI

OSMICO so odprli pri Miskotu na Opčinah -Ul. Peonie 3.
OSMICO je odprl v Prebenegu Viljem Bandi. Toči belo in črno vino.
OSMICO je odprl Ladi Rebula - Repnič 2.
OSMICO ima Lupinc v Praprotu. Toči sortirana vina.
OSMICO imajo Pri županovih v Medji vasi št. 1
PRI COLJEVIH so odprli osmico v Samatorci 20.
OSMICO ima Ivan Terčon v Mavhinjah.
NA PROSEKU iščemo izkušeno pomočnico za celodnevno nego ostarele gospe, občasno tudi ponoči. Tel.225197.
PRODAM avtomobil Golf-match, letnik '85, prevoženih 88.000 km, v odličnem stanju, edini lastnik upokojenec. Telefon 825845.
PRODAM motorno kolo znamke Cagiva 125. Tel. 229227 ali 200175.
NA PROSEKU je na prodaj večja stanovanjska hiša s 500 kv m dvorišča, primerna za dve družini. Tel. 229343 po 20. uri.
PRODAM avtomobil Lancia prisma 1600 v dobrem stanju. Tel. 040-200665
IŠČEMO godca za praznovanje med prijatelji. Telefonirati od 7. do 8. ure na št. 327091.
A 112 ELEGANT letnik 80, v dobrem stanju, z opravljenim tehničnim pregledom prodam; telefon 228365
PRODAM Fiat 127-900L, rdeče barve, prevoženih 66.000 km, v dobrem stanju, s tehničnim pregledom, cena po dogovoru. Tel. 225590.
KUKUKOVI so v Doberdobu odprli kmečki turizem: imajo odprto vsak dan in vabijo na obisk.
STROKOVNO nastavljam centralne napeljave za ogrevanje in kopalnice; brezplačni predračuni. Tel. 228390.
PRODAM avto Lancia delta 1300LX, letnik 86. Tel. 040-200377.
DELO dobi začasno po dogovoru brezposelni z lastnim avtomobilom za razna opravila na vrtu, področje od Miramara do Križa. Telefon št. 363434 ob urah poslovanja uradov.
RIBOGOJNICA AGROITTICA GLINSCICA iz Boljunca nudi kanadske losose vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel.št. 228297

PEKARNA SARDO
Miramarski drevored 151
in trgovina jestvin
"AL BUONGUSTAIO"
Ul. s. Bortolo 2 - Barkovlje
obveščata odjemalce, da v juniju, juliju in avgustu obratujeta tudi ob nedeljah s prodajo svežega kruha in slaščic.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV v Trstu
vabi na sklepni večer sezone jutri, 14. junija ob 20.30
večer z
Vinkom Beličičem
ob njegovi 80-letnici bo v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3

SK BRDINA
priredi
SMUČARSKI PRAZNIK
danes, 13. junija
Odprtje kioskov ob 16. uri.
Ples z ansamblom Happy Day ob 21. uri.
Poskrbljeno za izvrstni prigrizek.
Vabljeni!

V Saležu št. 59 Tel. 229536
je odprl
zobno ambulanto
dr. Adrijan Jani Sossi

Samo s pravočasnim naročilom si boste zagotovili učbenike za prihodnje šolsko leto.
Seznami so na razpolago v
TRŽAŠKI KNJIGARNI
Ul. sv. Frančiška 20

VELIKA AKCIJA DERMOKAPIL
SOS ZA LASE
DERMOKAPIL brezplačno nudi svoje specialiste za rešitev vašega problema

PROMOCIJSKA AKCIJA ZADEVA FINANČNE OLAJŠAVE

Jesen je čas, ki je namenjen aktivnostim, ki naj bi nas zaščitile pred fizičnimi težavami.
Tako se je DERMOKAPIL, podobno kot se zgodi s preventivo za zobe ali vid, odločil, da poskrbi za probleme v zvezi z lasmi.
V ta namen je posvečen mesec brezplačnih posvetovanj o zaščiti pred izpadanjem las, prhljajem, srbečico in nepravilnim delovanjem lojnic, ki neodložljivo vodijo najprej do razredčitve las in kasneje do plešavosti. KONZORCIJ DERMOKAPIL je nastal s ciljem, da z ustreznim informiranjem najprej zaščiti, ko pa je to že prepozno zdravi plešavost ter seznanja z obstoječimi sredstvi, ki to omogočajo. Zato bodo njegovi trikologi, ki so diplomirali na Italijanski akademiji za znanost in naravno medecino, ki deluje pod okriljem odbornistva za zdravstvo, na razpolago vsem, ki želijo imeti zdrave in blešče lase.

Začetek redčenja las in stopnja prezgodnje plešavosti

BREZPLAČNI PREGLED DERMOKAPIL
Gre za prvi korak, ki predstavi profesionalnost naše organizacije, resnost, s katero se soočamo s problemi, pri čemer pregledamo predložene vzorce za preprečitev nenormalnega izpadanje las (na primer lase, ki jih dobimo na blazini, glavniku ali v kopalnici itd.).
V centrih DERMOKAPIL vam omogočamo:
- brezplačen približno enourni pregled pri trikologu;
- izvide kontrole in predlog za rešitev;
- zainteresirana oseba nima nobenih obveznosti, da sprejme predlagano rešitev;
- v primeru strinjanja s predlagano repšitvijo dogovor za začetek posegaa pod vodstvom trikologov;
- programirane kontrolne pregledi med postopkom in tudi kasneje, glede na potrebo in s ciljem, da se ohranijo doseženi učinki brez dodatnih stroškov.
To je kratek pregled, ki naj bi pokazal s kakšno prizadevnostjo delamo pri DERMOKAPIL-u. Prvi brezplačni obisk je prvi korak k rešitvi vašega problema. Pri tem boste tudi spoznali resnost naše strukture in najsodobnejše posege na tem področju, ki so sad stalnega izpopolnjevanja naših specialistov.
Za konec ponovimo v sintetični obliki predlog DERMOKAPIL-a: brezplačen pregled in izvidi z natančno diagnozo težav, predlogom rešitve in nikakršna obveza, da ta predlog sprejmete.
Na kongresih v Nici, Barceloni, New Yorku o novih izpopolnjenih tehnikah presaditve posameznih ali več lasnih korenin.
S kongresov v Nici (12. do 14. 2. 1992), Barcelone (14. in 15. 10. 1992) in New Yorku (2. in 3. 11. 1992), kjer so sodelovali tudi DERMOKAPIL-ovi specialisti-trikologi, da bi se seznanili z najnovejšimi tehnikami, ki se uporabljajo na svetu, so prišle nekatere vesti o doseženih rezultatih raziskav v boju proti plešavosti, s katerimi vas je DERMOKAPIL pripravljen takoj seznaniti.
Naši strokovnjaki-trikologi so vam na razpolago, da vas seznanijo z novimi dosežki, pri čemer je celoten postopek prilagojen vašim potrebam in željam, da bi končno rešili problem redkih las ali plešavosti.
V skladu s pregovorom:

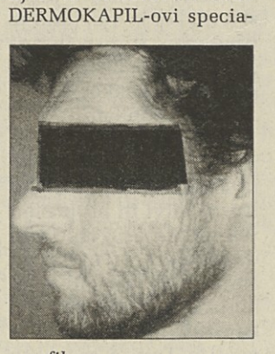
profil

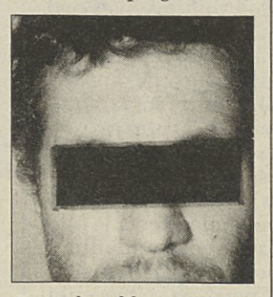
Frontalna slika estetskega učinka po posegu

»Preprečiti je bolje, kot zdraviti,« vam bo DERMOKAPIL predstavil možna SREDSTVA za rešitev vašega problema. Za pregled se dogovorite po telefonu vsak delovnik med 10: in 19. uro, ob sobotah pa med 9. in 13. uro.
A.C

Sedež Konzorcija Dermokapil v Trstu: Korzo Italia 21, Tel.: 040 - 774248
Sedeži Konzorcija Dermokapil v Italiji so:
Bocen - Brescia - Carpi (MO) - Mantova - Milan - Padova - Parma - Piacenza - Pordenone - Reggio Emilia - Rim - San Donato - Sassari - Savona - Treviso - Videm - Verona - Trst.
Predstavništva v tujini: Francija: Nica - Španija in Nemčija

Zlatomašniku
Francu Švari
za visoki jubilej čestitajo farani iz Šempolaja
1943 - 1993

parket
Syntekro Frittoli-parketti
Edini ekskluzivni zastopnik v Trstu
Ul. S. Zenone 6
Tel. 763429

O. KRAINER POHIŠTVO
TEL. 826644
CENE
BOMBA
POPOLNA RAZPRODAJA
ZARADI PREUREDITVE ELEKTRIČNIH NAPELJAV PO NORMAH CEE
VSE ZA 50% POPUSTA
O. KRAINER UL. FLAVIA 53 TRST - TEL. 826644
KUHINJE - SALONI - SPALNICE - OTROŠKE SOBE - DNEVNE SOBE - VHODI
OBV. OBČINI

OBVESTILO NAROČNIKOM, ki želijo prejemati dnevnik v kraju letovanja

Uprava Primorskega dnevnika naprosa naročnike, ki želijo prejemati dnevnik tudi med letovanjem, naj sporočijo naslov na Primorski dnevnik, tel. 7796600, od 12. do 18. ure, vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice.

URNIK sprejemanja osmrtnic, sožalij, čestitk, oglasov in raznih brezplačnih obvestil za objavo v Primorskem dnevniku za naslednji dan:

vsak delavnik 8.30 -12.30 PUBLIEST - Tel. 7796611

samo osmrtnice in sožalja tudi popoldne **13.30-17.00**: od **ponedeljka** do **petka** PUBLIEST

ob **sobotah** Redakcija Primorskega dnevnika - tel. 7796600

Loterija *12. junij 1993*

BARI	10	61	7	84	25
CAGLIARI	72	65	67	45	86
FIRENCE	43	46	69	7	60
GENOVA	70	43	8	26	15
MILANO	43	37	65	29	55
NEAPELJ	69	24	60	6	32
PALERMO	65	12	4	9	38
RIM	60	32	35	66	82
TURIN	20	51	47	2	86
BENETKE	34	83	47	38	1

ENALOTTO
1 2 X 2 X 2 2 X 1 X 1 X

KVOTE
12 73.798.000.- lir
11 2.270.000.- lir
10 192.000.- lir

Zapustila nas je
Bruna Cristin Zeriali
Za njo žaluje sestra Vera in nečaki.
Boljunec. 13. junija 1993

ZAHVALA
Ob izgubi naše drage sestre in tete
Ivanke Sosič
se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njem spomin, darovalcem cvetja in v dobrodelne namene. Posebna zahvala g. Stublju za opravljeni verski obred.
SVOJCI
Opčine, Videm, 13. junija 1993

ZAHVALA
Ganjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja ob izgubi naše drage
Justine Gulin Por. Brizzi
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njen spomin.
Mož Rudolf in hči Damjana
Ferlugi, 13. junija 1993

ZAHVALA
Globoko ganjeni ob tolikšnih izrazih sočustvovanja ob izgubi naše predrage
Lidije Mauri
(Selme)
se iskreno zahvaljujemo gospodom duhovnikom Vončini, Gerdolu in Nemacu, cerkvenim pevkam in zboru upokojencev iz Brega ter vsem, ki so nam v tem težkem trenutku stali ob strani.
SVOJCI
Boljunec, 13. junija 1993

VOLITVE / BALOTAŽA ZA PREDSEDNIKA POKRAJINE

KD, SSk in PSDI proti Ligi vsi drugi raje v opozicijo

SSk prisiljena v zavezništvo s KD, če hoče svetovalca - Liga zavrnila vse ponudbe - Levica ne bo podprla ne KD ne Lige

MARKO MARINČIČ - MARKO JARC

Slika stališč strank glede balotaže za predsednika pokrajine se vse bolj izostruje. Kandidat KD Alberto Bergamin bo poleg PSDI najbrž pridobil na svojo stran le še SSk, ki se je za povezavo s KD dokončno odločila včeraj. SSk je pred tem poskusila tudi pri Severni ligi, ki pa se ni hotela povezati z nikomer. Ker je za Slovensko skupnost nujno, da se vključi v zmagovito koalicijo (sicer ne izvoili svetovalca), je bila neizbežna odločitev za KD. Slednja bo dokončni odgovor dala danes, četudi je pokrajinsko vodstvo že sinoči načelno sprejelo povezavo, za mnenje pa so hoteli vprašati še goriško občinsko vodstvo. Rok za predložitev povezav zapade danes ob 12. uri.

Na drugi strani se bo Bergaminova konkurentka Monica Marcolini naslonila le na Severno ligo in računa, da bo zmagala zaradi odpora ljudi do dosedanjega režima, ki ga nekako pooseblja Bergamin. Tako je mogoče sklepati iz dejstva, da je Liga zavrnila ponudbo za povezavo z MSI po eni, kot tudi SSk po drugi strani. Morda se ji nastop brez zaveznikov izplača, saj je po neki časopisni (sicer neznanstveni) anketi med 400 volilci Marcolinijeva s skoraj 30 odstoki krepko pred Bergaminom, ki naj ne bi dobil več kot 23 odstotkov glasov doslej opredeljenih volilcev. Dosti je neodločenih, dosti pa jih je tudi že odločilo, da ne bodo podprli nobenega od dveh kandidatov. To velja zlasti za levico: DSL, Zeleni, SKP, Cittadini per l'Isontino in PSI so vsi z različnimi odtenki odločili, da se ne povežejo ne z Ligo ne s KD. Volilcem dopuščajo svobodo oz. jih vabijo naj oddajo belo glasovnico ali naj jo razveljavijo.

Za nekatere poražene stranke levice je prišel čas obračuna. Predsinoči je zasedal federalni komite DSL, ki je vzel v pretres rezultate volitev in kritike, ki so s tem v zvezi letele na vodstvo stranke. Pokrajinski tajnik Maurizio Salomoni je v poročilu sicer ugotovil, da je DSL v bistvu obdržala svoje glasove. Podčrtal je uspeh izvolitve deželnega svetovalca, uspeh na volitvah v Romansu in Vilešu in tudi to, da je v Tržiču kandidat DSL Persi prodrl v balotažo.

Bolj kot to pa pečejo neuspehi, med katere brez dvoma sodijo izidi za pokrajino in na občinskih volitvah v Ronkah. Glede pokrajine je Salomoni naredil avtokritiko: velika napaka je bila povezava s PSI, kajti volilci niso razumeli prenove v goriški PSI in so volili proti stranki, v kateri so videli glevnega krivca za "tangentopoli". Zaradi neuspeha na pokrajinskih volitvah je Salomoni vrnil tajniški mandat. Odstop je bil sprejet, vendar zaenkrat še zamrznjen. Po volitvah v Tržiču bo stranka odločila, ali jo bo Salomoni vodil do morebitnega predčasnega kongresa ali pa bodo imenovali kolektivno vodstvo. V razpravi k tajnikovemu poročilu je prišla do izraza ostra kritika, češ da se je DSL oddaljila od realnih problemov. Kritike so letele na račun povezave s PSI in tudi glede lanskega vstopa v pokrajinsko upravo. Prevladalo je mnenje, da bo treba sklepati druga zavezništva za strnitev levega pola na Goriškem. Zasedanja se je udeležil tudi deželni tajnik Ruffino. Pozitivno je ocenil vsedržavni izid DSL, v naši deželi pa je opozoril na nevarnost, da Liga prevzame dosedanjo vlogo KD. DSL se mora zavzeti za združitev vseh duš na levici: levica je močna in če ni razdeljena lahko premaga vse tekmece.

PSI se umika iz občinske uprave

Bo župan Tuzzi naredil to, kar so mu doslej že nekajkrat svetovali in odstopil, ali pa bo počakal, da se mu bo odbor dokončno sesul, ker bodo odstopili vsi odborniki? Vodstvo socialistične stranke je na petkovi seji sprejelo sklep o odstopu dveh svojih odbornikov iz odbora. To sta, kakor znano, podžupan Mario Del Ben in odbornik za finance Alberti. Del Ben je tak namen sporočil sicer že na prvi seji občinskega odbora po volitvah, vendar je takrat, kot kaže, prevladalo mnenje, naj bi mestna uprava ostala na svojem mestu. Za umik iz večinske koalicije so se v prejšnjih dneh že odločili tudi republikanci. Na potezi je torej župan Tuzzi.

SEMINAR ISIG / ISTRA IN NOVA SOŽITJA

Italijanska skupnost razmišlja o svoji in skupni bodočnosti

Italijanska narodnostna skupnost v Sloveniji in na Hrvaškem išče izhod iz položaja, ki prav gotovo ni lahek in ki ga še zaostruje stopnjevanje konfliktov na območju nekdanje Jugoslavije. Istra je bila od nekdaj zanimiva mešanica narodov, kultur, jezikov. V dosedanjem razpletu balkanske krize, je Istranom nekako uspelo, prav zaradi zgodovinskih izkušenj, ohraniti na dostojni ravni stopnjo sožitja, kar pa še ne pomeni, da si tudi tu ne utirajo pot razni izmi. Najbolj šibka skupnost na območju Istre so pripadniki italijanske narodnostne skupnosti, ki v zadnjem času namenjajo veliko napora prav globljemu spoznavanju stanja in občutkov in iskanju uspešne strategije v sklopu multietične skupnosti. V ta sklop se uvršča nedavni forum na Brionih, nadaljevanje razprave o aktualni problematiki pa napovedujejo tudi v prihodnje.

V tem smislu je bil včerajšnji seminar, ki ga je priredil Institut ISIG v sodelovanju z Ljudsko univerzo, Unijo Italijanov in Študijskim centrom iz Rovinja nadvse aktualen in koristen. Aktualen, ker je danes na območju Istre velika razprava o konceptu multietničnosti, koristen ker v prehodnem obdobju kakršno je današnje stanje, manjšinjska skupnost nujno potrebuje določeno skupno strategijo.

Dopoldansko zasedanje se je začelo, po krajšem nagovoru ravnatelja ISIG-a dr. Alberta Gasparinija, s poročilom univerzitetnega profesorja Ulderica Bernardija, zatem pa so o različnih aspektih spregovorili še Laura Bergnach, Nelida Milani, Furio Radin in Angelo Viscovich. Seminar se je sklenil z okroglo mizo o pomenu kulture in sredstev obveščanja za obstoj in razvoj italijanske skupnosti v Istri. (foto Studio Reportage)

NOVICE

Gostinci SGZ bodo obiskali deset briških vinogradnikov

Gostinska sekcija pri Slovenskem gospodarskem združenju Gorica prireja za svoje člane in gostince člane SDGZ v Trstu zanimiv program obiskov pri briških vinogradnikih. Slovenskim gostincem se ponuja možnost, kot pravi načelnik gostinske sekcije SGZ Avgustin Devetak, za poglabljanje znanja o vinu in izboljšanje vinske ponudbe v svojih lokalih. Obiski se bodo vsak torek, od 15. junija do 20. julija. Skupno bodo obiskali deset vinogradnikov: pojutrišnjem bodo začeli z obiskom kmetijskih podjetij Edija in Renata Kebra v Krminu, sledili pa bodo obiski še drugih znanih slovenskih vinogradnikov na Plešivem, Jazbinah, v Števerjanu in na Oslavju, kjer se bo spored obiskov zaključil tudi z družabnostjo. Zbirališče za vse interesente bo v torek ob 15.30 pred Motelom Nanut v Gorici.

Navodila za škropljenje trt

Opazovalnica za rastlinske bolezni obvešča vinogradnike na Goriškem, naj jutri poškropijo nasade proti peronospori in oidiju. Za preprečevanje peronospore priporočajo preparate iz skupine ditiokarbamatov (mancozeb, metiram, propineb) z dodatkom bakra. Proti oidiju priporočajo IBS preparate: esaconazolo, fenarimol, miclobutanil, penconazolo, triadimefon, triadimenol. V primeru škode zaradi toče priporočajo, naj vinogradniki v roku naslednjih 12, najkasneje pa 24 ur poškropijo nasade z diclofluanidom, bakrovimi preparati oz. folpetom. Zdaj je tudi primeren čas za redčenje odvečnih mladik.

Je panda hotela na avtobus?

Le kako je mogel voznik pande tako natančno parkirati na pločniku prav pod čakalnico avtobusov APT? Vprašanje se vsiljuje ob pogledu na prizor, ki ga je zabeležil naš fotograf (foto Studio Reportage) včeraj dopoldne pred bolnišnico Janeza od Boga v Ul. Fatebenefratelli. Seveda voznik pande ni hotel z avtom v čakalnico, posrečilo pa se mu je s pomočjo drugega avta, ki je trčil vanj. V nenavadni nesreči ni bil nihče ranjen.

KULTURA / GOSTOVANJE V KD V SOVODNJAH

Prijeten pevski večer s koncertom ženskega zbora Carmina iz Češke

Na številne poslušalce, ki so v petek v Sovodnjah prisluhnili koncertu ženskega pevskega zbora Carmina iz Češke, je prireditev učinkovala prijetno osvežujoče, zaradi dokaj pestrega sporeda zaradi odlične uigranosti in sproščenosti ter samega načina izvajanja. Zanimiv je bil zlasti drugi del koncerta, ko so gostje, pod vodstvom Jirija Langmajerja in ob glasbeni spremljavi pianistke Marte Cermakove, podali prerez narodne in umetne pesmi njihove dežele, pa še dve znani slovenski ljudski. Gostovanje sta pripravili KD Sovodnje in skupina Sovodenjska dekleta, v sodelovanju z zborom Vesna iz Križa. Člane zbora je sprejel župan Vid Primožič na občini(od koder je gornji posnetek - foto S.R.).

SOVODNJE / V TOREK V KULTURNEM DOMU

Koncert gojencev štirih glasbenih centrov GM

Predstavili se bodo najboljši od Trsta do Žabnic

Po končanih zaključnih akademijah in internih šolskih nastopih gojencev, pripravlja šola Marij Kogoj Glasbene matice novo pobudo, ki naj bi poslej postala stalna, vsakoletna. Gre za prvo srečanje gojencev vseh štirih pokrajinskih glasbenih centrov šole Glasbene matice iz Trsta, Gorice, Špetra in Žabnic. Srečanje bo v torek, 15. t.m., ob 19. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Nastopili bodo najmarljivejši in posebno uspešni gojenci in sicer 10 iz Kanalske doline, 8 z Goriške, 9 s Tržaškega in 4 do 5 iz Špetra oz. beneške Slovenije. Predstavili se bodo posamično gojenci iz klavirja, violine, violončela, harmonike in kitare, pa še klavirski duo, klavir štiriročno, harmonikarski duo, violinski duo in trobilni kvartet.

Namen pobude je večplasten. Kot je povedal v.d. ravnatelja glasbene šole Marij Kogoj v Trstu, prof. Bogdan Kralj, je namen srečanja ne le v soočanju dosežkov gojencev na posameznih šolah in njihovo medsebojno spoznavanje, pač pa tudi v srečevanju pedagogov, izmenjavi njihovih pedagoških izkušenj in specifičnosti v posameznih okoljih, v ugotavljanju prednosti ali pomanjkljivosti glede na splošno situacijo, kar zadeva glasbeno vzgojo itd. Dejstvo je namreč, da so stiki med posameznimi pedagogi bili tudi že doslej, občutena pa je bila potreba tudi po nekakšnem formaliziranju teh stikov, saj gre kljub avtonomnemu delovanju posameznih pokrajinskih centrov vendar za enotno glasbeno šolsko ustanovo, kakršna je Glasbena matica.

Izbira Sovodenj za izvedbo prvega takega srečanja ni naključna, saj ima sovodenjska podružnica šole GM staro tradicijo zlasti kar zadeva poučevanje klavirja, harmonike in godal. Po drugi strani pa naj bi srečanje v Sovodnjah prispevalo tudi k povečanju zanimanja na Goriškem za glasbeno vzgojo mladine, saj je prav glasbena vzgoja tista, ki pomembno prispeva k otrokovi duševni rasti in k spodbujanju najplemenitejših vzgibov v njem.

(J.K.)

GOSPODARSTVO / NAČRTI INFORMESTA

Gorica je v osrčju Evrope

Gianni Bravo govoril članicam združenja ANDE

Gianni Bravo je cenjen v poslovnih krogih naše dežele. Dokaz je tudi v odobravanju, ki ga je bil deležen v Formentinijevem gradu v Števerjanu, prejšnji večer, ko je govoril članicam združenja podjetnic ANDE. Prišle so iz vse dežele, poleg njih pa je bilo prisotnih kar precej moških, ki si veliko nadejajo od poslovanja z Vzhodno Evropo. Bravo je orisal načrte centra Informest, ki mu je predsednik in ki je komaj shodil. O tem smo obširneje pisali pred mesecem dni, ko je bil v Gorici prvi posvet o tem centru. Bravo je napovedal skorajšnje imenovanje članov strokovne vodilne skupine ter komisij. Na jesen naj bi shodila prva dva seminarja, vsak s 30 udeleženci, v začetku leta 1994 pa naj bi center popolnoma zaživel. Nudil bo dokumentacijo o možnostih poslovanja, namenjena bo predvsem malim in srednjim podjetnikom.

Na posvetu sta sodelovanje z Vzhodom prikazala furlanska podjetnika, Guido Carignani in Edi Snaidero. Prvi je komercialni direktor tovarne Weissenfels na Beli peči. Orisal je sodelovanje z nekdanjo SZ in sedanjo Rusijo, povedal pa je tudi, da so v Sloveniji, in sicer v Sežani, odprli svojo prvo tovarno. Snaidero pa je orisal nekatere pobude na Madžarskem in na Češkem, kjer se bodo angažirali še zlasti v posodobitvi prodajnih centrov.

Gorica ima možnost, da postane zares kraj, kjer se sklepajo posli. Ne sme biti in se čutiti na meji, marveč v sredini evropskega prostora.

(M.W.)

GORICA / GROZILNA PISMA

Poskus izsiljevanja

Policija prijela avtorja, zadolženega obrtnika

Policija je te dni aretirala goriškega obrtnika (imena niso javili), ki naj bi v zadnjih tednih in mesecih izsiljeval razne goriške trgovce in podjetnike. Nekateri podjetniki so pred časom začeli prejemati grozilna pisma. Zadevo je policiji in karabinjerjem prijavilo pet žrtev, najbrž pa jih je bilo več. Pisma so bila odposlana iz Nove Gorice, kot dokazuje poštni žig. V njih je samozvana skupina Bosancev naslovnikom grozila s težkimi posledicami, če ne bi pristali na njihove zahteve. Te zahteve so sledile z drugim pismom, ki pa ga je, kolikor je znano, prejel le Daniele Nanut, solastnik uvoznega podjetja za mineralno vodo v Ul. Trivigiano v Štandrežu. Izsiljevalec je zahteval 30 milijonov lir. Drugih zahtev pa ni mogel odposlati, ker ga je policija prej izsledila. Ugotovili so, da gre takorekoč za amaterskega izsiljevalca oz. obrtnika, ki je zabredel v dolgove in je hotel do potrebnega denarja priti na tak način. Izpustili so ga na prostost do sodne obravnave.

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »Fiorile«.
CORSO 16.30-18.00-22.00 »Lo sbirro, il boss e la bionda».

OBVESTILA

SINDIKAT INCA-CGIL obvešča, da je njihov uslužbenec vsak četrtek od 15.45 do 18. ure prisoten na županstvu v Sovodnjah za informacije, izpolnjevanje obrazcev glede ticketa, pokojnin itd.

DRUŠTVO KRVODAJALCEV iz Doberdoba poziva izletnike, ki bodo 26. junija potovali v Španijo, naj do 15. junija poravnajo preostali znesek in obvesča, da bo avtobus odpeljal iz Doberdoba ob 6. uri. Za informacije tel. 78103.

SEKCIJA KRVODAJALCEV iz Sovodenj organizira od 9. do 12. septembra izlet v Rim. Vpisovanje za izlet opravlja Ljubica Butkovič (tel. 882302) do 20.6.

AKCIJA TABORNIKOV RMV ob 40-letnici ustanovitve: Nazaj v taborniški raj. Prijave do konca junija. Prijavnice so na razpolago v ul. Malta, v knjižnici D. Feigel ter pri članih.

PRIREDITVE

PIHALNA GODBA KRAS iz Doberdoba in Glasbena matica vabita na zaključni nastop gojencev pihalnih instrumentov, 17. junija ob 19.30, v glasbeni sobi v Doberdobu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 94, tel. 790338.

GLASBENA MATICA GORICA vabi na
Deželno srečanje *gojencev šole Glasbene matice*
ki bo v torek, 15. junija 1993 ob 19. uri v **Kulturnem domu v Sovodnjah.**

KD OTON ŽUPANČIČ
»VRŽOT '93«
Štandrež, dom »A. Budala«
Danes, ob 15.00 - otroški ex-tempore na pesku
ob 18.00 - »NASTOP PEVSKIH ZBOROV«
Mešani pevski zbor »Oton Župančič« - Standrež, Moški pevski zbor »Dragotin Kette« iz Ilirske Bistrice, Dekliški zbor »Grlica« iz Budanj, Fantovski oktet »Dornberk«
ob 20.00 - Ples z ansamblom »NOVI LAPOSI«

PHILIPS
NAGLUŠNOST
Nova dimenzija

Miniaturne akustične proteze
Brezplačni preizkusi sluha in demonstracije vsak četrtek zjutraj od 9. do 12.30 v lekarni Provvidenti na Travniku 34 v Gorici
INFORMACIJE: Tel. (0481) 46983

VČERAJ-DANES

Iz matičnega urada goriške občine v tednu od 6. do 12. junija 1993.

RODILA STA SE: Luca Dellisanti, Anna Chiopris.

UMRLI SO: 69-letni upokojenec Giovanni Tedoldi, 82-letna upokojenka Anna Quaiattini vd. De Marchi, 84-letna upokojenka Anna Milanese Tudor, 73-letni upokojenec Vinicio Vogrini, 60-letna Licia Battisti por. Sapunzachi, 66-letna upokojenka Concetta De Vincentis vd. Gatta, 77-letni upokojenec Giorgio Collenz, 69-letna upokojenka Justina Troha vd. Sacchi, 70-letni upokojenec Eno Sclauzero, 67-letni upokojenec Egidio Buratto, 81-letni upokojenec Lucifero Carboni, 70-letni upokojenec Sergio Daveggia, 82-letna Maria Dorni vd. Rossi, 90-letna Angela Villa vd. Bernasconi, 77-letni upokojenec Evaristo Drigo, 85-letna upokojenka Andreana Cuzzit, 61-letni upokojenec Lucio Pierino Spesot, 101-letna Lucia Barbara Buzzi, 75-letni upokojenec Achille Martellani.

OKLICI: delavec Claudio Bernardis in učiteljica Roberta Galuppo, inženir Fabio Mazzolini in Gabriella Maria Grusovin, trgovec Luca Falzari in uradnica Alessandra Miot.

POROKE: mehanik Massimo Falanga in delavka Manuaela Gaiotto, delavec Marco Fonzar in delavka Marinella Trevisan, Giordano Marchioro in Loredana Marega, Stefano Bellide in Rosanna Podbersig, delavec Antonio Orlando in Cristina Chersovani.

POGREBI

Jutri v Gorici:
ob 9.30 Vinicio Vogrini iz splošne bolnišnice na glavno goriško pokopališče.

NOVICE

Nasilje v Kambodži se po volitvah še stopnjuje

PHNOM PENH - Poveljnik mirovnih sil Združenih narodov v Kambodži je vladi ponudil možnost, da umakne svoje vojake iz severnih delov države, kjer so vladni vojaki po porazu na nedavnih prvih kamboških demokratičnih volitvah zagrozili z napadom nanje. Najhujši incident se je zgodil v soboto, ko so vladni vojaki streljali na neoboroženo policijo svetovne organizacije, na srečo pa žrtev ni bilo. Opozarjajo na možnost, da se bo nasilje zaradi deljenega mnenja o pravilnosti volitev in zaradi povolilnih strasti še nadaljevalo. (Reuter)

V Latviji oskrunili židovsko pokopališče

RIGA - V noči na soboto so neznanci oskrunili pokopališče židovskim žrtvam v drugi svetovni vojni. Latvijski predsednik Anatolij Gorbunovs je dejanje označil kot sovražno provokacijo, vsem Židom pa se je opravičil za žalitev, ki jo pripisuje emigrantom, ki se vračajo v to baltiško državo nekdanje Sovjetske zveze. Predsednik Gorbunovs je ob tej priložnosti opozoril na naraščanje rasne nestrpnosti, ki je prej v Latviji ni bilo čutiti, izbruhnila pa je po osamosvojitvi leta 1991, ko je večina strank pridobivala naklonjenost volilcev ravno na temelju nacionalnega vprašanja, ki je večkrat dobivalo razsežnosti nezdravega nacionalizma. (Reuter)

Prve demokratične volitve v Nigeriji

ABUJA - V Nigeriji so včeraj po petdesetih letih vojaške diktature prvič potekale demokratične volitve. Več kot 39 milijonov volilnih upravičencev je izbiralo med predsedniškima kandidatoma Socialdemokratske stranke (SDP) Alhajijem Moshoodom Abiolom in kandidatom Nacionalrepublikanskega konventa (NRC) Alhajijem Bashirjem Tofom. Poročajo, da je bila že v jutranjih urah udeležba izjemno visoka, volitve, ki jih spremljajo tudi mednarodni opazovalci, pa potekajo brez večjih izgredov predvsem po zaslugi 130.000 policistov, ki skrbijo za red in mir. (Reuter)

Albanci v Švici zahtevali priznanje Kosova

BERN - Petnajst tisoč Albancev se je včeraj zbralo pred švicarsko vladno palačo v Bernu. Protestirali so priseljenci, ki so se predvsem v zadnjih letih zatekli v Švico pred srbskim terorjem na Kosovu. Zahtevali so mednarodno priznanje Kosova kot samostojne države. (STA)

Jelcinova politika po referendumu

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin je svojim državljanom v soboto sporočil, da reforme njegove vlade že kažejo prve uspehe in da se lahko pohvalijo, da so se izognili gospodarski katastrofi. Sporočil je tudi, da se bo med tokijskim zasedanjem držav članic G7 z japonskim premierjem Mijazavom pogovarjal o spornem vprašanju oblasti nad Kurilskimi otoki. Državam G7 je sporočil tudi, naj ne gledajo na Rusijo kot na komunistično državo in naj prenehajo z zapostavljanjem Kremlja. Ruski predsednik se je obrnil tudi na Gatt in zaprosil, da bi njegovo državo sprejeli v sporazum še pred koncem letošnjega leta. Na sliki Jelcinov nasprotnik Hasbulatov. (Reuter)

NEMČIJA / KLAUS KINKEL NOVI PREDSEDNIK FDP

Vizija Nemčije v bližnji prihodnosti

Genscher za novega nemškega predsednika?

Klaus Kinkel (Telefoto: AP)

TOM HENEGHAN / REUTER

MÜNSTER - V petek izvoljeni novi predsednik Liberalnodemokratske stranke (FDP) Klaus Kinkel je člane stranke pozval, naj podprejo gospodarske ukrepe in predlog uvedbe dvojnega državljanstva za tujce, ki živijo v Nemčiji. V svojem prvem govoru po prevzemu predsedniškega mesta je 56-letni zunanji minister dejal, da se mora Nemčija čim hitreje odzvati na naraščajoče nasilje neonacistov in tujcem, ki že dlje časa živijo v Nemčiji, omogočiti hitrejšo vključitev v nemško družbo. Kinkel se zavzema za milejšo zakonodajo o splavu, kritizira načrte za financiranje zdravstvenega zavarovanja in je proti predlogom, da bi se s prisluškovanjem v zasebnih domovih bojevali proti organiziranemu kriminalu. Glede zunanje politike, ki jo vodi v Kohlovi vladi, pa je dejal, da bo Nemčija kot najmočnejša gospodarska država na stari celini zagotovo dobila mesto stalne članice v VS ZN. Kinkel se je za to potegoval že lani, vendar je pri tem požel samo kritike, medtem ko so ZDA nedavno podprle njegov predlog.

Priljubljenost FDP je od volitev leta 1990, ko je stranko podprlo 11 odstotkov nemških volilcev, po odstopu zunanjega ministra Dietricha Genscherja (ta je ponovno zavrnil strankino prošnjo, naj kandidira za predsednika države) padla na 6 do 7 odstotkov. Kinkel je dejal, da mora zato stranka pred oktobrskimi volitvami prihodnje leto oblikovati močno vodstvo.

Kinkel je spregovoril tudi o vojni v BiH. ZDA in evropske države je pozval, naj oblikujejo skupno strategijo za konec vojne, Moskvo, naj pošlje na to krizno območje svojo vojsko, in islamske države, naj pomagajo pri iskanju rešitev za mir na Balkanu. (Reuter)

Britanski konservativci opogumljajo premiera Majorja

LONDON - Britanski premier John Major, ki po sredinem napadu odstavljenega finančnega ministra Normana Lamonta preživlja enega najhujših tednov v svoji karieri, je spregovoril na konferenci Konservativne stranke v Llanghollnu v Walesu. Zavrnil je obtožbe, da ne vodi prave dolgoročne politike in da se poslužuje le kratkoročnih gasilnih ukrepov. »Samo konservativci poznamo bitje srca povprečnih Britancev, ki si želijo ustrezno delovno mesto, dom in lepšo prihodnost svojih otrok«, je dejal. Ob tem je zagotovil, da stranka vodi pravo politiko v boju proti inflaciji in da bo s povezovanjem z Evropo državo izvlekla iz gospodarske recesije, ki Veliko Britanijo pesti zadnji dve leti.

Predsednik stranke Norman Fowler je dejal, da »...Konservativna stranka ni stranka, ki bi se zlomila pod pritiski, da se drži svoje politike in podpira delo svojih voditeljev«. Minister za trgovino Michael Heseltine pa je Majorja označil kot uglednega in pogumnega politika, kateremu stranka dolguje zmago na lanskih aprilskih parlamentarnih volitvah.

Pred vlado premiera Majorja, ki »uživa« največjo nepriljubljenost med predsedniki vlad od leta 1930, so novi, še napornejši tedni. V torek bo novi finančni minister Kenneth Clarke predstavil ukrepe za zmanjšanje proračunskega primanjkljaja, Lamont pa bo te dni mogoče ponovno napadel. (Reuter)

IRAN / PREDSEDNIŠKE VOLITVE

Rafsandžani ostaja na čelu države

Predsednik obljublja nadaljevanje reform

JUSEF AZMEH / REUTER

TEHERAN - Na petkovih predsedniških volitvah v Iranu je sodeč po prvih delnih rezultatih skoraj 64 odstotkov volilcev podprlo dosedanjega predsednika Akbarja Hašemija Rafsandžanija, ki bo tako naloge predsednika države opravljal nadaljna štiri leta.

Med njegovimi tremi tekmeci za predsedniško mesto se je najbolje odrezal ekonomist Ahmad Tavakoli, ki je po sedmih milijonih preštetih volilnih lističev dobil okoli 22 odstotkov glasov, kar je več, kot so jih dobili poraženi kandidati na zadnjih štirih predsedniških volitvah. Abdollaha Jasbija, direktorja zasebne univerze, ję podprlo slabih devet odstotkov volilnih upravičencev, četrtega kandidata, poslanca v parlamentu Rajabalija Taherija, pa le dva odstotka.

Predsednik Rafsandžani je naloge predsednika začel opravljati po prepričljivi zmagi leta 1989, ko je dobil kar dobrih 94 odstotkov glasov. Kot je izjavil v petek, je visoka podpora volilcev samo dokaz, da podpirajo njegove ambiciozne ekonomske načrte in politično liberalizacijo države. Rafsandžani načrtuje prehod na tržno gospodarstvo, opustili naj bi državni nadzor nad industrijo in nekaterimi storitvami, država pa naj ne bi bila več tako odvisna od naftnih virov. V vladni kabinet naj bi pripeljal nove ljudi, opazovalci pa napovedujejo spremembe v ministrstvu za gospodarstvo. Petkove volitve v Iranu je spremljalo tudi veliko novinarjev in po njihovih informacijah so potekale brez večjih zapletov. Dokončni uradni rezultati naj bi bili znani že danes. (Reuter)

Rafsandžanija je podprla večina volilcev (Telefoto: AP)

ZDRUŽENI NARODI / PJONGJANG POPUSTIL AMERIŠKIM ZAHTEVAM

Severna Koreja še ne bo jedrski izobčenec

NEW YORK - Severna Koreja je v petek po štirih krogih pogajanj z Združenimi državami Amerike začasno umaknila svoj odstop od pogodbe o neširjenju jedrskega orožja. Pogovori med obema državama se bodo še nadaljevali, vendar datuma nadaljnjih pogajanj še niso določili.

Zunanji minister Severne Koreje Kang Sok Ju je na tiskovni konferenci novinarjem povedal, da so pogajanja z ZDA s skupnimi močmi pripeljali do zgodovinskega mejnika, ki bo pomenil izhodišče za prihodnje odnose med ZDA in Severno Korejo. Se posebno je navdušen nad skupno izjavo, ki sta jo podpisali obe državi pogajalki, saj vsebuje točke, ki zagotavljajo suverenost njegove države in ohranjanje režima, ki je trenutno na oblasti.

Severna Koreja pa se vedno dvomi v objektivnost komisije za jedrsko energijo, ki je bila vzrok za severnokorejski odstop od pogodbe o neširjenju jedrskega orožja, saj Korejci menijo, da mednarodne inšpektorje bolj zanimajo natančnejši podatki o obeh vojaških oporiščih kot pa jedrska oborožitev; omenjena organizacija je namreč hotela v začetku letošnjega leta poslati svoje inšpektorje v dve korejski vojaški oporišči, čemur pa se je Koreja odločno uprla in 12. marca sporočila, da se bo v treh mesecih odločila, ali bo odstopila od sporazuma ali pa pustila skupini mednarodnih jedrskih inšpektorjev, da bodo pregledali sporni oporišči. Korejska odločitev je v svetovni javnosti dvignila veliko prahu, saj so se ponovno pojavile bojazni in ugibanja o nevarnosti jedrskega orožja, toliko bolj tudi zato, ker bi bila Severna Koreja prva država, ki bi odstopila od pogodbe po njenem podpisu leta 1970. Zaradi korejske odločitve so bili zaskrbljene vse podpisnice pogodbe, saj bi izstop brez povračilnih ukrepov mednarodne javnosti utegnil predstavljati precedens izsiljevanja za druge države, ki jih bodo obiskali mednarodni inšpektorji in ne bodo hotele odpreti posameznih vojaških oporišč. Zato je VS ZN 11. maja sprejel posebno resolucijo, v kateri so Severno Korejo pozvali, naj ponovno premisli svojo odločitev, obenem pa so pustili odprto možnost za uvedbo sankcij, med katerimi naj bi bil prvi embargo na uvoz orožja.

Se naprej pa ostaja neresno vprašanje odnosov med mednarodno organizacijo za jedrsko energijo (IAEA) in Korejci, saj ti trdijo, da bodo prihodnji odnosi odvisni od stališča, ki ga bo zavzela mednarodna organizacija. Ta se lahko še vedno postavi v delno opozicijo, v najslabšem primeru pa ponovno v popolno. O tem problemu je novinarjem govoril vodja ameriških pogajalcev, pomočnik državnega sekretarja Robert Galucci, ki meni, da IAEA Severni Koreji ni sovražna in da bosta obe stani že na prihodnjih pogovorih podrobneje razpravljali o sporu med njima.

Sogovornike je opozoril tudi, naj ne prekinejo s težavo navezanega dialoga s provokativnimi dejanji, obenem pa je povedal, da pričakuje od njih dovoljenje za nemoteno in uspešno delo mednarodnih inšpektorjev za jedrsko oborožitev. (Reuter)

Ruski vojaški jedrski strokovnjaki se prodajajo najboljšemu ponudniku

MOSKVA - Hladne vojne med obema vojaškima blokoma je konec, s tem pa je močno upadla tudi potreba po oboroževanju, kar je povzročilo pravo katastrofo v tistih družbenih slojih nekdanje sovjetske, zdaj pa ruske družbe, ki so bili zaposleni v vojaški industriji. Nekoliko bolje se je godilo le jedrskim strokovnjakom, saj njihovih ubijalskih izdelkov niso mogli pustiti brez strokovnega nadzora. Takih strokovnjakov, ki vsak dan skrbijo za to, da se ne bi kot posledica nesmiselnega maratonskega oboroževanja v preteklosti pripetila nova jedrska katastrofa, je v Rusiji približno 9 tisoč, kar močno obremenjuje blagajno ruskega obrambnega ministrstva.

Ruske voditelje so na to dejstvo opozorili strokovnjaki, ki bdijo nad iznajdbami vojaškega jedrskega centra Arzamas 16, v katerem so v času ohladitve odnosov med nekdanjo SZ in ZDA izdelovali najstrašnejša orožja, zdaj pa ne obratuje več. Obrambno ministrstvo je pričelo manjševati sredstva za plače zaposlenih, iz centrov zaprtega tipa pa poročajo tudi o pomanjkanju hrane in medicinske opreme, zaradi česar vse več ljudi zapušča svoja delovna mesta, težave pa imajo tudi z begom možganov, kar lahko zaradi nevarnosti neoskrbovanja jedrskega orožja resno ogrozi rusko ekološko prihodnost, še hujša pa je možnost, da se bodo vojaški jedrski strokovnjaki »prodali« najboljšemu ponudniku Tretjega sveta, ki bo hotel izdelati jedrsko orožje. Problem se je pojavil že februarja, ko so oblasti v zadnjem trenutku preprečile vzlet letala, v katerem so bili jedrski strokovnjaki z najsodobnejšo opremo, ki so hoteli svoje znanje v izdelovanju orožja prodati Severni Koreji. (Reuter)

FELJTON

Dileme najmočnejše države sveta

Piše: Barbara Kramžar

Vse države sveta se sprašujejo, kaj jim bo prinesla negotova prihodnost prenaseljenega planeta, ekoloških katastrof, migracij in spremenjenega ravnotežja velikih sil. Toda nikjer se ne sprašujejo tako zavzeto kot v Združenih državah Amerike. Kje drugje bi si izmislili izraz »konec zgodovine« in kje drugje bi že nekaj let po zmagi v hladni vojni odslovili predsednika, ki je skupaj s svojimi strankarskimi predhodniki, upravičeno ali ne, pooseblja to zmago? Američani preprosto hlepijo po prihodnosti.

Z 20. stoletjem se končuje tudi ameriško obdobje. Ta država je bistveno zaznamovala obe veliki svetovni vojni, zatem vodila vojno živcev z »imperijem zla«, Sovjetsko zvezo, in svetu podarila »american way of life« (ameriški način življenja), identiteto našega časa. Namesto zmagoslavja pa je dobila žolčne razprave o ranah, ki jih je utrpela v tem veličastnem spopadu za prevlado, o zadolžitvi, zmanjševanju vodilne gospodarske vloge in o upravičenosti vojaške prisotnosti v vseh delih sveta. Knjigarne so preplavile uspešnice z naslovi Konec ameriškega stoletja ali Onstran ameriške hegemonije. Kako ironično, kajti nobena država na svetu se po moči ne more primerjati z Ameriko. Rusija in Kitajska imata veliki vojski, toda strokovnjaki dvomijo v njuno kakovost, borbeno moralo in tehnološko opremljenost. Samo Amerika ima popolne kopenske, zračne in pomorske raketne sisteme, pametne bombe in nevidna letala, s katerimi lahko zaščiti sebe in svoje zaveznike. Ameriški izvidniški satelitsk in še kdove kakšni sistemi lahko zaznajo najmanjšo grožnjo varnosti. Če se to zgodi, so letalonosilke nenehno v pripravljenosti in lahko ukrepajo povsod. Edina sodobna primerjava z ameriško vojaško sposobnostjo bi bilo britansko posredovanje v južnoafriški vojni v začetku stoletja.

Vojaška moč ni vse

Toda Američani po koncu hladne vojne čedalje glasneje dvomijo, ali je njihova vojaška moč res takšen blagoslov za narod, kot je videti na prvi pogled. Kako preprosto je bilo, dokler je obstajala Sovjetska zveza! Ob grožnjah majhnih umazanih etničnih ali celo jedrskih vojn, onesnaženja okolja in širjenja s kriminalom povezanih drog pa se sprašujejo, čemu naj še naprej nadzorujejo vse majhne in velike diktatorje sveta. Zlasti zato, ker je polstoletno oboroževanje pustilo globoke sledove na ameriškem gospodarstvu. Zaradi tristo milijard dolarjev, ki jih vsako leto namenijo za vojsko, izgublja nevojaška proizvodnja kapital in strokovnjake. Japonska in Nemčija, ki počivata pod njihovim vojaškim varstvom, prihranjeni denar porabita za proizvodnjo, s katero zdaj ogrožata svoje zaščitnike

Kriv je Ronald Reagan

Lažje bi bilo tudi, če bi bila Amerika bogata socialna država, kot je na primer Švica. Pa ni, saj je bogastvo v ZDA razdeljeno zelo neenakomerno. Upor revežev v Los Angelesu je morda samo napoved za prihodnje socialne nemire, kajti realni tedenski zaslužek pada že od leta 1973. Pada pa tudi slavna ameriška produktivnost. Še vedno je najvišja na svetu, toda tekmice se ji nevarno približujejo. Rezultat vsega tega je velikanska zadolženost države. Kongres nekaj desetletij ni hotel zviševati nizkih davkov, ameriške svetinje, predsednik Reagan pa je presegel vse meje v veliki državni - predvsem vojaški - porabi, hkrati pa je davke še zniževal. Amerika se je pod njim iz svetovne izvoznice kapitala spremenila v največjo zadolženko na svetu. Američani vse te težave čutijo na svoji koži - in ob skrbi lastne države za svetovno ravnotežje, če že ne za mir, se jim zdijo nadvse krivične. Njihov sistem zdravstva je osupljiv. Kljub gori denarja zanj kar 37 milijonov Američanov nima temeljnega zavarovanja proti boleznim. Življenjska doba narašča samo belim moškim, ženskam in obarvanim pa pada. Zato je družba Oxfam America, ki slovi po svoji pomoči nerazvitim, na svoj spisek v letu 1991 prvič uvrstila tudi - ZDA.Zasvojenost z mamili in s tem povezan kriminal je v Ameriki bistveno bolj razširjen kot v drugih razvitih državah. Zaradi vsemogočne Nacionalne strelske organizacije imajo Američani 60 milijonov pištol in 120 milijonov pušk ter vsako leto ubijejo 19 tisoč ljudi. Stopnja samomorilnosti je štiri- do petkrat višja od zahodnoevropske, posilstev je sedemkrat več. Strokovnjaki trdijo, da te grozljive številke koreninijo v ameriški kulturi, ne le v revščini.

Dvajset tisoč ur televizije

S čim se lahko Američani sploh ponašajo? Celo s šolstvom se ne morejo brez pomislekov, pa čeprav slovijo ameriške univerze po vsem svetu. Nižje šolstvo je namreč veliko slabše. Nacionalna komisija za izobraževanje je že leta 1983 zapisala: »Če bi nam tuja sila poskusila vsiliti naše izobraževalne standarde, bi to razumeli kot napoved vojne!« Sociologe skrbi tudi »trivializacija« ameriške kulture ali obsedenost s popkulturo, grafiko, barvami in hrupom. Predšolski otrok presedi pred televizijo pet tisoč ur, do mature pa bo dosegel številko dvajset tisoč. Najpomembnejši vzgojitelj - mati, ki je veliokrat samohranilka - je zlasti v črnskih skupnostih ves dan v službi. Namesto privzgajanja moralnih norm, discipline in radovednosti vpliva na veliko otrok antiintelektualna kultura televizije.

Nič čudnega, če Američani v anketah javnega mnenja opisujejo zaskrbljenost pred prihodnostjo. Zaradi še vedno velikih možnosti poznavalci Amerike še ne uvrščajo med poražence nove svetovne ureditve, najbrž pa ne bo več edini zmagovalec. ZDA konec koncev niso razmeroma majhna država, kot je na primer Japonska, ki mora zato do popolnosti urediti družbo. Amerika je tudi preveč individualistična. Veliko število ameriških družb, bank, investitorjev in posameznikov se bo dobro pripravilo na

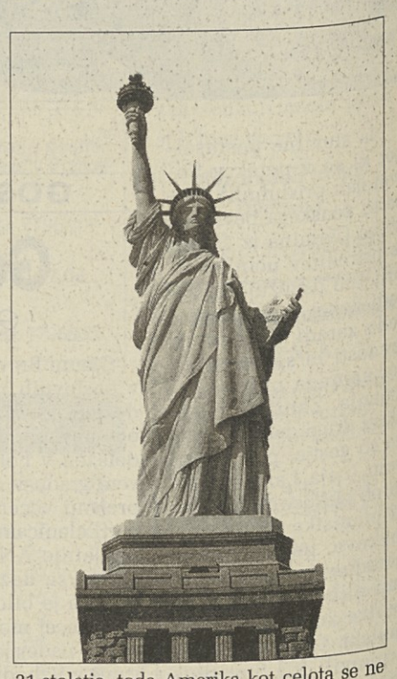

21.stoletje, toda Amerika kot celota se ne bo, napoveduje Paul Kennedy. Če bo takšen odgovor zadostoval, bo pokazal svet prihodnosti, ki ga danes ne moremo poznati. Če ne bo, bo šla tudi Amerika po poti Španije, Nizozemske in Velike Britanije, ki so bile nekoč največje, pa niso več. (Se nadaljuje)

BOSNA IN HERCEGOVINA / VARNOSTNA OBMOČJA

Življenje v rezervatih

Zavarovali so tiste, ki se še lahko upirajo agresiji

KEMAL KURSPAHIĆ / SARAJEVO

Od prejšnjega tedna, ko je Varnostni svet Združenih narodov sprejel odločitev o oblikovanju »varnostnih območij« okoli šestih bosansko-hercegovskih mest, je lansko leto mednarodno priznani državi preostalo samo še življenje v rezervatih: Sarajevo, Žepa, Goražde, Srebrenica, Bihać in Tuzla. Svet ni bil pripravljen v resnici zavarovati države, ki je članica mednarodne skupnosti in je izpostavljena brutalni agresiji. Zdaj si želi pomiriti vest z zaščito le tistega dela prebivalstva Bosne in Hercegovine, ki se po štirinajstih mesecih pokolov, preganjanja, posilstev in koncentracijskih taborišč še zmore upirati srbskim osvajalcem.

Svet je tako pravzaprav kapituliral prej kot Bosna. »Varnostna območja« pomenijo priznanje, da je okupacija vseh drugih delov te države realnost, pomenijo mednarodno sankcioniranje srbskih osvajanj in praktično priznavanje nemoči, da se edini mednarodno sprejeti mirovni koncept, namreč Vance-Ownov načrt, zaenkrat opusti, ker ga štab agresorja ni želel sprejeti.

Svet ni bil pripravljen vojaško poseči v obrambo BiH in ni imel moči, da bi s političnimi sredstvi vsilil agresorju politično rešitev, hkrati pa ni želel priznati popolnega neuspeha slehernih mirovnih prizadevanj. Obsodil je Bosance in Hercegovce, tiste, ki še niso prisiljeni živeti v fantomski Republiki Srbski ali v neustavni Herceg-Bosni, na življenje v rezervatih.

»Zdi se mi, da je ob tem Sarajevo bolj depresivno, kot je bilo, in da je zginil duh optimizma, ki sem ga tu opazil ob svojem zadnjem obisku,« mi je te dni rekel ameriški kolega, ko sva se srečala v Sarajevu.

»Da, morda je mesto bolj potrto, vendar to ni posledica nečesa, kar se je zgodilo z nami ali v nas samih. Napako smo zagrešili pri eni sami stvari - namreč pri tem, ko smo za hip takrat, ko je pretekli mesec predsednik Clinton govoril o odločnih korakih, vštevši tudi vojaške, prehitro verjeli, da vi, Američani, in preostali svet mislite resno in da boste morda zares storili to, kar bi bili morali že zdavnaj storiti: da boste bombardirali topniške položaje in druge vojaške cilje, s katerih že štirinajst mesecev sistematično ubijajo, masakrirajo, uničujejo BiH, in da nam boste z odpravo embarga na uvoz orožja dali pošteno priložnost, da se branimo. Naredili smo napako, ker smo neprevidno dovolili večja pričakovanja, zato je zdaj toliko razočaranja po mestu. Sicer pa smo se že navadili živeti zapuščeni od vseh in prepuščeni samim sebi. No, zdaj spet vemo, pri čem smo, in se bomo že navadili...,« sem mu odgovoril.

»Žalostno,« je dejal kolega.

Res, kako bo Sarajevo živelo v tem na novo ustvarjenem rezervatu pod nadzorstvom enot iz držav članic ZN? Kot že vseh prejšnjih štirinajst mesecev. V prvi vrsti - brez hrane. V mestu od začetka vojne trgovine z živili niso odprte in ni moč kupiti ničesar, prejšnji teden pa zaradi izpada elektrike ni bilo niti kruha. Na črni borzi se še nekako znajdeš, vendar je vse strahotno drago, prodaja pa se izključno za nemške marke.

Naslednja težava je živeti brez vode in elektrike. Sarajevčani se niti ne spomnijo več, kdaj so lahko pred več kot enim letom uživali v najbolj običajnem zadovoljstvu, da imaš v stanovanju tekočo vodo in vključen bojler. Radio in televizijo poslušajo in gledajo samo tisti, ki so pravočasno pobrali iz ostankov svojih z granatami razdejanih in zgorelih avtomobilov akumulatorje in jih uporabijo, da slišijo poročila, če se jim jih posreči napolniti ob redkih trenutkih, ko zasveti elektrika. Najbolj pogosto pa toka ni in takrat tudi štedilniki ne delajo in si ne moreš skuhati niti redke, nekdaj obvezne bosanske kave; ne moreš si pripraviti nobene od vojaških specialitet, kakršne so jedi iz riža ali kakšnih trav, ki so vedno rasle okoli hiš, pa jih seveda nismo nikoli uporabljali pri kuhi; ne moreš si skuhati mleka v prahu, če si ga dobil v čedalje bolj redkih in skromnih pošiljkah človekoljubne pomoči; ne moreš si speči kruha...

In končno, Sarajevčani živijo tako rekoč brez spanja in brez vsake varnosti. Ravno sinoči me je iz prvega spanca zbudil pok granate v sosednjo hišo, vstal sem in skozi okno zagledal prizor, ki je v tem mestu že zdavnaj popolnoma običajen: od granate se je vnel ves balkon v tretjem nadstropju sosednje hiše, skozi plamene sem videl obrise ljudi, ki skušajo ogenj pogasiti in vreči ven predmete, ki so se že vneli, nato pa so četniki s sosednjega hriba Hrasno, ki so videli ta obupni boj z ognjem, začeli streljati z zažigalnimi izstrelki v fasado okoli balkona v plamenih.

»Vse to je samo imitacija življenja,« mi je v družbi ob kitari nekega sarajevskega večera dejal moj soimenjak in sijajen kantavtor Kemal Monteno, katerega pesem »Pismo prijatelju« je ena najlepših glasbenih zgodb o bosanski tragediji.

In res, vsak poskus, da bi v tem mestu živeli običajno - kot so poskušali pred kratkim v naseljuheroju Dobrinji, ko so zaigrali nogomet v sončnem dopoldnevu na improviziranem igrišču med hišami, ob gledalcih, ki so navijali -, se spremeni v tragedijo. Od četniških granat je tisti dan v igri s smrtjo umrlo petnajst ljudi, več deset pa je bilo hudo ranjenih.

No, zdaj bodo prišle okrepitve in bodo zavarovale »varnostna območja«. V Sarajevu pa bodo ljudje vseh starosti - ženske, otroci, starci - še naprej prisiljeni v teku prečkati ulice in križišča, da bi prehiteli ostrostrelce brez duše v boju za golo življenje. V »zavarovanem« mestu bo ohranjeno tudi vzdušje splošne nesreče, ko so ljudje obsojeni na sanje o najbolj običajnih človekovih potrebah, kot so voda, elektrika, zajtrk. In na življenje v popolni osami, celo brez najbolj navadne telefonske zveze, da bi svojim najbližjim in oddaljenim ženam, otrokom, staršem sporočili, da so, kljub svetovni neprizadetosti, še vedno živi. Hvala za varstvo, tudi to bomo preživeli!

Vse redkejše so priložnosti, ko se otroci lahko igrajo zunaj zaklonišč (Telefoto: AP)

POGOVOR Z NEKDANJIM NOVINARJEM IN HUMORISTOM SLOBODNE DALMACIJE MILJENKOM SMOJETOM

»Okrog mene se odpirajo vsi pekli«

Za opis vseh vojnih grozot, meni Smoje, bi potreboval shakespearsko pero

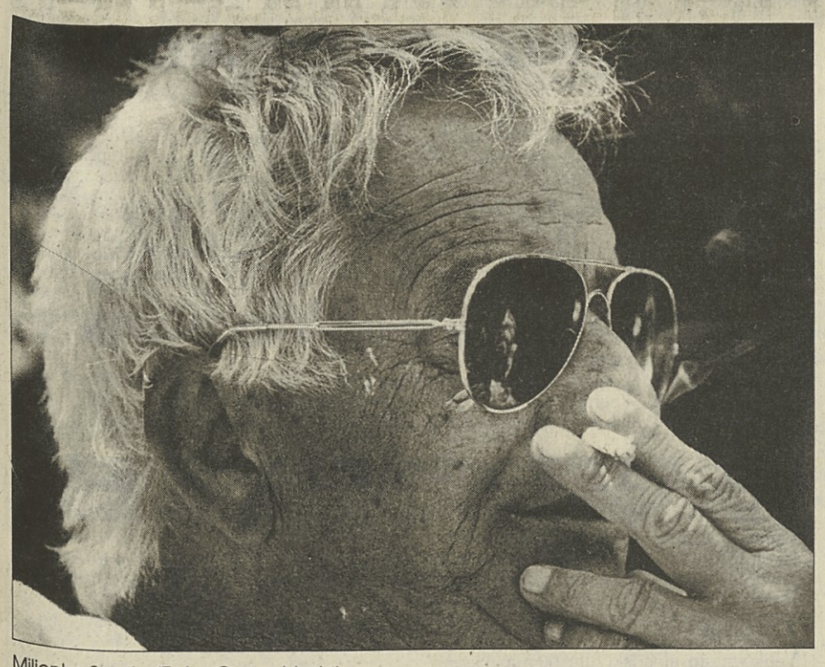

Miljenko Smoje (Foto: Goran Vežić)

GORAN VEŽIĆ / ZAGREB

Ceprav se ima sam za navadnega novinarja v pokoju, je Miljenko Smoje, novinar in humorist, pisatelj in scenarist kar 45 let svojega dela posvetil Slobodni Dalmaciji, ki izhaja 50 let. Danes, ko jih ima natanko 70, ne pише več...

Ker me po »demokratičnih spremembah« v Slobodni Dalmaciji ni nihče povabil, naj pišem še naprej. Ko pa sem videl, da tudi fantje iz Ferala in drugi nočejo več pisati, sem si rekel: Če se ti lahko žrtvujejo, ki imajo takšno željo po pisanju, ker so prevec ponosni, se tudi jaz ne bom plazil, da bi mi dali kakšno rubrikico.

Vas ni nihče obtožil, da ste bili režimski novinar?

Ah, to je žalostno. Glejte, nikoli nisem bil član partije, čeprav sem že med prvimi začel pisati kritično. Poglejte samo Malo misto, ki sem ga napisal konec šestdesetih let. To je porazna kritika komunistične neumnosti. In zdaj jemljejo zastavo v roke tisti, ki so bili prej hlapci. Kateri? Tisti, ki so bili prej partijski sekretarji, veliki Jugoslovani, boljševiki, tisti, ki so vsem solili pamet.

Kako pojasnjujete te napade?

Norci. Kdo bi vedel, kaj jih bo pičilo in kaj vse bodo zasvinjali s svojimi besedami in dejanji. Danes kar mrgoli velikih Hrvatov, ki se s tem trkajo po prsih. Prej so bili v partiji, če pa so jih vrgli ven ali če so dobili opomin, so se hodili k meni cmerit: »Jaz vendar nisem kriv, življenje bi dal za partijo«. Zdaj pa se napihujejo, kako so jih vrgli ven zato, ker so bili že takrat proti...

Spreobrnjenci?

Jasno. Zdaj vsi pravijo, da so vzklikali proti Titu, pa ni res, ker so zelo glasno vzklikali v njegovo čast. V Hajduku zdaj z zidov trgajo tiste fotografije s stadionov, od takrat, ko je umrl in so se igralci metali po tleh, ko so vsi jokali. Danes se temu vsi odrekajo, jaz pa se svoji reportaži nisem odrekel: Kako se je moje mesto odzvalo na Titovo smrt? Izšla je v tisti knjigi Častno je bilo živeti s Titom. Zdaj ponarejajo čisto vse...

Ste titoist?

Dajte no, Tito je bil pač človek s svojimi napakami, a je imel tudi velike zasluge. Mislim, da je bila njegova največja napaka v tem, ker je 45 let preprečeval, da bi se poklali med seboj. Ves ta čas se med seboj nismo tepli in tega mu ne bomo nikoli odpustili.

Kako zdaj gledate na teh 45 let?

Poznam Dalmacijo in trdim, da je živela bolje kot Nemčija. Zdaj trobijo, kako niso mogli živeti. Moj oče je bil ribič, jaz pa dobre ribe nisem niti poskusil, dokler nisem šel v službo. Če si hotel v tej moji Dalmaciji, ko smo še dobro živeli, pri ribiču kupiti orado, ti je rekel: Boga ti, ta je vendar zame...

Danes je drugače. Ljudje so v demokraciji pričakovali boljše življenje.

Ko so bile tiste prve demokratične volitve na Braču, kjer so zmagali komunisti, so pripovedovali, da so njihovi agitatorji hodili strašit ljudi: porušili vam bodo spomenike, zažgali vam bodo zastave, vzeli vam bodo borčevske dodatke in penzije, vrnili vam bodo samo kosti vaših sinov... In na te laži so ti barabski komunisti dobili volitve. Seveda se ni nič zgodilo. Kako bi se... Neka moja prijateljica iz Nemčije je rekla: Zdaj, ko je padel berlinski zid, bo nastala nova družba, ki bo pobrala smetano od socializma in najboljše od komunizma. Pri nas pa se je združilo tisto, kar je bilo najslabšega v socializmu z najslabšim v kapitalizmu.

Kako se časopisi znajdejo v tej zaroti socialističnih in kapitalističnih rešitev?

Mi, ki smo postali novinarji takrat, ko nisi smel ne govoriti ne pisati ne misliti... mi, ki so nas še pretepali, nam grozili, nas zapirali... smo si izborili kar spodobno svobodo tiska. Počasi smo začeli postajati podobni pravim časopisom, kakršni obstajajo po svetu. Zafrkavali smo tudi tiste sekretarje partije... kar ni bilo tako lahko. Zdaj smo se znašli na prelomu - ali bomo šli v polno svobodo ali potonili v popolno sivino. Sam si želim prvega, bojim pa se drugega.

Se vam ne zdi, da v državnih medijih ni dovolj jasne razmejitve med fašizmom in antifašizmom?

Televizija je dvakrat zamolčala protest Dalmatinske akcije v Ulici Mileta Budaka, ki je bil neznaten pisec, a velik ustaš. Tuđman govori proti fašizmu, medtem pa antifašistični spomeniki letijo v zrak. Pojejo fašistične, ustaške pesmi... kar zapoj zdaj kakšno partizansko, če si upaš. Vse se razlaga narobe. Kot da Nemec ni bil okupator, kot da Italijan ni bil okupator! In da ni bil boj proti njim dolžnost vsakega poštenega človeka. Tako kot je danes proti srbski agresiji.

Se imate za velikega ali za majhnega Hrvata?

Pustite, to so svinjarije. Sam sem zmeraj govoril, da še velik Splitčan nisem. Tudi ne velik »hajdukovec«. Zato je treba biti usekan. Čim večja reva je kdo, tem večji Hrvat je zdaj ali pa zagrizen Srb. Dajte no - norci naj kar bodo, ne more pa biti majhnih in velikih.

Kakšno bi bilo danes videti novo, najnovejše Malo misto?

Če bi hotel popisati vse, kar se nam dogaja, ne bi bilo dovolj ne Veliko ne Malo misto. Za opis teh peklov bi moral imeti shakespearsko pero... Pravili so, da je Balkan sod smodnika, da je balkanska krčma... Zmeraj sem mislil, da so to nekakšne literarne figure, floskule... Imel sem se za Evropejca, zdaj pa se odpirajo vsi pekli okrog mene. Kdo to sploh lahko pojasni?

Mogoče pogajalci, ki zahtevajo mir?

A, tisti, ki se pogajajo in potujejo od New Yorka do Ženeve, do p... materine. Lepo večerjajo in med njimi ni nobenega brez roke, noge... Vsi so lepi, zdravi in rejeni - žrejo in pijejo, okrog sebe pa gledam mlade invalide brez obeh nog, ki se vlečejo kot kup nesreče, ljudi, ki jokajo, blede otroke, ki se držijo mater za krilo, begunce... To je groza.

Kako si vi kot najboljši poznavalec Dalmacije razlagate tisto, kar se je zgodilo okrog Knina, v Benkovcu, Obrovcu?

V Benkovcu sem bil 15 dni prej, preden se je tam začela vojna. Mahnil sem jo v gostilno Sumadija. Srbi in Hrvati so tam skupaj zbijali šale. Kar naravnost sem jih vprašal: Kako to, da nimate osmrtnic v cirilici, ampak v latinici. Oni pa so rekli: »P... mu materina, pop Djujić nam je poslal mašino za cirilico, Učo (Jovan Rašković) pa jo je spizdil in odnesel v Beograd.« In potem je Hrvat zafrkaval Srba, skupaj sta pila, jedla, se smejala, bila sta prijatelja. Čez 15 dni pa sta se začela klati. Le kdo to lahko razume? In ko se je začelo vse skupaj, je nekdo pritekel od tam in se drl, lejte, ustaši koljejo Srbe, potem je pritekel nekdo drug in se drl, lejte, četniki koljejo Hrvate. Enti gospu, eni tečejo od tam, eni od drugod, vsi pa so pobegnili na svojo stran, se stisnili k svojim, strah jih je in kar naprej se tresejo...

Nekje ste napisali, da sta za vas Vukovar in Mostar najljubši mesti in da vas je strah, da bo Mostar doletela usoda Vukovarja...

Sem. Ali niso pred dvema letoma - ko se je začelo tisto v Sloveniji - tudi Cigani s taksiji množično bežali iz Mostarja, ker niso hoteli imeti opravka z norci...

Zdaj je Mostar v vojni...

Saj, tolkli so se s Srbi, ko pa je bilo malo miru, so začeli Muslimani in Hrvati, ko pa bo tega konec, se bodo med sabo zravsali Hrvati in Hrvati - ustaši in partizani...

In domorodci, begunci...

In begunci med seboj. Tisti, ki so prišli prvi in jim je bilo dobro in ki potem mislijo, da so za vse krivi tisti, ki so prišli za njimi, zato ker jim zdaj ni več dobro.

Če bi bilo konec vojne, bi lahko prišlo do sprave?

Če že ne kaj več, bomo morali mi in Srbi trgovati drug z drugim. Kakor hitro pa gre za posle, tudi sedeš in kadar sedeš, tudi kaj spiješ, saj veste... Poslovni ljudje bodo šli v Beograd, potem v Zagreb in potem bodo skupaj odpotovali v Bosno... podpisali bodo sporazum, popili kakšno »rakijo« in se začeli objemati... In potem bodo spet drug drugemu »zj... mater« in se spet začeli klati med seboj.

Neumno vprašanje: Berete časopise?

Na hitro jih pregledam... Polni so teh dolgočasnih komentatorjev. Vsi so začeli pisati komentarje, vsi se nekaj grejo, vsi poznajo zgodovino sveta, vsi so tako pametni... Enti gospu - dokler se ni začela vojna, pa niso veseli čisto nič. Poslal si ga, naj napiše reportažico, pa ni znal spraviti skupaj niti dveh stavkov. Zdaj, ko so postali komentatorji, pa so vsi pametni. Saj poznaš: strižejo, škarjice imajo, zlagajo, kradejo drug drugemu, kot je rekel tisti Owen in tisti drugi, kako mu je že ime... In če jim ni bil všeč tudi tisti, ki je bil še prej, Carrington, potem je zanje pač vsak sklerotik, sifilitik, pijandura, razen če izjavi kaj, kar jim je všeč, in je potem zanje pravi človek in poštenjak... Bog jim pomagaj.

Kaj sicer mislite o hrvaškem medijskem prostoru?

Veš, zmeraj sem mislil, da so novinarji v veliki večini gnoj, da veš. In to velik. Da se prodajajo za majhne denarje. Ko bi se vsaj za velike - kot je govoril Jakov Blažević, da CIA za nas porabi 200 milijonov dolarjev na leto. Potem sem mu rekel, če je to res, jih jaz zaslužim vsaj sto, pa nisem dobil nobenega. Celo na cocktail party me niso povabili, tudi naši me niso povabili v partijo... Zdaj me pa ima, da bi se sam prijavil v partijo. Enti gospu, kaj pa naj? Prej so vanjo vstopali najboljši in najpametnejši, mene pa je prijelo šele zdaj. In da bi mi tam pripisali kakšnih 40 let staža, ker nekateri še zmeraj čvekajo, da sem član partije. Ostal sem pač na repu. Vsi so že zdavnaj pobegnili iz nje, vsi so šli, se ji odrekli, jaz pa, ki nisem bil nikoli član, sem ostal zadnji. Zdaj je pravi čas, da me vpišejo vanjo.

Kako ste kot kandidat za partijo proslavili prvi maj?

Za prvi maj rad vzkliknem: Kruha in dela! Enti gospu - ampak zdaj nam to prepeva tudi Nikica Valentić. Zdaj se je tudi on spremenil v komunista. Zdaj tudi on govori, da bo zadosti kruha in dela. Jaz pa se spomnim predvojnih demonstracij, ko je bila to glavna parola. Spomnim se, da je nekdo šepal za demonstranti in zmeraj na glas dodal: Pa še pol litra zraven! Med vsemi temi sedanjimi kurbirji pa noče nobeden reči: Pa še pol litra zraven.

Split (Foto: Srđan Živulović / TRIO)

NE VZEMITE NAM SOAP OPERE!

Santa Barbara

V čem je čar maratonskih milnatih nadaljevank, ki iz dneva v dan privabljajo milijone televizijskih gledalcev?

SANTA BARBARA je po Mestecu Peyton in Dinastiji verjetno ena izmed najbolj gledanih nadaljevank na najsevernejših poldnevnikih Balkana. Za Hrvate je spremljanje njenih epizod že družabni obred, a tudi mnogi Slovenci se na 1. programu hrvaške TV vsak dan ob 18.30 (razen ob nedeljah) preselijo v Santa Barbaro.

Za največje ljubitelje te nadaljevanke sta prva poslastica še satelitska programa Sky One in RTL Plus: na prvem je mogoče videti zgodnejše dele Santa Barbare (v katerih je bila Eden še poročena z drugim možem, čeprav je že imela rada Cruzea, medtem ko sta se sedanja trpeča ljubimca Julia in Mason še zelo sovražila), na RTL pa lahko vidimo že v prihodnost (današnja komaj poročena Jeffrey in Kelly se sploh ne ljubita več, Mason pa umre - toda ne skrbite, kmalu bo spet čil in zdrav splaval na površje).

Sicer pa je Masona Capwella, ki ga na RTL še igra Lane Davies, zaradi naveličanosti zamenjal Gordon Thomson, ki se ga zagotovo spominjate kot najdenega zlobnega sina Alexis (Joan Collins) in Blakea (John Forsyth) iz Dinastije. »Izginotij« in »selitev« igralk in igralcev v Santa Barbari tudi sicer ne manjka. Nič čudnega, saj so posneli natanko 2000 delov te nadaljevanke (prvega so predvajali leta 1984).

Santa Barbaro sta zapustila tudi Eden alias Marcey Walker in Cruz. A. Martinez se je preselil k tudi pri nas priljubljeni nadaljevanki Zakon v Los Angelesu (prav tako jo lahko gledate na Sky One). V Zakonu v Los Angelesu so ga v prvem prizoru vprašali, od kod prihaja. Iz Santa Barbare, je odgovoril.

Kelly oziroma Robin Wright se je po odhodu iz Santa Barbare poročila z bivšim Madonninim možem Seanom Pennom in se posvetila filmu. Tod McKee (Ted Capwell), ki je nekaj let stregel hamburgerje pri MacDonaldsu, preden je dobil vlogo v Santa Barbari, poskusil pa se je tudi kot DJ v radijski oddaji American Top 40, ki jo vsako nedeljo lahko poslušate na Radiu Glas Ljubljana, pravi: »Santa Barbara je bila čudovita družina.« To vsekakor velja za Jeda Allena (v nadaljevanki C. C. in hkrati eden izmed producentov) in Kirsten Meadows (Victoria), ki sta v zasebnem življenju mož in žena. Tudi Judith McConell - Sophia (kot negativko jo gledate na Kanalu A v Drugačnem svetu), nekdaj predvsem gledališka igralka, se rada spominja kolegov iz Santa Barbare in kupov pošte (predvsem mater). Prosile so jo za nasvete o vzgoji otrok. Dobila pa je tudi veliko pisem otrok, ki so bili nesrečni in so jo prosili, naj jih posvoji.

Direktor Hrvaške TV Antun Vrdoljak se je že večkrat zgražal nad Santa Barbaro. Toda želje gledalcev bo najbrž moral upoštevati, saj je njegov šef dr. Tuđman pred kratkim izjavil, da je Hrvaška najbolj demokratična izmed vseh nekdanjih jugoslovanskih republik. Volja hrvaškega naroda pa je: Ne vzemite nam Santa Barbare!

Zgodovina soap oper sega še v čase pred nastankom televizije; v leto 1930, ko je bila na ameriškem radiu prva tovrstna uspešnica Painted Dreams, ki je svoje prvo mesto obdržala tudi pozneje z začetkom te zvrsti v televizijskem mediju. Ime soap opera se je je prijelo zaradi oglaševanja pralnih praškov v času predvajanja, saj še dandanes vlada prepričanje, da so najbolj zveste gledalke milnatih nadaljevank prav gospodinje, čeprav se jim je v zadnjem času pridružil tudi moški svet. Vsi pač hrepenimo po iluzijah, ki nam jih te nadaljevanke nudijo v izobilju.

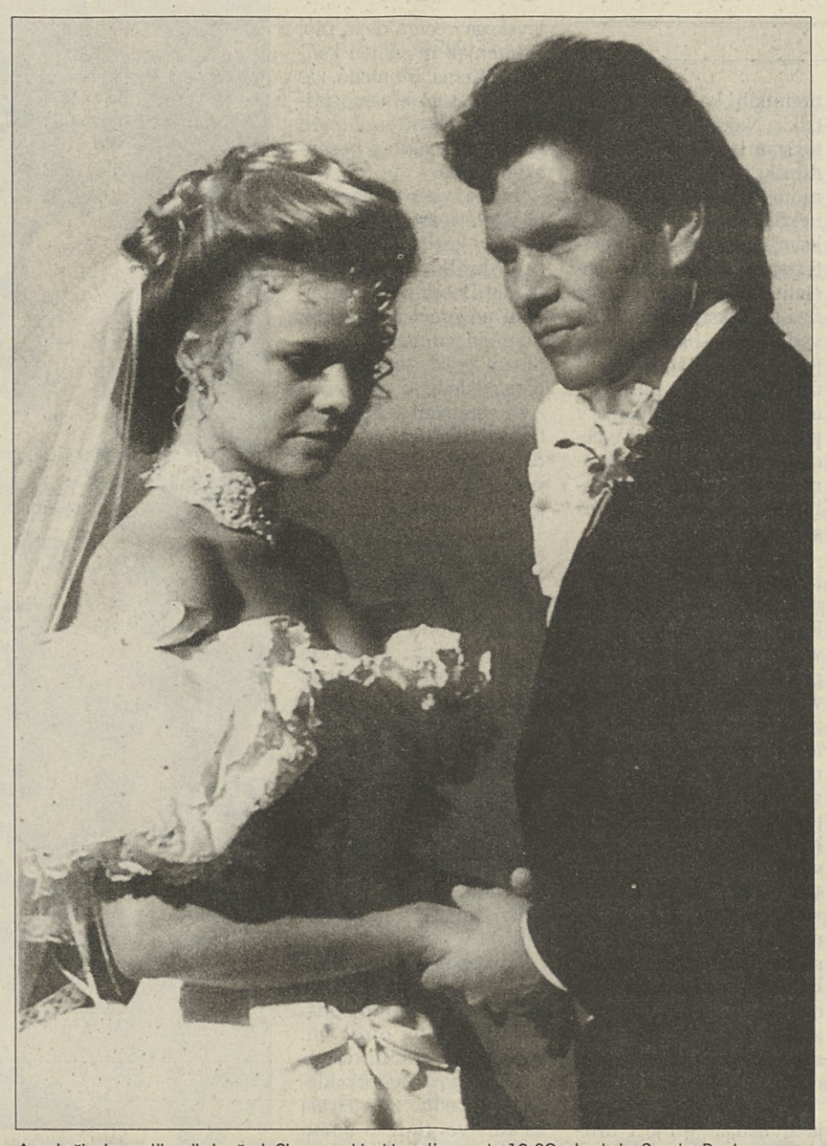

Angleži ob petih pijejo čaj, Slovenci in Hrvati pa ob 18.30 gledajo Santo Barbaro

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 20.30

Film katastrofe

Največja avantura vseh časov

Prav s filmom **Letališče** (Airport, 1969) režiserja **Georgea Seatona** se je v začetku sedemdesetih začel val ako imenovanih filmov katastrofe, ki so ga nadaljevali filmi, kot so Žrelo (-Jawa, 1975) Stevena Spielberga ali Peklenski stolp (-Towering inferno, 1978), ki sta ga podpisala John Guillermin in Irwing Allen. Film katastrofe kot podžanr se v osemdesetih ni obdržal, deloma so ga iz spomina priklicali predvsem filmi Backdraft (Ron Howard, 1991) in serija Die Hard, pa se tu je prevladovala mešanica thrillerja in akcijskega žanra.

Kaj je torej prepoznavni znak filmov katastrofe? Poleg spektakularnih mizanscen, scenografije in velike doze pirotehničnih učinkov je bil pravzaprav prvi magnet vseh filmov neverjetna igralska zasedba, ki je krasila prav vsakega od naštetih filmov. Žrelo je verjetno najmanj tipičen film, saj spektakularnih prizorov (če odštejemo trikratno pojavljanje ogromnega morskega psa) ni, pa tudi velika imena so bila »le« tri - Roy Scheider, Robert Shaw in Richard Dreyfuss. Če pa pogledamo morda najbolj znan film katastrofe - Peklenski stolp, potem se nam pred očmi zvrsti nepregledna množica znanih obrazov - Paul Newnam, Steve McQueen, William Holden, Faye Dunaway, Fred Astaire, Susan Blakely, Richard Chamberlain, Robert Vaughn, Robert Wagner, Jennifer Jones in mnogi drugi. Človeku se zdi, da so bili to najbolje plačani statisti. Po vsem naštetem se zdi, da je bil prvi namen tovrstnih filmov predvsem napolniti producentove žepe. Spektakularni prizori in igralska ekipa sta bila dovolj dober porok za obisk, poleg tega pa je bila navada filme opremljati s sloganom, kakršen je »največja avantura vseh časov«, in podobnim. Občinstvo ni razmišljalo in je drlo v kino. Film Letališče pa ni ostal le pri originalu, skozi cela sedemdeseta so serijo nadaljevali z zgovornimi naslovi, gledalci pa so vedno dobili enako dozo. Airport 1975 (Jack Smight, 1974) se je dogajal na Jumgo Jetu med Washingtonom in L. A.-jem, kjer je posadka ostala brez pilotov. Obraze so junakom posodili Charlton Heston, Karen Black, George Kennedy in Efrem Zimbalist jr. Airport 77 (Jerry Jameson, 1977) je imel spet polnoštevilno igralsko zasedbo - Jack Lemmon, Lee Grant, Brenda Vaccaro, Joseph Cotten, Olivia De Havilland, James Stewart in George Kennedy so se med poletom iz Washingtona na Florido izgubili v Bermudskem trikotniku, tretje nadaljevanje Airport 80 - Concorde (David Lowell Rich, 1979) pa je med drugim gostilo tudi presenetljivo veliko evropskih imen. Alain Delon, Susan Blakely, Robert Wagner, George Kenney in Sylvia Kristel so bili s Concordom na poti v Moskvo, kjer jih je vseskozi poskušal sestreliti veleindustrialec.

Kaj nam torej ponuja izvirnik Letališča iz leta 1969? Vsekakor najbolj sprejemljivo zgodbo, kanček suspenza in pa seveda znane obraze. Vloge so razdelili med Burta Lancastra, Deana Martina, Jean Seberg, Jacqueline Bisset, Georgea Kennedyja (najbolj vztrajni obraz v celotni seriji), Helen Hayes (ki je prejela oskarja za stransko vlogo), Van Haflina in Maureen Stapleton. Izvirnik je imel tudi spoštovanja vredno podlago, roman Arthurja Haileya. Roman so scenaristi seveda malce priredili, zgodba se je pač morala prilagajati okusu množice, ki je film drla gledat v kinematografe. Na mednarodnem letališču Lincoln skuša vodja letališča usposobiti z letalom zablokirano vzletno in pristajalno stezo. Medtem v zraku kroži letalo, ki ga z bombo terorizira samomorilec. V okviru dveh dramatičnih dogodkov pa se dogajajo še druge zgodbe - ljubezenska med potnikoma ter med pilotom in stevardeso, zgodba o slepi potnici, vdovi, ki se vtihotaplja v letala in tako potuje na obisk k svojemu sinu itd. Film Letališče ni le najboljši iz omenjene serije, temveč tudi eden najboljših filmov katastrofe nasploh. Nekateri kritiki so ga ob nastanku celo razglasali za film leta.

Simon Popek

Priljubljeni Dean Martin in očarljiva Jacqueline Bisset

TVS 2 / 17. JUNIJ OB 20.35

Glina oživi v rokah umetnika

Popolni torzo

Visok, bujnih las, s še bolj bujno dolgo brado, v črnem plašču stopa po Plečnikovem sprehajališču mimo tivolskih luč proti Tivolskemu gradu, mimo kraja, kjer je bil nekoč tempelj umetnosti - Jakopičev paviljon. In ko tako meri korake mimo tega, od Slovencev pozabljenega spomina, človeka presune spoznanje, da je umetnost večna, da umetnik kljub smrti nikdar ne umre, temveč sta njegov duh in ustvarjalna moč večno prisotna v tem ali onem človeku.

Kipar Jakov Brdar je doma iz Livna. V Ljubljani živi in ustvarja že več kot dvajset let, vse od študentskih dni. »Zakopanega« v glinaste gmote, ga najdete v »švicariji«, nekdanjem ljubljanskem hotelu, v miru in spokojnosti tivolskega gozda, kjer ima umetnik svoj atelje. Z božanskim navdihom svojih rok iz brezoblične gmote gline ustvarja večne podobe, ki izžarevajo duha iz preteklosti v prihodnost. Kipar pravi, da so njegove roke, s katerimi iz mrtve gmote »izvleče« skulpturo, merilo sveta. Andrej Medved, pesnik in esejist, ki je o Brdarju prvi pisal, pravi, da ga je že pred več kot desetimi leti fascinirala sposobnost in zmožnost Brdarjevih rok, da tako rekoč v hipu materializira skulpturo v nekakšno živo bitje, ki je kljub svoji torzičnosti celota, izražujoča oboje: čutnost in duhovni vzgon.

Kipar Jakov Brdar je v osemdesetih letih s svojimi deli pritegnil veliko pozornosti. V Berlinu so mu ponudili, da v slovito pergamonsko Antikensammlung vključi svoje skulpture in tako ustvari dialog z zbirko znamenitih antičnih torzov. Tudi Brdarjevi kipi so navidez nedokončani, toda ta nedokončanost je hkrati fragment in celota, je ostanek preteklosti, obogaten z duhom in izkušnjo časa. Njegove skulpture so kakor spomin na kozmični čas pred pojavom človeka, so nekaj nadčloveškega, duh, skrit v fragmentu, ki razodeva razsežnosti božanskega.

Dokumentarni film Popolni torzo nas popelje v kiparjevo delavnico, kjer smo navzoči pri ustvarjanju, ko umetnik s čarobnostjo svojih rok vdihne mrtvi gmoti gline življenje duha, človeških spoznanj in večnih hrepenenj.

Avtorica oddaje je Helena Koder, snemalec Andrej Lupinc, montažerka Sonja Peklenk.

PREGLED FILMOV

NEDELJA, 13. junij

TV Slovenija 1 - 17.10

Zadeva Dominici (L'affaire Dominici), francoski film, 1972, 100 min.
Režiser: Claude-Bernard Aubert, igrajo: Jean Gabin, Victor Lanoux, Gerard Depardieu... Film je posnet po resničnih dogodkih. Nekega dne so v Franciji našli trupla umorjene angleške družine, ki je prišla tja na počitnice. Policija zasliši vaščane, a jim ne more do živega.

TV Slovenija 2 - 20.30

Letališče (Airport), ameriški film, 1969, 135 min.
Scenarij je napisal George Seaton po romanu Arthurja Haileya, režija: George Seaton, fotografija: Ernest Laszlo, glasba: Alfred Newman, igrajo: Burt Lancester, Dean Martin, Jean Seberg, Jacqueline Bisset, George Kennedy, Helen Hayes, Van Heflin in drugi.

Kanal A - 22.30

Bikini poletje, ameriški film, 90 min.
Režija: Robert Veze, igrajo: Melinda Armstrong, David Milbern in drugi. Ameriška komedija se dogaja v Kaliforniji, deželi sonca, morja in brezskrbnega življenja. Zgodba je lahkotna, polna zagorele kože, strastnih poljubov in romantičnih ljubezenskih izpovedi...

Hrvaška TV 1 - 17.15

Letalonosilka (Supercarrier), ameriški film, 1988, 95 min.
Režija: William A. Graham, igrajo: Robert Hooks, Paul Gleason, Ken Olandt in drugi. Letalonosilka Georgetown je ponos ameriške mornarice. Na odprtem morju njeni radarji zaznajo prisotnost tujega aviona, za njim pošljejo dva lovca. Iz akcije pa se vrne samo eden...

PONEDELJEK, 14. junij

TV Slovenija 1 - 23.15

Tajni uslužbenec (The Secret Servent), 1. del angleške nadaljevanke, 55 min.
Scenarij: Brian Clemens po istoimenskem romanu Gavina Lyalla, režija: Alastair Reid, igrajo: Charles Cance, Harrey Ashby, Jill Meager in drugi. Eden vodilnih angleških strategov, profesor Tyler sploh ne dvomi, da bo prišlo do tretje svetovne vojne in da bo ta jedrska.

Kanal A - 20.30

Trenutek smrti, ameriški film, 90 min.
Režija: Charles T. Kanganis, igrajo: Tracy Lords, Richard Roundtree in drugi. Jackie, mlada fotografinja, v enem dnevu izgubi ugled, družino in svobodo. Trdno se odloči vse to dobiti nazaj...

Hrvaška TV 1 - 20.50

Potni list za Pimlico, angleški črno-beli film, 1949, 105 min.
Režija: Henry Cornelius, igrajo: Stanley Holloway, Margaret Rutherford, Basil Radford, Naunton Wayne... Stanovalci Pimlice - dela Londona - najdejo dokumente, ki dokazujejo da ta del mesta pripada Burgundskemu kraljestvu. Zavedni prebivalci razglasijo samostojnost...

TOREK, 15. junij

TV Koper Capodistria - 20.40

Gospa je konformistka, angleška glasbena komedija, 1958, 95 min.
Režija: Herbert Wilcox, igrajo: Anna Neagle, Frankie Vaugham, Janette Scott in drugi. Johnny, uspešni skladatelj pop glasbe, se predstavi kot ubožen uglaševalec klavirjev in celo sprejme delo služabnika, da bi lahko bil z dekletom, ki jo ljubi.

Kanal A - 20.30

Vesna, slovenski črno-beli film, 1953, 90 min.
Režija: František Čap, igrajo: Metka Gabrijelčič, Franek Trefalt, Janez Cuk, Jure Furlan in drugi. Trije maturanti se dogovorijo, da si bo Samo poskusal pridobiti naklonjenost profesorjeve hčerke Vesne in tako priti do maturantskih nalog.

TV Avstrija 1 - 00.00

Mrtva ženska v sipinah, ameriška kriminalka, 1950, 90 min.
Režija: John Sturges, igrajo: Ricardo Montalban, Sally Forest, Bruce Bennett, Elsa Lancester in drugi. Na sipinah na Cape Codu najdejo truplo mrtve ženske. Poročnik Morales z bostonske policije s pomočjo sodnega medicinca storilcu pride na sled.

SREDA, 16. junij

TV Slovenija 1 - 20.35

Ilona in Kurti, avstrijski film, 1990, 90 min.
Scenarij in režija: Reinhard Schwabenitzky, igrajo: Elfi Eschke, Hanno Pöschl, Louise Martini, Avia Beresin in drugi. Po smrti lastnice hiše sta njena podnajemnika prepričana, da bosta dedica ravno onadva. Na lepem pa se pojavi tuje dekle, sorodnica lastnice...

Hrvaška TV 1 - 20.05

Nepoboljšljiva optimista (Eat the Peach), irski film, 1986, 100 min.
Režija: Peter Ormond, igrajo: Eamond Morrissey, Stephen Brennan in drugi. Vinnieja in Arthurja film z Elvisom Presleyem, v katerem ju prizor z vožnjo po zidu smrti, tako navduši, da se odločita postaviti svoj zid smrti.

TV Avstrija 1 - 20.15

Ko bi bila vsak dan nedelja, nemški film, 1973, 95 min.
Režija: Harald Vock, igrajo: Chris Roberts, Georg Thomalla, Lotte Ledi, Peter Weck in drugi. Hotelir dr. Wegner se nameni ogledati, kako deluje eden njegovih hotelov. Ob prihodu ga zamenjajo z drugim gostom in tako se znajde v slabših hotelskih sobah.

ČETRTEK, 17. junij

TV Koper Capodistria - 13.50

Ljubezen v Rimu, italijanski film, 100 min.
Režija: Dino Risi, igrajo: Mylene Demongeot, Elsa Martinelli in drugi. Marcello in Anna živita razburkano ljubezensko življenje, ki mu dajeta ton njegova ljubosumnost in njena nestanovitnost. Za Marcella pa postane razmerje nevzdržno...

Kanal A - 20.30

Veliko mesto, ameriški film, 90 min.
Režija: Fernando Sarinana, igrajo: Michael Gates, Vic Trevino in drugi. Detektiv, bivši policaj, poravnava stare račune z mestnim mogotcem. Ob strani mu stoji prejšnja bogataševa ljubica, ki išče svojo sestro...

TV Avstrija - 21.40

Velika dežela, ameriški film, 1958, 140 min.
Režija: William Wyler, igrajo: Gregory Peck, Jean Simmons, Carol Baker, Charlton Heston in drugi. James McKay pride na Divji zahod, da bi se poročil s Pat, hčerko mogočnega rančerja Henrija Terrila. Zaradi njegove različnosti ga imajo sprva za revo...

PETEK, 18. junij

TV Slovenija 1 - 20.30

Velika mahinacija, ameriški film, 1978, 102 min.
Scenarij: Roger L. Si mon, režija: Jeemy Kagan, igrajo: Richard Dreyfuss, Susan Anspack... Moses Wine iz obetavnega študenta postane neuspešen zasebni detektiv, Ko dobi službo v volilnem štabu lokalnega politika, spozna, da o družbi ne more gojiti nobenih iluzij...

Kanal A - 20.30

Srce, telo in duša (Mind, Body and Soul), ameriški film, 95 min.
Režija: Rick Sloane, igrajo: Ginger Lynn Allen, Wings Hauser, Jay Richardson, Tami Bakke in drugi. Mlado dekle se zaljubi v fanta, ki je član satanistične sekte. Ko gre z njim na eno od seans, uvidi, da se tam dogajajo krvave igre.

Hrvaška TV 1 - 20.45

Od blizu (At Close Range), ameriški film, 1985, 190 min.
Režija: James Foley, igrajo: Sean Penn, Christopher Walken, Mary Stuart Masterson... Brezčutni oče kriminalec je za izpolnitev svojih ciljev pripravljen ubiti celo lastne otroke. Sin po naključju preživi napad plačancev in na koncu priča na sodišču proti lastnemu očetu.

TV Avstrija 1 - 21.30

Oče jo pobriše, ameriški film, 1982, 90 min.
Režija: Don Taylor, igrajo: Dick Van Dyke, Mariette Hartley, Raymond Singer in drugi. Ed McAll je uspešen poslovnež, ki se je navelical družini izpolnjevati vedno nove in vse dražje želje. Sklene, da bo spet našel pravi smisel in vrednote življenja, zato zapusti družino...

SOBOTA, 19. junij

TV Slovenija 1 - 23.20

Hazarder Bob (Bob le Flambeur), francosko črno-beli film, 1956.
Scenarij in režija: J. P. Melville, igrajo: Isabel Corey, Daniel Cauchy, Roger Duchesne in drugi. Pred baziliko Svetega srca se srečajo ljudje, katerih usode se v prihodnosti prepletajo. Vez med vsemi je naslovni junak Bob, nekdanji gangster, ki se preživlja s kockanjem...

TV Koper Capodistria - 20.30

Francoske razglednice, ameriški film, 1979.
Režija: Willard Huyck, igrajo: Debra Winger, Jean Rochefort in drugi. Film je nekakšen turistični »American Graffiti«. Skupina ameriških študentov preživlja počitnice v Evropi in sanja o ljubezenskih dogodivščinah... včasih pa se sanje tudi uresničijo...

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.55 Živ Žav, ponovitev
09.45 Huckleberry Finn in njegovi prijatelji, 14/16 del nada.
10.10 Nonni in Manni, 3/6 del nemške nadaljevanke
11.00 20. Mednarodni mladinski pevski festival Celje '93
11.30 Obzorja duha
12.30 Domači ansambli: Celjski instrumentalni kvintet, VPS 1230
13.00 Poročila
13.05 Kralj vetra, angleški film, VPS 1305
16.00 E. Huxley: Ognjeno drevje thike, zadnji del angleške nadaljevanke, VPS 1600
17.00 TV Dnevnik 1
17.10 Zadeva Dominici, francoski film
18.50 Bremenski muzikantje, japonska lutkovna igrica
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.10 Zrcalo tedna
20.30 Nedeljskih 60
21.30 Na poti z dr. Stinglom, 7/12 del nemške dokumentarne serije, VPS 2130
22.05 TV dnevnik 3, VPS 2205
Sova
22.30 Hal Roach predstavlja: Svoboda, ameriška burleska (čb) VPS 2230
22.50 Vrnitev Sherlocka Holmesa, 11/11 del angleške nanizanke, VPS 2350
00.05 Video strani

SLOVENIJA 2

12.20 Vrnitev na otok zakladov, zadnji del angl. nadaljevanke
13.15 Križkraž
14.15 Poglej in zadeni
Športna nedelja:
15.25 Kasaške dirke, posnetek
15.55 Celje: kvalifikacije za EP v rokometu (M), Slovenija - Madžarska, prenos, reporter: Ivo Milovanović
17.20 Košarka NBA
18.15 Kolesarska dirka Giro D'Italija
19.18 TV Nocoj
19.30 TV Dnevnik 2, vreme, šport
20.00 Slovenski magazin
20.30 Letališče, ameriški film (Igrajo: Burt Lancaster, Dean Martin, Jean Seberg, Jacqueline Bisset in drugi)
22.35 Športni pregled
23.20 Formula 1, posnetek iz Montreala, reporter: Niko Mihelič
00.20 Video strani

KANAL A

08.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha
08.20 Male živali
08.40 Modri žrebec, otroški film
10.05 Glembajevi, ponovitev filma
12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha
12.15 Kulinarični kotiček, 19. oddaja
12.30 Helena, 19. oddaja
18.00 MCM
18.15 Spust po Ljubljanici, reportaža
18.45 Video grom, ponovitev
20.00 Live & Kickin'. 16. oddaja
21.00 Tropska vročica, 5. del
22.00 Elizije - satan d.o.o.
22.30 Bikini poletje, ameriški film

KOPER

18.00 Kam vodijo naše stezice

ORF KOROŠKA

13.00 Dober dan, Koroška

RAI 1

6.00 Variete: Dadaumpa
7.45 Dok.: Kvarkov svet
8.30 Otroški variete: La Banda dello Zecchino
8.55 Papež daruje mašo
11.55 Parola e vita
12.15 Zelena linija
13.00 TG l'una in dnevnik
14.15 Film: Vento selvaggio (pust., ZDA '50)
16.20 Glasba: Tazenda
17.20 Cambio di campo
17.30 Variete: L'acchiappavacanze
18.00 Dnevnik 1
18.10 Šport: Quelli del Giro, 18.40 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 Športne vesti
20.40 Film: Goonies (pust., ZDA '85, i. S. Astin)
22.50 Dnevnik 1
22.55 Aktualno: Glamour star & grande musica
23.25 Športna nedelja
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Nočni rock
1.20 Film: I fratelli Kelly (dram., VB '70)

RAI 2

7.00 Otroški variete
8.15 Film: 4. Fanteria (kom., Avstrija '55, i. Romy Schneider))
10.00 Variete: Cirkus
10.20 Film: Danny, il campione del mondo (kom., ZDA '85)
12.00 Kratke vesti
12.05 Nan.: Medico alle Hawaii
13.00 Dnevnik, kult. tednik Gulliver in vreme
14.00 Variete: Serata d'onore (vodi Pippo Baudo)
16.30 Košarka: EP finale (ž)
18.00 Film: Lo squalo 4 - La vendetta (ZDA '87, i. L. Gary, L. Guest)
19.35 Vreme in dnevnik
20.00 Domenica Sprint
20.30 Nad.: Beautiful
22.00 Glasba: Cantagiro
23.30 Dnevnik 2
23.45 Židovska kultura
0.15 Dok.: Leo Castelli
1.15 Nočni šport

RAI 3

9.15 Dnevnik za najmlajše
9.30 Film: Ombre rosse
11.00 Koncert RAI 3
12.05 Film: Stalag 17 - L'inferno dei vivi ('53)
14.00 Deželni dnevnik
14.10 Popoldanski dnevnik
14.25 Film: Base artica Zebra (pust., ZDA '68)
16.45 Športno popoldne
18.40 Domenica gol, vreme
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti, šport
20.05 Risanke: BlobCartoon
20.25 Film: Mad Max oltre la sfera del tuono (fant., Avstral. '85)
22.30 Dnevnik in vreme
22.45 Aktualno: Babele
23.50 Pregled tiska
0.05 Film: Billy, ma come hai fatto? (dok., '92)

RETE 4

7.40 Nan.: Strega per amore, 8.00 Hotel, 9.00 Družina Bradford
10.00 Nedeljski koncert: Simfonični orkester Scale
10.45 Aktualno: 4 X 7
11.00 Variete: A casa nostra
12.30 Nad.: Celeste, 14.00 Sentieri, vmes vesti
15.15 Nad.: Renzo in Lucia
17.00 Kviza: Io tu e mammà, La verità, vmes (17.30) Tg 4 vesti
18.00 Nanizanka, vesti, 19.00 Colombo
20.30 Nad.: Renzo in Lucia
21.45 Film: Giuro che ti amo (kom., It. '86)
23.20 Nočni dnevnik
23.25 Film: Passeggiata sotto la pioggia di primavera (dram., ZDA '71)

CANALE 5

6.30 Na prvi strani
8.30 Nabožna oddaja
9.15 National Geographic
10.00 Aktualno: Reportage, 11.15 Arca di Noè
12.00 Risanke: I Simpson
12.30 Glasbena oddaja: Superclassifica Show, vmes (13.00) dnevnik
13.50 Film: I due nemici
15.50 Variete: Bravo bravissimo
17.30 Nan.: Nonno Felice, 18.00 Le inchieste di padre Dowling, 19.00 Robinsonovi
20.00 Dnevnik TG 5
20.30 Film: Sono affari di famiglia (kom., ZDA 89, i. S. Connery)
22.45 Aktualno: Ciak, Nonsolomoda, 23.30 Italija sprašuje, (0.45) vesti

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
10.15 A tutto volume
10.40 Šport: L'Italia del Giro, 11.45 Veliki golf
12.40 Odprti studio
13.00 Šport: Grand Prix, 14.00 Vodič nogometnega prvenstva, 15.30 76. kolesarska dirka po Italiji
17.00 Šport: Studio tappa
17.30 Film: Il bello, il brutto, il cretino (kom., '67, i. Franchi-Ingrassia)
19.30 Šport: Formula 1 Start
20.00 Avtomobilizem F1: VN Kanade
22.00 Variete: Mai dire Giro
22.00 Šport: Girosera
23.30 Šport, odprti studio in pregled tiska
1.10 Film: Italia a mano armata (krim., It. '70)

TELE 4

Lastne oddaje
20.35 Film
22.00 Dogodki in odmevi

Koper

13.00 Horoskop
13.10 Crime Story, ameriška tv nanizanka
14.00 Aprilska ljubezen, ameriški glasnbeni film
15.35 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
16.00 Carobna svetilka, otroški program
Pustite jih živeti, dokumentarna serija
Stripy, risanke
Baletna šola iz Ljubljane se predstavlja
17.00 Stanje stvari - Mladi, ponovitev
18.00 Kam vodijo naše stezice: Slovenci iz Italije o svojem življenju in delu
19.00 TV dnevnik
19.25 Crime Story, ameriška tv nanizanka
20.15 Nočni sodnik, nanizanka
20.40 Zvoki ljubezni, novozelandski film
22.05 TV Dnevnik
21.45 TV dnevnik
22.15 Rokomet, posnetek

ORF Avstrija 1

09.00 Čas v sliki
13.40 Cesarski valček, avstrijski film
15.25 Molitve iz božjega vrta
15.55 Jaz in ti, otroški program
16.35 Nadaljevanja ne bo!
17.10 Cirkus Humberto, 2/12 del nadaljevanke
18.05 X- Large reportaža: Žrtve mučenja
18.30 S telesom in dušo: Divji med, zadnji del
20.15 Mož za Saro, ameriški film
22.00 Roland Rainer, portret avstrijskih arhitektov
22.45 Priznanje, francosko-italijanski film
00.35 Sergej Rahmaninov: Berlinski filharmoniki
01.35 Poročila
Tisoč mojstrovin

ORF Avstrija 2

08.00 Jutranji program
10.15 Perzijski meč, ameriški film
11.55 Videoklip
13.00 Dober dan Koroška
14.30 Med Kremsom in Steyrjem
16.30 Dunajska mešanica, ob 65. rojstnem dnevu igralca Ernsta Stankovskega
18.00 Alf
19.00 Avstrija danes
19.45 Šport: Formula 1 za VN Kanade, prenos
22.10 Očka je kos nam vsem
22.35 Nore počitnice, ameriška komedija
00.10 Manekenka in vohljač
00.55 Poročila
Tisoč mojstrovin

Hrvaška 1

08.30 Poročila
08.35 TV koledar
08.45 Slika na sliko, ponovitev
09.30 Minikins, 10/12 del mladinske nanizanke
10.00 Poročila
10.05 Hišni ljubljenčki
10.30 Posnetek gledališke predstave za otroke
11.30 Narodna glasba
12.00 Poročila
12.05 Plodovi zemlje
13.00 Mir in dobrota
13.30 Pustolovščine gozdne družbe, 6/13 del otroške serije
13.55 Oskar med detektivi
15.00 Opera Box
15.30 Poročila
15.35 Družinski zabavnik
17.15 Letalonosilka
18.50 Zajčje zgodbe, 14. del risane serije
19.15 TV Fortuna
19.30 Dnevnik 1
20.05 Slovesnost ob 120. letnici rojstva Antuna Gustava Matoša
21.00 Sedma noč
22.35 Dnevnik 2
23.00 Slika na sliko
23.45 Poročila v angleščini
00.00 Sanje brez meja

Hrvaška 2

14.40 Športna nedelja: Izbor Miss Športa Hrvaške, reportaža
14.55 Speedway: prenos tekme iz Preloga
16.20 SP v motociklizmu, posnetek iz Hockenheima
16.40 Tenis: ATP Magatin
17.10 SP v motociklizmu
7.55 Kvalifikacije za EP v rokomet: Bolgarija - Hrvaška, prenos
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Z jadri okoli sveta, 9/12 del doku. serije
20.35 Sea trek, 4/5 del dok. serije
21.10 Majski cvetovi, 6/7 del
22.10 Šport

MTV Madžarska

06.40 TV Magazin
08.05 Svet je čudovit, 3. del
08.30 Nedeljski magazin
11.10 Pogled domov
11.45 Glasbeni butik
12.50 700-letnica Švice
13.25 Pesem doni
13.55 Bogata obala
15.00 Golf
15.40 Familyfest '93
16.35 Vesela novica, program baptistične cerkve
17.00 Disney
18.45 Kolo sreče
20.00 Dnevnik
20.25 Vaze pripovedujejo
21.15 Dekle s podeželja, francosko-švicarski film
23.10 Tibor Vamos, raziskovalec umetne inteligence
23.45 Koncert Curtis Blow in Grandmaster Flash

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz,16.00 SV 918 KHz)
4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika in vreme; 8.05 Radijska igra; 9.05 Pomnjenja; 10.05 Vsaka vas ima svoj glas; 11.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.05 Na današnji dan: 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.20 Za naše kmetovalce; 14.15 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.45 Poslušalci čestitajo; 16.00 Lojtrca domačih; 17.30 Naš gost; 18.00 Nedeljska reportaža; 18.30 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program - Glasba.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.30 Nedeljski val; 8.40 Koledar prireditev; 9.40 Nedeljski gost; 11.00 Uganka; 12.05 Z Valom okoli sveta; 13.00 Športno popoldne, vmes aktualne informacije, glasba; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos 1. programa; 19.00 Večer na 2.; 19.30 Drugi val; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, prenos 1. programa.

Slovenija 3

8.00,9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Prenos maše; 10.05 Orkestri in solisti; 13.05 Ljubljanski oktet; 14.05 Zabavna igra: Deklica pod grmom (H. de Balzac - Jože Rode); 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma in potopisi: Pisma (Ninon De Lenclos); 19.35 Cerkvene glasba; 20.15 Operne plošče; 22.05 Literarni portret: Evald Flisar; 22.30 Velika maša -Messa da requiem (G. Verdi); 23.55 Lirični utrinek; 24.00 Konec 3. programa in vključitev v nočni program RS.

Radio Koper
(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30 Primorski dnevnik; 8.00 Otvoritev programa, napoved programa, vmes radijski koledar 8.30 Osmrtnice, pesem tedna Radia Koper; 8.45 Poti do zdravja; 9.15 Dober nasvet za boljši pridelek; 9.30 Naša pomlad; 10.00, 10.50, 11.10 Sosednji kraji in ljudje, vmes osmrtnice; 11.30 Glasba po željah; 14.00 Oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 14.30 Športni ritem; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 17.30 Dnevnik in osmrtnice; 19.00 Večerni radijski dnevnik, Slovo - Prenos RS.

Radio Koper
(italijanski program)

8.30,10.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Dober dan Radia Koper, pozdrav in almanah; 7.15 Horoskop; 8.00 Turistični napotki; 8.35 Pesem tedna; 9.00 Knjižne novosti; 9.30 Pregled kulturnih dogodkov; 10.00 Evergreen, film tedna, iz gledališča; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Souvenir d'Italy; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Glasbeni desert; 14.30; 17.32 Velika glasbena imena; 18.00 Lestvica LP; 19.40 Na športnih igriščih; 20.00 Nočni program.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: Morska skrivnost in grajski strah (Bogdan Novak, r. Marjana Prepeluh, 1. del); 10.30 Narodnozabavna glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Orkestralna glasba; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev, nato orkestralna glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Mala scena: Ob srebrni reki, izbor izseljeniške proze (pripravila Zora Tavčar, prod. Radijski oder, r. Marjana Prepeluh, ponovitev); 14.45 Znani ansambli; 15.30 Iz krajevnih stvarnosti; 17.00 Potpuri; 17.30 Šport in glasba; 19.00 Večerni radijski dnevnik; 19.20 Napovednik.

Radio Občine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 19.00 Morski val (vsakih 14 dni).

Radio Koroška

6.30 - 7.00 Dobro jutro na Koroškem: Duhovna misel (žpk. Florian Zergoi); 18.10 - 19.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca.

TV SLOVENIJA 1 / DANES OB 13.05

Bridka doživetja nemega dečka

Kralj vetra, angleški barvni film

Angleški mladinski film **Kralj vetra** je nastal po istoimenskem romanu pisateljice Marguerite Henry, ki je bil v Ameriki prava uspešnica.

Zgodba se začne leta 1727 na vročih afriških tleh, v domovini plemenitih arabskih konj. Afriški bogataš pošlje francoskemu kralju v dar nekaj dragocenih konj, ki jih spremita na pot vodnik in nemi deček Agba. Mali deček brez staršev se na konje še posebej naveže, najbolj pa vzljubi enega od žrebcev, od katerega se ne more ločiti. Vendar fant v življenju nima sreče. Že na ladji izgubi prijatelja vodnika. Ko pristanejo v Franciji, upa da mu bo sreča bolj naklonjena, vendar usoda mu tudi tokrat ne prizanese. Nekajkrat ga ločijo od ljubega konja Shama in deček je že čisto obupan, ko po naključju pride iz Francije v Anglijo skupaj s svojim ljubljenim konjem. Tudi v Angliji mu sreča ni dosti bolj mila, čeprav se Angleži navdušujejo nad konji. Pomaga mu plemenita gospodična, ki ga skupaj s konjem spravi k bogatim lastnikom, ki so nakljonjemi tako njemu kot konju. Vendar tudi v novem domu doživi manjši nesporazum, čeprav ga angleška plemiška družina, ki ljubi konjski šport, z veseljem sprejme. Na nekem tekmovanju konj, ki se ga udeležita celo kralj in kraljica, pa dobi Agba celo kraljičino priznanje. Režija: Peter Duffell.

TV SLOVENIJA 1 — 21.30
NA POTI Z DR. STINGLOM: Lizbona

Za pristanišče v Lizboni pravijo, da leži na enem od najlepših morskih zalivov na svetu. Že stoletja je eden njegovih najznamenitejših simbolov Torre de Belem - Belemski stolp, okrašen z emblemi reda Kristusovih vitezov. Leta 1755 je mesto uničil potres, vendar so ga obnovili in sedaj je še lepše. Zgradili so ravne ceste, ki se križajo pravokotno ter prostorsko bogato zasnovane trge. Kakor Rim leži na sedmih gričih, ki jih povezujejo posebna dvigala in tramvaji, za starejše dele mesta pa je značilno mešanje mavrskega sloga z romanskim in gotskim. Več o čudovitem mestu, kateremu pečat je vtisnila bogata pomorska kultura Portugalcev, si lahko ogledate v oddaji.

CANALE 5 — 20.30
FAMILY BUSINESS, ameriški film

Družina McMullen že tri generacije živi v New Yorku, kamor se je preselila iz rodne Škotske. Patriarh Jassie (Sean Connery) je spreten tat, ki začne razmišlati o »upokojitvi«. Razočaran pa je nad sinom Vitom, ki ne kaže zanimanja za njegov poklic. Po tem, ko je bil v zaporu, je postal pravi poštenjak. Jassie tako vse svoje upe vloži v vnuka Adama, ki se veliko bolj kot za šolo zanima za dedove nauke.
Sidney Lumet je film režiral leta 1989 po istoimenskem romanu Vincenta Patrica. Igrajo: Sean Connery (Zaslovel je v šestdesetih letih, ko so ga izbrali za vlogo James Bonda), Dustin Hoffman, Matthew Broderick in drugi.

RA SLOVENIJA 3 — 22.05
LITERARNI PORTRET: Evald Fliser

Evald Fliser je eden najbolj priljubljenih sodobnih slovenskih pisateljev, človek, ki svoje življenje raztresa po vsem svetu, nomad, ki ukoreninjenim Slovencem lahko prinese občutek prostranosti in svobode.
*V njegovem literarnem opusu sta dobili največ pohval knjigi **Čarovnikov vajenec** in **Popotnik v kraljestvu senc**.*
*Napisal je tudi štiri drame, ki so bile vse uprizorjene. Za dramo **Kaj pa Leonardo?** je v letošnjem letu prejel nagrado Prešernovega sklada ter Grumovo nagrado za najboljše dramsko besedilo na tednu slovenske drame v Kranju.*

PREMIERE — 23.25
IGRA Z OGNJEM, ameriški film

Harry Madox se ustavi v ameriškem mestecu Gullyville, kjer dobi delo v salonu rabljenih avtomobilov. Kmalu se znajde med dvema ženskama, ženo lastnika salona Dolly in računovodkinjo Glorio. Ko mu zmanjka denarja, se odloči za rop...
Film je nastal leta 1990, glavne vloge pa igrajo: Don Johnson (Spomnimo se ga iz televizijske nanizanke Miami Vice), Virginia Madson, Jennifer Connelly, Bill Sadler in drugi.
Režiserja Dennisa Hopperja poznamo po filmu Easy Rider in Colors. V filmu Igra z ognjem se je zgledoval po »črnem« filmu iz štiridesetih in petdesetih let.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Awake on the Wild Side, vodi Rebecca de Ruvo; 10.30 Poročila; 13.30 First Look; 16.30 Video; 18.00 The Pulse With Swatch; 18.30 Poročila; 19.00 US Top 20; 21.00 120 Minutes, vodi Paul King; 23.00 Beavis and Buthead; 23.30 Headbangers; 02.00 Video

SKY ONE

07.00 Hour of Power; 08.00 Fun Factori; 12.00 The Brady Bunch; 13.00 Rokoborba; 14.00 Robin of Sherwood; 15.00 Trapper John; 18.00 Ameriška rokoborba; 20.00 The Young Indiana Jones Chronicles; 21.00 Harem; 23.00 Hill Street Blues;

PRO 7

05.35 Serije; 08.40 Potovanje v Arizono, ameriški film; 15.10 Jeannie išče svojega gospodarja; 17.00 Angelika in sultan, fran.-italij. film; 18.30 Matlock; 20.15 Stand by Me, ameriški film; 22.05 Morski volkovi;

PREMIERE

08.00 Adams Family; 14.00 Hiša radosti, italijanski film; 15.35 Plavolaska skušnjava, ameriška komedija; 20.15 My Private Idaho; 21.55 On? Hoče! Ona noče, ameriški film;

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Hokej na ledu: NHL; 11.00 Nemško prvenstvo turnih vozil; 12.00 Motošport: za VN Nemčije, prenos; 15.30 Formula 1 za VN Kanade, prenos; 19.00 Lahka atletika; 20.00 Formula 1, prenos; 22.00 Indycart, posnetek

3 SAT

20.00 Proti jugu, film Helge Feddersen; 21.40 Ob svojem času, zgodba iz avstrijskega vsakdanjika; 00.00 Lirika za vsakogar: Lutz Goerner; 00.10 Lou Rawls, mednarodni jazz festival Bern, 1992

SAT 1

07.55 Ponovitev, britanska komedija; 13.50 Maščevalec s srebrnega jezera; 15.25 Hudič pride ob štirih, ameriški film; 17.40 Baywatch - kopalniški mojstri iz Malibuja; 20.15 Klic srca, ameriška nadaljevanka;

RTL

06.00 Otroški program; 08.30 Risanke; 10.00 Umetnost in sporočilo; 10.05Wonder Women; 12.00 Tequila in Bonetti; 12.50 Moj oče je iz drugega planeta; 13.20 Družina Munster; 13.50 Gospodar potopljenega sveta, francosko-italijanski film; 15.50 Flash - rdeči blisk; 16.50 North Shore - deskarji s Havajev; 22.40 Prime Time - pozna izdaja; 00.50 Kanal 4, glasbeni magazin; 01.25 Nočni program;

NOVICE

Praznik bolnice Franja

CERKNO - V partizanski bolnišnici Franji so se ob 50. obletnici ustanovitve včeraj sestali nekdanji borci in ranjenci, ki so se tu zdravili. Pred spomenikom dr. Franje Bojc-Budovec, po kateri je bolnišnica dobila ime, in njenega ustanovitelja dr. Viktorja Volčjaka so udeleženci položili cvetje, zbrane pa je nagovoril predsednik domicilnega odbora Danilo Šuligoj. Direktor Idrijskega muzeja dr. Samo Bevk je zbranim predstavil mednarodno akcijo, s katero je bolnišnica spet dobila prvotno podobo. Udeleženci so si želeli, da bi ta spomenik človekoljubja prišel pod pokroviteljstvo Unesca. (R. B.)

Srečanje slovenskih oftalmologov

MARIBOR - Ob petdesetletnici samostojnega oddelka za očesne bolezni mariborske splošne bolnišnice so slovenski oftalmologi (očesni zdravniki) pripravili strokovno srečanje. Organizirali so tudi strokovna predavanja na različne teme. V preddverju mariborske Kazinske dvorane so slovenska, hrvaška, avstrijska in nemška podjetja predstavila oftalmološko medicinsko opremo. (STA)

Na obeh univerzah je preveč vpisanih

MARIBOR, LJUBLJANA - Prijave za redni študij na mariborski in ljubljanski univerzi kar za 60 odstotkov presegajo možnosti vpisa. V prve letnike se je vpisalo več kot 17.000 brucov, vpisnih mest pa je premalo za 6488 bodočih študentov. Letos je v prve letnike vpisanih približno 2000 študentov več kot lani. Večji vpis je tudi zaradi novih študijskih programov. Prvič po sedmih letih se je povečalo število prijavljenih za študij ob delu: na obeh slovenskih univerzah se jih je vpisalo 1288. (STA)

Pelhan na Beneškem bienalu

LJUBLJANA - Slovenski minister za kulturo Sergij Pelhan se ta konec tedna udeležuje otvoritve in prireditev na Beneškem bienalu. Slovenija se te prireditve letos prvič udeležuje kot samostojna država s skupino Irwin in kiparko Marjetico Potrč. Njen razstavni objekt z naslovom Dva obraza utopije je vključen v osrednji katalog Beneškega festivala. (STA)

Zveza družin podpira učiteljsko stavko

LJUBLJANA - Odbor Zveze družin podpira učitelje, ki zahtevajo boljše materialne razmere in višje plače. Sprašujejo se, ali je reševanje nastalega položaja z zaostrovanjem spora med učitelji in vlado najboljša pot. Od vlade in sindikatov Zveza družin zahteva takojšen sporazum in takšno nagrajevanje učiteljev, ki jih bo spodbujalo h kakovostnem delu. Od učiteljev zahtevajo normalen zaključek šolskega leta. (STA)

DOLOMITSKA REPUBLIKA

Zgled tudi za danes

Med italijansko okupacijo je bilo tu svobodno ozemlje

ANITA ŽMAHAR

POLHOV GRADEC - Polhograjski Dolomiti, ki so bili med vojno bolj znani kot »Partizanski Dolomiti«, so bili med drugo svetovno vojno pomembno središče narodnoosvobodilnega boja. Pripadniki Narodne zaščite in Osvobodilne fronte so ustanovili 1. dolomitski partizanski odred, ki je to območje uspešno branil v italijanskih ofenzivah.

Od junija 1942 do aprila 1943 je bilo tu svobodno ozemlje, nekaj mesecev celo edino v Sloveniji. Na približno 32 kvadratnih kilometrih osvobojenega ozemlja so potekale številne dejavnosti. Imeli so svojo bolnišnico, orožarno, čevljarsko in krojaško delavnico, tiskarno, ki je tiskala in po Sloveniji razpošiljala časopise, letake in brošure. Februarja 1943 so ustanovili tednik Kmečki glas, ki še vedno izhaja. Od jeseni 1942 do aprila 1943 je na tem ozemlju delovalo politično in vojaško vodstvo NOG Slovenije (- Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Ivan Maček, Josip Vidmar in Edvard Kocbek), ki se je kasneje preselilo v Kočevski Rog. Tu je bila tudi sprejeta znana dolomitska izjava, ki je urejala povojno ureditev in notranja razmerja med Osvobodilno fronto in Komunistično partijo. Po desetih mesecih samostojnosti je bila Dolomitska republika izdana. Italijani in belogardisti so z močno ofenzivo zasedli to območje.

Udeleženci včerajšnje proslave ob 50. obletnici Dolomitske republike so bili večinoma priče vojnih dogodkov, zato so z navdušenjem sprejeli govor Zorana Poliča. Ta je znova poudaril pomen sprave med ljudmi, še posebno med sedanjimi nosilci političnega življenja. Mnogim strankam in zlasti strankarskim veljakom gre bolj za lastno udobje kot za reševanje socialnih vprašanj. »Šele trdo skupno delo in svetli zgledi iz zgodovine,« je poudaril Polič, »so lahko spodbuda mladi generaciji, da se ne prepusti malodušju v teh kriznih časih.« V znamenje miru so na začetku prireditve v zrak spustili tudi jato belih golobov, kar naj bi simboliziralo svobodno življenje.

DRUGO SLOVENSKO TEKMOVANJE V GOVORNIŠTVU

Govorništvo kot veščina ter besede kot meč in ščit

Retorika kot izraz demokracije - Iztočnica: molk je največji zločin

Zmagovalka tekmovanja, prof. psihologije Tanja Lamovec (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

LJUBLJANA - »Kot kaže, se bliža vihar. In tudi v tem je nekaj simbolike, saj je govorništvo dejansko nenehni vihar: je bojevanje z besedami, pri tem pa ne teče kri, temveč se rešujejo problemi. Zato so besede hkrati bič in ščit, govornistvo pa veščina, ki jo je treba obvladovati, in kultura, ki jo je treba ohranjati.«

S temi besedami je včeraj nagovoril profesor retorike Boris Grabnar navzoče na začetku drugega slovenskega prvenstva v govorništvu, ki ga je v čudovitem okolju Arboretuma v Volčjem Potoku organiziral domžalski Debatni klub. Žal je verjetno vreme nekoliko skazilo namen prireditve, ki se poskusa prebiti skozi pore odraščanja slovenske demokracije in si v njej upravičeno poiskati svoje mesto.

A so nekoliko odročna lokacija, hladen veter in črni oblaki privabili v ta slovenski Hyde Park izjemno malo ljudi, pa še ti niso bili prav mladi, kar pomeni, da je za »pravi« Hyde Park morebiti treba narediti kaj več. Kajti, če ne drugega, je negovanje govorništva pravzaprav nujno vsaj zato, kot je slikovito dejal edini uradni predstavnik na včerajšnji prireditvi, predsednik domžalskega izvršnega sveta Tomaž Štebe, ker je tudi to način »za povečanje kvalitete našega 'nakladanja', da bi ga ljudje pač lažje prenašali«.

V uradnem delu tekmovanja, ki ga je popestril tudi prijeten kulturni program, sta se pomerila že lanskoletna tekmeca Ivan Kepic in Dare Flis, v boj za govorniško zmago pa sta se podala tudi Tanja Lamovec in samozvani slovenski cesar Anton Drofenik. Pred resno tekmo je bilo skoraj dveurno ogrevanje, ko so si govorniški oder v obliki navadnega tnala podajali Vladimir Gajšek, Pavlina Bračko-Rauter, Marica Benko, Tomaž Pengov pa Drofenik, Kepic, Flis in drugi. Teme so bile sila različne: od vzgoje mladih na najnižji stopnji in poziva, naj ljudje pač povzdignejo svoj glas zanje, do razprav o Jezusu in Bogu, pa misli in iskrice znamenitih Slovencev. Med slednjimi je še posebno izstopala misel Igorja Torkarja o »molku kot največjem zločinu«, h kateri so se včerajšnji slovenski retoriki vedno znova zatekali, saj so v njej odkrili izjemno veliko iztočnic zlasti za razmišljanja o času, v katerem smo živeli, živimo in bomo še živeli. (I. M.)

ROTARY KLUB EMONA / USTANOVITVENO PRAZNOVANJE

Poslej bodo rotarijsko literaturo tiskali tudi v slovenščini

Člani pomagajo tudi pri zbiranju denarja za Materinski dom

LJUBLJANA - Na ljubljanskem Magistratu je včeraj guverner mednarodnega Rotary kluba Ernst Ragg izročil insignije predsedniku Rotary kluba Emona dr. Marjanu Koršiču in sprejel v vrste mednarodnega Rotary kluba že peti slovenski klub. S tem je slovenščina postala eden izmed jezikov, v katerem bodo lahko poslej tiskali rotarijsko literaturo.

Ustanovitvenega praznovanja so se udeležili predstavniki številnih slovenskih, avstrijskih, italijanskih, madžarskih in hrvaških klubov Rotary, udeležence pa je sprejel tudi ljubljanski župan Jože Strgar.

Rotary klub Emona se je slovenski javnosti predstavil že pred dnevi, ko so v Cankarjevem domu invalidom in slušno prizadetim sodržavljanom izročili prvo, posebej zanje prilagojeno telefonsko govorilnico. Že v bližnji prihodnosti bodo v hramu slovenske kulture postavili tudi dvigalo, ki bo invalidom omogočalo dostop v vse dvorane Cankarjevega doma. Ljubljanski rotarijci, člani Rotary kluba Emona, sodelujejo tudi pri zbiranju denarja za Materinski dom v Ljubljani.

V Sloveniji smo imeli prve klube svetovnega rotarijskega gibanja, ki je namenjeno predvsem pomoči ljudem in širjenju mednarodnega prijateljstva in strpnosti, že v zgodnjih tridesetih letih, po drugi svetovni vojni pa je morala ta ideja pri nas skoraj pol stoletja čakati na ponovno obuditev. (T. H.)

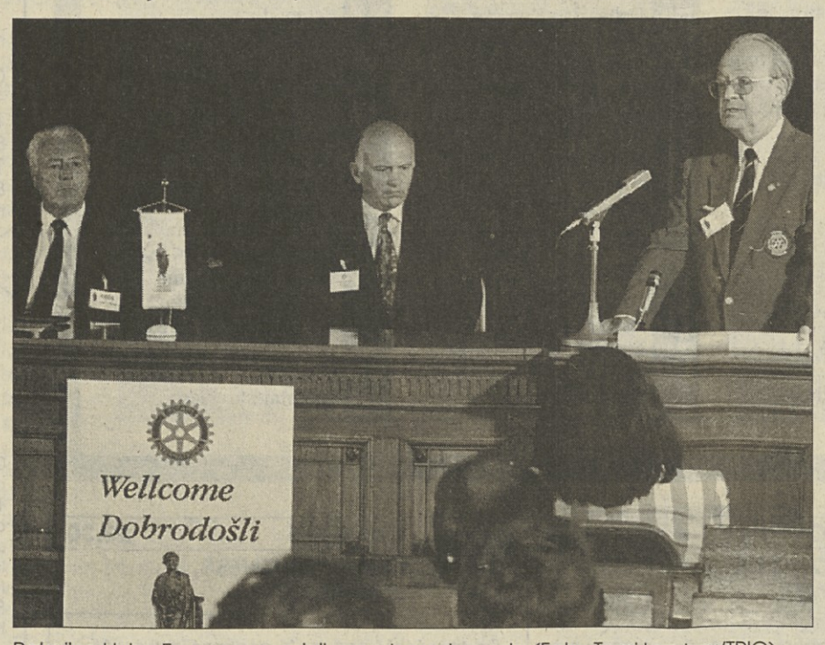

Rotarijce kluba Emona so sprejeli v mednarodne vrste (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

NA OGLED PRENOVLJENA MUZEJSKA ZBIRKA RADENSKE

Edinemu muzeju te vrste v severovzhodni Sloveniji so posvetili veliko truda in strokovnega študijskega dela

BORIS HEGEDÜS

RADENCI, junija - V petek zvečer ob 20. uri so v Radencih svečano odprli prenovljeno muzejsko zbirko Radenske, ki sta jo pripravila in oblikovala kustusa Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti Metka Fujs in Janez Balažic. Muzej Radenske je sicer nastal že leta 1978 kot prvi muzej kakšnega podjetja pri nas, zdaj pa še naprej ostaja edini te vrste v severovzhodni Sloveniji.

Soboški Pokrajinski muzej si kot regionalna ustanova prizadeva, da bi obnovil lastno staro zbirko, ki je zdaj že zastarela. Obenem pa so ga povabili k sodelovanju pri urejanju in izboljšanju zbirk v Gornji Radgoni, Lendavi in nazadnje še v Radencih. V Gornji Radgoni morajo počakati, da občina uredi in obnovi muzejsko zgradbo, vsem dobro znani Špital, ki je obenem najstarejša zgradba v mestu. Medtem pa v restavracijskih delavnicah že urejajo in restavrirajo eksponate, ki bodo prišli v poštev za zbirko o preteklosti Gornje Radgone. V muzeju v lendavskem gradu so kot stalno zbirko postavili predstavitev bronastodobne naselbine, izkopane v Dolnjem Lakošu, poimenovano Olaris, z muzejem Radenske pa so se ukvarjali od leta 1992. Zbirka Radenske je po besedah direktorice Pokrajinskega muzeja Irene Savel zahtevala veliko študijskega dela in je glede na to postavljena v zelo kratkem času. Vsa restavratorska dela so opravili v restavratorskih delavnicah Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti, tudi čudovito in zelo dragoceno zbirko empirskega pohištva prvega lastnika Radenske Hehna.

Nove knjige v Zbranih delih

LJUBLJANA - V zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev Državne založbe Slovenije so izšle štiri nove knjige. Zbirki, v kateri je doslej izšlo že 178 del, se je tako pridružila šesta knjiga Juša Kozaka (Lesena žlica). Sedma knjiga Antona Aškerca prinaša avtorjeve članke, potopise, ocene in poročila. V drugi knjigi Edvarda Kocbeka je poezija, ki jo je avtor napisal med letoma 1940 in 1963. Založniki v zbirko vsako leto uvrstijo novega avtorja, letos je to Anton Vodnik, ki so ga predstavili z njegovimi zgodnjimi pesmimi. Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev veljajo za nacionalni projekt, kljub temu pa je letos Državna založba komaj našla denar za nove knjige. (STA)

DOGODKI, KI SI JIH KAŽE ZAPOMNITI

Ko zadeve vendarle »lezejo« pod preprogo...

IVANKA MIHELČIČ

LJUBLJANA - Stavka šolnikov, lastninski zakon, afere - in kaj z njimi narediti... To so teme, ki so se tudi v tem iztekajočem se tednu znašle v ospredju naše pozornosti. Glede na to, da jim še ni videti konca, pa je ob njih znova mogoče mirno zapisati, da bodo v ospredju tudi prihodnji teden in še mnogo dni po tem. Z naslovnic jih pravzaprav utegne pregnati le huda poletna vročina, lenobnost čutil in želja, da v neki »debeli« senci, ob dobro shlajeni pijači pustimo »možgane na pašo« in se posvetimo lahkotnejšemu branju.

Žal pa to problemov ne bo rešilo. Morda jih bo le odložilo na nek kasnejši (hladnejši) čas, čeprav je to prav gotovo najslabša možna rešitev, ki vodi ravno v nasprotno smer od željene in javno deklarirane: vse skupaj bo lepo šlo pod preprogo. Na plan pa jih bodo znova privleki v trenutku, ko bo treba javnost zaposliti s čim »vročim« in tako odvrniti pozornost od kake druge zadeve. Žal, takšen je pač naš vsakdan.

A vrnimo se nazaj: ob koncu tedna so učitelji vendarle popustili. Stavko so prekinili in obljubili normalen potek pouka tja do srede, poslancem v parlamentu pa naročili, da se do takrat prek svojih poslanskih skupin pisno zavežejo, da bodo podprli spremembe zakona o plačah delavcev v vzgojno-izobraževalnih zavodih.

Koliko so šolnikom naklonjene stranke, bomo torej videli v prihodnjih dneh, za sedaj pa naj ponovimo le stališče Združene liste socialnih demokratov, ki je v petek dejala, da kljub upravičenim zahtevam učiteljev podpira vlado. Državna blagajna je pač tolikšna kot je, za nameček pa se tudi gospodarske napovedi o produkcijski rasti ne uresničujejo po pričakovanjih, zapisanih v proračunskem memorandumu. Kje torej vzeti denar?

Lastninski zakon je ponovno šel skozi sito in rešeto slovenskega parlamenta. Svetniki so v ponedeljek dali veto na njegov 29. člen, ki govori o ničnosti vseh neodplačnih prenosov družbenega kapitala z ene pravne osebe na drugo, poslanci pa so se na to »požvižgali« in zakon znova, s spornim členom vred, izglasovali. A le zato, kot so kasneje pojasnjevali, ker je zakon kot celota več kot nujen. Glede spornega člena pa bo tako ali tako sprožen ustavni spor.

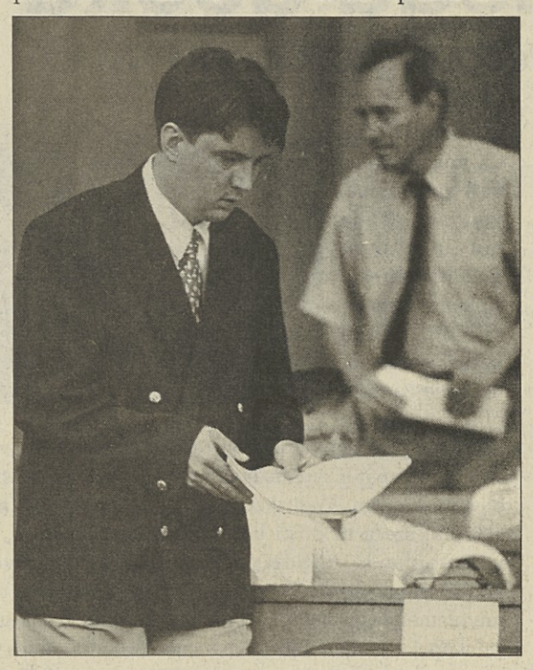

V skupščinskih klopeh je bilo »vroče« (Foto: J. S./TRIO)

In še Hit, Casino, Vis in kar je še podobne navlake. Glede afer v parlamentu škripljе. Jasno je, da si marsikdo ne želi skorajšnje rešitve teh zadev, vsekakor pa imajo prav tisti, ki pravijo, da bo te in podobne zadeve tudi v prihodnje težko doreči, če zadeve v kratkem dejansko ne bodo tudi proceduralno jasne. Poslovnik o parlamentarni preiskavi in pripadajoči zakon sta še v delu, do takrat pa se parlamentarcem pravzaprav ponujajo neomejene možnosti, da delajo, kakor se jim zljubi. Prosto po Prešernu, bi rekli, ali prosto po navodilih (političnih) botrov, ki v ozadju več kot spretno spletajo svoje mreže in vodijo igro tako, kot njim najbolj ustreza.

Menda je bilo tako od nekdaj. To, da danes (bojda) živimo v parlamentarni demokraciji, pa tako ali tako ne spremeni ničesar. Kvečjemu zadeva razburja le (?) naše sosede, ki se bodo pred navalom demokracije balkanskega tipa poskušali ubraniti z vojsko na svojih mejah. Iz Rima je ob dogodkih, povezanih z napovedjo poostrenih razmer na slovensko-italijanski meji, sicer posredno že prišlo opravičilo, češ da gre za »notranje zadeve Italije« in nekakšne njihove »nerodnosti«.

Kljub temu ostaja grenak občutek, ki naj bi nas pravzaprav vendarle streznil: živimo pač tukaj in zdaj. Mižanje pred realnostjo ne bo prav nič pomagalo. Kvečjemu nasprotno.

Pasme psov (2)

Gesla križanke »Slapovi na Slovenskem«

Savica, Peričnik, Rinka, 1 - Orglice, 2 - Kozjak, 3 - Boka

AVTOR: SIMON BIZJAK
NADZOR
GR. KRŠČANSKI APOLOGET IZ 2. ST.
MANJŠI OTOK BLIZU ZADRA
ČITALKA
RENIJ
RUSKA IGRALKA SAVINA
SAD JABLANE
NAPRAVA ZA MERJENJE TEMPERATURE
NEKDANJI JAPONSKI POLITIK (KAKUEI)
SPREMLJEVALCI BOGA EROSA
SKRAJNI KONEC POLOTOKA
SLADKO VINO S SICILIJE
DESNI PRITOK VOLGE
IT. NEOFAŠISTIČNA STRANKA
ERICH ENGEL
GORENJSKO MESTO
MOŠTVO, TEAM
RICHARD STRAUSS
NAJSTAREJŠA DOBA ZEM. STAREGA VEKA
GNOJEN UŠESNI IZTOK
STPERZ. KRALJ
BIVŠI SOVJ. POLITIK
HRV. HUMORISTKA ERŽIŠNIK
TERME PRI PADOVI
NAUK O PTIČJIH JAJCIH
ITALIJANSKA RTV
ANTON JANŠA
ŽIDEK IVO
KATRAN
IVAN ROB
KLADA ZA SEKANJE
SIMBOL KRŠČANSTVA
STGR. KIPAR
NAZOREN PRIKAZ
VRZEL, HIAT
INDIJANSKI ŠOTOR
ARABSKA STRANKA

VLADAR, KI IMA VSO OBLAST
OSKODOVANEC ZARADI POTRESA
MIŠICA, KI OBRAČA DEL TELESA
ŽENSKO IME
SARAJEVSKA AVT. TOVARNA
GRŠKO IME ZA ETOLIJO
TINE LOGAR
VRSTA TROBILA
PESNIK SANTIČ
MESTO V IRAKU
NEIZMERNA LEPOTA
SHAKESP. KRALJ
DAREŽLJIVOST
ZIMSKO PREVOZNO SREDSTVO
MESTNA CESTA
DIRKALNI KONJ, KI TEKMUJE V KASU
ODPADNIK
KRAJ POD FRUŠKO GORO
OVITEK, OVOJ
MOLZNA ŽIVAL
ZLONAMERNA IZJAVA
ZASUK
LAHEK COLN
1
POSODA ZA HRAMBO PEPELA MRLIČEV
NOVA GORICA
OBLIKA IMENA MARIJA
GLAVNO MESTO GANE
DRŽAVNA BLAGAJNA
KAMNITA GMOTA
REŽISER RUSSELL
POŽELENJE, SLA
CIGAN
ANTON KOROŠEC
DIALEKTIČNI MATERIALIZEM
NEM. SMUČAR BITTNER
GOROVJE V SIRIJI
ČEŠKI PESNIK (JOSEF VACLAV)
JANEZ (LAT.)
ZENICA
PRISTANIŠČE V ALŽIRIJI
VEČJA, OKUSNA MORSKA RIBA
DEBELUH (SALJIVO)
PRIPRAVA ZA REZANJE IN MLETJE MESA
POVEČEVALNO STEKLO
HRV. PEVEC (DUŠKO)
RAY CHARLES
GR. DIDAKT. PESNIK
IVAN KRILOV
BIVŠI SL. KOŠARKAR
UG. DIKTATOR (IDI)
ANICA ČERNEJ
ORIGINALNA KRATICA ZDA
GL. MESTO ITALIJE
PISEC FLEMING
HUNSKA »ŠIBA BOŽJA«
OLEG VIDOV
IZDELOVALEC RAKET
IT. MESTO PRI GENOVI
MLADA GOVEJA SAMICA
IZOBRAZBA, KULTURA
ČLOVEK, KI ŽIVI SAM
ZRELOST
OTOK V TUAMOTU
INKOVSKI POGLAVAR
SENENI DROBIR (NAR.)
STGR. POTUJOČI PEVEC
POJAV NA RAZBURKANI VODI
RASTLINSKA ZVRST
OBDONAVJE V ST. VEKU
KRAŠKO POLJE V LIKI
NATRIJ
NIZEK M. GLAS
SPIRITISTIČNI SESTANEK
KARLI ARHAR
TISKAN IZDELEK
VREDNOSTNI PAPIR
KIT. DENARNA ENOTA
TOM CRUISE
DOMORODKA
SLAST, APETIT
PAPEŠKO SODIŠČE
2
PREROKINJA V GR. MIT.
JEZERO MALAVI
3
VNETJE OČESNE ROŽENICE
DAN V TEDNU
NEZAINTERESIRANOST
SOL OGLJIKOVE KISLINE
ZAČETEK PREBAVIL
NEM. PISEC (THOMAS)
MESTO V BOKI KOTORSKI
NAJVIŠJA GORA V KARAVANKAH
PREDMET POGOVORA
INDONEZIJSKA POROČ. AGENCIJA
PEVKA PRODNIK
ODTOČNA CEV
BRZICE NA FINSKI REKI VUOKSI
CHARLES IVES
POVRŠINA, OBMOČJE
PRISTAŠ DRŽAVNEGA SOCIALIZMA
LJUBKO, MILO (GLASB.)
SL. STOMATOLOG (JOŽE)
NJIVA (NAR.)
EVROPSKO GOROVJE
BIVŠI HRV. NOGOMETAŠ (KRASNODAR)
KRAŠKO VINO
DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO
NASPROTJE VOJNE
REKA SKOZI MÜNCHEN
VULKAN NA FILIPINIH
VELIKA PTICA J. IN SR. AMERIKE
BIVŠI ČLAN PREDSEDSTVA SLOVENIJE (IVAN)
STROKOVNJAK ZA AEROMEHANIKO
DESNI PRITOK UNE V BOSNI
POKRAJINA V J. ROMUNIJI (GL. MESTO CRAIOVA)
ERICH KÄSTNER
VIKTOR PARMA
PREIZKUS ZNANJA
SOV. FIZIK, NOBELOVEC (LEV)
KRAJ NA DUGEM O.
NESOGLASJE
KRIVLJENJE
USTVARJALEC
ČRKI S KONCA ABECEDE
ZAPRTOST ČREVESA
POLJSKI AFORIST (STANISLAW JERZY)
ZELO KRATEK ČAS
SRBSKO M. IME
4
ŠVED. ZIM.-ŠP. SREDIŠČE
SKUPINA GLASBIL (BOBNI, ČINELE...)
ENO OD IMEN KENIJSKEGA POLITIKA MOIJA
NEMŠKA POP PEVKA
BIBLIJSKI OČAK
VIDNO ASTRALNO TELO
TELEFONSKA NAPRAVA
LJUDSTVO NA TAJSKEM
HRV. PISEC (AUGUST)
DRSALEC SCHENK
ČLOVEK, KI KAJ IŠČE, ISKAČ
ANG. PEVKA (SINEAD)
IVAN POTRČ
OČE V MEŠČANSKEM OKOLJU
PRISTOJBINA
STRIŽENJE
SLIKAR ZACHARIAS
PREBIVALKA LIKE
ERICA JONG
BIOLOŠKA CELICA (STAR.)
IZTOK MLAKAR
GEOMETER
HRV. KRAJ PRI KNINU
INDIJSKO OBLAČILO
NARAVA, PRIRODA
BASOVSKA LUTNJA
ANGLEŠKO SVETLO PIVO
PROTISREDSTVO
VOJVOD. PISEC (ERVIN)
LIJAK
UPRAVLJALEC LADJE
NAPAKA, MOTNJA
ASTARTA
ANTON AŠKERC
MESTO NA JAP. OTOKU HONSU
OTROK, KI VELIKO JOKA (NAR.)
VOJAŠKO POVELJSTVO
VZDEVEK GOETHEJEVE MATERE
LETALEC
BIVŠI JUG. NAMIZNOTENIŠKI IGRALEC
REKA V SREDNJI ANGLIJI
AM. IGRALKA BLYTH
GLAVNI STEVNIK
IT. IGRALEC TOGNAZZI
AMERICIJ
5
ARABSKI ŽREBEC
SNEGU PODOBNA SNOV NA DREVJU
PRVI MITOLOŠKI LETALEC
NEKULTURNA, SUROVA ŽENSKA
NEKD. NIZ. SPRINTERKA (FANNY BLANKERS)
GLOBOKA NEZAVEST
SPIELBERGOV VESOLJČEK
POVRŠINSKA MERA
SL. ROKOMETAŠICA ČERNE
AM. PEVKA TURNER
ANG. GLASBENIK (BRIAN)
IT. IGRALKA MASSARI
JOSEPH CONRAD

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM (061/222-815)
Emil Hrvatin: ŽENSKA, KI NENEHNO GOVORI- POLIGON (danes, 13. 6., ob 21. uri, Linhartova dvorana). Nastopajo Neda R. Bric, Mojca Dimec, Petra Govc, Barbara Novakovič in Metka Trdin.
OB LETU OSOREJ (v ponedeljek,14., in v četrtek, 24. 6., ob 21. uri, Stihova dvorana). Zadnji dve predstavi v sezoni. Režija Boris Kobal, igrata Polona Vetrih in Ivo Ban.

DRAMA SNG (061/221-511)

MOLIEREFEST- od ponedeljka, 14., do petka, 18. 6.
PROGRAM:
SVATBA PO SILI (v ponedeljek, 14. 6., ob 21.30 uri, Drama SNG v Ljubljani). Produkcija Dama SNG Ljubljana.
KOLAŽ IZ MOLIEROVIH KOMEDIJ (v torek, 15. 6., ob 20.30 uri, Mala Drama). Produkcija 3. letnika AGRFT.
AMFITRION (v sredo 16. 6., ob 20. uri, Mestno gledališče ljubljansko). Produkcija MGL.
GEORGES DANDIN (v četrtek, 17. 6., ob 19.30 uri, Sentjakobsko gledališče). Producija SG.
TARTIF (v četrtek, 17. 6., ob 21.30 uri, Slovensko mladinsko gledališče). Produkcija SMG.
LA MALADE, IMAGINE(v petek, 18. 6., ob 20.30 uri, Drama SNG Ljubljana). Produkcija Theatre Cartoon sardines, Marseille.
Vstopnice so naprodaj pri blagajnah gledališč, kjer bodo posamezne predstave.

OPERA (061/331-945)
NABUCCO (v torek, 15. 6., ob 19. uri). V vlogi Abigaille nastopa Pauletta de Vaughn. Dirigent Igor Švara, pojejo Enčev, Damjanov, Belamarić, De Vaughn, Gorenc, Vasle, Debevec, R. Radovan. Za izven.
NETOPIR (v soboto, 19. 6. ob 19. uri). Za izven. Nadomestna predstava za odpadlo predstavo 12. 6. . Nekaj vstopnic je še v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠCE LJUBLJANSKO (061/210-852)

NADOMESTNA PREDSTAVA za odpovedano predstavo KLINIKA TIVOLI, dne 10. 6. ob 22. uri, bo na sporedu v sredo 16. 6. ob 22. uri. Veljajo iste vstopnice.

L. Jagodic, M. Pokorn, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d. o. o. (v ponedeljek, 14. 6., ob 20. uri). Za izven in konto.
G. Tabori: GOLDBERGOVE VARIACIJE (v torek, 15. 6., ob 19.30 uri). Za abonma Študentski B. Predzadnja ponovitev v letošnji gledališki sezoni.

NADOMESTNI PREDSTAVI za KLINIKO TIVOLI d.o.o., ki sta bili zaradi bolezni odpovedani 28. in 29. maja, bosta na sporedu 18. 6. ob 22. uri (vstopnice od 28. 5.) in 19. 6. ob 20. uri (vstopnice od 29. 5.).

KRANJ

PREŠERNOVO GLEDALIŠCE KRANJ (064-222-681)
Ray Cooney: ZBEŽI OD ŽENE, komedija (v torek, 15. 6. ob 16. uri za Učni center TO in ob 20. uri za izven).

KOPER

GLEDALIŠCE KOPER

Letna produkcija plesnega studia LAT: IGRAJMO SE PLES (v četrtek, 17. 6. ob 19.30 uri). Mentor in koreograf: Lilijana Santič Ujčič.

MARIBOR

SNG DRAMA (062/221-206)
gostuje na festivalu MILANO OLTRE

DON JUAN (v sredo, 16., in četrtek, 17. 6., ob 21. uri, Piccolo Teatro). Režija Paol Magelli.

CARMEN (v nedeljo, 20., in ponedeljek, 21. 6., ob 21. uri, Piccolo Teatro). Režija Tomaž Pandur.

OPERA

Produkcija baletnega studia Opere in baleta SNG Maribor (danes, 13. 6., ob 19.30 uri, Veliki oder). Za izven.

CELJE

CELJSKI GRAD
Anton Novačan: HERMAN CELJSKI (v četrtek, 17. 6., ob 21. uri). Premiera Slovenskega ljudskega gledališče Celje. Režija Franci Križaj, v naslovni vlogi Hermana II. nastopa Janez Bermež.

KROMBERŠKI GRAD

Vito Taufer, Srečko Fišer: TICO-TICO BAR, predstava na prostem, (v ponedeljek, 14. 6., ob 21.30 uri, predpremiera; v četrtek, 17. 6., ob 21.30 uri, PREMIERA). Režija Veno Taufer.

TICO-TICO BAR je črna variacija Goldonijeve lahkotne komedije o nečednih strasteh finančnih špekulantov, kockarjev in malih podjetnikov ter žensk, talentiranih za raznovrstne zabave. Zbirajo se v mestni kavarni, center življenja pa je v resnici igralnica, saj denar uravnava vsa dejanja in strasti. Z igralnico so obsedeni vsi: tisti, ki dobivajo, tisti, ki izgubljajo, in tudi tisti, ki sploh ne igrajo. Nesporno zgodba, ki bo prav v današnjem trenutku zazvenela aktualno...

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

DVORANA TRIPCOVICH
Operna sezona in Baleti 1992/93

V petek, 18. junija , ob 21.00 prične Mednarodni festival operete z otvoritvenim koncertom »Musical Gala» v dvorani Tripcovich, ki se bo nadaljeval do 26. junija s premiero musicala »Cabaret«. Na sporedu bodo skladbe Gershwina, Schönberga, Webberja in Bernsteina.Solisti Laura Cherici in Massimo Crispi.Dirigent Giuseppe Grazioli. Predstavila bo Paola Tedesco.

Abonenti gledališča Verdi in Rossetti imajo poseben popust za vseh šest predstav. Prodaja in rezervacija pri blagajni dvorane Tripcovich.

V okviru Festivala operete se bodo od 21. do 28. t. m. odvijali »Poletni koncerti«.
Pri blagajni dvorane Tripcovich je v teku predprodaja vstopnic za baletne predstave »Trieste danza«, ki se bodo odvijale v gledališču Rossetti. Urnik: 9-12, 16-19 (zaprto ob ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

GLEDALIŠCE CRISTALLO

LA CONTRADA

V juliju, in sicer 2., 8. in 9., bo v okviru Festivala operete, v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstava »L'amore è un treno» z Danielo Mazzucato in Max Reneè. Cosottijem. Režija Francesco Macedonio.

ROSSETTI

V sredo, 15. t. m., ob 20.30 premiera baletnih predstav »Trieste danza«, ki jih je pripravilo gledališče Verdi v sodelovanju z gledališčem Rossetti. Na sporedu bodo baleti »Ma mére l'oye« - Ravel, »Boutique Fantasque« - Respighi in »Bolero« - Ravel. Koreografija Giuliana Barabaschi, maitre de balet Marc Renouard. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripcovich in od 19.30 dalje pri blagajni gledališča Rossetti pred predstavo.

KOROŠKA

ŠMIHEL

Jutri, ob 9.30 »Mladinski dan 1993«, prireditelj Katoliška mladina.

RADIŠE

Jutri, ob 14.30 v Kulturnem domu »Skupne poti« - mednarodno pevsko srečanje ob 30-letnici sodelovanja pevcev s Krope in Radiše. Sodelujejo: MoPZ KUD Stane Žagar s Krope, MoPZ Valentin Vodnik z Doline, dekliška skupina iz Doline, pevski krožek Sängerrunde iz Žrelca, MePZ Peca iz Globasnice in pevske skupine SPD Radiše.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠCE (062/26-748)

P. Polak: KO PRIDE GOSPOD ZVEZDICA (danes, 13. 6., ob 11. uri). Za izven. Predstava je primerna za otroke od 3. leta starosti.

Pavel Polak je režiser Naivnega gledališca v Libercu, ki se posveča predvsem predšolskim otrokom. Njegove predstave za najmlajše so prejele na mednarodnih festivalih številne nagrade, predvsem zaradi njihove krhkosti in ljubeznivega humorja.

Lutkovna igrica ČAROBNA SKRINJICA (v torek, 15. 6., ob 10. uri). Igrico bo izvedla lutkovna skupina FRU FRU iz Ljubljane.

CELJE

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE

KRANJ

PREŠERNOVO GLEDALIŠCE

Igra za otroke MOJCA POKRAJCULJA, koroška ljudska (v ponedeljek, 14. 6., ob 9. uri). Predstava je zaključena.

Kristof Zupet "FLORA", 1992

Zupetova v širšem obdobju okoli leta 1980 nastala dela je zaznamoval predvsem ekspresionistični likovni jezik, ko pa je ekspresionizem v zgodnjih osemdesetih letih postal eden od modnih izrazov t. i. "nove" podobe, predvsem njene nemške struje (ki so jo seveda posnemali tudi v Sloveniji), ga je tudi to dejstvo spodbudilo, da je še bolj natančno določil svoje lastne likovne cilje ter njim ustrezni likovni izraz. Njegov razvoj v tem desetletju je mogoče označiti kot počasno opuščanje izključno ekspresionističnih pozicij in hkratno približevanje idealom, ki jim je sicer želel slediti že od nekdaj , ki pa so v njegovem ekspresionističnem obdobju (z izjemo nekaterih portretov, predvsem upodobitev Ivana Mraka) ostajali v ozadju, k monumentalnem, poudarjeno herioničnemu izrazu, ki sta ga vsak na svojem umetnostnem področju gojila Karla Bulovčeva ter Ivan Mrak.

Trenutni - proces namreč še ni zaključen - rezultati te poti so predstavljeni na sežanski razstavi, ob njih pa je mogoče ugotoviti, da Kristof tudi zdaj, ko je dialog z njegovimi temeljnimi zgledi na njegovih delih poudarjen precej bolj kot prej, ostaja samosvoja umetniška osebnost. Čeprav je, kot rečeno, izključno ekspresionistične pozicije opustil, je ekspresivni likovni jezik že dolgo tega postal njegovo bistveno izrazno sredstvo, ki ga je v zadnjih letih razvil predvsem v dve smeri. (Lev Menaše)

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Vse do petka, 18. 6. si lahko ogledate film režiserja Marca Ferreria MESO/LA CARNE (ob 20.30 uri, Kosovelova dvorana).

KATEDRALA LOTSE-IZPOLNJENA ŽELJA (v torek, 15. 6., ob 17. uri, dvorana E3). Ogled kratkega filma in okrogla miza ob izidu knjige Tomaža Ravniharja.

LEK - konferenčna soba (Verovškova 57)

Predstavitev knjige TRST,TRIESTE - DVE IMENI, ENA IDENTITETA dr. Borisa M. Gombača bo v ponedeljek, 14. 6. ob 12. uri. O knjigi bosta spregovorila prof. dr. Jože Pirjevec in akademik prof. dr. Janko Pleterski.

K4 (061/113-282)

Velika atrakcija:GO-GO BOYS z Dunaja. Video: Querelle (danes, 13. 6. ob 22. uri).

CELJE

NOVA CERKEV

Celovečerni folklorni nastop Celjske folklorne skupine, pod vodstvom Vesne KLAVŽAR (danes, 13. 6. ob 16. uri).

PORTOROŽ

LETNI DEL AVDITORIJA

POPOTNIK, vznemirljiva ljubezenska drama (danes, 13. 6. ob 21.30 uri).

Filmske predstave bodo odslej predvajali zunaj - v letnem delu -Avditorija.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SLOVENSKA FILHARMONIJA
Koncert ob 150-letnici rojstva E. GRIEGA (v torek, 15. 6., ob 20. uri). Irena Baar, sopran, Tomaž Lorenc, violina, Andrej Petrač, violončelo, Alenka Šček-Lorenz, klavir.

LEDENICA PRI ŽIREH

PODRUŽNICNA CERKEV sv. ANE
Večer glasbe pri sv. Ani na Ledenici (danes, 13. 6., ob 19. uri). Sodelujejo dekliški komorni pevski zbor Kresnice, trio flavt iz Škofje Loke, Jože Drabik z interpretacijo pridig Janeza Svetokriškega in Miha Naglič z uvodno besedo.

HUDA LUKNJA

OKTET LESNA vabi na koncert koroške narodne pesmi danes, 13. junija ob 16. uri.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA
V ponedeljek, 14. t. m., ob 18. uri zaključni koncert gojencev Šole za mlade glasbenike.

OPČINE (Trst)

PROSVETNI DOM
V petek, 18. t. m., ob 20.30 koncert MePZ Primorec-Tabor pod vodstvom Matjaža Šceka. Povezujeta Alda Sosič in Danjel Malalan, vezna beseda Marij Čuk.

TRŽIČ

OBČINSKO GLEDALIŠCE
Danes, ob 20.30 celovečerni koncert godbe na pihala Banda civica San Michele iz Tržiča. Vstop prost.

PASSARIANO

VILLA MANIN

V petek, 18. t. m. koncert Giannija Morandija.

V ponedeljek, 28. junija koncert Zucchera. Predprodaja vstopnic je že v teku v Pasaži Protti.

GAIO DI SPILIMBERGO

DISCO ROTOTOM

V torek, 22. junija koncert ameriške skupine Living Colour.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CEKINOV GRAD
Do 30. junija si lahko ogledate razstavo slikarja MARJANA GUMILARJA.

GALERIJA COMMERCE
Na ogled je razstava ladijskih maket ROBERTA ŠIBILE in JOŽEFA KAMENŠKA.

KUD FRANCE PREŠEREN, Trnovo
Na ogled je razstava slik NATAŠE RIBIČ z naslovom The War and the Distance.

LJUBLJANSKI GRAD
Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

GALERIJA INSULA (Dvorni trg)
Na ogled je razstava akademskega slikarja RAJMUNDA KOCBEKA.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7 (061/213-566)
Do 24. junija je na ogled razstava slikarja ZDENKA HUZJANA.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA
Na ogled je razstava risb, slik in grafik SAMUELA GRAJFONERJA. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Umetnostno galerijo iz Maribora.

GALERIJA KRKA
Do 23. junija je na ogled razstava plastik in grafik akademske kiparke MILENE BRANISELJ iz Cerknice.

GALERIJA SLOVENIJALES
Do konca junija je na ogled je razstava akademskega slikarja IVETA SUBICA Slikovne predloge za freske.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE /CEKINOV GRAD
Na ogled je razstava LETALSKE MAKETE s prikazom razvoja letalstva.
Zaradi zanimanja do konca junija podaljšujemo razstavo MENJAVE DENARJA v 20. STOLETJU V SLOVENIJI.

GALERIJA ŠKUC
Do 20. junija je na ogled razstava zagrebškega umetnika NENADA DANCUA, z naslovom Fly me to the Moon.

VODNIKOVA DOMAČIJA
Do 29. junija je na ogled razstava slikarja PAVLETA SEDEJA.

ZEMLJEPISNI MUZEJ SLOVENIJE (Trg fran. revolucije 7)
Otvoritev razstave KARTA SVETA V OTROŠKIH OČEH (v ponedeljek, 14. 6., ob 17. uri). Na razstavi bodo na ogled risbice učencev, ki so se odzvali na natečaj Mednarodne kartografske zveze (ICA) in UNICEF-a. Razstavo si boste lahko ogledali do 31. avgusta.

GALERIJA PIC LEK
Otvoritev razstave akvarelov in pastelov MOJCE PLESTENJAK BAHAR (v torek, 15. 6., ob 14. uri). Razstava bo na ogled do 16. julija.

RAŠICA

TRUBARJEVA DOMAČIJA
Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

MARIBOR

RAZSTAVIŠCE PEDAGOŠKE FAKULTETE
Na ogled je razstava risb BOJANA GOLIJA iz cikla ZRCALCE, ZRCALCE, POVEJ...

MUZEJ NARODNE OSVOBODITVE MARIBOR
Do 15. septembra je na ogled razstava S KULTURNO UMETNIŠKIM DRUŠTVOM JOŽE HERMANKO PONOVNO DO GLASBENE MATICE V MARIBORU.

SALON ROTOVŽ
Na ogled je razstava vzhodno in zahodnonemške fotografije POROČILA O STANJU (1950-1990).

CELJE

CAFE GALERIJA
Na ogled je razstava del akademskega slikarja MILANA TODIČA.

BREŽICE

GOLF HOTEL/GRAD MOKRICE
V galeriji Hubertus: Razstava del diplomantov 4. letnika Akademije za likovno umetnost, Ljubljana.

KOPER

GALERIJA MEDUZA
Do 17. junija si lahko ogledate razstavo skulptur in mozaikov v keramiki JANE MIHELJ.

GRAD MOKRICE

Na ogled je razstava design tekstila JERICE ŠANTEJ, iz Sevnice, absolventke fakultete za oblikovanje.

NOVA GORICA

POKRAJINSKI MUZEJ
Na ogled je razstava slik Mirana Cenčiča.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV - Likovna vitrina
Na ogled je razstava slik Janeza Zalaznika.

SEŽANA

KULTURNI CENTER SREČKA KOSOVELA
Do 15. junija je na ogled je razstava slikarja KRISTOFA ZUPETA.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA

Do 24. junija je na ogled 6. klubska razstava fotografij in barvnih diapozitivov.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA
Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni šoli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

RAZSTAVNI PROSTOR TKB-Agencija Mitnica
Do 15. junija je na ogled pregledna razstava slikarskih del Demetrija Ceja.

GALERIJA CARTESIUS
Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

RAZSTAVNA DVORANA LETOVIŠČARSKE USTANOVE (Ul. S. Nicolò 20)
Do 19. t. m. je na ogled skupinska razstava Združenja Studio 25.

GALERIJA BASSANESE
Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART GALLERY
Ul. S. Servolo 6
Do 15. t. m. bodo razstavljali svoja dela: P. Altomare, S. Dominelli in N. Spezzano Urnik: delavniki-od 10.30 in 12.30 ter od 17.00 do 19.30, ob nedeljah zaprto.

ART LIGHT HALL -Trg S. Giovanni 3/I.nadstr.
Do 25. t. m. je na ogled skupinska razstava posvečena mladim z naslovom »Spazio giovani«.

MUZEJ ŽIDOVSKE SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER
Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik :ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrtkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON
Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauss.

MUZEJ REVOLTELLA
Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Tržaške letovišcarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vrsijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

BANI (OPČINE)

OVČARJEVA HIŠA
Razstava »Ondile čez Stari vrh« - Bani: Zgodovina kraškega naselja skozi stare katastrske mape, listine in pričevanja, ki jo je pripravilo SKD Grad je na ogled vsako nedeljo v juniju od 18. do 21. ure.

GORICA

GORIŠKI GRAD
V galerijskih prostorih je na ogled razstava likovnih del Roberta Joosa. Urnik : od torka do sobote od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30, ob nedeljah od 9.30 do 13.00 in od 15.30 do 19.30.
V Pokrajinskem muzeju na goriškem gradu je vsak dan na ogled razstava o proizvodnji in uporabi svile med leti 1725-1915 »Svetlikajoča se nit» ter stalna muzejska zbirka o prvi svetovni vojni in goriška pinakoteka od 10.00 do 13.00 ter od 15.00 do 20.00, ob ponedeljkih zaprto.

GRADIŠČE

GALERIJA L. SPAZZAPAN
Na ogled je razstava o goriškem likovnem zavodu »Max Fabiani«.

VIDEM

PALAČA SAVORGNAN
Do oktobra je na ogled razstava o arheoloških najdbah v Vidmu z naslovom »Zgodovina pod mestom«.

VILLA MANIN - PASSARIANO in PALMANOVA

Do 15. novembra je na ogled razstava ob 400-letnici Palmanove »Palmanova - trdnjava Evrope, 1593-1993«. Razstavljeni so dragoceni predmeti, dokumenti, orožje, reljefi in slike.

KOROŠKA

CELOVEC

KOROŠKA DEŽELNA GALERIJA
Do 4. julija razstavlja svoje grafike Giuseppe Zigaina.

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30
Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

RITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)
Do 1. oktobra je na ogled razstava »Miserere« G. Herolda in W. Büttnerja.

GALERIJA H-PUNKT (Sallmstr. 4)
Do 19. t.m. bo na ogled razstava »Zeichen» Martine Funder.

GALERIJA VIA NOVA
Do 30. junija razstavlja slikar Giorgio Linda.

ARS TEMPORIS (Herreng. 14)
Na ogled je razstava Stuhlobjekte.

PLIBERK

GALERIJA FALKE-KUHN
Do 10. julija razstavlja Gustav Januš.

ROŽEK

GALERIJA ŠIKORONJA
Do 11. julija bo na ogled razstva »Hiša ob reki» - Markus Orsini-Rosenberg.

NA KONCU KVARNERJA

Susak je vinski otoček brez hotelov in avtomobilov

Daleč na odprtem morju, na edinem jadranskem peščenem otočku, je doma svojevrstno, malce robinzonsko vzdušje

Noša z otoka Suska

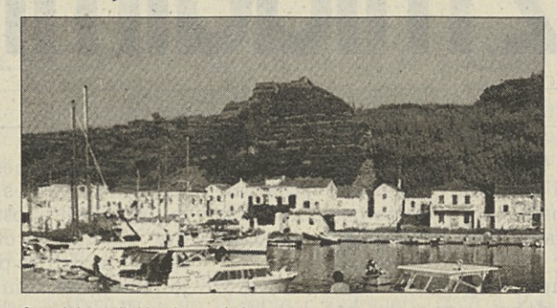

Susak je edini kraj na otoku

Počitnice na Susku? Nekateri ga imenujejo tudi robinzonski, ker je malce samoten in precej oddaljen, tako od istrske celine, kakor tudi od sosednjih otokov okrog Lošinja. No, Robinzonov je na otoku več kot tisoč. Domujejo v edinem kraju, ki ne daje posebno kmečkega videza, temveč je bolj trški. Več tisoč prebivalcev otoka prebiva širom po svetu, se največ v Ameriki. Ti precej pomagajo, da se otočani lažje spoprijemajo s svojo samoto in vsakdanjim življenjem, v katerem je trta (pravzaprav edina monokultura!) alfa in omega vsega. Turizem je za nameček.

Otok obsega komaj 6, 3 kvadratnega kilometra, kar je nekako toliko, kakor dvojna površina Bohinjskega jezera. Je edini otok na Jadranu, kjer se otočani s kamnom ne srečujejo na vsakem koraku. Tu je davna geološka usoda, neznanski vetrovi, nagrmadila (na desetine metrov debele) plasti drobnega peska, ki je tudi zelo rodoviten. Na njem uspeva trta, v peščenih plasteh pa so odlične kleti. Med grozdjem, ki dozori na Susku, je posebno cenjen baldun. Svoj čas, ko še ni bilo toliko kemičnih zdravil, so v jeseni le sem prihajali ljudje na »grozdne kure«. Teden dni so jedli samo grozdje, sir in kruh - da so si očistili kri. Aduti v turizmu Suska so lepe plaže in čisto morje, odsotnost hrupa in direndaja ter nobenih avtomobilov in hotelov. Na voljo so zasebne sobe in apartmaji, nočitve z zajtrki, polpenzioni ali le najemi. Gostilna ne manjka, trgovina pa tudi ne. Ladja vozi vsak dan na Mali Lošinj in trikrat tedensko direktno na Reko. Veliko je sonca, vreme je stanovitno, poletja blažijo vetriči z morja, topla jesen pa se vleče daleč v november. V turističnem ceniku piše, da je predviden stoodstotni popust (za nočitev), če zdržema dežuje ves dan od osmih zjutraj do osmih zvečer. Ne pomnijo, da bi se kaj takega lahko primerilo ...

Počitnice na Susku letos omogoča turistična agencija Carinthia iz Prevalj na Koroškem.

CO CARINTHIA d.o.o.
TRAVEL AGENCY

Počitnice na Robinzonovem otoku

Ne marate avtomobilov, prefirane garderobe, turistične gneče - pač pa ste ljubitelj neokrnjene narave, čistega morja, peščenih plaž, svežih morskih rib, pristnega domačega vina in obilice sonca.

Za vaše dobro počutje poskrbi gostitelj - naš domačin v privatnem penzionu in apartmanih.

Torej vaše počitnice preživite na otoku Susku - majhnem a nepopisno zanimivem otoku Kvarnerja.

Za vse potrebno poskrbi vaša potovalna agencija - Carinthia, Polje 5, 62391 Prevalje
Tel./fax 0602 33 106

Peščeni Susak sredi Jadrana

POHORSKE POČITNICE

Rogla in Zreče med alpskimi razgledi in dihom Panonske nižine

Kraja sta kakor nalašč za mirne, a ne dolgočasne počitnice - Geslo zreškega turizma »užitek nedotaknjene narave« pomeni, da tu prevladujeta gorski spokoj in gozdno zelenje

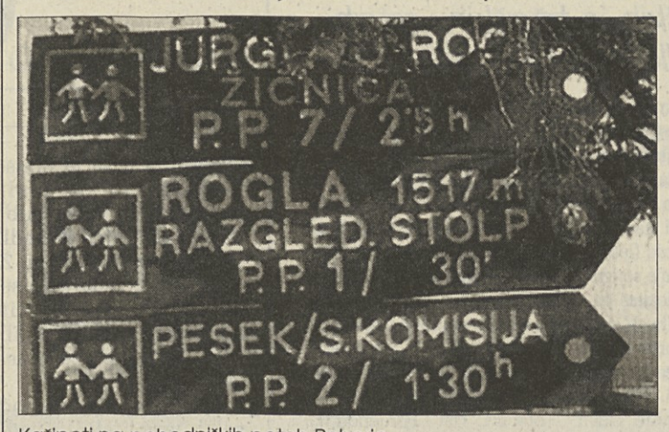

Kažipoti na pohodniških poteh Pohorja

Danes vsi vemo, kje je in kaj je - Rogla. Prav tako vsi vemo, kje so Zreče in kaj se tam dogaja. Tam ni le tovarna Unior, temveč tudi terme. Turizem je v teh krajih na Pohorju in tik pod njim že trdno zakoreninjen, čeprav nima slavne, stoletje nazaj segajoče tradicije. Zato pa je zreški turizem, če naj ga tako imenujemo, neobremenjen s spomini, zagnan in zelo sodobno zamišljen ter predstavljen. Obisk gostov to samo potrjuje.

Prebiram vodnik Rudolfa Badjure po Pohorju, ki ga je vrli slovenski turist izdal v davnem letu 1924, pred sedmimi desetletji. Pravi, da bodo Zreče ugoden kraj za letovišče; pove tudi, da so v kraju tri gostilne (Kračun, Winter in Grundner), ki premorejo štiri postelje v tujskih sobah. Za Roglo pa Badjura pravi, da nudi velehvaležen poletni izlet in krasno smuško promenadno turo. Seveda omenja planinsko in prijateljsko Vitanjsko bajto malo pod vrhom Rogle ...

Tako nekoč. Prav je, da vemo. Danes je na Rogli turistični center za vse letne čase, za smuko in sprehode. Ne manjkajo bazen in tenis ter savna in telovadnica, na razglednih višinah pa prevladuje gorski spokoj in gozdno zelenje, natanko tako, kakor je zapisano v geslu zreškega turizma: užitek nedotaknjene narave.

Morda le še beseda o termah. To je najnovejša prvina zreške turistične ponudbe. Jedro je že prej postavljeni hotel Dobrava. Terme so mlade, a so si v kratkem času nabrale izkušenj in stalnih gostov, katere dobesedno očarajo z bazeni in uporabnostjo, s sodobno opremo za fizikalno terapijo, s strokovnim osebjem in nizom pripomočkov, ki zdravijo, razveseljujejo in rekreirajo.

V letošnji poletni ponudbi Zreč in Rogle je niz paketov, kakor imenujemo »snopič« storitev, ki so bodisi zdravstveni bodisi rekreativni, turistični, pa tudi teniški, pohodniški, jahalni, sindikalni in gotovo še kakšni. Ti paketi so tri-, pet-, sedem- in desetdnevni. Cene so na splošno zelo zmerne, nezanemarljivi pa so tudi številni popusti za otroke, družine in upokojence.

Zreče in Rogla, vsak zase in zlasti skupaj, sta kraja, ki sta kakor nalašč za prave, mirne, a ne dolgočasne počitnice za družine, ki si želijo sprehodov in tur, pohodov in piknikov v naravi. K. D.

Terme Zreče - ugodje in atrakcija na stičišču alpskega in panonskega sveta

ROGLA
užitek nedotaknjene narave

Družinski počitniški paket

- 7 penzionov v hotelu Planja
- izlet s kopanjem v Termah Zreče
- pohodniška tura pod strokovnim vodstvom
- sprehod do Mašin Žage z večerjo ob glasbi
- turistična taksa

Cena: že od 234 DEM naprej
Izjemni popusti za otroke!
Če se prijavite za počitnice v juniju, imate **10% popusta** na odraslo osebo z izrezkom tega oglasa.

Informacije in rezervacije:
Tel.: 063/762-451, 063/762-290
Fax: 063/762-446

TERME ZREČE

POTOVANJA URESNIČENIH SANJ

Med Bangkokom in Laso

Daljna potovanja - »za enkrat v življenju« - so kljub sorazmerno (in navidez) visokim cenam vendarle dostopna mnogim, ki si to zelo želijo

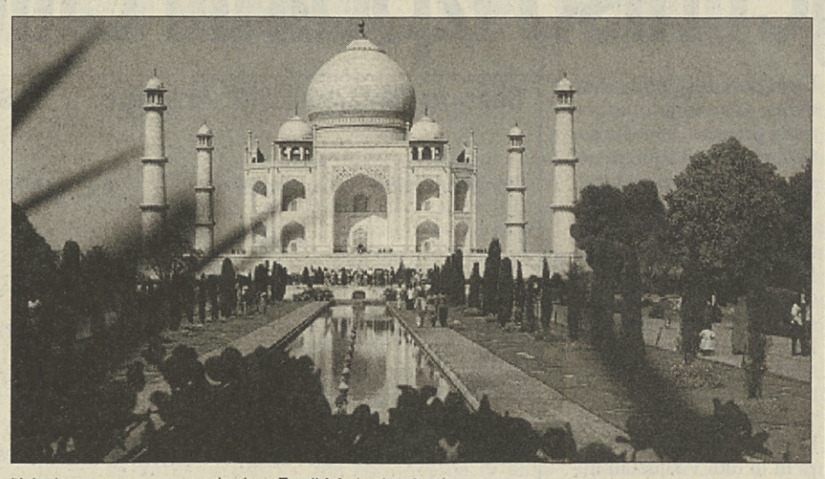

Kdo je ne pozna - grobnica Tadj Mahal v Agri

Daljna potovanja bolj in bolj vabijo. Ljudje si želijo videti od blizu, občutiti utrip in doživeti vzdušje tistih krajev, ki so jih vznemirili že pri branju potopisov ali gledanju televizijskih reportaž. Zato ni nenavadno, da je veliko zanimanje za potovanja v Indijo, Tajsko, Nepal in na Kitajsko. Taka potovanja seveda niso ravno poceni, a nekako sodijo v kategorijo - vsaj za večino popotnikov - med potovanja »za enkrat v življenju«...

Med organizatorji takih potovanj je gotovo ljubljanski Putnik, zdaj slovenska turistična agencija, izkušen in poznavalski. Menda slovenske popotnike še najbolj vznemirja 16-dnevno popotovanje v Indijo in na Tajsko, ki poteka od prve polovice avgusta in do začetka oktobra. Tako popotovanje stane poldrugi tisoč dolarjev. V Indiji turisti obiščejo veliko trimestje, prestolnico Delhi, Agro in Džaipur. Na programu ogledov so vse »obvezne« znamenitosti v teh krajih, kar pa je seveda le majhen del velikega, enkratnega in neponovljivega doživetja, ki ga Indija vtisne v zavest in spomin vsakemu, pa četudi bežnemu turistu. Vtis ogromne in neznansko pisane množice ljudi (700 milijonov!), narodov, jezikov in ver; umetnosti, razkošja in bede. Če se nam na začetku potovanja zdi, da gremo tja »samo« zaradi fantastične palače Tadž Mahal, je po vrnitvi to svetišče le delček vsega, kar smo v spominu prinesli s seboj.

Tajska je drugačna, morda modernejša, a hkrati navdušuje ne le z mogočnimi zlatimi templji in smaragdnimi Budami, temveč predvsem z živahnostjo in zagnanostjo petmilijonskega Bangkoka. Letoviška Pataja s svojimi plažami, parki, hoteli in zabavišči je na potovanju nekakšno pomirjevalo ob tolikšni eksploziji zanimivosti, izrednosti, doživetij in vtisov. Razen tega ima Putnik na programu še 17-dnevno potovanje v Indijo (Delhi, Agra, Džaipur), Nepal (Katmandu) in kitajski Tibet, v katerem se turisti mudijo cel teden. Ponujajo tudi malo krajše potovanje (deset dni) v Indijo in Nepal ter malo daljše (17 dni) samo na Kitajsko, pri čemer obisk v Tibetu traja teden dni. (K. D.)

PUTNIK d.o.o.
TRAVEL AGENCY

Uresničite svoje sanje
Potujte z nami

Program Indija-Tajska

Vabimo vas na potovanje, kjer boste spoznali dve turistično najzanimivejši in najbolj poznani državi Daljnega vzhoda: Indijo in Tajsko. Potovanje bo trajalo 16 dni, ogledali pa si boste Delhi, Agro, Jaipur, Tadj Mahal, Fathepar Sikri, Bombay, Bangkok in se po naporni poti spočili v najbolj znanem tajskem letovišču Pattayi. Cena potovanje je 1550 USD.

Indija-Nepal/23. avgust, 27. september/10 dni
Indija-Tajska/30. julij, 01. oktober/16 dni
Kitajska-Tibet/01.julij, 12. avgust/17 dni
Velika južnoameriška tura

Počitnice 93: **Turčija, Grčija, Tunis, Ciper, Irska**

PUTNIK d.o.o., Ljubljana, Slomškova 1
tel.: 061/311-542, fax: 061/315-177

NOV POČITNIŠKI OTOK

Menorca osvaja srca Slovencev

Otok »kralja španskih sirov« in mediteranskega gina, pradomovina majoneze, trgovina dobrih čevljev in izvirnega nakita - Na Menorco se lahko odpravite z agencijo Atlas

Za Mallorco vsakdo ve, za Menorco pa komaj kdo. Oba sodita, poleg Ibize, v Balearsko otočje pred katalonsko obalo. Menorca je 200 km jugovzhodno od Barcelone in 40 km severovzhodno od Malorce. Otok obsega okrog 700 kvadratnih kilometrov, kot če bi sešteli površini Krka in Paga. Na Menorci domuje kakih 50 tisoč Menorčanov (nočejo biti ne Španci ne Katalonci!). Na otoku je manj vinogradov in sadovnjakov ter več pašnikov, kar pomeni: živina in - odličen sir.

Menorca pa ne slovi le po siru, ki je trd, masten in malce slan, temveč tudi po mediteranskem džinu. Navado in potrebo po njem so Menorčanom vcepili Angleži, ki so vladali otoku celo stolejte (1708 - 1802) in so se navdušili nad tamkajšnjim brinjem. Tretja posebnost, na katero so Menorčani zelo ponosni, je njihov prispevek k svetovni gastronomiji - majoneza. Od tu naj bi šla ta omaka leta 1756 s francoskim knezom Richelieujem v Francijo in svet.

Otoška posebnost so tudi čevlji, katerih naredijo na leto pol milijona parov. Tradicija pač, a dolga vaja dela dobre mojstre in - čevlje. Posebnost je tudi domač in moderen nakit, ki ga otočani marljivo izdelujejo in z njim uspešno »izzivajo« svoje goste.

Kakor koli že, turistom na Menorci sploh ni dolgčas. Sončijo se na lepih - peščenih in sklanatih - plažah, križarijo po otoku in okrog njega, raziskujejo nenavadne davne arheološke spomenike in ploskajo številnim poletnim folklornim »feštam«.

Na počitnice na Menorco se lahko odpravite z Atlasom, preizkušenim ponudnikom sredozemskih počitniških doživetij. Atlas ima na tem otoku na voljo tri kakovostne hotele ob dobrih plažah, nedaleč od romantične Ciutadelle, mesta, ki slovi po svojem romantičnem jedru in tihi živahnosti večerov.

Cene so ugodne, zlasti če jih primerjate z nekaterimi portoroškimi ali poreškimi. Ne le cene na Menorci, temveč tudi na Mallorci in Ibizi, v Tuniziji (tudi safari!), Turčiji in Grčiji (kombinacije: dva otoka v dveh tednih). Seveda so cene še dostopnejše, če se za 14-dnevne počitnice (!) odloča družina z naščajem. (O. J.)

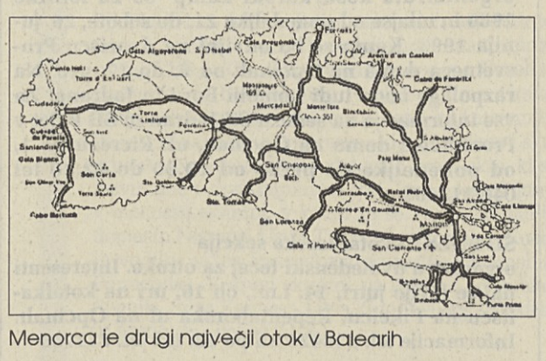

Menorca je drugi največji otok v Balearih

Romantična Ciutadella na Menorci

ATLAS AMBASSADOR

Mestni trg 8, Ljubljana,
tel.: 061/222-741, tel/fax 061/222-711

... DA BIL BIL ČAS SAMO VAŠ!

Vabita vas Menorca in Mallorca

Menorca je pravcati muzej na prostem, kjer je moč najti mnogo čudovitih zalivov in prelepih peščenih plaž. Otok ima dve turistični središči: glavno mesto Mahon (Mao), ki leži v globokem naravnem zalivu na vzhodnem delu otoka in predstavlja živahno središče angleškega stila in sredozemskega ugodja, čeprav mu je francosko ime dal kardinal Richelieu, ter mesto muzej Ciutadella s slikovitim pristaniščem, ki je kulturno središče, in leži na zahodnem delu otoka. Izbirate lahko med 4-, 7-, 8- in 14-dnevnim oddihom v udobnih hotelih in apartmajih.

Apt. Club Menorca - letalo + nočitev
Odhod: 21.6.93 Posebno ugodne cene za 7-dnevno bivanje
1/4 - 470 DEM, 1/3 - 490 DEM, 1/2 - 540 DEM
Odhod: 28.6.93 za 7 ali 14 dni
1/4 - 625/840 DEM, 1/3 - 690/975 DEM na osebo

Hoteli - letalo + polpenzion, cene na osebo v 1/2 sobi

	Almirante Farragut	Cala Galdana	Iberotel Mediterrani
Odhod: 21. in 28.6.93 za 7 ali 14 dni			
	815-1230 DEM,	915-1460 DEM,	985-1580 DEM
Odhod: 5. in 12.7.93 za 7 ali 14 dni			
	875-1290 DEM,	980-1610 DEM,	1095-1830 DEM

•••

Super ugodno na Mallorci:
Hotel PLATJA DAURADA *** - 7-dnevni oddih (letalo, polpenzion)
cena od 690 do 920 DEM, odvisno od termina.
14 - dnevni oddih - cena od 1020 do 1330 DEM

NOVICE

S Poletom kar 180 ekip na turnirju v Turinu

TURIN - Na velikem mednarodnem mladinskem košarkarskem turnirju v Turinu nastopa letos v treh kategorijah (propaganda, minibasket mlajši in astarejši) 180 ekip iz osmih evropskih držav, in sicer iz Rusije, Hrvaške, Češke, Slovenije, Malte, Francije in seveda Italije.

Poletovi minikošarkarji, ki v glavnem nastopajo z igralci letnika 1983, so v prvih dveh dneh igrali tri tekme, in na vseh tudi izgubili. Najhujši poraz so utrpeli z ekipo Sidis iz Reggio Emilije (to društvo ima v svoji sredi kar 1200 minikošarkarjev!). Častno so izgubili s turinskim moštvom Alter 82 A, proti San Lorenzu iz Novare pa so bili tik pred zmago. Za naše je bila predvsem usodna tretja četrtina, ko so prejeli delno razliko 0:15.

Alter 82 A- Polet 55:42 (26:20)

POLET: Ferluga 2, Beličič, Švab, Ferfolja, Gustin 6, Grilanc 2, Kocjančič 3 (1:2), Piccini 2, Kalc 4, Lakovič 26 (2:2).

Sidis Reggio Emilia - Polet 163:23 (94:8)

POLET: Kalc, Lakovič 10, Kocjančič, Gustin 6, Grilanc 2, Švab, Ferluga, Piccini 3 (1:2), Beličič, Ferfolja.

S. Lorenzo Novara - Polet 54:48 (30:24)

POLET: Kalc, Lakovič 16, Kocjančič 4, Gustin 4, Grilanc 2, Švab 2, Ferluga 2, Piccini 4, Beličič, Ferfolja 14, trenerja Vremec in Brundula. (A.V.)

Domači šport

Danes

Nedelja, 13. Junija 1993

TENIS

ITALIJANSKI POKAL (moški)

9.00 na Padričah: Gaja - TC Gradisca

KOŠARKA

PROPAGANDA

11.00 v Briščikih, dom Ervatti: Kontovel - SGT

NOGOMET

NAJMLAJŠI

Deželno prvenstvo

10.30 v Červinjanu: Muscoli - Primorje

HOKEJ NA KOTALKAH

MEDNARODNI TURNIR NA OPČINAH

9.00 na Opčinah: nastopa tudi Polet

KOLESARSTVO

5. maraton Ljubljana - Lonjer

13.30 prihod v Lonjer

Obvestila

SPDT

vabi vse člane in prijatelje, da se udeležijo 22. srečanja obmejnih planinskih društev iz FJK, Slovenije in Koroške, ki bo danes v Zgoniku. Zbirališče ob 10. uri pred županstvom v Zgoniku.

MLADINSKI ODSEK SPDT

priredi v nedeljo, 20. t.m. izlet v Bovec s spustom z gumijastimi čolni po reki Soči. Informacije in prijave pri Jasmin Rudež tel. 572585 do 9. t.m.

SZ JADRAN

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD POLET

organizirata košarkarski kamp '93 za letnike 1980 in mlajše od ponedeljka 21. do sobote, 26. junija 1993. Kamp se bo odvijal na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah od 9. do 17. ure. Na razpolago bodo tudi kombiji Bora in Jadrana. Za vse informacije na sedežu SZ Jadran in ŠD Polet v Prosvetnem domu na Opčinah, ul. Ricreatorio 1, od ponedeljka do petka od 10.30 do 12.30 tel 040/213403.

ŠD POLET - kotalkarska sekcija

organizira dvotedenski tečaj za otroke. Interesenti naj se javijo jutri, 14. t.m., ob 16. uri na kotalkališču na Pikelcu, Repentaborska ul na Opčinah. Informacije tel. 213420 ali po 18. uri tel. 211758

SK DEVIN - SEKCIJA M.T.B.

obvešča, da so treningi ob torkih in četrtkih, ob 19. uri. Zbirališče pri gostilni Žbogar v Samatorci. Informacije na tel. št. 220423 (David).

ROKOMETNI ODSEK SK KRAS

prireja od 26. junija do 2. julija 1993 v Zgoniku poletni kamp za fante in dekleta letnikov od 1981 do 1977. Urnik kampa bo od 9. do 17. ure. Cena znaša 100.000 lir, v katero je vključeno kosilo in prevoz. Prvi skupni sestanek bo v petek, 18. t. m., ob 19. uri v Športno- kulturnm centru v Zgoniku. Društvo sprejema vpisnine v tajništvu Športno kulturnega centra do vključno 18. junija v dneh: ponedeljek: 18. - 20.; sreda in četrtek: 14. - 17; petek: 8.30 - 12.30, kjer vplačate na račun 20.000 lir. Tel. št. tajništva je 229477.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira od 4. do 12. septembra poletne priprave v Cerknem pri Idriji za člane tekmovalnih skupin. Prijave sprejema Andreina v bazenu pri Alturi ob urah vadbe ali po telefonu na št. 51377 najkasneje do 15.6.

ŠD KONTOVEL - košarkarska sekcija

prireja košarkarski tečaj za začetnike in minikošarke letnikov od 1980 do 1987. Tečaj je v teku na odprtem igrišču na Kontovelu. Urnik: od 17.30 do 18.15 let. 86 in 87; od 18.15 do 19.15 let. 85 in 84; od 19.00 do 20.00 let. 83, 82, 81, 80.

OD BOR

prireja od 21. do 27. t.m. na Stadionu I. maj tabor mini-odbojkarjev. Vpisovanje in informacije pri Katji Kalc, tel. 814212 (od 14. do 15. ure).

SK KRAS

odsek za rekreacijo prireja začetniški zečaj tenisa za otroke od 8. do 14. leta starosti. Prijave in informacije v tajništvu društva do 18. t.m. v športno - kulturnem centru: ponedeljek 18. - 20., torek in sreda 14. - 17., petek 8.30 -12.30. - tel. 229477.

ODBOJKA / TROFEJA POKRAJIN

Videmčani najboljši

V goriških in tržaških vrstah nastopilo kar 18 naših »U14«

Teden dni po trofeji za šestnajstletnike in šestnajstletnice je deželna odbojkarska zveza FIPAV pripravila še tekmovanje pokrajinskih reprezentanc za kategoriji naraščajnikov in naraščajnic (letnika 1979 in 1980). Fantje so igrali v Villi Vicentini, dekleta pa v bližnjem Fiumicellu. V obeh konkurencah je prvo mesto zasedel Videm, tržaški in goriški reprezentanci, v katerih je bilo veliko število naših mladih odbojkarjev in odbojkaric, pa so se morale zadovoljiti z zadnjima mestoma. V obeh tržaških selekcijah je igralo precej posameznikov letnikov 80, moška goriška vrsta pa je štela samo šest igralcev Valpraporja Soče in sicer Lutman, Braione, Mučič, Černic, Plesničar in Pellegrin (trener Aleksander Kodrič). V tržaški reprezentanci fantov so med drugimi nastopili sloga- ši Milič, Peterlin in Drasič ter borovci Bosari, Pussini, Mikolj, Seppi in Mauri (trener Mario Cač). V tržaški reprezentanci deklet so igrale borovke Flego, Sadlowski, Bogatec in Orel (trener Betty Nacinovi), edina slovenska igralka v goriški ženski reprezentanci pa je bila domovka Pavio.

Rezultati

Moški: Gorica - Trst 3:0, Videm - Trst 3:0, Videm - Gorica 2:1, Trst - Pordenon 0:3, Pordenon - Videm 1:2, Pordenon - Gorica 3:0.

Končni vrstni red: Videm 7, Pordenon 7, Gorica 4. Trst 0.

Ženske: Videm - Gorica 3:0, Trst - Pordenon 2:1, Pordenon - Videm 1:2, Gorica - Trst 2:1, Videm - Trst 3:0, Pordenon - Gorica 3:0.

Končni vrstni red: Videm 8, Pordenon 5, Trst 3, Gorica 2.

Aleš Plesničar polfinalist na turnirju v Palmanovi

Na teniškem turnirju »Aperol cup« v Palmanovi za igralce C kategorije se je mladi tenisač Gaje Aleš Plesničar prebil vse do današnjega polfinala. Po vrsti je premagal Margherita (n.k.), Tamaia (C-2) s 6:3, 3:6, 7:5, Alta (C-1) s 6:3, 6:3, v petkovem četrtfinalu pa s 3:6, 6:4, 6:3 še Zacchingo (C-2). Za Aleša, ki letos s klasifikacijo C-4 prvič nastopa med kategoriziranimi tenisači predstavlja uvrstitev v polfinale resnično velik uspeh.

V Palmanovi sta od Gaje nastopila tudi Bout Plesničar in Alberto Prelec. Prelec je že v prvem kolu klonil pred Beanom, Borut pa se je prebil v drugo kolo, v katerem pa ga je s 6:1, 6:3 izločil osmo nosilec Ziodato (C-1).

BLED / 2. MEDNARODNI SIMPOZIJ ŠPORT MLADIH

Humanizacija dela z mladimi

ALDO RUPEL

Na Bledu se je prejšnji teden odvijal mednarodni simpozij Šport mladih. Fakulteta za šport ljubljanske Univerze je prvi simpozij priredila tudi na Bledu pred poltretjim letom. Že takrat so prireditelji napovedali, da se bo drugi simpozij soočal s humanizacijo dela z mladimi na področju športnogibalnih dejavnosti v vzgojnoizobraževalnem in športnotekmovalnem delu.

Na simpoziju so sodelovali raziskovalci, vzgojitelji in vaditelji iz trinajstih držav, kar pomeni velik napredek, če drugi simpozij primerjamo s prvim poskusom. Vseh sodelujočih, ki so poslali svoje prispevke in o svojem delu ter pogledih na predlagano tematiko tudi poročali, je bilo sedemšestdeset. Poleg teh je enajst udeležencev prikazalo v okviru učnih delavnic svoje pristope k učni praksi in sedemintrideset jih je predstavilo pisano gradivo na posterjih, ki so jih razstavili na panojih v veži kongresnega centra gorenjskega turističnega središča.

Zgornje številke povedo, da je bila informacija izredno raznolika, število ustnih posegov pa tolikšno, da so morali omejiti trajanje posameznih razlag na zgolj deset minut, kar pa je tretjina več kot pred tremi leti.

Italija tokrat ni bila primerno zatopana, če upoštevamo, da je bilo pred tremi leti sedemnajst predstavnikov CONI-ja in UISP-a ter en predstavniki SLORI-ja. Tokrat je italijanska zastava na odru simbolično predstavljala le člana Slovenskega raziskovalnega inštituta iz italijanskega zamejstva, ki je poročal o izkušnjah s področja analogične telesne govorice. Simpozija sta se kot slušatelja udeležila tudi dva profesorja telesne vzgoje s tržaških slovenskih šol.

Zelo kakovostni uvodni poročili so imeli Kresimir Petrović, Ludvik Horvat in Maja Župančič. O miselnih razsežnostih, ki so sedaj prisotne v gibalnih dejavnostih, naj povesta naslednja dva odstavka, ki smo ju izluščili iz uvodnih poročil:

»Konec drugega tisočletja, ki se z vsakim dnem kaže v vse bolj kataklizmičnih razsežnostih (ekologija, nasilje, kriza vrednot, brezperspektivnost dela mladih, socio-patološki pojavi med mladimi - nasilje doping, huliganstvo...) nosi vendarle v sebi pozitivne izkustvene pobude iz preteklosti. Človeštvo se v podobnih časih nemara z večjo resnostjo in zavzetostjo zazre v sebe in si zastavlja vprašanja ter išče rešitve toliko globlje in v toliko večjih razsežnostih, kolikor je večja kriza. Suicid lastne vrste naj bi bil človeku vendarle tuj. Vsak segment človekovega bivanja ima v zahtevanih preizkuševlanih procesih svojo mozaično vrednost. Med tiste, ki s svojo vrednostjo še posebej isztopajo, sodijo prav procesi humanizacije. Humanizacija, proces človečenja človeka, se v tej miselni zvezi kaže kot oddaljen cilj, h kateremu človeštvo nepretrgano teži.«

»Spregovoriti velja tudi nekaj besed o raziskovalni dejavnosti in njeni epistemološki usmerjenosti. Uspešna humanizacija dela v športu je odvisna ravno tako od nemerljivih (sreča, zadovoljstvo, lepota, igrivost, ustvarjalnost, navdušenost...) kot tudi od merljivih dejavnikov (v športnih panogah, tehnikah, uspešnosti dela od. dosežkov...). Poljubno (vsesplošno) spekulativnost (nemerljivost), ki se je predvsem (zlasti zadnji dve desetletji) prelevila v vsesplošno empiričnost (merljivost), bi bilo potrebno uravnovestiti. Spoštovanje tega pristopa determinira tako empirične raziskave in pristop k njim kot razmišljanja, ki izhajajo iz znanstvene imaginacije na področju športa.«

Sicer pa je umestna tudi kratka kritična ocena v zvezi s pravili pripusta, ki jih je prireditelj upošteval za prijavljene teme. Vsebinske obnove so udeleženci morali poslati že pred šestimi meseci, da je namenska komisija lahko pregledala najavljena poročila. Dovolj časa je torej bilo za izbor takšnih poročil, ki bi ustrezala naslovu simpozija, namreč humanizaciji dela z mladimi. Prevelik del prispevkov se temu vidiku sploh ni posvetil, tako da je prevladal vtis, da je bilo na simpoziju zbrano pač vse, kar je bilo v Sloveniji raziskano ali zapisano s področja sportnogibalnih dejavnosti v zadnjih treh letih, kljub temu da je bilo v nekaterih pristopih slutiti ravno pomanjkanje humanih načel in je šlo zgolj za iskanje rezultata ali za enostavno informacijo na primer, koliko neplavalcev je v Sloveniji. Vsi se zavedamo, da marsikdaj human pristop ne zagotavlja (takojšnjega) vrhunskega rezultata, a ravno v tem obstaja izziv: poiskati načine, ki bodo zagotavljali vrhunske uspehe, ne da bi se odpovedali zaščiti psihofizične integritete mladih od 0 do 18 leta starosti. Značilno je, da se ni nihče od množice udeležencev dotaknil vprašanja pozivil (morda jih vsi že vnaprej odklanjajo, kar bi bilo izjemno) niti prekupčevanja z atletiki v nekaterih športnih panogah.

Simpozij so spremljale vzporedne pobude. Udeleženci so si lahko ogledali nekaj nagrajenih kratkometražnih filmov s področja tekmovalnega športa, udeležili so se spoznavnega večera, na blejskem gradu jih je sprejel župan radovljiške občine.

Angleške obnove vsega gradiva je prireditelj imel pripravljene že ob otvoritvi, celotno gradivo v angleščini in s slovenskimi obnovami bo izšlo jeseni. Predvidoma bo naslednji simpozij zopet čez tri leta.

NOGOMET / V 2. AMATERSKI LIGI 8SK. F9 BREG IN SOVODNJE POD PRIČAKOVANJI

Za Brežane so bila usodna gostovanja Tudi Sovodenjci niso izpolnili cilja

BRUNO RUPEL

BREG

Po solidni sezoni 1991/1992 so bili pri Bregu prepričani, da ekipa ne bo imela večjih težav. Računali so, da bo moštvo tehnične pomanjkljivosti nadoknadilo s požrtvovalnostjo in zagrizenostjo. Žal pa se to ni uresničilo in posledica je bil izpad iz lige.

Brežani so začeli res katastrofalni (šest zaporednih porazov). Do prve točke so prišli šele v sedmem kolu doma v derbiju s Sovodnjami. Ta začetek je nato pogojeval potek prvenstva. »Plavi« so morali menjati koncept igre. Na nož se je bilo treba boriti za vsako točko in to je bilo gotovo zelo naporno obenem pa je tudi psihološko precej izdelalo brežane.

V povratnem delu prvenstva so sicer odlično igrali na domačih tleh, saj v Dolini jih je premagal le vodilni Fincantieri. V gosteh pa kljub prizadevanju rezultati v bistvu se niso mnogo spremenili (tri točke v prvem, štiri v povratnem delu). Kljub temu je kazalo, da si bodo »plavi« vseeno zagotovili obstanek v ligi. Usoden zanje pa je bil prav rezultat zadnjega srečanja v Vilešah, ko so tik ob končnem zvižgu klonili s tesnim 1:0. To je bilo še eno jasno potrdilo, da so bile glavni vzrok izpada Brega tekme v gosteh.

KARLO VALDEVIT (trener): »Ob izpadu je treba upoštevati dejstvi, da letos nismo ojačili ekipe in da smo izredno slabo začeli. Šest začetnih spodrsljajev smo drago plačali. Sreča v tem delu prvenstva gotovo nam ni bila ob strani. Tudi v nadaljevanju kljub temu, da smo boljše zaigrali, smo imeli precej smole, posebno v zadnji odločilni tekmi z nesporednim tekmecem za obstanek. Tik ob koncu smo po dokaj čudnem razpletu dobili gol, tako da nismo imeli niti časa, da bi lahko reagirali . Odločilno besedo ima sedaj vodstvo društva, ki lahko ubere različne poti; ali pomladitev ekipe, kar pomeni dolgoročni program, ki se bo gotovo obrestoval, ali pa sestava kompetitivnega moštva, ki lahko takoj napreduje. Ostaja tretja možnost, to je sestava ekipe s samimi domačimi nogometaši. Pri tem pa bi rad pripomnil, da so prav domači nogometaši letos nekoliko zatajili, posebno glede »obiska« na treningih. Pohvalo si vsekakor zaslužijo mladi, ki so dali svoj doprinos ekipi in to tudi v ključnih trenutkih. Tu bi v prvi vrsti omenil Gregorija, Švaba, Maurija in Laurico. Omenil bi še dva »veterana«, če jih lahko tako imenujem, to sta Olenik in Paoletti, Zelo smo ju pogrešali, ko sta bila odstotna zaradi poškodbe devet oziroma pet nedelj. V zaključnem delu je zmanjkal še Paoli, ki se je tudi resno poškodoval. Prepričan sem, da če bi imel te nogometaše vedno na razpolago, bi lahko bil razplet prvenstva popolnoma drugačen.« (B. Rupel)

Sezona 1992/1993 2. Am. liga Skupina F

Končna uvrstitev: 13. mesto, 25 T, 9 Z, 7 N, 14 P, GOLI D 42 P 50

	DOMA							V GOSTEH					
	Z	N	P	T	D	Pr		Z	N	P	T	D	Pr
1 del	2	3	3	7	9	14		1	1	5	3	10	17
2 del	5	1	1	11	16	7		1	2	5	4	7	12
skupaj	7	4	4	18	25	21		2	3	10	7	17	29

Izključitve: Amoroso (Roianese), Armani (Fincantieri), Diminich (Fossalon), Diminic-Paoletti (Poggio), Huez (Fogliano)

11-metrovke v korist: Diminich (Pieris)
11-metrovke proti: Moraro

Število odigranih tekem in doseženi goli posameznih igralcev: Diminich (27, 7), Paoli (26, 7) in Pecar (26, 1), Paoletti (22), Zobec (22, 1), Huez (22, 8), Olenik (21, 2), Albertini (21, 3), Amoroso (20, 1), Praselj (20), Švab (19, 1), Gregori (18), Udovicich (17, 2), Mauri (14, 5), Hravtin (9), Armani (9, 1), Buzzi (7, 1), Danna in Ota (6), Slavec in Vescovo (5), Petronio, Švara in Laurica (4), Lovriha, Kozina in Sancin (3)

LEGENDA: T - točke; Z - zmage; N - neodločeni izidi; P - porazi; D - doseženi goli; Pr - prejeti goli

Sezona 1992/93 2. Am. liga Skupina F

Končna uvrstitev: .10. mesto, 27 T, 6 Z, 15 N, 9 P, GOLI D 28 P 29

	DOMA							V GOSTEH					
	Z	N	P	T	D	Pr		Z	N	P	T	D	Pr
1 del	4	2	2	10	13	8		0	5	2	5	2	4
2 del	1	4	2	6	8	9		1	4	3	6	5	8
skupaj	5	6	4	16	21	17		1	9	5	11	7	12

Izključitve: Modula (Muggesana, Pro FDarra, Morarao, Domio), Fajt (Villesse, Morarao), Devetak (Fossalon), Bizaj (Capriva, Roianese), Grillo (Fogliano)

11-metrovke v korist: Luisa (Villesse), Modula (Moraro, Fogliano, Medea)m Acconcia (Villesse), Bizaj (Fogliano, zastreljal proti Caprivi)
11-metrovke proti: Muggesana, Medea, Fossalon, Muggesana, Poggio (Gergolet ubranil proti Poggiu)

Število odigranih tekem in doseženi goli posameznih igralcev: Gergolet (30), Cernic in Zotti (28), Grillo in Devetak (27), Hmeljak (26), Fajt (25, 1), Gulin in D. Visintin (24) M. Visintin (20, 8), Bizaj (20, 4), E. Sambo (18, 4), Acconcia (16, 2), Modula (15, 6), F. Sambo (10, 1), Luisa (10, 2), Tomšič (9), Agosto (7)

LEGENDA: T - točke; Z - zmage; N - neodločeni izidi; P - porazi; D - doseženi goli; Pr - prejeti goli

SOVODNJE

Sovodenjci so letos nekoliko okrepili igralski kader in potrdili trenerja Modulo, kar je dalo upati, da bo ekipa v prvenstvu igrala vidno vlogo. V začetku je kazalo, da bo tako (5 tekem 8 točk), nato pa je moštvo zašlo v krizo. V petih tekmah - od 6. do 10. kola - so Sovodenjci dali le dva gola in ko je prav v 10. kolu bil že drugič izključen nogometaš - trener Modula, je vodstvo društva takoj ukrepalo in zamenjalo trenerja.

Po petih nedeljah (dva neodločena rezultata) so Sovodenjci z novim trenerjem Cupinom proti Roianese spet prišlo do zmage, vendar za drugi uspeh je bilo treba počakati še osem nedelj, za tretjega pa še drugih pet. Vmes so vsekakor zbrali 9 neodločenih rezultatov, ki z zadnjimi dvemi polovičnimi izkupički (Pro Farra - Roianese) so zadostovali, da so si Sovodenjci predčasno zagotovili obstanek v ligi. V zadnjih štirih tekmah niso osvojili niti točke!

Sovodenje so igrale precej nestabilno.V gosteh so premagale le solidni Fogliano. Vendar tudi doma, v drugem delu prvenstva, Sovodenjcem ni šlo najbolje. V sedmih tekmah so do uspeha prišli le z Medeo in kar je še bolj negativno je, da so poraženi zapustili igrišče z Audaxom in Poggiom, to je z ekipama s spodnjega dela.

Tudi iz disciplinskega vidika situacija ni bila najboljša. Poleg 10 izključitev smo skupno sešteli kar 22 nedelj prepovedi igranja. Zato lahko rečemo, da letošnja sezona kljub ambicioznim ciljem gotovo ni bila najboljša za sovodenjsko enajsterico.

ANGELO CUPINI (trener): »Ekipo sem prevzel v precej kritičnem trenutku (1. decembra lani). V začetku so vsi računali, da bodo Sovodnje igrale vidno vlogo, vendar ekipa je zašla v krizo in tako je po 10. kolu prišlo do zamenjave trenerja. Morala v ekipi je takrat bila zelo nizka in moja prva skrb je bila prav ta, da psihološko pripravim fante za nastope, saj pred nami je bilo še 20 tekem. Pri tem mislim, da sem uspel. Cilj je seveda postal obstanek in ko smo ga dosegli smo pste popustili. Dejstvo je, da vsi nogometaši gotovo niso opravili svoje dolžnosti.

Moja naloga je bila v prvi vrsti ta, da valoriziram mlade, s tem, da čimveč igrajo in se tehnično tudi izboljšajo. Od posameznikih je bil Fajt pravi steber ekipe. Fant je v letošnjem prvenstvu pokazal, da lahko igra tudi v višjih ligah.«

KONJENIŠTVO / VELIKA NAGRADA HIPODROMA LJUBLJANA

Enajstletni žrebec Fit na vajetih Janeza Hrovata ugnal vse favorite

Poleg Ljubljančanov so tri zmage dobili tudi Ljutomerčani, eno prvo mesto pa je odšlo v Maribor

JASNA MILINKOVIĆ

LJUBLJANA - Velika kasaška prireditev v Stožicah z osrednjima točkama za Veliko nagrado Hipodroma Ljubljana se je iztekla z zmagoslavjem 11-letnega žrebca Fita na vajetih Ljubljančana Janeza Hrovata. Dirko z avtoštartom za 3- do 12-letne domače, uvožene in tuje kasače na 1600 metrov dolgi progi z nagradnim skladom 150.000 tolarjev so izvedli v dveh tekih. V prvem so startna mesta določili po načelu manjši zaslužek, boljše startno mesto. Slednje sta takoj najbolje izkoristila edina domača kasača Duras in Fit, favoriti pa so ostali v ozadju. V drugem teku, ko so kasači startali glede na vrstni red prve dirke, je spet najbolje potegnil Duras, ki je prvič nastopil v tako močni konkurenci, vendar so mu pošle moči. Tekmeci so ga prehitevali in mu je zmanjkalo manevrskega prostora za odločnejši napad. Prvi favorit Soulman, ki je v prvem teku zasedel šele peto mesto, je v končnici ostro napadel, vendar je prvi skozi cilj pripeljal Fit in si za prvo mesto v skupnem seštevku obeh dirk priboril nagrado 60.000 tolarjev. Zaradi nevarne vožnje si je absolutni slovenski rekorder prislužil pet dni prepovedi tekmovanj, kar pa vozniku ni moglo skaliti veselja ob zasluženi zmagi. V sedmih točkah prireditve so si poleg ljubljanskih tekmovalcev tri zmage priborili tudi Ljutomerčani, eno prvo mesto pa je odšlo v Maribor.

Rezultati: 1. točka: avtoštart za 3- do 12-letne kasače z zaslužkom do 28.000 tolarjev na 1800 metrov (nagradni sklad 70.000 tolarjev): 1. Vespa (Jože Kneht Šilak, KK Maribor) 1:23.9, 2. Aliska (Franc Jureš, KK Ljutomer) 1:24.6, 3. Marshall Meghan (Branko Slana, KK Ljutomer) 1:26.7, 4. Nevica B (Viktor Dolinšek, KK Grosuplje) 1:28.2; **2. točka: avtoštart za 3- do 12-letne kasače z zaslužkom do 50.000 tolarjev na 1800 metrov (70.000 tolarjev):** 1. Akri (Janez Stemfelj, KK Ljubljana) 1:25.7, 2. Finta AS (Simon Slavič, KK Ljutomer) 1:26.5, 3. La Monza (Franc Zorko, KK Ljutomer) 1:26.6, 4. EG B (Viktor Dolinšek, KK Grosuplje) 1:26.8; **3. točka: avtoštart za 3- do 12-letne kasače z zaslužkom do 100.000 tolarjev na 1800 metrov (80.000 tolarjev):** 1. Vilijan (Branko Puhar, KK Ljutomer) 1:24.0, 2. Sax (Franc Lovrenčič, KK Maribor) 1:24.2, 3. Dimbo (Franc Franc, KK Posavje Krško) 1:24.4, 4. Lawishy (Alojz Špindler, KK Ljutomer) 1:25.2; **4. točka: avtoštart za 3- d012-letne kasače z zaslužkom do 220.000 tolarjev na 1800 metrov (80.000 tolarjev):** 1. Enita (Borut Cerar, KK Ljubljana) 1:22.7, 2. Romina (Rudi Govek, KK Šentjernej) 1:23.5, 3. Leona II (Slavko Makovec, KK Ljutomer) 1:23.5, 4. Pelka II (Jože Hrovat, KK Ljubljana) 1:23.6; **5. točka: Velika nagrada Hipodroma Ljubljana - 1. tek: avtoštart za 3- do 12-letne domače, uvožene in tuje kasače na 1600 metrov (150.000 tolarjev):** 1. Duras (Jože Sagaj, KK Ljutomer) 1:17.7, 2. Fit (Janez Hrovat, KK Ljutomer) 1:17.8, 3. Wiwa Star (Damjan Oražem, KK Triglav) 1:18.1, 4. Sandy Caprice (Ivo Žan, KK Ljubljana) 1:18.4; **6. točka: avtoštart za 3- do 12-letne domače, uvožene in tuje kasače z zaslužkom do 800.000 tolarjev na 2000 metrov (90.000 tolarjev):** 1. Lassa Red (Zvonko Osterc, KK Ljutomer) 1:21.8, 2. Paton B (Zvone Vidic, KK Brdo) 1:21.8, 3. Figar AS (Ivan Humek ml., KK Posavje Krško) 1:21.9, 4. Alfa MS (Marjan Tramšek, KK Ljutomer) 1:23.1; **7. točka: Velika nagrada Hipodroma Ljubljana - finale: avtoštart za 3- do 12-letne domače, uvožene in tuje kasače na 1600 metrov:** 1. Fit (Janez Hrovat, KK Ljubljana) 1:18.7, 2. Soulman (Janko Makoter, KK Ljutomer) 1:18.7, 3. Wiwa Star (Damjan Oražem, KK Triglav) 1:18.8, 4. Sandy Caprice (Ivo Žan, KK Ljubljana) 1:19.3; **Velika nagrada Hipodroma Ljubljana:** 1. Fit 3, 2. Duras 6, 3. Wiwa Star 6, 4. Soulman 7, 5. Sandy Caprice 8 točk.

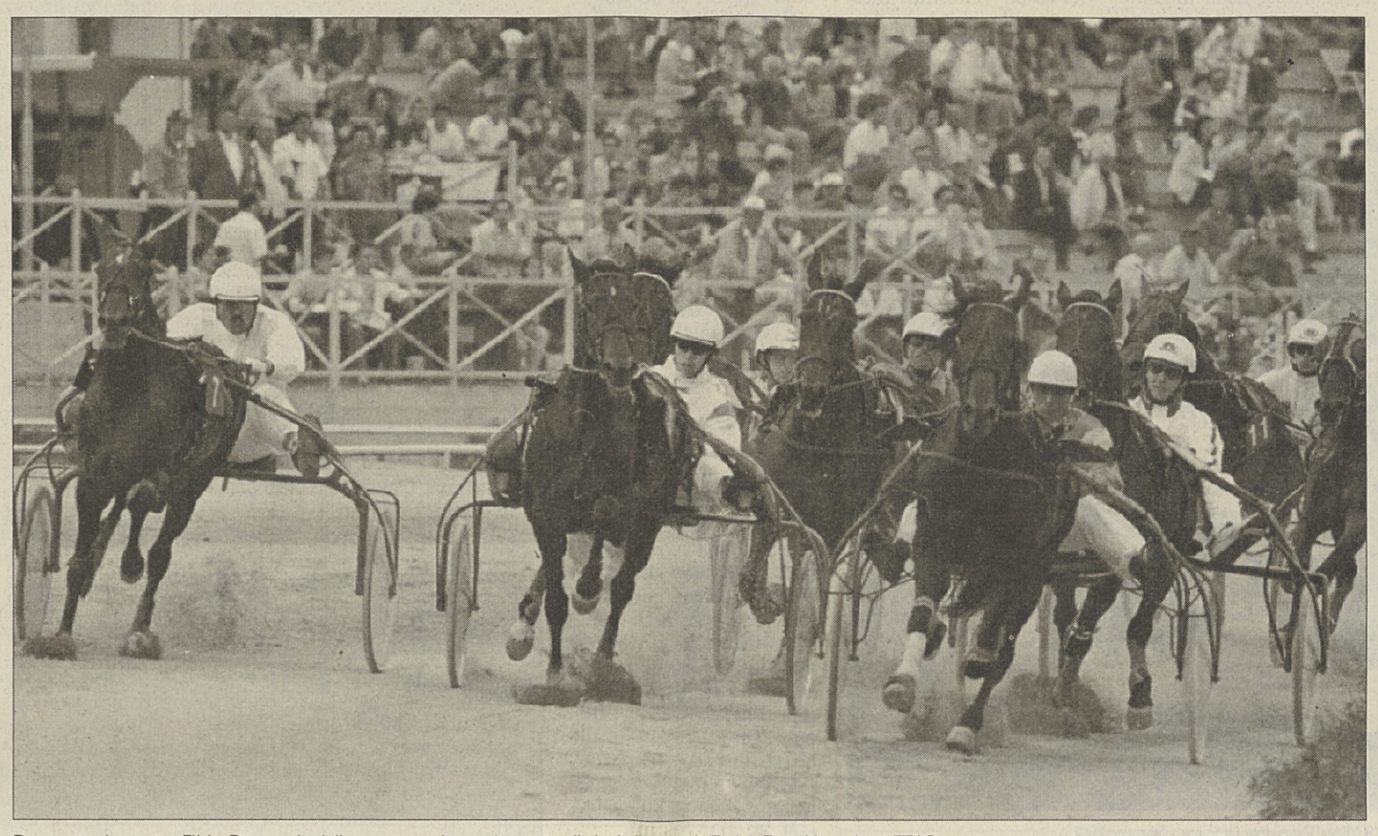

Domača kasača Fit in Duras sta bila uspešnejša od uvoženih in tujih konj (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

GORSKO KOLESARSTVO / VELIKA NAGRADA FUN SPORTS

Po prekinitvi dirke zmagovalec Gantar

ANDREJ DEKLEVA

VRHNIKA - Vrhniški klub alternativnih športov Sportway je priredil tekmovanje v spustu z gorskimi kolesi za veliko nagrado Fun Sports. 3, 4 kilometra dolga proga od razglednega stolpa na Ulovki do cilja na Tankovski cesti, podedovani po JLA, ima 430 metrov višinske razlike, na njej pa bo 28. avgusta tudi finale spustaškega dela slovenskega pokala v gorskem kolesarjenju Energia '93.

Sicer dobro zavarovana proga, ob kateri so bila vsa nevarnejša drevesa zavarovana z blazinami, pa je tokrat vzela svoj davek. Prvo poškodbo je terjala že na treningu v petek, včerajšnji prvi nastop tokrat le slovenskih tekmovalcev pa je minil s kar nekaj padci, a brez resnejših poškodb. Druga vožnja v konkurenci se je začela nadvse slabo. Od prvih treh tekmovalcev, ki so se v časovnih presledkih dveh minut podali na progo, je na cilj prišel le eden, druga dva pa sta bila po hudih padcih potrebna pomoči reševalcev. Prireditelji so se zato odločili prekiniti tekmovanje. Obveljali so časi, ki so jih tekmovalci dosegli v prvi vožnji.

Zmaga je tako pričakovano šla v Idrijo z državnim prvakom v spustu Juretom Gantarjem, ki edini od naših tekmovalcev uporablja kolo z vzmetenjem na obeh kolesih. V svojem prvem (in zadnjem) nastopu je na takrat še mokri progi dosegel čas 5 minut, 3 sekunde in 59 stotink. Za daleč najboljši dosežek si je prislužil prvo nagrado, gorsko kolo, ki ga je prispevala ljubljanska športna trgovina Fun Sports, glavni pokrovitelj tekmovanja. V absolutni konkurenci sta se za njim uvrstila lanski mladinski reprezentant Simon Bizjak in Grega Rombo. Odličen četrti je bil domačin Aljoša Potrebuješ, ki po svojem tekmovalnem statusu sodi med rekreativce, takšne dirke pa se je udeležil prvič. Poznavanje proge verjetno le ni vse. Peti je bil najbolje uvrščeni mladinec, Gašper Kurnik iz ekipe Uni.

Danes bo na Ulovki še tekmovanje v cross countryju, ki šteje tudi za slovenski pokal Energia, prvi štart pa bo ob 10. uri.

Rezultati: 1. Gantar (Sloga 1902 Idrija), 5:03.59, 2. Bizjak +3.82, 3. Rombo (oba Snuff-Bauer) +11.34, 4. Potrebuješ (Sportway) +15.29, 5. Kurnik +23.62, 6. Radulović (oba Uni Team) +25.69, 7. Mele (Sportway) +26.27, 8. S. Komac (Uni Team) +31.64, 9. Majcen (Ljubljana) +35.71, 10. Ložar (Uni Team) +40.62 itd.

ROKOMET / KVALIFIKACIJE ZA EP

Proti Madžarski za prvo mesto v skupini

Tekma bo ob 16. uri v dvorani Golovec

CELJE - Rokometni reprezentanci Slovenije in Madžarske sta v 2. kvalifikacijski skupini za evropsko prvenstvo leta 1994 na Portugalskem edini zmagali (Norvežani še niso nastopili, Litva in Gruzija sta izgubili obe tekmi), danes pa se bosta v celjski dvorani Golovec ob 16. uri pomerili na tekmi, ki bo odločilnega pomena v boju za zmago v skupini in neposredno uvrstitev na zaključni turnir EP.

Madžari so na zadnjih olimpijskih igrah osvojili sedmo mesto in so v današnjem srečanju favoriti, čeprav je naša reprezentanca na domačih tleh sposobna tudi največjih podvigov. Ekipi se je v petek zvečer z manjšo zamudo zadnji priključil Jani Čop in okrepil konkurenco na zunanjih položajih, medtem ko je Aleksander Vuga zaradi klubskih obveznosti spet odpovedal sodelovanje v reprezentanci. Zamenjal ga bo 20-letni Tomaž Ocvirk, ki bo tako pred domačim občinstvom debitiral v reprezentanci.

Madžarska je doslej najmočnejši nasprotnik naše reprezentance, ki je lani v gosteh sicer odigrala dve prijateljski tekmi z Islandijo (remi in poraz). Evropsko prvenstvo pa vendarle stopnjuje pomen današnjega srečanja. Reprezentanco večinoma sestavljajo igralci lanskega prvaka in letošnjega finalista evropskega pokala pokalnih zmagovalcev Veszprema, ki jih Celjani dobro poznajo s prijateljskih tekem. Njihova udarna moč sta obrambi 6-0 ali 5-1, kar bi moralo ustrezati našim »bombarderjem« Copu, Pungartniku, Serbcu in Likavcu.

Selektor Tiselj je v zadnjih dneh nekoliko upočasnil naporne priprave in včeraj dopoldne reprezentantom dovolil krajši obisk zdraviliškega bazena v Laškem. Prireditelji v Golovcu spet pričakujejo spektakularno razpoloženje in skupno navijanje »grofov« (Celje), »orlov« (Slovenj Gradec) in »torcide« (Trbovlje). Organizirane navijaške skupine bodo celo imele prost vstop, za druge pa je vstopnina 500 tolarjev.

Dosedanji rezultati 2. skupine: Slovenija : Litva 22:20, Madžarska : Litva 28:17, Gruzija : Madžarska 15:22, Madžarska : Gruzija 27:17. **Vrstni red:** Madžarska 6 (iz treh tekem), Slovenija 2 (1), Litva 0 (2), Gruzija 0 (2), Norveška 0 (0). **Željko Zule**

V Piranskem zalivu je bil najuspešnejši Nemec Jochen Schumann (v ospredju) (Foto: Mojca Gorjan)

JADRANJE / EP V RAZREDU SOLING

Dvojno zmagoslavje Nemcev, naši posadki nista upravičili pričakovanj

PORTOROŽ - Nemški jadralec Jochem Schuman s sojadralcema Thomasom Flachom in Berndom Jacklom je novi evropski prvak. Nemško slavje je z drugim mestom dopolnil Albert Batzill, bronasto odličje pa je osvojil Norvežan Rune Jacobson. V zadnji regati novi prvak sploh ni startal, saj si je že pred tem zagotovil zmago. V njegovi odsotnosti je drugo regato zapored dobil Avstrijec Michael Luschan, kar mu je po povprečnem jadranju v prvih treh regatah prineslo 5. mesto. Pred njim se je uvrstil še Sved Magnus Holmberg, ki je s svojim nastopom razočaral, saj je pred prvenstvom računal na eno od kolajn. Naša prva posadka s krmarjem Boštjanom Antončičem in sojadralcema Mihom Spendalom in Juretom Jermanom ni upravičila pričakovanj. Načrtovali so uvrstitev med dvajseterico, končali pa so na robu trideseterice, z najboljšo uvrstitvijo na 24. mestu v drugi regati. Ko v naslednjih dveh regatah slovenski posadki ni nič uspelo, je v finišu povsem popustila. Uvrstitev na dno je za posadko, ki se v tekmovanju za svetovni pokal giblje okrog desetega mesta, seveda razočaranje. Naša druga posadka s krmarjem Davidom Antončičem je jadrala bolj simbolično in je tekmovanje zaključila na 39. mestu. Med prvenstvom se je pripetil droben incident, ko je hrvaška policija med petkovo regato zahtevala premestitev ene od boj, češ da je zasidrana v njihovem morju.

Končni vrstni red: 1. Schumann 21.7, 2. Batzill (- oba Nem) 36.1, 3. Jacobson (Nor) 51.7, 4. Holmberg (- Sve) 56.1, 5. Luschan (Avs) 64.7, 6. Ahlby (Sve) 72.4, 7. Potma (Niz) 74, 8. Celon (- Ita) 75, 9. Szabolcs (Mad) 86, 10. Arrivabene (Ita) 89,...29. B. Antončič 193,... 39. D. Antončič (oba Slo) 252. (J. K., M. G.)

NOVICE

Debevec znova zmagal

MILANO - Na svetovnem pokalu v streljanju so slovenski strelci dosegli nov veliki uspeh. Rajmond Debevec se je z izjemnim nastopom v finalu z zračno puško, kjer je dosegel vse desetke in skupaj 103.4 kroge, prebil s tretjega na prvo mesto in dosegel že svojo 19. zmago na tekmovanjih za svetovni pokal. Njegov uspeh je dopolnila Renata Oražem, ki je z zračno puško dosegla osebni rekord 391 krogov in zasedla deveto mesto, kar je najboljša dosedanja uvrstitev slovenskih strelk na tekmovanjih za svetovni pokal. Oražmova je imela možnost za uvrstitev v finale najboljših osem, vendar je izpadla zaradi slabše zadnje serije. Solidno 25. mesto je osvojila Natalija Prednik, ki je kljub poškodbi kolena dosegla 388 krogov. V streljanju z zračno pištolo pred finalom pri moških vodi Wang (Kit) s 589 krogi, od naših tekmovalcev pa je bil najuspešnejši Franc Gaber, ki je s 387 krogi dosegel 42. mesto, naši tekmovalki Irena Toroš in Ksenija Maček pa delita 30. mesto s 372 krogi.

Rezultati: zračna puška - moški: 1. Debevec (Slo) 693.4 (590), 2. Kurka (Čes) 692.5 (592), 3. Waibel (Av) 692.5 (591), 59. Kandare 572, 68. Šuligoj (oba Slo) 562; **ženske:** 1. Forian (Madž) 497.2 (394), 2. Yeo Kab (Kor) 496.3 (394), 3. Joo (Madž) 495.6 (394), 9. Oražem 391, 25. Prednik (obe Slo) 388.; **zračna pistola - moški:** 1. Wang (Kit) 589, 2. Eder (- Nem) 588, 3. Pietrizak (Pol) 586, 42. Gaber 568, 51. Kranjc 565, 58. Štuhec 562; **ženske:** 1. Grozdeva (- Bol) 387, 2. Smirnova (Rus) 387, 3. Salukvadze (- Gru) 385..., 30. Toroš in Maček (Slo) po 372, 36. Bola 371. (L. M.)

Satelitski turnir v Mariboru

MARIBOR - Z nedeljskimi kvalifikacijami se bo v Mariboru pričel ženski satelitski turnir v tenisu. V kvalifikacijah bo sodelovalo 118 igralk iz 24 držav, kar je rekordno število v primerjavi s podobnimi turnirji v svetu, kjer je nagradni sklad 10.000 ameriških dolarjev. Turnirjev kot je ta, ki bo od 13. do 20. junija potekal na igriščih TK Branik, je v Evropi vsako leto 62. Glavni turnir se bo pričel v sredo dopoldne, zvečer pa bo slovesna otvoritev turnirja. Med slovenskimi igralkami bosta na glavnem turnirju nastopili dve Mariborčanki: Tina Vukasović (Branik) in Tjaša Jezernik (ZTK Maribor), ki je od organizatorjev dobila posebno povabilo. (M. L.)

Vir - Mengeš 0:4 (0:1)

DOMŽALE - V tekmi MNZ Ljubljana so gostje visoko zmagali in osvojili prvo mesto. (I. S.)

Sprememba imen v Ježici

LJUBLJANA - Košarkarski klub Ježica sporoča, da bodo vse ženske ekipe v sezoni 93/94 nosile uradno ime Diamond Ježica (pionirke, kadetinje, mladinke in obe ekipi članic). Moška članska ekipa pa se bo imanovala samo Ježica in na več Unilabor Marvoz Ježica.

2. odprto šahovsko prvenstvo v Gorici

NOVA GORICA - ŠD Nova Gorica danes prireja v poslopju Srednje lesarske šole 2. odprto prvenstvo Nove Gorice v šahu, z začetkom ob 9. uri. Vpisnina za člane znaša 600 in za mladince 200 tolarjev, podeljeno pa bo enajst denarnih nagrad v skupnem znesku 31 tisoč tolarjev. (A. Z.)

Ježica v boj z najboljšimi

LJUBLJANA - Igralce Ježice čaka eden najtežjih tednov v njihovi karijeri. V nedeljo gredo na turnir za pokal CEBA (Confederation Europeene Baseball Amareur), ki bo v Nettunu v bližini Rima. Gre za enega najmočnejših turnirjev do sedaj, na katerem bo bo manjkala samo nizozemska ekipa (od članov skupine A). Na turnirju bo sodelovalo osem ekip, ki so razvrščene v dve skupini po štiri. Igralci Ježice igrajo v močnejši skupini, v kateri so še viceprvak Italije, domačin Nettuno, Usuri Tigers Vladivostok iz Rusije in vodilna ekipa francoskega prvenstva Montpellier Barracudas. V drugi skupini pa igrajo: Cad Irabia - Španija, Silva Kaunas - Litva, Sundbyberg - Švedska in Fortitudo - Italija. (G. F.)

Državno prvenstvo v vaterpolu

LJUBLJANA - V petek sta bili na sporedu dve tekmi v beli skupini. V Celju sta se pomerili ekipi Neptuna in Meggitours Kranj 90, v Mariboru pa sta se pomerili ekipi Triglav II in Maribor. **Rezultati:** Neptun - Meggitours 11:20 (3:4, 3:5, 1:4, 4:7); Maribor - Triglav II 3:11 (1:5, 1:1, 0:2, 1:3). **Vrstni red v beli skupini:** 1. Triglav II, 2. Meggitours, 3. Maribor, 4. Neptun. (M. R.)

Šutar 51. na EP

MALMÖ - Na evropskem prvenstvu v bowlingu za posamezne naslove (singl) so nastopile 103 tekmovalke, brez naših predstavnic. Za presenečenje je poskrbela igralka iz San Marina Cerbara s 1259 točkami in osvojenim bronom. Med moškimi je nastopilo 132 igralcev. Srebro je osvojil 17-letni Britanec Dalany s 1383 točkami. Od naših je bil najboljši Franc Šutar na 51. mestu s 1194 točkami. **Rezultati - ženske:** 1. Peltola (Fin) 1284, 2. Havkas (Nor), 3. Cerbara (SM) 1259; **moški:** 1. Bomah (- Sve) 1434, 2. Dalany (VB) 1383, 3. Grabowsky (- Nem) 1379. (S. C.)

Šantelj zapustil Slovenico

KOPER - Košarkarje koprske Slovenice, ki je osvojila naslov slovenskega podprvaka, je zapustil njen dosedanji kapetan Zlatko Santelj, ki obveznosti igranja, ki čakajo Slovenico, ne zmore in bo raje pomagal Idriji, za katero je že podpisal, trener v Slovenici pa še vedno ostaja Vječeslav Kavedjija. (J. K.)

2. kolo Vidmarjevega memoriala

PORTOROŽ - **Rezultati 2. kola Vidmarjevega memoriala:** Skembris - Gostiša remi, Grosar - Sokolov remi, Farago - Nikolić remi, Hulak - Sermek remi, Mihajlčišin - Kožul 0:1, Mohr - Gabriel remi. **Vrstni red po 2. kolu:** Sokolov, Gabriel, Gostiša in Mohr po 1, 5 točke, Nikolić, Kožul, Hulak, Sermek po 1 točko, Mihaljčišin, Skembris, Farago in Grosar pa po 0, 5 točke.

FORMULA INDY / ŠESTA LETOŠNJA DIRKA

Bo Tracyju uspelo brez napak?

DETROIT - Vozniki formule indy ne počivajo. Že tretjo nedeljo zapored in šestič v letošnji sezoni se bodo pomerili za točke svojega prvenstva. Po dveh preizkušnjah na ovalu (Indianapolis in Millwaukee) bo tokratna spet ulična. Dirkači bodo odpeljali 77 krogov po ulicah Detroita. Hkrati bo to prva od štirih zaporednih dirk na tovrstnih dirkališčih. Čeprav je Mansell preteklo nedeljo dokazal, da obvlada tudi ovale, se zaenkrat zagotovo še vedno bolje počuti na bolj zavitih progah in je zato tudi danes prvi favorit za zmago. Zlasti zato, ker je v Detroitu dirkal že s formulo 1. Najboljši je bil leta 1986 in 1987, ko je bil peti. Seveda bodo tudi drugi skušali iztržiti čim več. Predvsem Kanadčan Paul Tracy, ki nikakor ne more odpeljati dirke od začetka do konca brez napak. Že na treh od petih dosedanjih dirk (tudi na prejšnji v Millwaukeeju) se mu je zgodilo, da je dirko vodil, potem pa zaradi lastnih napak odstopil. Namesto da bi poleg svojih sposobnosti izkoristil še odlično Penskejevo vozilo in trdno vodil v skupnem seštevku, je z 22 točkami na devetem mestu. Zaradi svoje agresivnosti in zaletavosti dobiva v svetu formule indy približno tak sloves, kot ga je imel včasih Mansell v formuli 1. Britanec letos nič več ne spominja na brezglavega dirkača, ki mu vsaka dirka pomeni malo svetovno prvenstvo. Vozi preudarno in zna čakati na svojo priložnost. Prav v vsaki dosedanji preizkušnji se je na vrh prebil šele v zadnji četrtini dirke, prej pa je vozil na mestih od pet do deset. V formuli indy je še veliko bolj kot v formuli 1 na začetku nespametno hiteti. Organizatorji namreč v stremenju za spektaklom vsako najmanjšo oviro na progi izkoristijo za prekinitev, po kateri so vsi bolidi spet razvrščeni tesno drug za drugim. Mnogi tega ne marajo, dirkači sami pa pravijo, da kar s prekinitvijo izgubiš na eni dirki, dobiš nazaj na eni od naslednjih. Prav Mansell je eden tistih, ki so doslej več pridobili kot izgubili.

Na prvem treningu je šlo, kot so napovedali. Z novim rekordom proge (169.21 km/h) je bil najhitrejši Tracy pred Mansllom. Lansko dirko je dobil Američan Bobby Rahal, ki pa ima letos obilo težav. Sezono je začel z lastno zasnovano šasijo, a se ji je po polomu v Indianapolisu, ko se ni uvrstil na dirko, odpovedal. V Angliji je kupil Lolo, kakršno uporablja večina drugih moštev, a se kljub temu projektu lastnega vozila še ni odpovedal. Veliko težav s svojim avtomobilom je v prvih dirkah imel tudi Mario Andretti. Če bo danes drugače, lahko 53-letni Američan skoraj zanesljivo pričakuje uvrstitev med prvih pet.

Pred današnjo dirko v skupnem seštevku vodi Mansell s 70 točkami, pred Boeselom z 52, Fittipaldijem (oba Bra) z 51 in Mariom Andrettijem (ZDA) s 43 točkami. Zmagovalec dobi za zmago 20 točk. (S. D.)

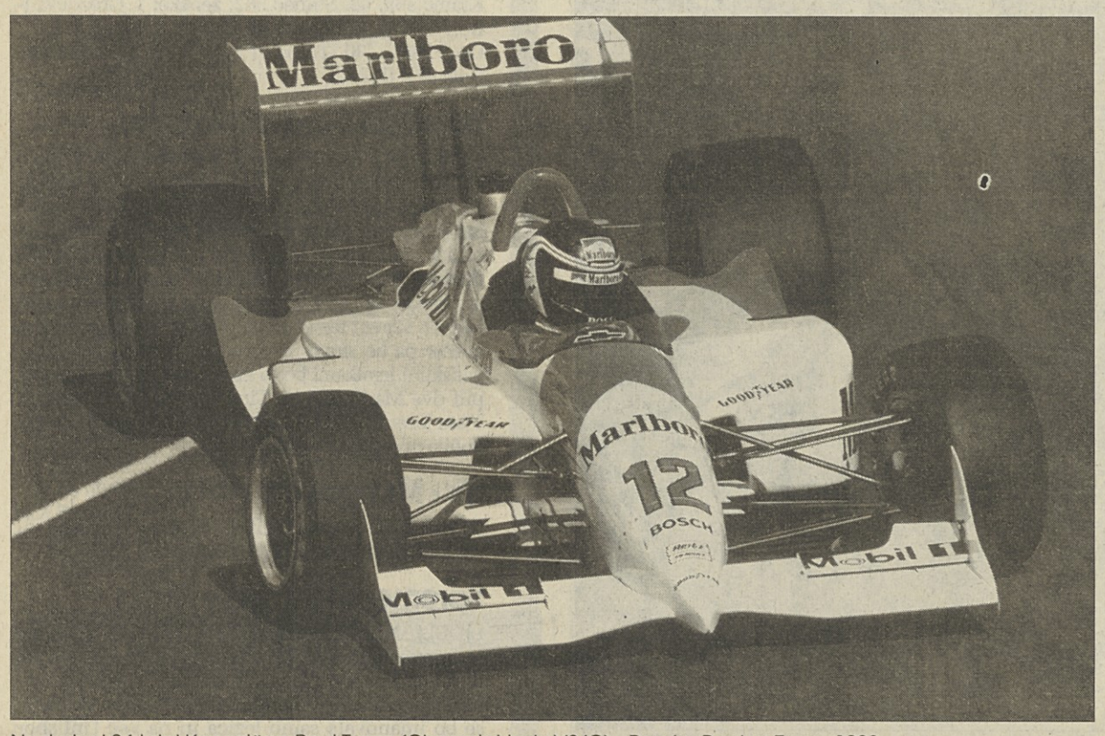

Nadarjeni 24-letni Kanadčan Paul Tracy (Chevrolet Indy V8/C) - Penske Racing Team 1993

NOGOMET / DRUGA ANGLEŠKA NOGOMETNA LIGA

Kevin Keagan in uspeh »nesposobnežev«

Newcastle United se je uvrstil v prvo ligo

PRIPRAVIL: IZTOK GOLOB

NEWCASTLE - Druga angleška nogometna liga po organizaciji, popularnosti, pretakanju denarja in nenazadnje tudi po kakovosti prekaša marsikatero prvo državno ligo v drugih evropskih državah. V letošnji sezoni bosta v njej nastopala velikana angleškega nogometa, kot sta Crystal Palace in Nottingham Forest, ki je med drugim tudi dvakratni zmagovalec evropskega pokala prvakov. Osvojitev prvega mesta v drugoligaškem tekmovanju nima zgolj tekmovalnega in prestižnega značaja. Nekajkrat se je celo zgodilo, da so drugoligaška moštva, potem ko so se vrnila v družbo najboljših, narekovala način igre in krojila tudi sam vrh.

Drugoligaški kruh so v Angliji poskusili domala vsi najboljši klubi, med njimi kar nekajkrat tudi Newcastle Unt., ki je sicer manj znan, a se po uspehih v različnih angleških tekmovanjih lahko primerja z najboljšimi. Klub je iz prve lige izpadel v predlanski sezoni, ko je bil organizacijsko in finančno šibek kot se nikoli v svoji zgodovini. Zato so temu kolektivu, ki je štirikrat osvojil angleško prvenstvo, dvakrat pa tudi angleški pokal, mnogi napovedovali propad. A v lanski sezoni je prišlo do presenečenja. Največ zaslug za to ima nihče drug kot najslavnejša osebnost angleškega nogometa v sedemdesetih letih, Kevin Keegan. Čeprav je prenehal igrati pred desetimi leti, je v Angliji še vedno sinonim za zgodbo o uspehu. Ker je majhne rasti - zato so ga poimenovali Mighty Mouse ali veliki mišek - nikakor ni mogel pritegniti pozornosti menedžerjev, ki so v skladu z angleško tradicijo iskali velike in močne fante. Bil pa je izredno hiter, prodoren in vešč v preigravanju, zato je na uvodnih srečanjih četrte nogometne lige dobesedno blestel. Prelomnica v njegovi karieri je bilo leto 1971, ko ga je iz nogometnega brezna povlekel Bill Shankly, takratni menedžer Liverpoola. Zanj je odštel vsega 35 tisoč angleških funtov, v petih letih pa je »mali Keegan« z Liverpoolom dosegel dobesedno vse, kar igralec lahko doseže v klubskem nogometu. Čeprav je bil vsa leta na Merseysideu med privrženci »rdečih« izredno priljubljen, je bilo njegovo slovo od tega velikana svetovnega klubskega nogometa vse prej kot prijateljsko. Privrženci mu nikakor niso mogli oprostiti stikov z nemškim HSV, ki so se končali z njegovim prestopom v nemški klub. Liverpool je zanj zahteval in dobil takrat astronomskih pol milijona funtov, Keegan pa je svoje zadnje srečanje v rdečem dresu odigral v finalu pokala evropskih prvakov proti Borrusiji iz Mönchengladbacha. Angleži so slavili s 3:1, Keegan pa je kot najboljši igralec na igrišču povsem zasenčil enega takratnih najboljših branilcev na svetu, današnjega selektorja nemške reprezentance Bertija Vogtsa. Kljub temu so ga privrženci po koncu tekme izžvižgali, razočarani Keegan pa je potem dejal, da komaj čaka na spremembo okolja. Z odhodom v HSV je odprl še eno uspešno poglavje v svoji karieri. Dvakrat zapored je bil izbran za najboljšega evropskega igralca, doživel je nemalo uspešnih in srečnih trenutkov. Po treh letih igranja v Nemčiji se je že odpravljal v severnoameriško ligo, vendar je bilo domotožje premočno. Vrnil se je na Otok - najprej k Southamptonu, svojo kariero pa je končal nikjer drugje kot prav v Newcastlu. Lani se je v klub vrnil kot menedžer in s svojo osebnostjo in načinom dela poskrbel za pravi preporod, zato ima največ zaslug za nadvse uspešno vrnitev kluba v družbo najboljših. Njegovi varovanci so podrli kar nekaj drugoligaških rekordov, saj so zapored zmagali na več kot desetih srečanjih in skoraj vso jesen ostali neporaženi. O preporodu svojega moštva je Keegan za Sky News dejal, da so bili igralci ob njegovem prihodu psihično popolnoma na ničli in po mnenju mnogih niso sodili niti v drugo ligo. Z resnim delom se je samozaupanje vrnilo, po njegovih besedah pa nekateri »nesposobneži« danes sodijo celo med najboljše igralce na Otoku. Keegan - skromen kot vedno - seveda ni omenil, da jim je posvetil veliko časa in da jim je prav on s svojim odnosom do dela in privrženostjo igri vlil prepotrebno moč in voljo. Večni zmagovalec ima izkušenj več kot dovolj, zato bo lahko tudi kot trener uspešno stopal po poteh večnih nasprotnikov in hkrati velikih prijateljev Crujffa, Beckenbauerja, Vogtsa in nekaterih drugih. V času, ko otoški nogomet lovi pravi veter, se ga angleška javnost zelo rada spominja, njegovi uspehi pa v vsakem Otočanu vzbujajo upanje in željo, da bo ravno on tisti, ki bo - resda posredno - njihovi nacionalni igri številka ena le povrnil nekdanjo slavo.

INTERVJU / STEFFI GRAF -NAJBOLJŠA TENIŠKA IGRALKA NA SVETU

»Preveč sem zamorjena«

PARIZ - Pred leti je bila za teniške strokovnjake »najpomembnejša in najboljša igralka vseh časov«. Svoje tekmice je porazila kot za šalo, njeno moč pa je dovolj značilno ponazarjalo že dejstvo, da so gledalci glasno ugibali ali celo stavili, če bo Steffi svojo tekmico premagala v manj kot 60 minutah, kar se ji je največkrat tudi posrečilo. Grafova je postala fenomen in mit, postala je idealna podoba nemške mladine, utelešenje mita superiornosti, na katerega prisega še vedno precej Nemcev, ki ne morejo preboleti, da je današnja nemška mladina daleč od njihovih idealov. Toda sčasoma je njena zvezda začela bledeti. Pojavile so se močnejše tekmice (Seleševa in še nekatere druge), pa tudi Steffi je zaspala na lovorikah ter se zadovoljila z osvojenim teniškim znanjem. Ti neuspehi pa niso bili samo posledica nemotiviranosti ter neprilagajanja napredku teniške igre, temveč so vzrok zanje tudi zasebne težave: oče Peter se je zapletel z neko nekdanjo manekenko iz Hamburga, Nicole Meissner, ki je od njega zahtevala, naj prizna, da je oče njenega otroka. Zadeva je dobila svoj epilog na sodišču, za nemško časopisje pa je bila afera poslastica in s skandaloznimi članki so dodobra razburili javnost. Ta dogodek je močno prizadel Steffi in po dveh letih je jasno, da je ravno od takrat šlo z njo samo navzdol. »Herr« Graf je trden in nepopustljiv možak, v zlatih letih ter obdobju velikega slama je v imenu hčerke podpisal kar 22 reklamnih pogodb s podjetji, med katerimi so bili: Coca Cola, Fuji, Opel, Ray Ban. Med pogajanji je dosegel, da Steffi nastopa v reklamnih spotih oblečena le v teniških oblačilih. Skratka, Steffi je živela v razkošju, srečna, toda pod budnim očesom strogega očeta, dokler se ni začel škandal, potem pa ...

Danes Steffi Graf ne zmaguje več tako pogosto, njeno življenje pa je bolj sproščeno in srečnejše kot prej. Pri 24 letih (praznovala jih bo jutri), od katerih jih je deset preživela v glavnem na teniških igriščih in v katerih je uspešno izkoriščala svojo teniško nadarjenost, je dokončno odrasla, teniški privrženci pa jo bolj cenijo, mogoče tudi zaradi tega, ker ni več nepremagljiva.

Po atentatu na Moniko Seleš, ki se je odpovedala nastopu na turnirju Rolland Garos, je Steffi dobro izkoristila odsotnost velike tekmice ter po 8. septembru 1991 zamenjala na vrhu ženskega tenisa nepremagljivo »malo Mo«.

Steffi je sramežljiva, toda simpatična in nekoliko pikolovska. Dosedaj je samo z denarnimi premijami zaslužila okroglih 15 milijonov dolarjev, vsaj še dodatnih 45 milijonov pa z reklamnimi pogodbami. V življenju je uresničila vse postavljene cilje, dvanajst zmag na velikem slamu. Kakšne so pravzaprav njene življenjske ambicije?

Steffi, pred kratkim si v nekem intervjuju izjavila, da boš zaradi pisanja tabloidov kmalu zapustila Nemčijo.

»Neštetokrat se sprašujem: Kaj sem storila tem ljudem oziroma časopisom, da se tako vulgarno spravljajo na mojo družino ter moje življenje?«

Kakšen pa je odgovor na to vprašanje, ki si ga zastavljaš?

»Odgovora še vedno nisem našla in ga verjetno nikoli ne bom.«

Ali je resnična novica, da ti je nemška vlada dodelila dva telesna stražarja, ker si prejela nekaj grozilnih pisem in telefonskih pozivov, v katerih so ti neznanci grozili s smrtjo?

»Res smo prejeli nekaj sumljivih telefonskih klicev. Če je bilo res kaj na tem, je policija samo opravila svojo dolžnost.«

Ali te med potovanji na turnirjih spremljajo telesni stražarji?

»Navadno ne, ker smo mama, brat in njegova zaročenka vedno skupaj.«

To je zanimiva novica. Ker nisi omenila očeta, verjetno to pomeni, da nista v najboljših odnosih?

»Ne, to ni res. Oče res ne potuje več z nami, še vedno pa skrbi za poslovne pogodbe in mi tudi svetuje. Prav v zadnjem času se vidiva skorajda vsak dan in se pogovarjava predvsem o poslovnih stvareh.«

Ali je resnična novica, da nameravaš zapustiti Nemčijo?

»Res je, v kratkem času se bom preselila v New York, to pa še ne pomeni, da zapuščam tudi družino. Ne, to, kar so nekateri vaši nemški kolegi zapisali, ne drži.«

Precej kritičnih pripomb je slišati na tvoj račun, ker v zadnjem času nisi uspela izpopolniti igre, predvsem povratnih udarcev. So te kritike upravičene?

»Moj odgovor je zelo preprost. Menim, da bi morala igrati bolje in to je vse. Kdaj pa kdaj igram bolje, drugič slabše. V zadnjih dveh letih sem zamenjala tri trenerje, sistem treninga, toda moja največja težava je, da se ne morem dovolj zbrati, predvsem pa sem preveč zamorjena.«

Ti je teniška igra še vedno tako všeč kot nekoč?

»Ha, ha, če bi ne bilo tako, me gotovo ne bi več videli na teniških igriščih. Včasih bi res najraje pustila vse in se zaprla v hišo, toda to so normalne reakcije. Če pa ne bi šlo tako kot zdaj, bi najbrž končala šolanje ter šla na univerzo, kot moje najboljše prijateljice.«

Pa te moti to dejstvo, da nisi končala študija?

»Da, brez dvoma bom nadaljevala študij, ko bo moje profesionalne kariere konec. Pogrešam tudi druge stvari. Upam, da ne bom dočakala tridesetega leta z ugotovitvijo, da sem svoja najboljša leta zapravila z nabijanjem majhne rumene žogice čez teniško mrežo.«

Kaj bi spremenila v dosedanjem življenju, če bi imela možnost življenjskega popravnega izpita?

»Doživete težave niso bile posledica mojih dejanj, zato je moj odgovor lahko le nič. Verjetno pa ne bi sprejela kakšne filmske vloge. Imela sem stransko vlogo v filmu z Rogerjem Moorem, ki smo ga snemali v švicarskih gorah. Na snemanju sem med vzponom padla ter si zlomila tri prste, kar je pomenilo, da nisem mogla igrati od februarja do aprila. Tisti trije meseci so bili res grozni.«

Po Martini Navratilovi si bila edina, ki je sistematično trenirala skupaj z moškimi. Nekateri celo menijo, da bi lahko celo ...

»To bi bil resničen podvig. Moški imajo preveč močan servis, nemogoče je primerjati ženski in moški tenis. Lahko bi res premagala 150. na lestvici in izgubila s 500. Vse je odvisno od načina igre.«

Kaj pomeni, da bi recimo lahko igrala?

(Vskoči v besedo.) »Ne, ne, niste me pravilno razumeli. Nisem hotela reči, da bi premagala 150. na lestvici, to sem dejala samo kot primer, kako je težko najti neko dovolj slikovito primerjavo. Od kolegic bi lahko le Martina Navratilova s svojim načinom igre spravila v težave tudi kakšnega moškega.«

Imaš še priložnost igrati skupaj z Beckerjem v Leimnu, kjer sta skupaj odraščala?

»Zadnjič sva igrala pred tremi leti. Domačini so pripravili slavnostni večer, v čast najine zmage v Wimbledonu. Bil je prekrasen in tudi nekoliko nostalgičen večer, kjer smo obujali spomine na stare čase. Upam, da bomo v kratkem spet imeli podoben večer.«

Vrhunski igralci večkrat zaidete v krizo. Kaj vam pri izhodu iz nje najbolj pomaga?

»Trdnost karakterja, brez dvoma. Predvsem pa iskrenost in moralen odnos do vseh, ki ti pomagajo in s katerimi delaš. Mislim, da sem lahko popolnoma mirna, kar se tiče mojih moralnih lastnosti.«

Kdo so tvoji najbolj intimni prijatelji, ki te spremljajo vsa ta leta?

»To so ljudje, ki jih nihče ne pozna in se ne razkazujejo v javnosti. Lahko navedem dva primera: moj prvi učitelj in brez dvoma moji starši.«

Kakšna mora biti prijateljica Steffi Graff?

(Smeh.) »Rada mora imeti ogledala, ker se zabavam prav s tem, da se s prijateljicami ure in ure gledam v ogledalu ter pomerjam obleke.«

Monika Seleš je doživela napad, ki se je na srečo končal brez hujših posledic. Ne glede na to zločinsko dejanje, kaj meniš o Moniki?

»Kaj naj rečem ... Preveč se razlikujeva, nimava stičnih točk. Je zelo dobra igralka, toda če pogledam drugo, zasebno plat, bi moje mnenje raje zadržala zase. Opažam, da tudi, ko z lahkoto zmaguje, rada poniža nasprotnico. Tega jaz nisem nikoli počela.«

Na turnirju v Parizu so v moški in ženski konkurenci prevladovali mlajši igralci, v ženski konkurenci je svoj pohod na vrh napovedala Hrvatica Majoli. Kako se boste uveljavljene igralke ubranile mlajših?

»Težko je odgovoriti na to vprašanje. Konkurenca postaja izjemno huda in to pomeni še več treninga, morale pa bomo biti v stalni vrhunski pripravljenosti. Res ne vem, kako se bo to končalo. Kot sem vam že rekla, tenis ni vse in če ne bom uspela zdržati stika z vrhom, se bom pač brez slabe vesti poslovila. Navsezadnje sem le nekaj dosegla v teniškem svetu.«

In še zadnje vprašanje: ti bo uspelo zaigrati spet kot v zlatih časih, leta 1988 in 1989?

»Mnogi me to sprašujejo, toda danes je popolnoma nemogoče obdržati povprečno število zmag pri 95%, kot je bilo v tistih letih.«

Leo Bassi - Freepress

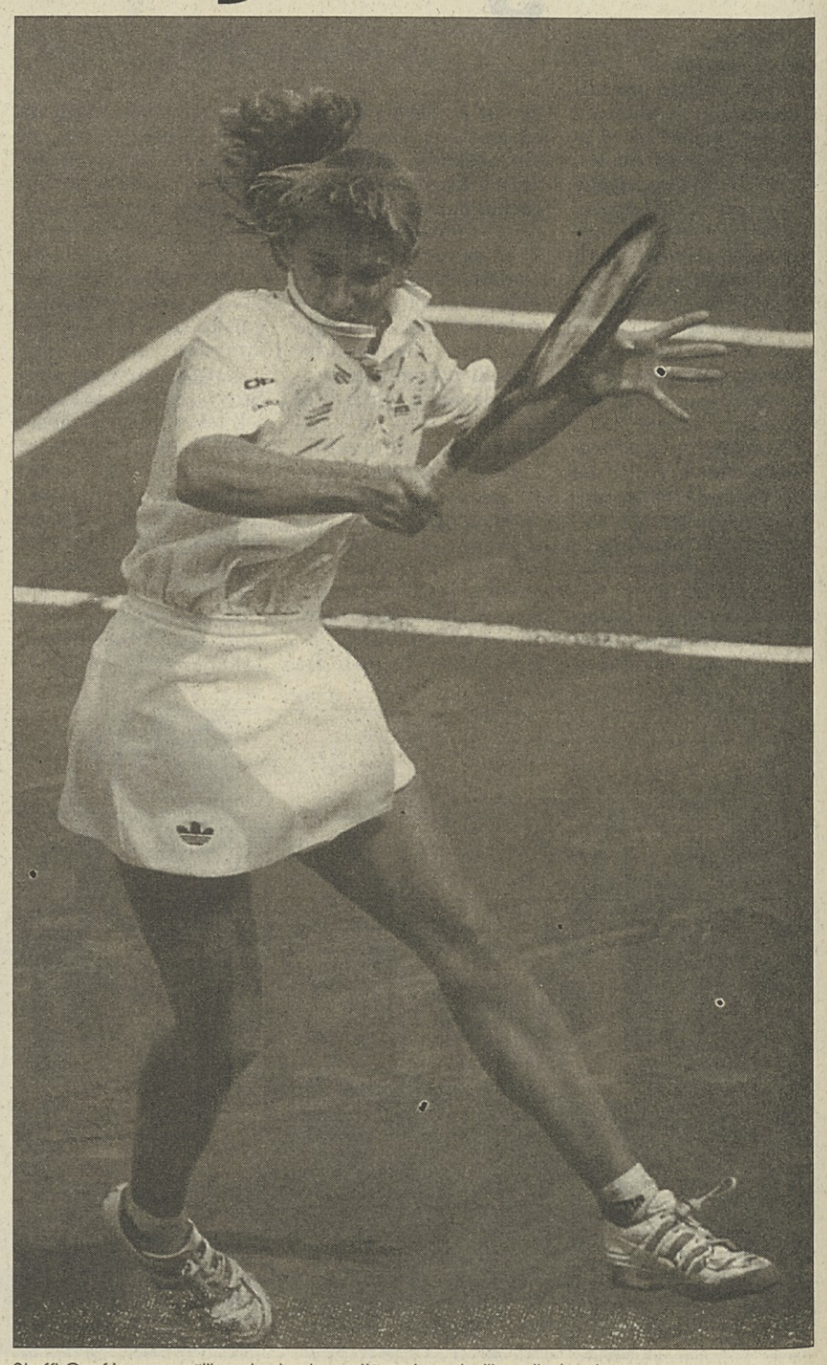
Steffi Graf je sramežljiva, toda simpatična in nekoliko pikolovska

GIRO / RAZBURLJIVA PREDZADNJA ETAPA

Latvijec Pjotr Ugrumov resno ogrozil Induraina

Španec obdržal 58 sekund prednosti - Bonča vendarle nastopil

OROPPA - Večji del predzadnje etape 76. Gira d'Italia ni obetal izjemno zanimivega in dramatičnega zaključka dirke, ko je Miguel Indurain z velikimi težavami obdržal roza majico. Toda pojdimo po vrsti.

Žalostno se je še pred štartom etape od Gira poslovil Američan Greg Lemond, ki je na Giru doživel svoje zvezdne trenutke, letos pa je bil popolnoma odrezan od boja za vrh.

Dirka se je razživela po 38 km, ko je četverico ubežnikov hitro ujela skupina, v kateri je kolesaril tudi Miguel Indurain. Na polovici proge je vodstvo prevzel Massimo Ghirotto, ki je v vodstveni skupini vztrajal do konca. Kmalu zatem smo zabeležili skupinski padec dvanajstih kolesarjev, ki pa se je ostal brez posledic.

Povprečni zaostanek med ubežniki in zasledovalci, ki jih je vodila ekipa Macair, je bil okrog treh minut. Giovanetti, Rondon, Ghirotto in Madouas, ki so se do približno 142 kilometra dirke izmenjavali v vodstvu, so tedaj delno popustili, večkrat pa je neuspešno krenil v napad Latvijec Ugrumov, toda brez uspeha, kajti Indurain ni popuščal. Dvanajst km pred ciljem je v zahtevnem vzponu Ugrumov spet silovito potegnil, za njim pa še Argentin, Chiappucci in Roche, ki so prehiteli Induraina, ki je z vidnim naporom poskušal doseči ubežnike, toda brez uspeha. V cilju je završalo, kajti Ugrumov, ki je v skupnem seštevku za Špancem zaostajal le za 1:34 je hitel roza majici nasproti in obetala se je prvovovrstna senzacija. Toda Indurain je zbral zadnje atome moči in delno uspel zajeziti pobeg Ugrumova. Tako je prvo etapno zmago na Giru nasploh osvojil 32-letni Italijan Massimo Ghirotto, za njim pa so se zvrstili Giovanetti (21"), Madouas (47"), Rondon (57"), kot peti v cilj pa je privozil Ugrumov, z zaostankom 1'52", za njim pa še Roche, Argentin, Chiappucci, Tonkov ter na desetem mestu Indurain, ki je za Ugrumovim zaostal 36". Indurain je bil v cilju popolnoma izčrpan in je skorajda padel v roke ekipnih spremljevalcev.

»Če bi bil na Indurainovem mestu nekdo drug bi izgubil roza majico. Res je izjemen šampion, kljub hudi krizi je zbral vse moči in ubranil prvo mesto. Po vseh težavah in bolezni sem presrečen, da mi je uspelo zmagati. To je velik podvig za našo malo ekipo,« je dejal zmagovalec etape Ghirotto.

V skupnem seštevku se je Indurainova prednost pred odličnim Ugrumovim zmanjšala na 58 sekund, vendar jo bo na današnji sklepni položni etapi do Milana brzkone zlahka ohranil.

Valter Bonča se je pred štartom bolje počutil in se je zato odločil nadaljevati z nastopom. V cilj je prispel med prvo polovico sodelujočih in zasedel 60. mesto z zaostankom 11'11". Zaradi prehlada in mrzlice je seveda zaostanek večji kot bi bil, če bi nastopal zdrav. Kljub temu, se je Valter odločil, da bo na vsak način poskušal zaključiti Giro, kajti škoda bi bilo odstopiti tik pred koncem, še posebej zaradi dobre uvrstitev v skupnem seštevku.

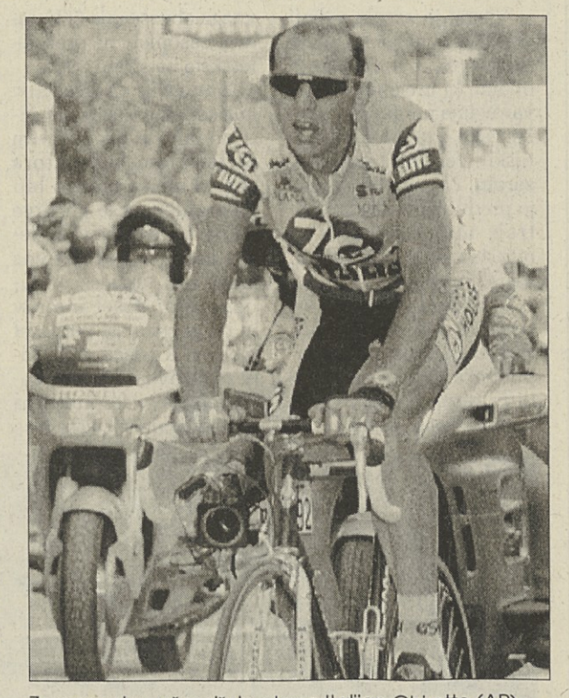

Zmagovalec včerajšnje etape Italijan Ghirotto (AP)

Vrstni red 20. etape

(Torino - Oroppa, 170 km): 1. Ghirotto (Ita) 4.18:19 s povprečno hitrostjo 37,6 km na uro; 2. Giovannetti (Ita) +21 sek.; 3. Madouas (Fra) +47; 4. Rondon (Kol) +57; 5. Ugurmov (Let) +1:52; 6. Roche (Irs) +1:56; 7. Argentin (Ita) +2:01; 8. Chiappucci (Ita) +2:22; 9. Tonkov (Rus) +2:25; 10. Indurain (Spa) +2:28; 60. Bonča (Slo) +11:11.

Skupni vrstni red

1. Miguel Indurain (špa) 94.11:07; 2. Pjotr Ugurmov (Let) +58 sek.; 3. Claudio Chiappucci (Ita) +5:27; 4. Massimiliano Lelli (Ita) +6:09; 5. Pavel Tonkov (Rus) +7:11; 6. Moreno Argentin (Ita) +9:12; 7. Vladimir Pulnikov (Rus) +11:30; 8. Maurizio Fondriest (Ita) +12:53; 9. Stephen Roche (Irs) +13:31; 10. Zenon Jaskula (Pol) +13:41; 11. Flavio Giupponi (Ita) +14:59; 12. Giorgio Furlan (Ita) +16:57; 13. Wladimir Belli (Ita) +18:46; 14. Andrew Hampsten (ZDA) +19:25; 15. Bruno Leali (Ita) +19:34; 16. Enrico Zaina (Ita) +24:09; 17. Heinz Imboden (Svi) +25:18; 18. Gianni Bugno (Ita) +27:01; 19. Franco Chioccioli (Ita) +29:49; 20. Nelson Rodriguez (Kol) +30:41; 37. Valter Bonča (Slo) +1:09:37.

KOŠARKA / SREDOZEMSKE IGRE

Visok poraz Slovenije, tesna zmaga Italije

Slovenci z okrnjeno ekipo

CASTELNAU-LE-LEZ - Čeprav bo uradno odprtje Sredozemskih iger v sredo, 16. t.m., so se tekme v košarki že pričele.

Medtem ko je Slovenija v B skupini utrpela visok poraz proti Franciji, pa je Italija, sicer z veliko težavo slavila na uvodnem nastopu zmago proti Bosni in Hercegovini.

SKUPINA A

Francija - Slovenija 88:57 (42:30)

Slovenija, ki je nastopila brez Jureta Zdovca, ki bo zapustil francoski klub Limoges (kjer ga bo nadomestil Danko Cvjetičanin), in Djurišiča, je po pričakovanju izgubila z zelo motivirano Francijo, ki je bila v vseh elementih boljši nasprotnik od Drvaričevih fantov.

V tej skupini je prišlo do spremembe sporeda, ker je hrvaška reprezentanca, ki se je v celoti udeležila petkovega pogreba Dražena Petrovića, dopotovala v Francijo šele včeraj zjutraj. In prav po Draženu Petroviću se bo tudi imenoval turnir teh Sredozemskih iger.

SKUPINA B

Italija - BiH 91:88 (52:41)

ITALIJA: Coldebella 16, Gentile 19, Tonut 5, Bosa 8, Pittis 15, Myers 5, Moretti 2, Rossini 1, Cantarello 4, Carera 3, Rusconi 13.

BOSNA IN HERCEGOVINA: Firić 2, Begiračić 7, Begović 3, Masnić, Primorac 26, Halimić 19, Bilalović 31, Selešković, Avdić, Mutapčić.

Itlaijanska košarkarska reprezentanca je začela svoje nastope v B skupini sredozemskih iger z dokaj težko zmago proti Bosni in Hercegovini. V začetku drugega polčasa so Bosanci z delnim izidom 12:0 povedli za eno točko. Odtlej se je bil boj za vsako točko in še 44 sekund pred koncem srečanja so azzurri vodili le s točko razlike (87:86). V končnih potezah je Pittis najprej ukradel žogo, Gentile je uspešno izvedel prosta meta in zmaga Italijanov je bila tu.

Naj omenimo, da je v petek BiH tesno z 90:88 premagala Turčijo, Grčija pa je po pričakovanju in brez težav odpravila Alžirijo s 74:56.

Nadaljnji spored.

DANES: Alžirija - Turčija, Hrvaška - Slovenija; Grčija - Italija; Francija - Spanija. JUTRI: Italija - Alžirija; Spanija - Hrvaška; BiH - Grčija. TOREK (15.6.): Alžirija - BIh; Spanija - Slovenija; Turčija - Italija; Hrvaška - Francija. SREDA (16.6.): polfinale. ČETRTEK: finale.

NOVICE

Torino (3:0) korak od pokala

TORINO - V prvi finalni tekmi za italijanski nogometni pokal je Torino sinoči doma s 3:0 premagal Romo. Strelci: Benedetti (avtogol)v 17., Cois v 52 in Fortunato v 77. minuti. Povratna tekma bo v soboto, 19. junija v Rimu.

Slabo vreme v Saint-Denisu

SAINT- DENIS - Na mednarodnem atletskem mitingu v Saint-Denisu zaradi slabih vremenskih razmer ni bilo rekordnih dosežkov. Zaradi dežja, mokre steze in vetra so morali odpovedati celo skok ob palici. Svetovni rekorder na 1500 metrov Alžirec Noureddine Morceli je prepričljivo zmagal in dosegel glede na tekmovalne pogoje odličen čas. V teku na 100 metrov je zmagal Namibijec Frankie Fredericks s časom 10.51 z močnim vetrom v prsi, pri šprinterkah pa je v osrednji ženski disciplini na 200 metrov zmagala Francozinja Marie-Jose Perec (23.20) pred Rusinjo Galino Malčugino (23.28) in Jamajčanko Merelene Ottey (23.36), pri tem pa je veter pihal v prsi tekmovalk kar s 3, 5 m/s.

Rezultati zmagovalcev: moški - 100 metrov: Fredericks (Nam) 10.51; 400 metrov: Bada (Nig) 46.00; 1500 metrov: Morceli (Alž) 3:36.04; 5000 metrov: Skah 13:15.85; 110 metrov ovire: McKoy (Kan) 13.55; 400 metrov ovire: Graham (Jam) 48.68; 3000 metrov zapreke: Sahere (Mar) 8:25.54; višina: Sotomayor (Kub) 231; kladivo: Astapkovič (Belorus) 79.82; ženske - 100 metrov: Tarnopolskaja (Ukr) 11.35; 200 metrov: Perec (Fra) 23.20; 1500 metrov: Rogačova 4:08.77; 10.000 metrov: Borgschulze (Nem) 32:5.33; 100 metrov ovire: Donkova (Bolg) 13.08; troskok: Lasovskaja 14.38; kopje: N. Sikolenko (Belorus) 63.52.

Gretzky zaključuje kariero?

MONTREAL - Po porazu svojega moštva Los Angeles Kings v finalu Stanleyevega pokala je zvezdnik Wayne Gretzky napovedal konec kariere v NHL. Ko je leta 1988 prišel v Los Angeles, je dejal, da bo v mesto pripeljal Stanleyev pokal, kar pa mu, tudi zaradi poškodbe hrbta na začetku leta, ni uspelo. Svoje hokejsko znanje je dokazal tudi v letošnji končnici, ko je dal 40 zadetkov, največ med vsemi hokejisti. V prvi tekmi med Kingsi in Montreal Canadiensi je dal štiri gole in zagotovil edino zmago svojemu moštvu v finalu. V zadnji tekmi pa je povsem odpovedal. Poleg tega, da ni dal nobenega gola ali asistence, ni niti enkrat streljal na gol. »Menim sicer, da v končnici ni veliko igralcev igralo bolje od mene, mogoče pa je vendarle prišel čas, da končam športno pot. Vedno sem gledal le na to, da je moštvo, v katerem sem igral, zmagovalo, in zapostavljal osebne interese, sedaj pa je končno prišel čas, da nekaj storim tudi zase«, je dejal razočarani Gretzky. (STA)

Slovenija šesta na EP

JÄRVENPÄÄ - Slovenska reprezentanca je na EP v sedeči odbojki na Finskem po porazu s paraolimpijskimi prvaki Nizozemsci s 3:0 osvojila šesto mesto. Novi evropski prvaki so nekoliko presenetljivo postali Norvežani, ki so v finalu s 3:0 premagali Finsko. Tretji so bili Madžari. Slovenski igralci so se po gladko izgubljenih prvih dveh nizih razigrali v tretjem in povedli s 13:7. Nizozemcem je uspelo zaostanek nadoknaditi in nato tudi osvojiti tretji niz s 17:16. Med ženskami so zmagale Nizozemke pred Finkami in Estonkami. (STA)

Na treningu najhitrejši Itoh

HOCKENHEIM - Japonec Shinichi Itoh bo s hondo na današnji dirki motociklistov za SP v razredu do 500 kubičnih centimetrov štartal s prvega mesta. 6, 8 kilometra dolg krog je prevozil v času 1:58.976 (povprečna hitrost 205.5 km/h). Tudi naslednji dve mesti sta pripadli dirkačema Honde: drugi je bil Avstralec Doohan, tretji pa Španec Criville. Vodilni v točkovanju za SP in najhitrejši s petkovega treninga, Američan Schwantz s suzukijem, bo štartal s četrtega mesta. (Reuter)

Glivar sedmi

GRADEC - Srečko Glivar je v končni razvrstitvi kolesarske dirke Po Avstriji osvojil sedmo mesto. V zadnji etapi od Beljaka do Gradca je zmagal Nemec Mike Landsmann, izmed slovenskih kolesarjev pa je bil najboljši Miro Miškulin na devetem mestu.

Rezultati 10. etape (Beljak - Gradec, 184 km): 1. Landsmann (Nem) 4:41.43, 2. Traxl (Av) zaostanek 0.04, 3. Schmidt (Nem), 9. Miškulin, 18. Šmerc, 63. Glivar (vsi Slo) vsi v času drugouvrščenega; končni vrstni red: 1. Tötschnig (Av) 36:12.44, 2. Meier (Svi) zaostanek 0.54, 3. Kreuziger (Češ) 1.22, 7. Glivar 3.26, 20. Melanšek (oba Slo) 10.40. (STA)

FORMULA ENA / DANES VN KANADE

Senna bo začel šele v 4. vrsti

Michael Andretti se dolgočasi (telefoto AP)

MONTREAL - Zaradi izrednega toplotnega vala, ki je zajel Montreal, je bila avtomobilistična proga, na kateri bo danes velika nagrada Kanade v formuli ena, na včerajšnjem drugem dnevu uradnih treningov veliko bolj počasna kot v petek. Kar zadeva deset najhitrejših dirkačev iz prvega dne je zato vrstni red ostal nespremenjen, to pa pomeni, da si je pole position vnovič zagotovil Francoz Alain Prost pred timskim tovarišem Hillom, Senna, ki je včeraj brez posledic zletel s proge, pa bo startal šele iz četrte vrste z osmim časom. Veselijo se pri Ferrariju, saj bosta njihova dirkača začela v 3. vrsti. Vodstvo italijanske hiše je tudi demantiralo, da se pogaja s Senno za prihodnjo sezono, še ostreje pa, da je brazilski dirkač seznanjem s skrivnostmi novega Ferrarijevega dirkalnika. Toda govorice ostajajo...

1. VRSTA: Prost (Fra) williams 1:18, 987; Hill (VB) williams 1:19, 491. **2. VRSTA:** Schumacher (Nem) benetton 1:20, 808; Patrese (Ita) benetton 1:20, 948. **3. VRSTA:** Berger (Av) ferrari 1:21, 278; Alesi (Fr) ferrari 1:21, 414. **4. VRSTA:** Brundle (VB) ligier 1:21, 603; Senna (Braz) mclaren 1.21, 706; **5. VRSTA:** Wendlinger (Av) sauber 1:21, 813; Blundell (VB) ligier 1:22, 073. **6. VRSTA:** Lehto (Fin) sauber 1:22, 198; Andretti (ZDA) mclaren 1:22, 229. **7. VRSTA:** Comas (Fra) larousse 1:22, 263; Barrichello (Graz) jordan 1:22, 509. **8. VRSTA:** Alliot (Fra) larousse 1:22, 918; Suzuki (Jap) footwork 1:22, 891. **9. VRSTA:** Fittipaldi (Bra) minardi 1:23, 119; Warwick (VB) footwork 1:23, 185. **10. VRSTA:** De Cesaris (Ita) tyrrell 1:23, 185; Herbert (VB) lotus 1:23, 223; **11. VRSTA:** Zanardi (Ita) lotus 1:23, 240; Katayama (Jap) tyrrell 1:23, 624. **12. VRSTA:** Barbazza (Ita) minardi 1:23, 946; Boutsen (Bel) jordan 1:23, 960. **13. VRSTA:** Badoer (Ita) lola 1:24, 357. Izločen je Alboreto (Ita) lola 1:24, 362.

Warwick in De Cesaris imata isti čas, 18. pa bo Warwick, ker ga je dosegel prej.

NOGOMET

Udinese premagal Brescio in ostal v A ligi

Udinese - Brescia 3:1 (1:1)

STRELCI: Balbo v 14. min., Domini v 27. min., Orlando v 58. min., Dell' Anno v 88. min.

UDINESE: Di Sarno, Pellegrini, Orlando, Sensini, Calori, Desideri, Kozminski, Rossitto, Balbo (od 82. min. Compagnon), Dell' Anno, Branca.

BRESCIA: Cusin, Giunta, Rossi, De Paola, Brunetti (od 39. min. Marangon), Paganin, Sabau, Domini, Saurini (od 76. min. Schenardi), Hagi, Raducioiu.

BOLOGNA - Na včerajšnjem dodatnem srečanju v Bologni je Udinese zasluženo premagal Brescio in si prisluzil obstanek v italijanski nogometni A ligi.

Kot je običajno na takih tekmah, je bila igra raztrgana in precej živčna. Prvi so povedli Videmčani s svojim najboljšim strelcem Balbom, Brescia pa je izenačila 13 minut pozneje s kapetanom Dominijem. Alessandro Orlando je z efektnim strelom neposredno s kota spet povedel Udinese v vodstvo, Dell' Anno pa je dve minuti pred koncem povečal izid na 3:1. Vratar Cusin mu je sicer ubranil enajstmetrovko, žoga pa se je odbila spet do Dell' Anna, ki je z glavo poslal usnje v prazna vrata.

KOŠARKA / NBA LIGA

Bullsi (Jordan 42 točk) sedaj vodijo že z 2:0

Pri gostiteljih najuspešnejši Barkeley (42 točk)

PHOENIX - Chicago Bulls so vse bližji svojemu tretjemu zaporednemu naslovu v NBA ligi. Na drugi finalni tekmi v Phoenixu so premagali domačo ekipo Suns s 111:108 in sedaj vodijo v zmagah z 2:0. Glede na to, da bodo prihodnje tri tekme igrali v Chicagu, imajo Bullsi možnost, da si zagotovijo naslov že ta teden na svojem igrišču. Prvak namreč postane moštvo, ki v finalu osvoji štiri zmage.

Druga tekma v Phoenixu je bila precej podobna prvi. V teku srečanja so gostje vodili tudi z 20 točkami razlike, Sunsi pa se niso predali in tretjo četrtino končali pri neodločenem izidu 87:87.

Zadnji del tekme je bil izredno razburljiv. Ko je že kazalo, da bodo Bullsi brez težav zmagali, saj so vodili s 106:98, je stopil na sceno Ainge, ki je najprej dosegel koš za tri točke, nakar je še ugnal višjega Pippna, uspešno izvedel prodor ter tako zmanjšal zaostanek za svojo ekipo na same tri točke (103:106).

Jezni Charles Barkley

Michael Jordan pa je v zadnjih potezah dokazal vso svojo vrednost in dejansko popeljal Bullse do druge zmage. In prav Jordan je bil tudi najboljši posameznik srečanja, saj je dosegel kar 42 točk in imel tudi 9 asistenc. Poleg Jordana sta dobro igrala tudi Horace Grant, ki je dal 24 točk, in Scottie Pippen s 15 točkami. Pri gostiteljih pa je bil daleč najboljši Charles Barkeley, ki je kot Jordan dal 42 točk.

»Spet je odločala naša izkušenost,« je po srečanju dejal Jordan.

ODBOJKA / V TEKMI SVETOVNE SERIJE PROTI KITAJSKI

Lahka zmaga azzurrov v Trstu

TRST - Italijanska odbojkarska reprezentanca si je z drugo zmago proti Kitajski sinoči v Trstu v bistvu že priborila uvrstitev v sklepno fazo svetovne serije world league, ki bo julija v Braziliji. Potem, ko so azzurri v petek v Vidmu šele po petih nizih igre strli odpor Kitajcev, jim je šlo v tržaški športni palači veliko lažje. Tekma proti Kitajcem ni bila kdove kako zanimiva ne s tehničnega ne z agonističnega vidika, a je vseeno zadovoljila okrog 3.500 tržaških gledalcev, ki že dolga leta niso uživali ob gledanju kakovostnejših odbojkarskih tekem.

Začetek tekme je bil v rokah Kitajcev, ko pa je trener azzurrov Velasco namesto Bellinija poslal na igrišče podajača De Giorgija, je prišlo do preobrata, premoč Italije pa je z odlično igro v bloku še bolj potrdil center Galli. Azzurri vsekakor na svetovni seriji nastopajo z rezervno garnituro reprezentantov.

Italija - Kitajska 3:0 (15:10, 15:6, 15:11)

ITALIJA: Martinelli 4+18, Gravina 2+6, De Giorgi 0+1, Mascarelli 0+0, Galli 7+5, Bellini 2+0, Pippi 6+9, Pasinato 9+26, Di Toro, Sartoretti 4+8.

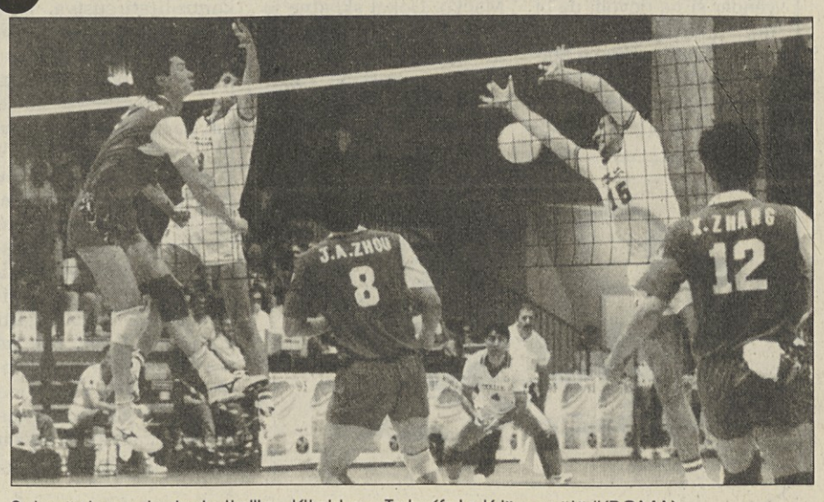

S sinočnjega dvoboja Italija - Kitajska v Trstu (foto Križmančič/KROMA)

NOVICE

Pretep med begunci

VIDONCI - V petek je v center za begunce v Vidoncih na obisk k ženi prišel državljan BiH B. D. Bil je pod močnim vplivom alkohola in je pričel pretepati državljanko Srbije T. S., ki je nastanjena v navedenem centru. Ker se kljub intervenciji policistov ni pomiril, je bil pridržan do iztreznitve, zoper njega pa bodo podali tudi predlog za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške.

Preživahen gost

MURSKA SOBOTA - V soboto ob 2.30 uri je v diskoteko hotela Diana prišel močno opit B. S. iz Murske Sobote. Pričel je razbijati inventar ter groziti zaposlenim. Ker se nikakor ni hotel pomiriti, so ga policisti pridržali.

Ilegalni prestopi meja

MURSKA SOBOTA - Na mejnih prehodih z Madžarsko so policisti zavrnili 71 tujih državljanov, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Slovenijo. Prav tako so policisti prijeli tri tuje državljane, ki so ilegalno prišli k nam. Po končanem postopku so jih predali madžarskim mejnim organom.

Čelno trčenje pri Dragonji

KOPER - Ker so bile po jutranjem dežju ceste še mokre in spolzke, pa tudi zaradi povečanega prometa v smeri proti morju, se je včeraj na koprskem območju zgodilo več prometnih nezgod. Na srečo je v glavnem trpela samo pločevina, razen v enem primeru, ko je zaradi nepravilnega prehitevanja prišlo pri naselju Dragonja do čelnega trčenja folksvagna s češko registracijo in forda puljske registracije. Pri tem je voznik forda dobil hujše telesne poškodbe, njegova sopotnika pa sta bila lažje poškodovana. Vsi trije so bili prepeljani v izolsko bolnišnico. (B. V.)

Padel z motorjem

VOJNIK - Nočna vožnja z motorjem je spravila 20-letnega Aleksandra P. iz Črešnjice pri Vojniku v bolnišnico. Ob štirih zjutraj se je namreč peljal iz Vojnika proti Celju, v bližini bencinske črpalke pa mu je na spolzkem cestišču spodrsnilo in padel je po cesti. Pri tem si je zlomil desno stegnenico in morali so ga prepeljati v celjsko bolnišnico. (B. P.)

Oborožen domačin

LENDAVA - Občan L. J. iz Kapce je navdušeno razkazoval strelno orožje radovedni skupini občanov.Na kraj dogajanja so hitro prišli tudi policisti iz Lendave in mu zasegli doma izdelano puško šibrenico z nabojem. Če je puško hotel tudi uporabiti, bo L. J. povedal sodniku za prekrške.

Ne vabite nepridipravov

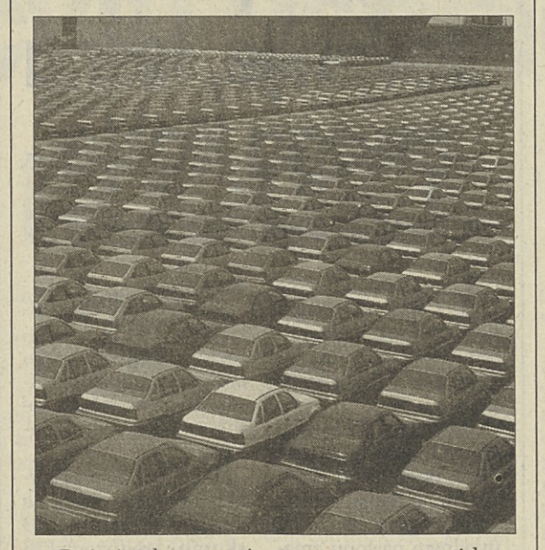

Prejšni teden smo pisali o tem, kako se lahko ob nakupu novega ali rabljenega avtomobila izognete možnosti, da bi kupili ukraden ali prigoljufan avto. Tokrat pa poglejmo, kakšne preventivne ukrepe proti tatovom avtomobilov iz svojih vsakodnevnih izkušenj priporočajo policisti.

Osnovno pravilo je, da vozila ne puščamo na neosvetljenih ali slabo osvetljenih ulicah ali parkiriščih. Ko vozilo zapuščamo, moramo izvleči ključ iz kontaktne ključavnice, nato pa krmilo zavrteti tako, da se ključavnica zaskoči. Preden iz vozila izstopimo, moramo dobro zapreti še vsa okna, potem pa zakleniti še prtljažnik. Prav nič odveč ne bo, če bomo potem še enkrat poskusili, ali so vsa vrata, za katera smo tako gotovi, da smo jih zaklenili, res zaklenjena.

Predvsem pa v vozilu ne smemo puščati kovčkov, torbic, zlatnine, denarnic, kreditnih kartic, čekovnih blanketov ali drugih vrednejših predmetov. Če pa kaj od tega kljub temu moramo pustiti v vozilu, potem je bolje, da stvari zaklenemo v prtljažnik, kjer so manj vidne. Prav tako v vozilu ne smemo puščati dokumentov o vozilu, saj s tem tatovom omogočimo, da lahko dokumente ponaredijo oziroma priredijo in s tem zabrišejo sledi o pravem lastniku vozila.

Pogosto se tudi zgodi, da tatovi izkoristijo lastnikov skok do trgovine, trafike ali na klepet z znancem ob robu ceste in se z vozilom, v katerem so ostali ključi, odpeljejo. Zato ključev nikar ne puščajmo v avtu. Sicer bomo morali celo do najbližjega telefona ali do prve policijske postaje pešačiti. (B. P.)

VARNOST / ZAŠČITA PRED POŽARI

Poleti je potrebna še večja previdnost

Kršitelje uredbe bodo preganjali inšpektorji in policisti, malomarnost pa se nam lahko (goreče) maščuje

Včeraj je začela veljati uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju, ki ureja ukrepe za varovanje naravnega okolja (tako gozdov kot kmetijskih zemljišč) pred požarom. Za naravno okolje je predvideno razglašanje treh stopenj požarne ogroženosti (zelo velika, velika in srednja).

O začetku in koncu posameznih stopenj požarnih ogroženosti bo republiška uprava za zaščito in reševanje obveščala javnost prek sredstev javnega obveščanja (TV, radio, časopisi) in prek teleteksta na strani 392.

Navodila za ureditev kurišča: kurišče mora biti obdano z negorljivim materialom, s prostora okoli kurišča morajo biti odstranjene vse gorljive snovi v razdalji vsaj deset metrov, od dreves mora biti kurišče oddaljeno vsaj deset metrov in od gozda vsaj petdeset metrov. Kurišče mora biti zavarovano in nadzorovano ves čas kurjenja ali sežiganja. Ne smejo se uporabljati gorljive tekočine ali materiali, ki pri gorjenju razvijajo močan dim ali strupene pline. Po končanem kurjenju ali sežiganju je ogenj in žerjavico potrebno pogasiti ter pokriti kurišče z negorljivim materialom. Ob zmernem vetru (šest m/s ali več) pa moramo prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj.

Vedno je prepovedano v gozdu sežigati posečne ostanke (razen ko gre za zatiranje podlubnikov), kuriti ali sežigati v grmiščih, mladih gozdovih in nasadih ter kuriti ali sežigati kmetijske ostanke na obdelovalnih kmetijskih zemljiščih.

Za posameznika, ki bo kršil zgoraj omenjene določbe, je predvidena kazen 10.000 tolarjev s takojšnjo izterjatvijo. Za pravno osebo ali posameznika, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, pa je predvidena kazen za v višini najmanj 250.000 tolarjev.

V petek ponoči so se gasilci spopadali s požarom na Kuresčku (Foto: Srđan Živulović/TRIO)

JUTRI

14. junija

Orlando di Lasso, največji flamski skladatelj 16. stoletja, žanje slavo tako zaradi svojih posvetnih kot tudi cerkvenih skladb. Čeprav je bil pobožen katolik, so njegove mojstrovine z enakim navdušenjem izvajali katoliki, protestanti in anglikanci. Njegova dela so tiskali in izdajali v La Rochellu, središču hugenotov, v Heidelbergu in Londonu. Za potrebe svojih veroizpovedi so priredili le besedilo.

V tistem času je bila Nizozemska »dobavitelj« glasbenikov za vso Evropo. Mladi Orlando je imel izjemno lep glas in je kot pevec spremljal vojskovodjo Ferdinanda Gonzago na njegovih pohodih. Tako je prišel v Italijo, kjer je ostal deset let. Imenovan je bil za »maestra di capella« v Lateranu, papeževi baziliki, kjer ga je nasledil Palestrina, ko se je na poziv vojvode Albrechta V. odpravil v München. V Münchnu je vodil dvorno kapelo, se oženil s hčerko dvornega dostojanstvenika in imel štiri sinove, same glasbenike. Tu je tudi umrl 14. junija 1594.

Di Lasso je bil izjemno plodovit in cenjen komponist. Žel je splošno priznanje: francoski kralj ga je zasul z bogatimi darili in ponudbami, nemški cesar ga je povzdignil v plemiški stan, papež mu je podelil visoko odlikovanje, kakršnega so prejeli le še (izmed glasbnikov) A. Scarlatti, Gluck, Mozart in Paganini.

Nekaj let pred smrtjo je, zaradi spemenjenih okoliščin na bavarskem dvoru, padel v hudo melanholijo in se odtujil svetu.

KITAJSKI HOROSKOP (7)

Dobrodušna Svinja in zvesti Pes

VERA SEGA

Pes (Jin)

Enajsti je potrkal na Budova vrata Pes. V spodnji razpredelnici poglejte, če ste rojeni v astralnem znamenju Psa.

29.01.1922 do 16.02.1923
19.02.1934 do 04.02.1935
03.02.1946 do 22.01.1947
17.02.1958 do 08.02.1959
08.02.1970 do 26.01.1971
26.01.1982 do 12.02.1983
10.02.1994 do 20.01.1995

Zvestoba, poštenje in vedrina so samo nekatere od lastnosti, ki krasijo to astralno znamenje. Psa bi lahko imenovali »aristokrat po duši«. Je velik delavec, zaradi svoje priljudnosti pa lahko dobi veliko prijateljev in postane dragocen sodelavec pri vsakem delu. Psa ovira le njegov konservativizem in pa ljubosumje, saj ne mara sprememb. Ko so mu okoliščine naklonjene, se prilagaja, čeprav težko. Pes zna poslušati druge in soljudje se mu pogosto izpovedujejo. Potrpežljiv je, vendar si ne dovoli, da bi mu »hodili po glavi«; takrat pobesni, postane borben in celo maščevalen, vendar hitro pozabi na vzrok svoje jeze. Pes je nesebičen, altruističen in intuitiven. Zaradi svoje dobrosrčnosti in pripravljenosti, da vsakomur pomaga, se včasih zazdi vsiljiv, vendar si v resnici želi le blagostanje drugih. Je spreten, hiter in oprezen.

Podnevi rojenim Psom je usojeno prijetno in bogato življenje, ponoči rojenim pa žal precej garanja.

Kar zadeva kariero, je Pes najsrečnejši in najuspešnejši pri samostojnih poklicih, saj pri delu potrebuje veliko »manevrskega prostora«. Uspešen je tudi na področju uporabne umetnosti, sociale in prosvete. Njegova duševna hrana je sodelovanje pri dobrodelnih in humanitarnih organizacijah.

Pes skrbno izbira svojega partnerja; ko ga najde, se zelo težko odloči za razvezo zakona. Uživa v harmoničnem družinskem življenju, svojo družino - predvsem otroke - brani do zadnjega diha.

Pes se najbolje ujema z Mačko. Dokaj skladna je lahko zveza tudi s Svinjo in Tigrom, pa tudi s Psom. Zapleteno postane, kadar izbere partnerja v znamenju Petelina, Podgane, Konja, Koze in Bizona, nikakor pa se ne prenaša z Zmajem.

V spodnji razpredelnici poiščite, katero astralno znamenje še vpliva na vaš značaj.

od 23. do 1. ure = Podgana
od 1. do 3. ure = Bizon
od 3. do 5. ure = Tiger
od 5.do 7. ure = Mačka
od 7. do 9. ure = Zmaj
od 9. do 11. ure = Kača
od 11. do 13. ure = Konj
od 13. do 15. ure = Koza
od 15. do 17. ure = Opica
od 17. do 19. ure = Petelin
od 19. do 21. ure = Pes
od 21. do 23. ure = Svinja

Napoved za Psa do konca 1993. leta:

Prav imate, da se letos veselite, saj je to leto vaših uspehov, če boste znali kontrolirati čustva. Vaša izrazita borbenost vas bo letos vodila samo k dobremu. Bodite premisljeni, tako vam bo prav vse slo od rok, na ljubezenskem in na poslovnem področju. V avgustu sicer lahko pride do nesoglasij s partnerjem, vendar bo ljubezen skozi vse leto obarvana z romantiko in srečnimi trenutki. Kar zadeva posel, se izogibajte spremembam, zlasti do poletja. V tem času se raje ne lotevajte novih poslov, četudi se vam bodo zdeli zelo zanimivi; raje jih realizirajte proti koncu leta. Takrat vas čaka dolgo pričakovani dobiček. Glede financ vam do poletja priporočamo varčnost, v tem času si ne sposojajte denarja in ne jemljite kreditov. Drugače pa vam bo skozi vse leto kalpljal denar. Toliko ga bo, da boste kar zadovoljni.

Svinja (Jang, Jin)

Zadnja jo je k Budu primahala svinja. Po nekaterih izročilih je to znamenje divjega prašiča ali divje svinje. V spodnji razpredelnici poglejte, ali sodite v to nebesno znamenje.

30.01.1911 do 17.02.1912
16.02.1923 do 04.02.1024
04.02.1935 do 23.01.1936
22.01.1947 do 09.02.1948
08.02.1959 do 27.01.1960
27.01.1971 do 15.01.1972
13.02.1983 do 01.02.1984
31.01.1995 do 18.02.1996

Čekani dajejo svinji zastrašujoč videz, ogromno in strašno telo pa videz živali, ki je pripravljena v hipu obračunati z vsakim, ki ji prečka pot. Tako se vsaj zdi. Zdi pa se tudi, da je večni nergač, vendar je resnica precej drugačna: svinja je zelo dobrodušna, inteligentna, izogiba se problematičnim situacijam, rada ima družbo in veselje in ima veliko smisla za humor. Ima zelo razvito intuicijo, je poštena, preprosta, delavna, občutljiva, nanjo se je mogoče zanesti in opreti. Če bi bila tudi tako ambiciozna, bi lahko rekli, da je rojena pod srečno zvezdo. Pri delu pa ne mara velike odgovornosti in je raje v ozadju, ki odgovornost izključuje. Svinja je precej zadržana, ni preveč iskrena, lahko pa je tudi materialistka, destruktivna in razvajena. Nagnjena je k flirtanju, čeprav je ponavadi hladna in zna obvladovati svoje strasti. Svinja je praktična in ima rada življenje, vendar se mu včasih prepusča bolj, kot je potrebno. Hitro in močno se razburi, pri uveljavljanju svojega stališča pa ne izbira sredstev, tako zna biti tudi agresivna. Odločitev ponavadi ne spreminja, četudi sama spozna, da so napačne. Zaradi svoje požrtvovalnosti in pripravljenosti, da vsakomur pomaga, ima Svinja veliko število raznovrstnih prijateljev. Tako se zna zgoditi, da včasih kdo tudi zlorabi njeno dobroto, kar jo razžalosti. Vendar pa ni hudobna in nikoli ne očita tistim, ki so jo pripeljali v tako stanje.

Najboljši zdravniki so rojeni v znamenju Svinje, zlasti kirurgi, Svinje se odlično znajdejo v bankirstvu, še najbolj pa Svinji ležijo dela, za katera je potrebna dokajšnja mera poguma in vzdržljivosti.

V čustvih je Svinja zelo prefinjena, pa tudi zelo »moderna«; partnerju namreč ne omejuje svobode, ne dovoli pa tudi, da bi jo kdo omejeval njej. Zato si ne dela prevelikih problemov, če partnerja kadaj prevara ali pa če je prevarana.

Svinja se najbolje ujema s Tigrom, tudi zveze s Podgano, Bizonom in Petelinom niso slabe, napeto pa je, kadar izbere partnerja v znamenju Svinje, Konja ali Koze. Nikakor pa se ne prenaša s Kačo in Opico.

Velikokrat se zgodi, da prav s primerjavo drugega znaka, tj. ascendenta, odkrijemo o sebi kaj novega. Zatorej še v spodnji razpredelnici poglejte, katero znamenje vpliva na vaš značaj.

od 23. do 1. ure = Podgana
od 1. do 3. ure = Bizon
od 3. do 5. ure = Tiger
od 5. do 7. ure = Mačka
od 7. do 9. ure = Zmaj
od 9. do 11. ure = Kača
od 11. do 13. ure = Konj
od 13. do 15. ure = Koza
od 15. do 17. ure = Opica
od 17. do 19. ure = Petelin
od 19. do 21. ure = Pes
od 21. do 23. ure = Svinja

Napoved za Svinjo do konca 1993. leta:

Na splošno je konec leta najbolj srečen, takrat se vam odpirajo nove perspektive na vseh področjih. Vaša ljubezenska zveza bo do jeseni na temeljiti preskušnji, od vas pa je odvisno, ali boste v njej vztrajali ali ne. Vso svojo energijo usmerite zlasti na poslovno področje, kajti od poletja naprej boste morali biti zelo pozorni in praktični; tako bo vse do konca leta, če seveda želite obdržati svoj položaj, za kar pa imate vse možnosti. Glede financ bo najbolj zanimiva jesen; precej srečnih naključij bo, do katerih ne bo prišlo po vaši zaslugi. Zato kar vztrajno naprej! Veselite se konca leta, ko boste na vseh področjih zadovoljni.

JEDILNIK

SLAVKO ADAMLJE

gnjatni zvitki s hrenovo smetano
govedina s papriko in rižem
ter sojino omako
ananas v rumovem testu

Govedina s papriko

SESTAVINE:
375 g pljučne pečenke, 2 žlici jedilnega škroba, 2 žlici sojine omake, žlica belega vina, 1/2 žličke sladkorja, za noževo konico popra, 2 čebuli, strok česna, 4 zelene paprike, 1/3 skodelice olja, 1/4 l kurje juhe (lahko jušne kocke), 2 žlici sojine omake, 2 žlici paradižnikovega ketchupa, začimbni posip, jedilni škrob

ČAS PRIPRAVE: 90 minut

Mesu porežemo kožice, ga zrežemo na tanke rezine, povaljamo v jedilnem škrobu, zmešamo s sojino omako, vinom, sladkorjem ter pustimo stati 1 uro. Čebulo in česen na drobno sesekljamo. Paprike narežemo na četrtinke, jim odstranimo semenje in jih zrežemo na rezance. Olje segrejemo, meso dajemo postopoma (ne vsega naenkrat) v ponev in pražimo 1 minuto, potem ga pustimo odcediti. Čebulo, česen in papriko pražimo 3 minute, zalijemo z juho, dodamo sojino omako, ketchup, začimbni posip in kuhamo še minuto. Zgostimo z jedilnim škrobom, ki smo ga razmešali v mrzli vodi.

V omako zamešamo meso, da se pogreje, kuhamo pa ne več. Ponudimo z rižem in sojino omako.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAVČIČ PREDAN

solata ledenka
kis z bezgovimi cvetovi
tofu z olivnim oljem in poprom
svež črn kruh

Kis z bezgovimi cvetovi

SESTAVINE:
1/2 l jabolčnega kisa, 5 bezgovih cvetov

V kozarec s širokim vratom natlačimo bezgove cvetove in jih zalijemo s kisom. Dobro zapremo in pustimo tri tedne v temnem prostoru. Nato kis precedimo in pretočimo v navadno steklenico. Bezgov kis uporabimo za solate in za jedi s kuhanim sadjem.

NEMČIJA / PO ZDRUŽITVI OBEH NEMČIJ

Nemce je sedaj strah Prihodnost ni rožnata

BONN - Nemčija se boji, toda česa? To vprašanje si je postavil Nemcem priljubljeni dnevnik Bild in pri tem naštel osem vprašanj, ki najbolj skrbijo Nemce.

Predvsem se v Nemčiji bojijo brezposelnosti, glede na to, da je brezposelnih 3, 2 milijona prebivalcev in da se zlasti velika podjetja krčijo svojo delovno silo: pri Mercedesu je 7000 delavcev manj, pri Boschu 6000, pri Blohmu in Vossu 400.

Na drugem mestu je strah pred aidsom. V Nemčiji je 60.000 okuženih in doslej 4000 žrtev, bolezen je v glavnem prizadela mlajšo populacijo. Nadalje skrbi ljudi nasilje: od nemškega združenja leta 1990 dalje je bilo 49 žrtev rasističnega nasilja, v prvem polletju letos pa je prišlo do 750 tovrstnih kaznivih dejanj.

Ljudi skrbi tudi nova vloga, ki jo ima Nemčija na vojaškem področju. Država je letos poslala kljub nasprotovanju opozicije in javnega mnenja 100 vojakov z radarskimi letali AWACS, ki nadzorujejo zračni prostor nekdanje Jugoslavije, in 1800 v Somalijo.

Nemci so zaskrbljeni tudi zaradi okolja, saj jih skrbi onesnaženje zemlje in voda, odmiranje gozdov in luknja v ozonski plasti.

Zatem so ljudje zaskrbljeni zaradi dolgov: vsak Nemec je v povprečju zadolžen za 42.200 mark (več kot 38 milijonov lir) za hišo, avto, televizijo in potovanja, da ne omenimo ogromnega državnega primankljaja v višini 1, 6 bilijona mark in rastoče inflacije.

Upokojencev je 17 milijonov in dobivajo poprečno 1600 mark (nekaj manj kot poldrugi milijon lir) mesečno. 30 milijonov delavcev bo moralo v letu 1994 plačati državi namesto sedanjih 17, 5 odstotka pokojninskih in zavarovalnih prispevkov kar 19, 3 odstotka. Vlada zatrjuje, da bodo pokojnine ostale nedotaknjene, vendar tega nihče ne verjame, poroča Bild.

Končno skrbi ljudi porast kriminala, predvsem po združitvi obeh Nemčij. Vsak dan je v Nemčiji 8 umorov, 17 prizorov nasilja, vsako uro je 23 stanovanjskih tatvin. Pravijo, da policije ni dovolj in po mnenju strokovnjakov bodo kraje avtomobilov narasle za celih 30 odstotkov. »Vsak dan slabe novice, kaj se dogaja?« se vprašuje Bild.

POTOVANJE / PO KOLUMBOVIH SLEDEH

Papež od včeraj na obisku v Španiji

Na letališču v Sevilli je Janeza Pavla II. nenapovedano pričakal kraljevski par

SEVILLA - Papež Janez Pavel II. je včeraj začel obisk v Španiji, kjer ga čakajo tri glavne naloge: današnji zaključek 45. mednarodnega evharističnega kongresa v Sevilli, popotovanje po Kolumbovih sledovih v Palosu, Huelvi in la Rabidi, za konec pa še proslavljanje 500-letnice odkritja Amerike s tremi dnevi v Madridu, kjer bo posvetil novo stolnico Almudene.

Janez Pavel II. je pred odhodom z rimskega letališča v Fiumicinu naslovil na predsednika italijanske republike tradicionalno pozdravno sporočilo, na katerega mu je Scalafaro odogovoril z zahvalo in željami za dober izid njegovega potovanja. Na letališču v Sevilli, kamor je papaež prispel z letalom Alitalie, sta ga nepričakovano pričakala kralj Juan Carlos in kraljica Sofia, česar uradni program ni predvideval, saj bi se bil moral visoki gost s kraljevskim parom srečati komaj na koncu obiska, v Madridu. Že na letališču pa je Janeza Pavla II. čakala tudi velika in navdušena množica, ki napoveduje, da bo papeževo bivanje v katoliški Španiji poteklo v ozračju intenzivnega sodelovanja vernikov.

Na priložnostnem odru je nato Juan Carlos papežu namenil dobrodošlico, v kateri je poudaril, da svet danes bolj kot kdajkoli potrebuje papeževo mirovno pobudo. Pri tem se je nanašal tudi na komaj prejeto novico o smrti nekega španskega vojaka pri humanitarni misiji v Bosni. Po zahvali za sprejem se je papež s svojim »razglednim« vozilom odpeljal v sevillsko katedralo, kjer je daroval verski obred.

KITAJSKA

Protest kmetov zaradi davkov

PEKING - Med kitajskimi kmetovalci se širi nezadovoljstvo, ker jih pokrajinske in občinske oblasti iz dneva v dan bolj bremenijo z raznimi davščinami, čeprav jim je bila to osrednja vlada v Pekingu prepovedala. V kraju Renshou sredi najbolj naseljene dežele Sichuan se je v začetku junija zbralo kakih 10.000 kmetov in uprizorilo javno demonstracijo proti neupravičenim davkom, ki dosežejo mestoma celo petino mesečne plače. Vojaška policija jih je hotela razgnati, tedaj pa se jih je nekaj sto odločno uprlo in prišlo je do hujših izgredov, med katerimi je bilo nekaj policistov ranjenih, sedem demonstrantov pa aretiranih. Nemiri so se ponovili še v naslednjih dneh.

Vladni glasnik Guo Jialong je zaradi vsega tega izrazil zaskrbljenost in bojazen pred ponovno množično selitvijo ljudi s podeželja v mesta, česar naj bi bila sicer kriva tudi prednost, ki jo Peking daje razvoju industrije pred kmetijstvom. Na podeželju biva kar 900 milijonov ljudi, njihova selitev pa bi resno ogrozila kmetijsko proizvodnjo, ki je potrebna za prehrano skoraj že 1, 2 milijarde Kitajcev.

ODKRITJE / PO POROŽANJU IZVESTIJ

Stalinova smrt je prekinila priprave za atentat na Tita

Ključna osebnost je bil kostariški veleposlanik v Vatikanu

MOSKVA - Po nalogu Josifa Visarjonoviča Džugasvilija-Stalina so začele sovjetske tajne službe leta 1952 načrtovati atentat na jugoslovanskega predsednika Josipa Broza Tita. Atentat naj bi izvedel kostariški veleposlanik v Vatikanu in v Jugoslaviji Josif Griguljevič, ki je bil v resnici sovjetski tajni agent. Vsa zadeva je splahnela leto kasneje po Stalinovi smrti.

Vest o pripravi atentata na Tita je objavil moskovski časopis Izvestja, ki se naslanja na vir iz nekdanje sovjetske tajnoobveščevalne službe. Stalin se je odločil, da se iznebi Tita, ker mu ni šla po godu njegova samostojna pot v socializem, ki je dobila v petdesetih letih vse več zaveznikov. Moskovski časopis objavlja v tej zvezi strogo zaupno poročilo, ki ga je Stalinu osebno izročil eden od sovjetskih podtajnikov za varnost države. V poročilu je podtajnik »svetoval« tri variante atentata na Tita, v vseh treh pa je bilo predvideno neposredno »sodelovanje« Josifa Griguljeviča.

Prva varianta je bila kar se da nevsakdanja: Griguljevič naj bi kot kostariški veleposlanik v Jugoslaviji zaprosil za srečanje s Titom, med sprejemom pa naj bi s posebne naprave »izstrelil« proti Maršalu smrtonosno dozo kužnih bakterij. Druga možnost je predvidevala teroristični atentat na jugoslovansko veleposlaništvo v Londonu med Titovim obiskom v angleškem glavnem mestu. Po tretji varianti naj bi Griguljevič izvedel teroristični atentat z uporabo solzilcev na dan, ko bi Tito v Beogradu sprejel diplomatske predstavnike tujih držav v Jugoslaviji.

Izvestja razkrivajo, da so bile priprave že dobro utečene, ko jih je marca 1953 prekinila Stalinova smrt.

Protagonist teh še nerojenih poskusov, veleposlanik Josih Griguljevič, je kot sovjetski tajni agent »pribežal« v tridesetih letih na Zahod in postal kmalu »kostariški diplomat« s tajnim vzdevkom »Max«. Že med špansko državljansko vojno se je »izkazal« kot ilegalni agent s tajnim imenom Artur. Leta 1936 je vstopil v vrste sovjetske tajne policije NKVD, od leta 1949 do leta 1952 je bil veleposlanik v Vatikanu, pred tem pa se je »proslavil« z enim od najbolj znanih političnih umorov stoletja - atentatom na Stalinovega nasprotnika Leva Trockega v Ciudad de Mexicu.

Njegova diplomatska kariera se je zaključila leta 1953, po Stalinovi smrti, ko je takratni vodja tajne policije Lavrentij Berja priklical v domovino vse svoje agente v tujini. A tudi po vrnitvi je Griguljevič še vedno aktivno sledil vsemu dogajanju na Zahodu, saj so ga sovjetske oblasti imele za enega od največjih izvedencev za latinskoameriške in vatikanske zadeve. Leta 1979 je postal dopisni član Sovjetske akademije znanosti in umetnosti. Umrl je devet let kasneje v Moskvi, star 75 let.

VB / PARADA OB ROJSTNEM DNEVU KRALJICE ELIZABETE

Diane pa ni bilo...

Princesa doslej na tej slovesnosti še nikoli ni manjkala

V Londonu je bila včeraj tradicionalna parada ob rojstnem dnevu kraljicve Elizabete. Bolj kot kraljičina prisotnost pa je vse zanimala odsotnost princese Diane, ki je od poroke pa do lanskega leta redno prisostvovala tej slovesnosti (Telefoto AP)

PRIPRAVLJA: SILVO KOVAČ

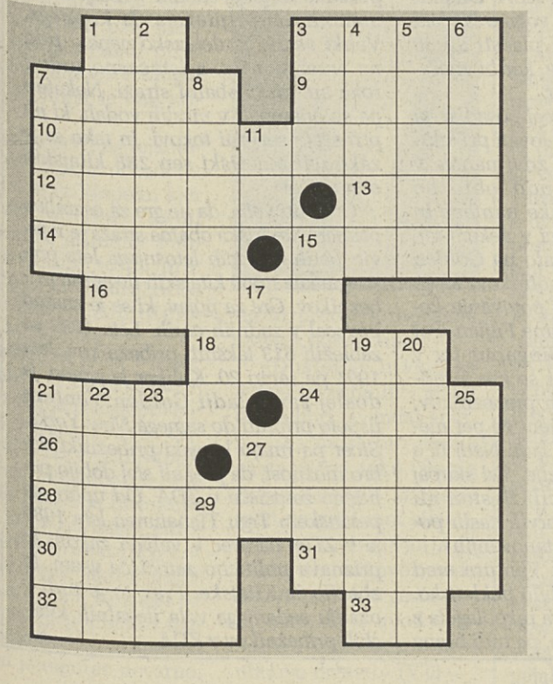

Vodoravno:
1. začetnici medvojnega slovenskega klerikalnega politika Korošca, 3. severnoitalijanska knežja rodovina, 7. mesto v srednji Italiji, 9. zaznavanje predmetov z dotikom, 10. nekdanja slovenska glasbena skupina (dve besedi), 12. iraško pristanišče ob Perzijskem zalivu, 13. poljski slikar (Eugeniusz), 14. stari Slovani, 15. deska v plotu, 16. iglasti gozd v severnih delih Evrazije in Severne Amerike, 18. špansko mesto ob sredozemski obali Maroka, 21. mesto v Etiopiji, kjer so cesarske čete leta 1896 premagale italijansko vojsko, 24. kamnina gnajs, 26. drama češkega književnika Capka, 27. plast starejših geoloških plasti nad drugimi, 28. do tri metre velik roparski morski glavonožec z osmimi lovkami, 30. muslimanski bog, 31. arabska pokrajina ob Rdečem morju, 32. poškodba tkiva, 33. kemijski znak za tantal.

Navpično:
1. moška figura, ki podpira na mestu stenskega slopa konzolo ali gredje, 2. strjena kri na rani, 3. grški bog vetrov, 4. pot, 5. črnogorski kraj v Boki Kotarski, 6. pripovedno pesništvo, 7. zadetek dveh številk pri tomboli, 8. pritok Soče južno od Tolmina, 11. začetnici nobelovca Andriča, 15. italijanski arhitekt hrvaškega rodu Lucijan Vranjanin (Luciano), 17. avtomobilska oznaka Genove, 19. izletnik, popotnik, 20. ime kubanske balerine Alonso, 21. guverner Banke Slovenije (Franc), 22. ritmična figura, kjer imata dve ritmično enaki noti vrednost treh not, 23. ime rimskega papeža iz 11. stoletja, pobudnika križarskih pohodov, 25. Ober, 27. začetnici srbskega izumitelja Tesle.

REŠITEV
Vodoravno: AK, Este, Atri, otip, Mladi levi, Basra, Zak, Anti, lata, tajga, Ceuta, Adua, rula, RUR, nariv, hobotnica, Alah, Asir, rana, Ta.

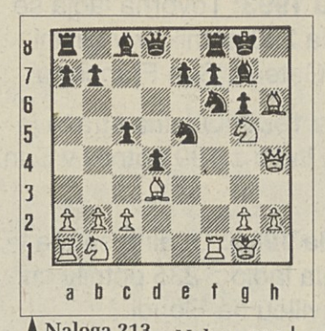

Naloga 213

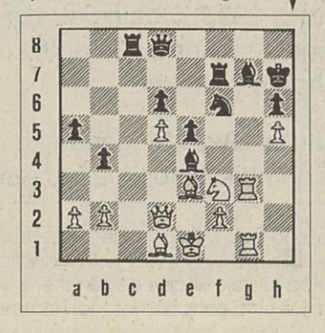

Naloga 214

šahovska naloga št. 213
Bisgaier - Larsen / Zagreb 1965

Na črno rokado se je sprožil plaz belih figur in pričakovati je hitro kapitulacijo črnega kralja. Toda črni se uspešno in vešče brani, tako da mora beli, ki je na potezi, iskati možnost uspešnega napada v problemskih potezah, značilnih za podobne rokadne napade. Nauk iz partije bo za vas zelo koristen!

šahovska naloga št. 214
Averbach - Bondarevskij / SZ 1951

Še ena naloga na temo rokadnega napada. Po odprti g liniji in črni diagonali c1 - h6 je beli skoncentriral svoje figure za napad na črnega kralja. Beli, ki je na potezi, ne razmišlja več o nadaljnji pripravi napada, temveč takoj krene v akcijo, saj le tako onemogoči črnemu nadaljnjo krepitev obrambe. Žrtveni udar je poln lepote!

Rešitev naloge št. 211

Velemojster Spassky ne vzame kmeta 1.Dc4:?? Le3+!; prav tako ne lovca 1.Tc5:? Sc5:, temveč napade črno damo 1.Td6! Ld6: 2.Td6: Dc5 3.Td5! Z novim napadom na črno damo si je beli ustvaril lepe možnosti za napad na črnega kralja. Tako na 3...Dc6 sledi 4.Sb5!; na 3...Db6 4.Dc4:+ Dc6 5.Sb5! Dc4: 6.Sa7: mat! Črni se je zato vdal!

Rešitev naloge št.: 212

Že s prvo potezo 1.Td7:! beli odstrani pomembno obrambno figuro črnega. 1...Ld7: 2.Se5: Le8 3.Sf4! V igro prihaja še drugi skakač. 3...Dg5 4.Se6 Dh5 5.Sd7! Sedaj se je odprla črna diagonala in beli napad prodre. 5...Lg7 6.Sg7: Tg7: 7.Lg7:+ in črni se vda!

EVROPA / SPREMENLJIVO S PADAVINAMI

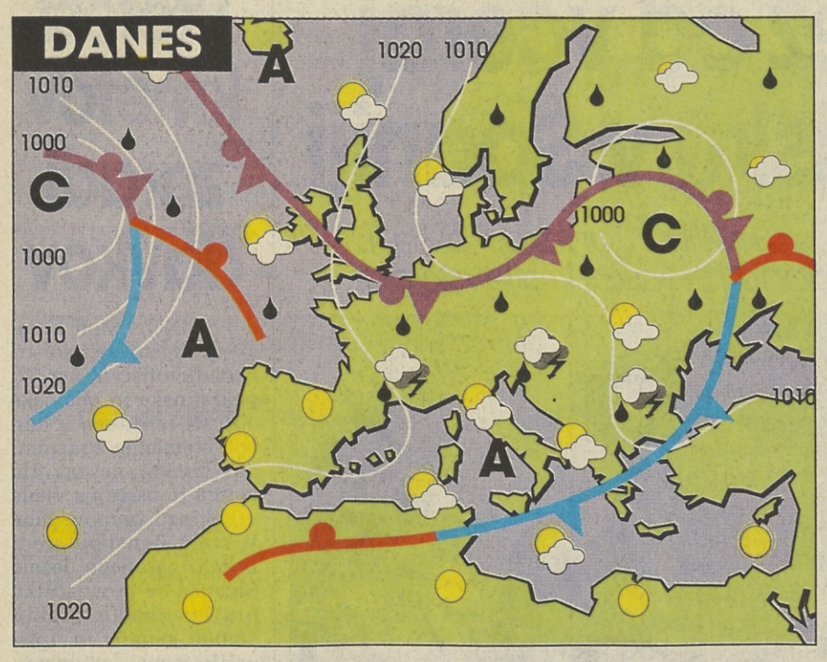

Vremenska slika

Nad večjim delom Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta bo čez dan dosegla Črno morje. Ob sibkem vetru se bo nad našimi kraji zadrževal hladnejši in bolj vlažen zrak.

ALPE JADRAN / SPREMENLJIVO Z NEVIHTAMI

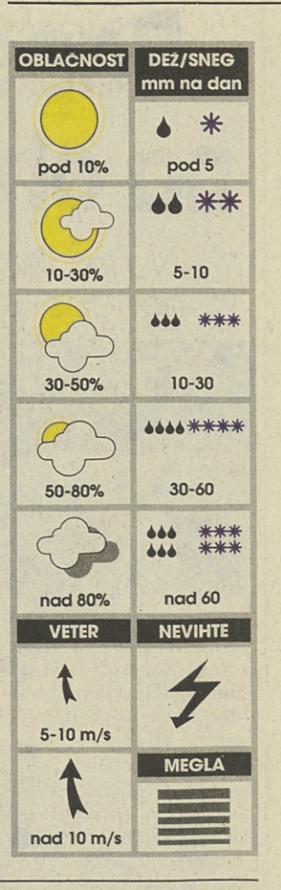

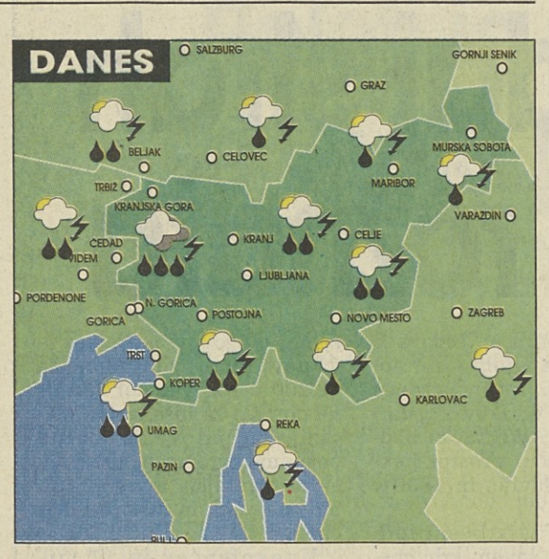

Slovenija: Spremenljivo do pretežno oblačno bo, občasno bodo padavine, predvsem kot krajevne plohe in posamezne nevihte. Hladneje bo, najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, najvišje dnevne od 19 do 24°C.

Sosednje pokrajine: Spremenljivo do pretežno oblačno bo z občasnimi padavinami. Hladneje bo.

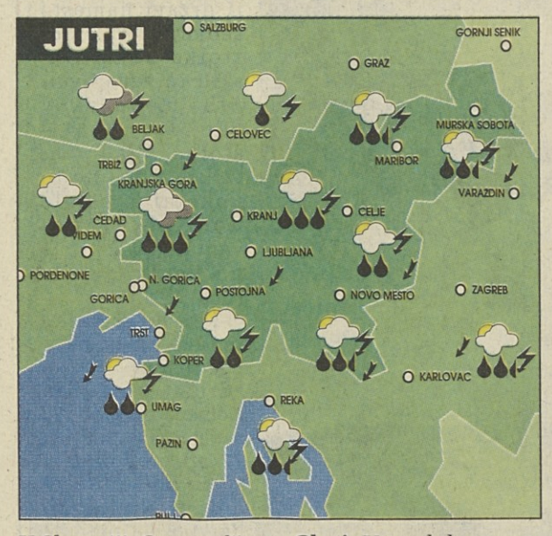

V Sloveniji: Spremenljivo do pretežno oblačno bo s krajevnimi plohami in nevihtami.

Obeti: V torek bo še nestalno vreme z občasnimi padavinami.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI

Ceste po Sloveniji so danes ponekod mokre in spolzke. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih je tekoč, razen na mejnem prehodu Dolga vas, kjer tovorna vozila za izstop čakajo do 3 ure.

TEMPERATURE ALPE JADRAN
včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA	16/24
TRST	-/25
CELOVEC	13/20
BRNIK	15/23
MARIBOR	-/22
CELJE	17/22
NOVO MESTO	17/21
NOVA GORICA	16/23
MUR. SOBOTA	23/21
PORTOROŽ	17/24
POSTOJNA	14/20
ILIRSKA BISTRICA	15/22
KOČEVJE	17/22
ČRNOMELJ	18/25
SLOV. GRADEC	16/19
BOVEC	15/19
RATEČE	11/12
VOGEL	7/7
KREDARICA	0/1
VIDEM	-/19
GRADEC	20/19
MONOŠTER	19/19
ZAGREB	20/26
REKA	20/24

TEMPERATURE PO EVROPI
včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI	3/15
STOCKHOLM	7/17
KØBENHAVN	14/24
MOSKVA	6/13
BERLIN	15/25
VARŠAVA	16/30
LONDON	12/19
AMSTERDAM	13/22
BRUSELJ	11/20
PARIZ	11/18
DUNAJ	14/29
MÜNCHEN	10/26
ZÜRICH	9/17
ŽENEVA	11/18
RIM	20/29
MILAN	14/27
BEOGRAD	18/34
BARCELONA	14/24
BUKAREŠTA	17/28
ISTAMBUL	16/25
MADRID	9/21
LIZBONA	14/22
ATENE	20/28
TUNIS	19/31
MALTA	21/33
KAIRO	21/33

DOLŽINA DNEVA

Sonce je danes vzšlo ob 05.11 in bo zašlo ob 20.54 Dan bo dolg 15 ur in 43 minut. Luna bo vzsla ob 00.27 in zasla ob 12.17.

SETVENI KOLEDAR

Luna je v znamenju Ribe, element voda. Zadnji krajec ob 07.30. Še lahko nabirate in sušite zdravilna zelišča, sejete pa lahko tudi jesensko endivijo in glavnati redič ter presajate drugo vrsto zelenjave z zelenimi listi.

TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA

Jezera: Blejsko 22°C, Bohinjsko NP, Baško 21°C, Milstalsko 21°C, Osojsko 20°C, Vrbsko 20°C, Klopinjsko 23°C.
Jadransko morje: Portorož 23,6°C, Trst NP, Gradež NP, Crikvenica NP, Pulj NP, Lošinj NP, Split 22,5°C, Hvar 21,8°C, Vis 23,1°C .
Reke: Mura (G. Radgona) 11,6°C, Sava (Radeče) 14,6°C, Savinja (Laško) 12°C, Ljubljanica (Moste) 12,1°C, Bistrica (Sodražica) 10,5°C, Paka (Šoštanj) NP, Sora (Suha)

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.56 najvišje -3 cm, ob 8.39 najnižje -21 cm, ob 16.53 najvišje 29 cm.
Jutri: ob 1.05 najnižje -14 cm, ob 5.28 najvišje -8 cm, ob 9.45 najnižje -13 cm, ob 17.47 najvišje 31 cm.

MINULI TEDEN

Halo

ANDREJ KRANJC

Naslov današnjega sestavka je tak, da ob njem prej pomislimo na telefon kot pa na vreme ožiroma na kakšen vremenski pojav. No, videli bomo, da ima ta beseda svoj pomen tudi v meteorologiji, saj označuje optični pojav v atmosferi, ko v bližini Sonca ali Lune vidimo svetle pasove, loke ali kroge. Navadno so ti svetlobni krogi na notranji strani rdečkaste barve, na zunanji strani pa so včasih vijoličasto obrobljeni. Med tem pojavom lahko nad Soncem oziroma Luno in pod njima opazite bele svetlobne stebre, na levi in na desni strani pa se pojavijo stranska Sonca oziroma Lune.

Halo je pojav, do katerega lahko pride v vsakem letnem času. Pogoj zanj je prisotnost tanke plasti visokih oblakov, cirusov. Ti oblaki so tako visoko, da so zaradi nizkih temperatur, ki vladajo na teh višinah, sestavljeni izključno iz ledenih kristalov. Na teh kristalih se sončna ali lunina svetloba lomi in zrcali in tako pride do omenjenih optičnih pojavov. Oblaki te vrste so zelo nežni in prosojni, zato se podnevi skoznje vidi modro nebo. Kot je znano, kristalizira led heksagonalno (šesterokotno); cirusne oblake tako sestavljajo šesterostrane prizme, z gladkimi, pravokotno odrezanimi osnovnimi ploskvami. Zaradi take oblike ledenih kristalov se svetloba lomi pod dvema kotoma glede na vpadnico: 22 in 46 stopinj. S tema kotoma sta pogojena polmera kolobarjev okoli Sonca oziroma Lune (mali in veliki halo). Od lege kristalov pa so odvisne oblike halojev.

Slika prikazuje lep primer sončnega haloja s stebri in stranskima Soncema.

Horoskop

piše
Aleksandra Zorc-Berce

OVEN 21-3/20-5 Presenetilo vas bo pismo od daleč, ki bo z dobrimi novicami prinašalo tudi povabilo. Čeprav si to že dolgo želite, letos ni pravi trenutek za potovanje.

BIK 21-4/20-5: Zagnano se boste lotili dela, vendar vam proti pričakovanju ne bo nihče pomagal. Ko boste ugotovili, da ste se ušteli, bo tudi vam že zmanjkalo volje.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Srečali boste sodelavca in po pogovoru boste ugotovili, da je enakega mnenja kot vi, zato vam bo morda jutri veliko lažje zastopati svoja stališča.

RAK 22-6/22-7 : Iztekajo se vam prijetni in lenobni dnevi, zato se boste morali resno lotiti dela. Načrte vam bo prekrižal znanec, ki vas bo nehote zapeljal na drug tir.

LEV 23-7/23-8 : Že nekaj časa zanemarjate redno vadbo in danes se ji boste posvetili bolj zagnano. Upam, da vam je jasno, kakšne posledice bo imelo vaše pretiravanje.

DEVICA 24-8/22-9 : Za spremembo bi se lahko začeli ukvarjati s svojimi skritimi čustvi ter tako ugotovili, zakaj se včasih kljub nasprotovanju odzovete nagonsko.

TEHTNICA 23-9/22-10 : Čeprav ves čas brkljate in si sploh ne privoščite počitka, se vam zdi, da se nahajate na poti brez cilja. Morda preprosto želite preveč naenkrat.

ŠKORPIJON 23-10/22-11 : Ves dan boste razmišlali, kako bi iztržili svoje dosežke v službi. Zavedajte se dejstva, da v tem obdobju ni primerno zahtevati višje plače.

STRELEC 23-11/21-12 : Dopoldne se boste lotili domačih obveznosti, ki ste jih zavračali, a so vseeno počakale na vas. Najverjetneje boste popoldne veliko bolj uspešni.

KOZOROG 22-12/20-1: Zavedajte se, da so čustva tako zapletena zadeva, da jih največkrat ni mogoče jasno izraziti, zato partnerju postavljate nemogoče zahteve.

VODNAR 21-1/19-2 : V zadnjem času ste naredili nekaj dobrih potez, zato je tudi zrasla vaša priljubljenost v službi. Naj vam bo vsaj to v tolažbo, če ste utrujeni.

RIBI 20-2/20-3 : Veliko zbranosti in nagonskega odzivanja in prišli boste do končnih rezultatov zadeve, ki vam je povzročila nemalo glavobola. Kljub zamudi boste veseli.

Kitajski begunci v ZDA

Glavne nesreče, v katerih so umrli ali so bili ranjeni Kitajci, ki so poskusili z ladjami nezakonito priti v ZDA.

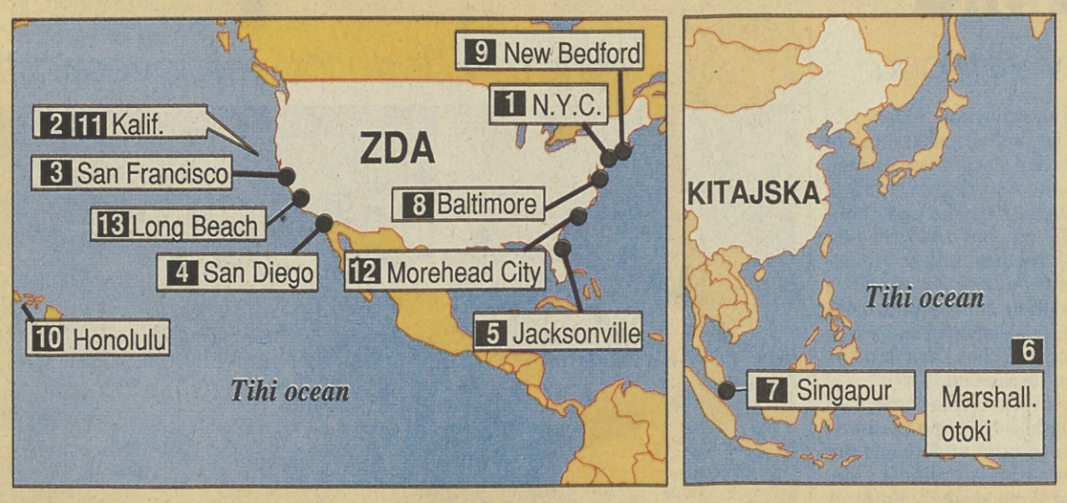

1 **6. junija 1993:** Najmanj osem oseb je umrlo, ko je tovorna ladja s 300 potniki nasedla na plaži v NewYorku.

2 **2. junija 1993:** Dve ribiški ladji s približno 300 potniki so prestregli med plovbo proti Kaliforniji.

3 **24. maja 1993:** Tovorna ladja se je znebila 250 potnikov v bližini Golden Gatea v San Franciscu.

4 **12. maja 1993:** Obalna straža je privlekla ladjo z 199 potniki v San Diego.

5 **21. aprila 1993:** Obalna straža je prestregla ladjo z 235 potniki pri Jacksonvilleu na Floridi.

6 **3. februarja 1993:** Obalna straža je pregledala tanker s 524 potniki pri Marshallovih otokih.

7 **10. januarja 1993:** Singapurške oblasti so odkrile 128 Kitajcev na ribiški ladji, namenjeni v New York.

8 **Marca 1992:** Ribiška ladja je v Baltimori izkrcala približno 100 ilegalnih priseljencev.

9 **21. septembra 1992:** Ribiška ladja je priplula v New Bedford s 150 potniki, ki so pobegnili.

10 **17. septembra 1992:** Ladjo in čoln s 137 potniki so prestregli pri Honoluluju.

11 **12. septembra 1992:** Ladjo in čoln s 160 potniki so prestregli ob kalifornijski obali.

12 **8. septembra 1992:** 151 potnikov so aretirali na tovorni ladji pri Morehead Cityju (Sev. Carolina).

13 **31. avgusta 1991:** Ribiško ladjo s 131 potniki so zasegli pri Long Beachu v Kaliforniji.

AP/Carl Fox, Randy Herschaft

Ameriška obalna straža je v zadnjih dbeh letih prestregla ogromno ladij in čolnov s kitajskimi begunci, ki so se hoteli skrivaj vseliti v ZDA. Mnogo beguncev je bilo aretiranih, nekaj pa jih je tudi izgubilo življenje in bilo ranjenih. Kot je razvidno iz zemljevida nimajo kitajski begunci ene same poti, ampak se na ameriškem ozemlju poskušajo izkrcati skorajda povsod, tako na zahodni kot tudi na vzhodni obali. (AP)

PRED NASEDO JE NA NJEJ PRIŠLO DO UPORA

Ladja s Kitajci ni nasedla »slučajno«

Ozadje vala kitajskih pribežnikov v ZDA

NEW YORK - Ladja s kitajskimi ilegalnimi pribežniki Golden Venture je preteklo soboto nasedla pred newyorškim pristaniščem, ker je tako hotel vodja potnikov Kin Sin Lee, ki se je ladje polastil z uporom. Tako so te dni povedale ameriške oblasti na osnovi zbranih pričevanj med samimi pribežniki. Le-ti so zdaj pozaprti po zaporih v Pennsylvanii, Marylandu in Virginii, za seboj pa imajo res neverjetno zgodbo, ki se je pričela pred 18 meseci.

Bilo je namreč decembra 1991, ko je neki gangster zmagal zarjavelo Golden Venture na karte na Tajvanu. Gangsterju je ime Amir Humuntal Lumban Toping in je indonezijskega rodu, Golden Venture pa tedaj ni še nosila tega imena, ampak se je imenovala Tong Sern, in ni še plula pod honduraško, temveč pod panamsko zastavo. V resnici je šlo za majhno, 45 metrov dolgo tovorno ladjo, in povrh v ne ravno dobrem stanju, toda zlikovski Toping je takoj vedel, kaj z njo, kakor hitro jo je dobil v svoje roke: nameraval zaslužiti mastne denarce tako, da bi z njo prevažal ilegalne potnike iz Kitajske v ZDA. Omenimo naj, da so za takšno vožnjo kitajski prebežniki pripravljeni plačati do 30 tisoč ameriških dolarjev, kar bi znašalo kakih 45 milijonov lir.

Toping je s časom našel posadko, ki je bila pripravljena sodelovati pri takšnih podvigih in ki se zdaj nahaja v ameriških zaporih pod obtožbo združevanja v zločinske namene.In tako se je pred 3 meseci v nekem tajskem pristaniščU vkrcalo na Golden Venture 90 ilegalnih potnikov, ki so prišli po večmesečnem potovanju kopnem iz kitajske pokrajine Fujian. Pot jih je nato vodila v Singapur ter v Mombazo v Keniji, kjer se jim je pridružilo še 199 kitajskih prebežnikov, ki so bili tamkaj ustavljeni že pet mesecev zaradi okvare na ladji Nadj II, s katero so pripluli iz Azije. Vsi skupaj so imeli kot končni cilj Boston ali New, kjer naj bi jih v prvih časih poskrili po »prijateljskih stanovanjih«.

Življenje na Golden Venture med plovbo čez Atlantik je bilo peklensko. Pomislimo le, da je ladja razpolagala z enim samim straniščem, pa tudi hrana je bila izredno slaba: vsak potnik je imel na dan po pest riža in nekaj piskavih ameriških lešnikov.

Ko so se že približali ameriški obali pri Massachusettsu, pa je prišlo do upora na ladji. To se je zgodilo natanko 17. maja. Tedaj bi morali do Golden Venture, ki se je nahajala v mednarodnih vodah, pripluti manjša plovila neke vietnamske tihotapske organizacije in odvesti kitajske prebežnike na ameriška tla. A Vietnamcev ni bilo od nikoder.To je bila kaplja, ki je spravila tekočino čez rob. Na čelo že tako razjarjenih potnikov se je tedaj postavil Kin Sin Lee, ki je bil nekakšen Kapò zloglasnega spomina, saj je bil tudi sam prebežnik, a je nadzoroval svoje sotrpine v zameno za znaten popust pri ceni za ilegalno vožnjo. No, ta Kin Sin Lee je s pomočjo nekaterih potnikov in članov posadke preprosto zaprl kapitana Topinga ter sam prevzel poveljtvo in ukazal zapluti proti New Yorku.

Ko sta se na obzorju že pokazala stolpa dvojčka na Manhattnu, je Kin Sin Lee velel zapluti proti obali in ladja je nasedla. Vsi potniki in člani posadke so tedaj skočili v morje z namenom, da priplavajo do kopnega. Veliki večini je dejansko uspelo priti na ameriška tla, a istočasno tudi v roke ameriški obalni straži. Nekateri pa so onemogli v mrzlih vodah, ki jih prinašajo severni tokovi. In tako se je zaključil ameriški sen 288 kitajskih obupancev.

Omeniti velja, da ne gre za osamljen primer. Ameriška obalna straža je v prvih petih mesecih letošnjega leta prestregla kar 1.666 kitajskih ilegalnih pribežnikov. Gre za pojav, ki se je znatno povečal v zadnjih časih. Leta 1992 so zabeležili 613 takšnih pribežnikov, leta 1991 pa samo 20. Kolikor je znano, je doslej samo ladji Golden Venture uspelo pripluti do samega New Yorka. Sicer pa imajo kitajski pribežniki dobro možnost, da prej ali slej dobijo politično zatočišče v ZDA. Od upora na pekinškem Trgu Tienanmen leta 1989 je v ZDA namreč v veljavi zakon, ki priznava politično zatočišče vsem, ki zbežijo iz Kitajske. Prav to je tudi v ozadju sedanjega vala ilegalnih kitajskih pribežnikov v ZDA.